MAT. DEVARII

[Ejusdem scilicet, qui Indicem uberrimum in EU-
STATHIUM, *Homeri* Interpretem, confecit.]

LIBER
DE
GRÆCÆ LINGUÆ
PARTICULIS.

ROMÆ
Anno Dom. 1588 in lucem emissus;

Jam verò recèns

Typis DU-GARDIANIS excusus
Anno Domini 1657.

Venit apud ROBERTUM BEAU-
MONT *B*ibliopωlam in vico vulgò
dicto Little Britain.

Illustrissimo Principi ALEXANDRO FARNESIO, *Cardinali S.R.E. Vice-Cancellario.*

MATTHÆUS DEVARIUS Avunculus meus, (Cardinalis amplissime!) multos quidem libros reliquit, octo ac viginti annis à se conscriptos; quo tempore in tuorum numero familiarium ad supremum usque vitæ diem (quæ tua fuit erga illum humanitas) domi tuæ versatus est. Ex quibus ego libris hunc potissimùm, quem de *Græcæ Linguæ particulis* inscripsit, jampridem statueram in lucem edere. Quanquam diuturna & accurata Græcorum librorum tractatione illud erat facilè consecutus; ut quis esset Græcarum particularum usus, quæ vis ac notio, non modò ipse perspiceret ac teneret, verùm aliis quoque tradere posset, déque illarum naturâ facillimè disputare. Huc accedit, quòd viri docti permulti, & Græcæ Linguæ peritissimi, non semel me cohortati sunt, ut hoc opus in hominum aspectum lucémque proferrem, quòd non exiguam censerent utilitatem ad omnes manaturam, qui aut Græcè loqui vel scribere aliquando velint, aut certè Scriptores Græcos cupiant legendo non primoribus tantùm labris (ut dicitur) degustare, verùm etiam

peniùs

penitùs introſpicere: cùm ex unâ plerumque particulâ loci cujuſpiam ſententia pendeat univerſa. Nemo enim adhuc uno volumine comprehendit, quæcunque ad eam rem illuſtrandam & explicandam pertinent: nemo diſtinctè atque diſpoſitè; nemo certâ ratione ac viâ de illis egit; nemo certè clariùs ac faciliùs harum particularum vim, naturámque perſecutus eſt: quibus tamen, peritorum hujus linguæ ſententia, nihil eſt penè in Græcorum libris difficilius ad intelligendum, nihil obſcurius. Atque inter eos, qui mihi, ut hunc librum ederem, ſuaſerunt, graviſſimus in primis Auctor fuit *Hieronymus Roverius*, Cardinalis ampliſſimus; cujus tantùm apud me valet auctoritas, quantùm apud omnes valere debet, quibus tanti viri ſapientia, probitas, gravitas, non ſit inaudita. Quinetiam eò plùs me (ut opinor) movere debet, quò mihi eſt ejuſdem integritas doctrináque perſpectior fortaſſe, quàm cæteris, quibus cum eo familiariter agere minùs contigit: etenim eſt ille quidem cùm graviſſimarum diſciplinarum juríſque civilis ac Pontificii, tum Græcæ linguæ peritiâ clarus; ut ejus nominis fama vix ulli jam penè dicam mortalium eſſe poſſit obſcura: idem tamen itá me pro ſuâ humanitate atque in Græcam nationem benevolentiâ, in ſuis domeſticis eſſe voluit; ut & mihi jam prope ſingularem viri ſapientiam,

& probitatem propiùs liceat intueri, & magnum in primis apud me pondus Cardinalis optimi ac ſapientiſſimi debeat haberi ſententia. Quare cùm fructus uberes ex hoc libello percipi poſſe viri doctiſſimi atque graviſſimi arbitrarentur; illud mei muneris eſſe maximè videbatur, ut & Avunculi nomen, quoad ejus fieri poſſet, immortalitati commendarem, & Græcæ linguæ perdiſcendæ ſubſidia ejuſdem ſtudioſis hominibus ſine invidiâ proderem. Verùm ut hoc pietatis officium ad hoc uſque tempus differrem, multæ me res propemodum coëgerunt. Primùm enim cùm decem ferè ipſos extremos ætatis annos idem Avunculus meus adversâ valetudine conflictaretur aſſiduè, me Romam Corcyra paucis antè menſibus, quàm è vitâ diſcederet, eo conſilio revocârat, ut ipſi cùm in aliis libris tum in hoc potiſsimùm deſcribendo ac diſponendo præſtò eſſem, niſi vita ipſum antea defeciſſet. Cùm enim id maximè ageret, ac tibi adhuc fideliter, Pater ampliſsime, navaret pro viribus operam, ſeptuaginta natus annos diem ſuum obiit; præclaris, ut intio dicebam, relictis ingenii doctrinæque monimentis: ex quibus hæc ipſa de Græcæ linguæ particulis eruditiſsima diſputatio in varias diſperſa ſchedulas, fuit cùm à me diligentiùs colligenda, & ad certam quandam revocanda methodum ac viam; tum à viris doctis atque prudentibus accuratè per otium

recogno-

recognoſcenda. Deinde verò exiguis facultatibus Avunculo relictis, nondum licuit efficere, quod optabam, neque verò liceat hoc tempore, niſi tua mihi benignitas, Princeps illuſtriſsime, ſubveniat: quam in operibus egregiis & in iis præſertim ſublevandis adhibere ſoles, qui te ſedulò fideliterque coluerint: in quibus quoniam jure poteſt *Matthæus Devarius* numerari; cùm tibi ſit is diuturnâ tot annorum conſuetudine penitùs cognitus atque perſpectus: tui-ipſius teſtimonio graviſsimo fretus, pauca quædam hoc loco percenſere non dubitabo; quibus ejuſdem virtus, atque doctrina teſtata & conſignata poſteris relinquatur; quippe qui ætatem ſemper in ſtudiis rerum honeſtiſsimarum cum laude traduxerit. Natus eſt igitur *Matthæus* Corcyræ honeſtâ *Devariorum* familiâ ex iis, quæ Latinum ritum in Chriſtianâ religione ſectantur. Cùm vix annum octavum ageret, Romam à *Joanne Laſcari* perductus eſt, viro Græcarum literarum Latinarúmque ſcientiâ nobili; quo tempore idem *Laſcaris*, *Leonis* decimi Pontificis Maximi juſſu, ex variis Orientis locis ingenuos pueros delegerat, ex quibus tum primum eſt Græcum Romæ Collegium, quam ſcholam Græcam nuncupabant, ad montis Quirinalis radices inſtitutum: cujus quidem extat adhuc in *Sophoclem* ſcholiorum monimentum; quæ ex illo collegio prodierunt. Ibi

 igitur

igitur *Devarius* à tanto Doctore, summâ docentis atque discentis curâ literis Græcis eruditus, obscura quæque ac recondita ejus linguæ mysteria ità celeriter arripuit, ut ipse deinde per se ex veteribus Græcis Oratoribus, Historicis, Poëtis, Philosophis, tanquam ex fontibus, omnem hauserit non modò linguæ cognitionem atque verborum, verùm etiam rerum scientiam pulcherrimarum. Quare, cûm jam illius doctrina celebraretur; à *Nicoläo Rodulpho Cardinali* accersitus, domum humanissimè receptus est: apud quem per illud tempus ità multi variis disciplinarum generibus instructissimi florebant (ex Græcis quidem *Constantinus Rallius*, *Nicoläus Soffiano*, *Christophorus Condoleus*, *Devarii* condiscipuli & contubernales: ex Latinis verò atque Italis, *Nicoläus Majorana*; idémque postea Malfectæ delectus Episcopus, *Franciscus Priscianensis*, *Donatus Giannottus*, Pater *Leonardus Malaspina*, *Matthæus Herculanus*, *Petrus Crassus*, qui est Episcopus creatus deinde Viterbii) ut ejus Cardinalis domûs jure, quoddam sapientiæ domicilium appellari potuisse videatur. Mei porrò Avunculi operâ *Rodulphus* in Græcis potissimùm explicandis Auctoribus utebatur, quem suæ quoque bibliothecæ peramplæ & copiosæ præfecerat. Ergò *Devarius* quindecim annis quibus superstes *Rodulphus Cardinalis* fuit, *Indicem uberrimum in Eustathium Homeri Interpretem confecit*, qui adhuc

extat à *Paulo III.* ferè editus, Avo tuo, Cardinalis amplissime; qui quanti semper fecerit viros doctos ac sapientes tum aliis rebus permultis apertè satis ostendit, tum vel hác unâ non obscurè significavit, cùm vel propter illum ipsum à *Devario* susceptum Indicis conficiendi laborem, menstruam illi pensionem assignârit, quam eidem postea, quoad viveret, *Pius Quartus* attribuit: cúmque Vaticanæ Bibliothecæ primum Græcorum codicum instituit Correctorem: in quâ nimirum ejusdem apparent monimenta præclara in descriptis libris ab illius Bibliothecæ Librariis, ab ipso verò non sine magno celeberrimæ Bibliothecæ ornamento correctis. Vitâ functo *Rodulpho*, *Camillus Columna M. Antonium* filium hodie Cardinalem, & quidem hoc dignitatis honorísque gradu dignissimum, *Devario* Græcis literis tradidit imbuendum: cum quo *Matthæus* triennio partim Romæ, partim studiorum graviorum causâ Pisis ità versatus est, ut ab eo & in honore haberetur, & unicè diligeretur. Verùm cùm is Patavium profectus esset ad Philosophiæ spatium decurrendum, esſétque *Devario*, nè suo muneri librorum corrigendorum deesset, Romæ remanendum; à te, Cardinalis amplissime, accitus est, & benignissimè semper pro summâ tuâ facilitate humanitatéque tractatus. In tuâ igitur honestissimâ domo ætatem reliquam *Devarius* traduxit: cùm præclarè secum agi putaret, quòd se & Prin-

cipis amplissimi patrocinii nactum esse, & in celeberrimorum virorum numerum videret adscriptum, qui doctrinis essent omnibus exculti, quibus tuam domum semper ornatam esse voluisti, quæ tamen eos vicissim non minùs ornaret, quàm ab ipsis ornaretur. Ubi enim nisi domi tuæ, Pater amplissime, (ut à Poëticâ incipiam facultate) velut in Pindo aliquo monte vel Parnasso *Franciscus Maria Molza*, *Laurentius Gambarus*, *Bernardus Cappellus*, aliique permulti Poëtæ nostrâ ætate præstantissimi floruerunt? Ubi unquam plures, quàm domi tuæ, aut elequentiæ laude, aut variarum, pulcherrimarúmque rerum cognitione præstantes? Ex quibus si *Romulum Amasæum*, *Annibalem Carum*, *Carolum Gualteruccium*, *Fulvium Ursinum* (cujus mentio nobis erit aliàs infrà non sine laude ipsi debitâ facienda) *Guidum Lolgium*, *Antonium Ælium*, Episcopum deinde Polensem, alterum item *Antonium Ælium Mirandulanum*, qui Cassertæ item est postea præfectus Episcopus, *Joannem Baptistam Possevinum*, *Hieronymum Mercurialem*, nostrâ ætate medicum celeberrimum: si vel hos inquam (ut cæteros quamplurimos taceam) proferre velim, nemo, ut opinor, erit cui fuerit horum eruditio, vel consuetudine familiari perspecta, vel etiã fama ipsa, & auditione cognita, qui mendacii nos possit vel temeritatis accusare. Quid? nónne ut ex equo Trojano fortissimi viri, ità è domo tuâ, quæ semper doctrinarum omnium etiam divina-

rum ſeminarium quoddam fuit, non modò Epiſcopi permulti, hoc eſt, Eccleſiæ orthodoxæ paſtores; verùm etiam Cardinales nonnulli, h.e. Reip. Chriſtianæ lumina, & ſummi etiam Pontifices prodiere? quorſum ego *Marcellum Cervinum* hoc loco nominem? qui ob inſignem virtutis & ſapientiæ laudem ad ſupremum ſacerdotium eſt evectus: qui cùm diu tecum olim familiaritérque vixiſſet, graviſſimo tuo teſtimonio, ut par eſt, non ſuâ, à quâ longiſſimè aberat, ambitione; virtutum ſuarum quaſi gradibus ad ſacros ac ſummos honores aſcendit: quem tamen videtur Deus oſtendere potiùs mortalibus voluiſſe, quàm dare; quippe qui paucis diebus fuerit in Apoſtolico illo faſtigio ſuperſtes, ut & illum tanto honore digniſſimum, & nos tanto paſtore non ſatis fortaſſe dignos eſſe declararet. Omitto *Bernardinum Maffæum*, & *Ardinghellium* Cardinales, qui illud purpuræ decus è domo tuâ retulerunt, quod illorum merita poſtulabant. *Joannes Antonius Facchinettus*, qui cùm primùm Romam venit, in tuorum numero domeſticorum cum ſummâ laude verſatus eſt: indè Tridentino Concilio interfuit, tum Venetias à *Pio V.* miſſus legationem ſummâ cum dignitate obiit: deinde à *Greg. XIII.* Cardinalis creatus eſt: vel unus poteſt eſſe hujus rei teſtis idoneus, qui nunc in hoc ſacroſancto Patrum Collegio magno apud omnes eſt in honore, ob legum humanarum ac divinarum ſcientiam: quibus potiſſimùm ful-

tus præſidiis, multa & graviſſima onera pro dignitate ſuſtinet in Eccleſiâ ſanctâ pro viribus ſublevandâ. Verùm nè in hâc re longiùs digrediar, quàm aut leges epiſtolæ patiantur, aut vires meæ ferre poſſint, ad inſtitutam de Avunculo meo narrationem revertamur. Is ergò domi tuæ Tridentinũ Concilium & catechiſmum *Pii V.* juſſu in Græcum ex Latino convertit, Florentinum Concilium tum primùm Græcè editum emendavit. Longum eſſet alias præterea ejus lucubrationes atque opera perſequi. Quid? epigrammata Græca quàm multa, quàm eleganter, ornatéque conſcripſit? ex quibus nonnulla, quibus *Farneſia Familia* ferè celebratur, typis mandanda exiſtimavi; ut & quantum illius in te familiámque tuam ſtudium fuerit, facilè intelligatur: & *Farneſiæ Familiæ* nomen etſi per ſe ſatis ornatum, quo iſte libellus ornatur, viciſſim tamen, quantum eſt in nobis, his quoque verſibus illuſtretur. Equidem aliquot antè annis ſub *Gregorio* Pont. Maximo Tridentinum Concilium typis excudendum curavi, quod (ut modò dicebam) Avunculus meus Græcè converterat, antea tamen, eodem jubente Pontifice, recognitum, & cum Latino collatum exemplo tùm à *Gulielmo Sirleto* Cardinali (noſtrâ ætate religionis ac doctrinæ laude præſtanti) tum à *Fulvio Urſino* familiari tuo, quem paullò antè honoris causâ nominavimus, viro cùm ſplendore generis, tum eruditione ac Latinarum Græ-

carúmque literarum cognitione præclaro: is ità suam in eâ re operam navavit egregiam, ut & quòd amicitia illi summa cum Avunculo meo intercesserat, & quòd ambo simul conjunctissimè vixerant, non majorem adhibere diligentiam (si viveret) Auctor ipse potuerit. Reliquum est, ut & catechismus, & alia nonnulla Avunculi opuscula describantur, & viris doctis recognoscenda tradantur: quòd ipse ejusdem *Fulvii Vrsini*, aliorúmque ope, Deo bene juvante, præstare conabor. Quæ deinde tuo dicata nomini libenter sinam in manus hominum pervenire, quemadmodum hæc jam disputatio de particulis prodit, auctoritatis tuæ fulta præsidio; atque ità prodit, ut cùm eidem *Fulvio Vrsino* tuíque studiosissimo, tum *Sirleto* ipsi Cardinali vehementer probata sit, eadémque à *M. Antonio Mureto* paullò antè quàm è vitâ discederet, accuratéque recognita: de cujus viri doctrinâ, eloquentiâ, Græcæ Latinæque Linguæ scientiâ quid attinet dicere? cùm inter omnes, qui rectè sentiunt (ut puto) conveniat, eum eruditione, dicendi facultate, Græcarúmque literarum laude nostrâ ætate pares fortasse (ut leviter dicam) paucissimos, superiorẽ certè habuisse neminem. Jam verò sicut mei Avunculi consilium illud erat, ut Conciliũ summo Pontifici dedicaretur, quòd ipsi esset illud negotium à summo Pontifice datum; ità hoc opusculum de particulis, quippe proprium fœtum ac suum, tui splen-

dore nominis illustrari cupiebat; nempe cujus domus (ut antè dixi) semper doctis viris, ac sapientibus patuit: quorum voces te jam indè à pueritiâ usque adeò delectârunt, ut cum illorum sermonibus, atque ingenii tui præstantiâ animíque virtute magnas tibi opes paraveris prudentiæ, consilii, gravitatis; te nunc in sacro patrum amplissimorum Collegio principem locum tenere: téque unum uni Pont.Max. secundum esse jure lætemur: te denique (si humano res tanta pendenda judicio sit) illo ipso loco, quo nullus est in terris celsior, esse dignissimum arbitremur. Ergò dum tuo patrocinio, Cardinalis amplissime atque optime, tutum esse libellum hunc, atq; ornatum volo; simul (credo) Auctoris videbor obsequi voluntati, & mihi ipse quoque aliquâ ex parte satisfacere, qui non minùs profiteor me Amplitudinis tuæ studiosum esse cultorem, quàm vel Avunculus fuerit, vel quàm à me Avunculum coli, observaríque par sit. Quare tui quondam clientis & familiaris primitias hilari vultu ac libenti (ut soles) animo accipere nè graveris, méq; ipsum *Matth. Devarii* sororis filium in tuâ esse tutelâ, obsecro, patiaris: ut dum simul Avunculi memoriam conservas, meúmque hoc erga te studium, & qualecunque officium minimè contemnis; si fortè me vires in hâc ipsâ re præstandâ deficiant; tu me pro tuâ summâ humanitate ac benignitate sustentes. Vale.

Illustriss. ac Reverendiss. Dominationis tuæ

Deditissimus, & humillimus servus

PET. DEVARIUS.

Matthæi Devarii
PRÆFATIO
IN
Tractatum de Græcæ Linguæ
Particulis.

C*Onstitui* de Græcæ Linguæ *vocibus quibusdam agere: quæ tametsi rem ipsæ per se nullam ferè significant; tamen in aliarum vocum constructione positæ vim aliquam habent, efficacitatémque sive emphasin, aut certè qualitatem aliam sermoni tribuunt. Cujus naturæ eæ voces sunt, quæ structuræ orationis quasi nexus quidam aliarúmque vincula adhibentur; quæque in eâ potissimùm Orationis parte, quam Græci Grammatici* Σύνδεσμον, *Latini* Conjunctionem *vocant, reponuntur; modique alicujus aut ordinis veluti signa sunt: continuandique aut transeundi, aut interrogandi, aut dubitandi, aut ratiocinandi, aut qualitatem aliam referendi vim habent.* Exempli *caussâ,* γε *&* ἂν *particulæ nihil per se significant; sed tamen in aliarum vocum constructionem receptæ,* γε *quidem*

 diminuendi

diminuendi quasique coërcendi facultatem habet, ut apud Latinos certè, saltem, & duntaxat: ἄν verò Verbis apposita efficit, ut quod illa alioqui fieri factúmve esse significarent, id posse tantùm, aut potuisse fieri significent. Ut si dicas, ἔγραψα ἄν, non ponis te scripsisse, sed potuisse scribere. Idque munus voces hujusmodi præstant, aut per se singulæ positæ, aut aliæ aliis inter se certâ quâdam ratione conjunctæ. In quâ quidem hujusmodi vocum conjunctione, si suam unaquæque vim notionémque retineat, tunc in constructionis resolutione ad diversa singulæ referuntur: sin duæ vel tres unum sensum conficiant, & ità in unum (ut ità dicam) conspirent; fit, ut unam ejus ordinis vocem cæteræ adjuvent, suámque ipsæ significationem deponant. Quo fit, ut ex pluribus vocibus nonnunquam simul junctis sensus fiat nullius vocis proprius earum quæ positæ sunt, interdum etiam ab omnibus alienus; ut in ἄλλοτι & ἄλλοτι ἢ demonstrabimus. Nam illud in primis animadvertendum est, permagni referre utrùm particulæ duæ vel plures per appositionem quandam, ut ità dicam, aggregentur, in quâ singulæ vim suam & significationem retineant; an ad certæ cujusdam & propriæ notæ constitutionem conjungantur. Quæ enim certas ac proprias notas constituunt, sive duæ sint, sive plures, in unam significationem coëunt, & (ut dictum est) aut una, aut omnes suam significationem immutant seu deponunt, vel etiam unius significationem adjuvant: ut εἰ conditionalis in εἰμὴ

exceptivæ

exceptivæ constitutione. Sic in ἄλλωσε *&* κ᾽αὶ ταῦτα, *id est,* alioquin, *&* præsertim, *binæ particulæ in quâlibet voce in unum sensum conveniunt; qui neutrius sensum sapit. Eæ verò quæ per appositionem aggregantur, sicut à se invicem solutæ sunt, ità ex ipsis nihil evadit quod unum sit; sed ad diversa singulæ referuntur: quod fit in* ἐμὲ ἀλλά, *& aliis, de quibus passim in hoc Commentario admonebimus. Quod qui non animadverterunt, plures nobis hujus generis vocum formas, quàm ferat earum natura, tradiderunt. Nec solùm dis-junctas particulas duas vel tres in unam redegerunt, & unicum simul omnibus sensum tribuerunt; ut cùm docent* ἀλλ᾽ ὅταν, *pro* antequam *&* priusquam *accipi; sed etiam singulis ac simplicibus ferè omnibus multas, æquivocas etiam & alienas plures quàm opus est, significationes tribuerunt: non enim animadverterunt (ut paullò antè diximus) quænam à se invicem solutæ, altera alteri apponatur, & quæ ad certæ ac propriæ notæ constitutionem in unum conveniant: nec viderunt non opus esse significationes unius vocis multiplicare, cùm una eadémque cujusque vocis significatio plerunque esse deprehendatur; si vel id quod deest suppleatur aliunde, ac subintelligatur, vel dictum repetatur, vel formâ aliquâ locutionis commutetur, vel id quod longius progressum est, ad ea quibus jungi debet, referatur. Interest enim utrùm plura voce aliquâ significari dicas, an propter diversas rationes, diversósque (ut ità dicam) respectus, unam*

eandémque vocem ad plura significata deduci: dum à primariâ significatione, licèt paullùm, non prorsus tamen recedit: cujus distinctionis ignoratio causa fuit, cur plura & diversa significata omnibus ferè his particulis nonnihil tribuerint; etiam illis in quas nulla cadit homonymia. Verbi causâ ἀλλὰ particula, cùm μεταβατικῶς accipitur, licèt à suâ significatione nonnihil deflectat; adversativam tamen vim non prorsus amittit: nec idcirco, ut æquivoca vox habenda est. Nam μεταβατικῶς etiam accepta, adversatur quodammodo positioni alicui; ut in illo 6. Polit. *καὶ εἰ μὴ πᾶσι δυνατόν, ἀλλὰ κατὰ φυλάς, ut suo loco fusiùs dicetur. Inter Adverbia etiam monosyllaba quædam, ναί, νή, μά, quæ nihil per se significant, sed modi & affectûs, vel alterius qualitatis signa sunt: alia quoque quæ per se aliquid significant, ut που & πολὺ: quatenus extra propriam significationem στοχαστικῶς, vel ἀοριστολογικῶς accipiuntur; nec non ut ὅπου & ὅπου, quatenus ordinis membrorum hypotheticarum argumentationum signa fiunt, & ut vox εἶτα, quatenus emphasim & vim interrogantibus tribuit, & αὐτίκα, quatenus exempli nota fit: eâ ratione hujusmodi adverbia in hoc Commentario locum habent. In aliis porrò Orationis partibus voces quædam inveniuntur, quæ quanquam per se aliquid significant, quia tamen nonnihil à propriâ significatione deflectunt, earum quas suprà diximus vocum ordinem subeunt; modúmque aut efficacitatem, aut emphasim, aut qualitatem*

aliam,

aliam, aut ornatum, vel quandam (ut dicam) plenitudinem tribuunt Orationi. Cujusmodi est inter nomina Relativum ὅσον, *in* ἀμήχανον ὅσον, *&* ὑπερφυὲς ὅσον, *& similibus locutionibus. Et inter Participia vox* ἔχων *: in locutionibus* παίζεις ἔχων, *&* ληρεῖς ἔχων. *Inter Verba etiam vox* ἔστιν *: vocibus* ὅτε, οὗ, *&* ὡς *præposita, earum significationem adjuvat : in locutionibus* ἔστιν ὅτε, ἔστιν οὗ, *&* ἔστιν ὡς, *id est,* aliquando, alicubi, & aliquomodo, *seu* quodammodo. *Fit enim ut non paucæ voces in quibusdam Orationis partibus, præter propriam significationem, aliam quandam vim & qualitatem ex modo sermonis acquirant ; quod (ut dictum est)* ἤπου *particulæ accidit : quæ cùm affirmandi & asseverandi vim habeat, in Argumentis tamen à Minori ad Majus, vel à Majori ad Minus, à suâ nativâ significatione deflectens, modò multò magìs, modò multò minùs significat, ut suo loco declarabitur. Nam sicut pleræque particulæ sermonem afficiunt, modúmque ipsi & qualitatem quandam tribuunt, sic ipsarum nonnullæ ex modo & qualitate sermonis afficiuntur : sunt item aliæ nonnullæ voces ejusmodi naturæ, ut* ἐλλειπτικῶς *subaudiantur : quas reliquæ Orationis partes, quæ ipsis ad plenitudinem Orationis indigent, implicitâ quâdam vi suâ referant : compendiúmque & elegantiam Orationi adeò affectæ præstent : ut in locutionibus* ἐμὴν χάριν, *&* σὴν χάριν, διὰ *Præpositio subintelligitur : & in Synecdoche* ἡ κατά. *Porrò voces etiam*

 aliæ

aliæ ejus naturæ sunt; ut propter defectum aliquem, cùm quid est subintelligendum, vel ex superioribus repetendum, vim suam immutare, vel plura quædam significare videantur: quod his etiam accidit, quæ ad remotiora non ad proxima referuntur. Cùm tamen ex suppletione ejus quod deest, aut repetitione, vel etiam figuratæ cujusdam locutionis conversione (quibus in hoc Commentario ad vindicandum cujusque particulæ nativum sensum, veluti quibusdam instrumentis utar) appareat singulas unam certam habere notionem, quam perpetuò in Oratione quâlibet quâdam ex parte retineant; quanquam (ut suprà dictum est) nonnullæ aliquantùm à suâ primariâ significatione deflectunt. De quibus omnibus vocum generibus, non ut aliquid per se non nonnullæ significent, sed quatenus alias voces adjuvant, in hoc Libro agitur: ex quibus quodnam Orationi commodum accedat, indè perspicere licet; si consideremus passim ex Oratione demptis hujusmodi vocibus, quàm enervata atque inefficax & dissoluta futura sit. Cujus rei argumentum sumere poterimus in iis particulis, quas Conjunctiones *Grammatici dicunt, si propositâ Scriptoris alicujus periodo quâpiam, ut* Aristotelis *illa,* ἐπειδὴ πᾶσαν πόλιν ὁρῶμεν κοινωνίαν τινὰ οὖσαν, καὶ πᾶσαν κοινωνίαν ἀγαθοῦ τινος ἕνεκεν συνεστηκυῖαν· τοῦ γὰρ εἶναι δοκοῦντος ἀγαθοῦ χάριν πάντα πράττουσι πάντες, δῆλον, *& reliqua; ex ipsâ clausulâ subtrahantur, & nudæ reliquæ Orationis partes proferantur. Cùm enim Orationis*

nis cujusque locutiones certâ quâdam ratione aliæ ab aliâ pendeant, singulæque in membra quædam dividantur, ipsáque membra, nimirum antecedens, & consequens, signa quædam comitentur; profectò qui signorum hujusmodi vim atque indicationem ignorat; nè membrorum quidem nexum & seriem, totiúsque Orationis modum qualitatémque percipiet. Cúmque parùm intersit, tollatúrne de medio particularum usus, an non intelligatur, vel ipsæ malè adhibeantur & applicentur; non omnino operam perdet qui in his exponendis, quique in intelligendis industriam studiúmque posuerit: si enim ordinis, & efficacitatis Orationis certa signa constituerimus, fiet, ut non opinione ducti ex apparente sententiâ locutionis cuique particulæ modò hanc modò illam significationem tribuamus: quod illis quoque accidit, qui præsumptâ opinione de hujusmodi particularum vi & potestate facilè indicant; sed ex ipsarum Etymologiâ potiùs & primariâ notione, particulæ cujusque facultatem & multiplicem usum perspiciemus: & quisnam ex singulis modus & efficacitas aut alia qualitas singulis locutionibus & earum membris accedat, certâ quâdam ratione intelligemus. Verùm cùm ipsæ particulæ omnes, præter paucas, nihil commune inter sese habeant, quo altera ab alterâ pendeat; ità ut una non possit sine alterius cognitione intelligi, idcirco ut singulæ quæque in literarum ordine suas primas literas habent, ità ordine describentur. Illud tamen hoc loco animadvertendum videtur,

 earum

earum particularum, quas παραπληρωματικὰς *vocant, non esse unum quoddam genus, cujus voces semper solum ad Orationis ornatum, & quasi rimarum Orationis explementum adhibeantur, sed aliorum ferè omnium generum nonnullis vocibus accidere, ut aliquando nihil in locutionibus significent; sed vel ornatûs vel metri gratiâ, præsertim à Poëtis usurpentur. Earum etiam vocum, quæ à propriâ significatione deflectentes, alienam à suo genere vim habere videntur, nonnullæ inter* παραπληρωματικὰς *collocantur à Grammaticis, ut* πυ, *&* ποτὲ, *&* ἂν: *cùm tamen propriam vim* ἀκριβολογικὴν, *&* στοχαστικὴν *habeant: ut in ipsâ singularum particularum tractatione dicetur.*

Matthæi

Matthæi Devarii

DE GRÆCÆ LINGUÆ PARTICULIS,

Et aliis quibusdam Vocibus, ejusdem nexui & compendiosæ Elegantiæ DESERVIENTIBUS.

De Particulâ Ἀλλά. *Et Compositis ex* ἀλλά *&* ἄλλο.

CAPUT I.

ΑΛΛΑ' Conjunctio tam inter Copulativas quàm inter Adversativas numeratur à Grammaticis. Est enim vi quidem & potestate Adversativa, munere verò & functione in structurâ Orationis Copulativa; quippe quæ sicut complures aliæ, Orationem connectit: quare aliquando in eâ specie quæ præcipuo nomine Copulativa vocatur, reponi potest, cùm pro ϗ vel ἢ accipitur. Habet autem vim ἐναντιωματικὴν, & διαφορετικὴν, id est, *adversativam*, , & *differentiæ significativam*.

ficativam. Quæ quidem facultates ità se habent, ut quæ adversativa est, διαφορικὴ etiam sit: non item semper quæ διαφορικὴ, etiam adversativa. Vis enim διαφορικὴ constat ipsa per se, & princeps est in hujus particulæ significatione, quippe quæ ab ἄλλο nomine deducitur. Apud Homer. Ὀδυσσ. α'. διαφορικὴ vis perspicitur in illis carminibus, ὦ πάτερ ἡμέτερε, καὶ λίην κεῖνός γε ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ· ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι δαίεται ἦτορ. Quasi diceret, *Illum quidem missum faciamus, sed ad Ulyssem, cujus cura me angit, transeamus.* Adversativã verò vim præ se fert hæc particula in sermonibus in quibus aliquid negantes, aliud ponimus quàm quod priùs positum est; ut οὐ χῖος, ἀλλὰ κῖος, vel totum quidem concedimus, verùm negamus qualitatem vel conditionem aliquã. Ut in Epigrammate; Τοῦτο τὸ βουλίδιον εἶχες πάλαι, ἀλλὰ τὸ βῆτα οὐκ ἐπιγιγνώσκω, δέλτα γὰρ ἐγξίφετο. In hâc eâdem significatione respondet particulæ μὲν, & pro δὲ accipitur. Ut siquis dicat, μικρὸν μὲν, ἀλλὰ καλόν: quod etiam μικρὸν μὲν, καλὸν δὲ. dici potest. In quo sensu differt à δὲ, quòd hic quidem non sine μὲν, ἀλλὰ verò plerumque sine eo dicitur. Cujus exempla pàssim occurrunt apud Auctores. Cùm itaque talem sensum præ se ferat, ab ἄλλο nomine, quod διαφορικὸν appellatur, derivari videtur, ejúsque significationem retinere: per ἀλλὰ namque Conjunctionem, ἄλλο, id est, *aliud* ponimus quàm quod suprà positum est. Quâ ratione fit, ut distinguendi ac definiendi vim habeat. Varius autem est apud Auctores usus hujus particulæ: cujus tamen modi omnes prædictam naturam & originem aliquâ ratione redolent. Præcedit enim τοὺς παρακλητικοὺς λόγους, id est, *hortatorios & suasorios sermones*; ut ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες. Ubi συμπερασματικῶς & ἀποστατικῶς, pro ὥστε accipitur, & quiddam præter ea quæ posita sunt videtur inferre; & tunc pro *quare* & *quapropter* accipitur. Ut apud Virg.

Virg. *Quare agite:* & in hoc significatu accipitur apud Platonem, 7. νόμων. ἀλλ' ὅστις τῦ ζῆν ἡμῶν ϗ τῦ φρονεῖν μάλιςα δεῖ κηδεμὼν, &c. *quamobrem siquis, &c.* Et hâc ratione in approbationibus & assensibus recipitur; ut ἀλλά μοι δοκεῖς καλῶς λέγειν. Sic cùm aliquid faciendum proponitur, ἀλλὰ χρὴ τῦτο πράττειν, astipulamur: ut sæpe apud Platonem. Ubi etiam ϛυμπερασματικῶς, & ἐπιλογικῶς accipitur; ut proximè dictum est. Convenit enim epilogis ὁ ἀλλά, quemadmodum etiam ὁ ϗ. Hippocrates, ἀλλὰ περὶ μὲν ἀδένων ὁλομελίης ἐν ἑτέρῳ λόγῳ γεγράψεται. In consequentiâ etiam sermonis hanc eandem vim habet: ut apud Aristoph. in Ranis; ὐδὲν ποιεῖς γὰρ, ἀλλὰ τὰς λαγόνας πόδει: *nihil agis eo modo quo cœpisti, quare vel propterea latera ejus contunde.* In quâ etiam significatione ὁ ἀλλά adversativum sensum aliquâ ex parte sapit: cùm enim aliquid diximus, eo repudiato, aliud proponimus. Valet etiam per se tantundem quod ἀλλὰ ϗ, id est, *sed etiam*; ut ὐκ ἐκινδύνευσεν, ἀλλ' ἔπαθεν: quod perinde valet, ac si dixisset, ὐ μόνον ἐκινδύνευσεν, ἀλλὰ ϗ ἔπαθεν: *non tantùm periclitatus, verùm etiam passus est.* Ponitur etiam pro *imò verò, & quin etiam,* vel *sed potiùs.* Plutarch. in Lycurg. ὐ πόλεως ἡ σπάρτη πολιτείαν, ἀλλ' ἀνδρὸς ἀσκητῦ βίον ἔχουσα: *non civitatis institutionem, sed potiùs viri ad virtutem se exercentis, & sapientis vitam ducens.* Differt autem ab eo quod approbantis & consentientis est, eò quòd in illo quidem absolutè ponitur, & nullam particulam præcedentem respicit: hic verò ad ὐ negativam refertur, ut in proximè citato exemplo, ὐ πόλεως, ἀλλ' ἀνδρός. Sic apud eundem in Romulo; εἰ δὲ τῦτο μὴ λέγεται καλῶς, ἀλλὰ ἐχρῶντο Ῥωμαῖοι τότε τῷ ὀνόματι τῆς Ταλασίας. Quorum verborum sensus est; *quòd si res non ità habet, ut quidam asserunt, sed utebantur Romani Talasiæ nomine.* Ubi non rectè ἀλλά particulam pro *nam* causativo accipi

accipi docet Lexicographus, vertens verba illa, ἀλλ' ἐχρῶντο, &c. *nam utebantur*. Differt etiam ὁ ἀλλὰ à proximè dictâ significatione in superiori illo exemplo, ἐκ ἐκινδύνευσεν, ἀλλ' ἔπαθεν: quod illis quidem id quod priùs ponitur, continetur in posteriore; qui enim malum aliquod passus est, antequam in illud incideret, non longè abfuit ab eo: hoc autem planè est *periclitari*; continetur itaque prius in posteriore. In hoc autem exemplo, ἐ πόλεως πολιτείαν, ἀλλ' ἀνδρὸς ἀσκητῦ βίον ἔχουσα· id quod posterius est, non refert quod prius est, imò multùm ab illo distat, in quo τὸ ἀλλὰ suam propriam & præcipuam vim, id est, τὴν διαφορικὴν obtinet: ἐ πόλεως πολιτείαν, ἀλλ' ἀνδρὸς ἀσκητῦ βίον: negat enim urbem Spartam, civitatis institutionem habuisse; sed hominis sapientis, & ad virtutem se exercentis vitam instituisse contendit. Habet itaque eam vim ut ad ea, quæ posita sunt aliquid addere videatur, ut in exemplo, ἐκ ἐκινδύνευσεν, ἀλλ' ἔπαθεν: & multis aliis in locis. In quibus ὁ ἀλλὰ per se idem valet quod ἀλλὰ καὶ: cùm tamen ad sermonis integritatem requiratur expressio καὶ particulæ, non solùm in consequentiâ sermonis, ut in proximè dicto exemplo, sed etiam in principio comprehensionis clausulæ; ut apud Xenophon. 3. ἀπομνημ. Ubi posteaquam Socrates Antisthenis cujusdam laudes quasdam exposuit, subjungit: ἀλλὰ καὶ φιλόνεικος Ἀντισθένης ἐστίν. In consequentiâ verò Orationis utitur τῷ ἀλλὰ, pro ἀλλὰ καὶ, *etiam*. Arist. in 7. Polit. Πολίτυ ἀρετή· λεκτέον ἐ παντὸς, ἐδ' ἐλευθέρυ μόνον, ἀλλ' ὅσοι τῶν ἔργων εἰσὶν ἀφειμένοι. Quorum verborum sensus est, *Non ad omnem civem pertinebit virtus illa de quâ dictum est, neque ad illum, qui solùm liber sit, nisi solutus quoque ab omni opere sit*: & erit series verborum talis; ἐ δὲ μόνον ἐλευθέρυ, ἀλλὰ καὶ ἀφειμένυ τῶν ἔργων τῶν ἀναγκαίων. Sic apud Plutarch. ἐ πλύσιοι μόνον εἶναι ἀξιῦσιν, ἀλλ'

εἶμαι

εἰμὴ ἔξεσι, & reliqua: *non solùm se divitiis dignos arbitrantur, sed etiam, &c.* Ubi Lexicographus totam vocem ἀλλ' εἰμὴ, *nisi*, significare docet; supprimens ἀλλὰ particulæ significationem. Cùm tamen in ejusdmodi particularum oppositione ipsum ἀλλὰ suam nativam significationem retineat; nec à sibi oppositis particulis naturam suam immutari aut supprimi patiatur. Quemadmodum putat Lexicographus, qui immutari quidem ἀλλὰ significationem putat in ἀλλ' ὅταν, & quibusdam aliis, in quibus tamen vis ἀλλὰ particulæ nequaquam immutatur: supprimi autem ejusdem particulæ vim arbitratur in ἀλλ' ἔγωγε, quod, *equidem*, interpretatur: & in multis aliis aggregatis ἀλλὰ particulæ adjunctarum significationem tribuit; quippe qui ex particulæ alicujus subsecutione putat ἀλλὰ Conjunctionis significationem immutari: ut cùm ἀλλὰ pro *atqui* accipi asserit, si post ἀλλὰ, μᾶλλον ἢ subsequatur: ut apud Demosthenem, ἀλλὰ πολλοῦ μᾶλλον ἢ τοῦ παντὸς δεῖ· quæ Lexicographus, *atqui longè secus res habet, & imò nihil horum reperietur*, Latinè reddidit. Ubi tamen ἀλλὰ non tam pro *atqui* ἐναντιωματικῶς, quàm pro *sed* διαφορικῶς accipitur: quippe cùm ad præcedentem negationem referatur; est enim integer sensus: οὐκ ἔστι τοῦτο, ἀλλὰ πολλοῦ δεῖ, μᾶλλον ἢ τοῦ παντὸς, id est, *res non ità se habet, sed multùm abest, imò verò toto cælo distat.* Multa præterea huic particulæ ineptè tribuit Lexicographus ex aliarum particularum adjunctione. Quæ operæ pretium est hoc loco recensere, nè Tirones decipiantur. Ac primùm quidem quòd ait ἀλλὰ per se pro ὅταν accipi, adjectâ γε particulâ, se ipse refellit, cùm dicit ἀλλά γε, pro *at certè, atqui, & verumtamen* accipi. Deinde quòd pro *num* & *an*, ut πότερον & ἆρα accipiatur: & pro rationali γὰρ, multisque aliis, nullâ auctoritate confirmat. Sciendum autem, non ex omnis particulæ adjunctione, ἀλλὰ Conjunctionis vim & significationem immutari, sed

ex-

ex paucarum admodum, qualis est ἢ disjunctiva; ex quâ fit ἀλλ' ἢ, quod *nisi* & *præterquam* significat, de quo infrá. Cæterùm ἀλλὰ tam sola per se quàm νὴ Δία vocibus subjecta objectionibus convenit, ut apud Latinos particula *at*: Arist. 2. Ethic. ἀλλ' ἴσως τοιοῦτός τίς ἐστιν, ὥστε μὴ ἐπιμεληθῆναι, ἀλλὰ τοῦ τοιοῦτος γίνεσθαι αὐτὸς αἴτιος ἀνεπιμελῶς ζῶν. Ubi ἀλλὰ non solùm objectioni, sed etiam responsioni servit; non aliter quàm si in objectione νὴ Δία vocibus subjiceretur: ut apud Demosth. νὴ Δί' ἀλλ' ὅπως ἔτυχε ταῦτα τὰ γράμματα ἕστηκε. *At enim ipsa litera*: cui objectioni his verbis respondet; ἀλλ' ὅλης οὔσης ἱερᾶς τῆς ἀκροπόλεως, παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἕστηκεν· de quibus suo loco fusiús. Non solùm autem alternis objectionibus, sed etiam alternis oppositionibus deservit, apud Aristophanem in Pluto. Καρ. τί δῆτ' ἂν εἴης ὄφελος ἡμῖν ἐνθάδ' ὤν; Ἑρμῆς. παρὰ τὴν θύραν στροφαῖον ἱδρύσασθέ με. Καρ. στροφαῖον, ἀλλ' οὐκ ἔργον ἔστ' οὐδὲν στροφῶν. Ἑρμῆς. ἀλλ' ἐμπολαῖον. Καρ. ἀλλὰ πλουτοῦμεν. Ἑρμῆς. ἀλλὰ δόλιον. Καρ. δόλιον; ἥκιστά γε. Ἑρμῆς. ἀλλ' ἡγεμόνιον. Καρ. ἀλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπει. Quorum exemplorum prior pars, non minùs quàm posterior per *at* particulam Latinè efferretur; ac prior quidem illa vim μεταβατικὴν habet; altera autem oppositivam. Porrò objectiones si cum interrogatione fiant, solet τὸ ἀλλὰ vicissim percontationibus & responsionibus aptari; ut apud Demosth. τί γὰρ καὶ βουλόμενοι μετεπέμπεσθ' ἂν αὐτούς, ἐπὶ τὴν εἰρήνην, ἀλλ' ὑπῆρχεν ἅπασιν, ἀλλ' ἐπὶ τὸν πόλεμον ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἐβουλεύεσθε. In cujus exempli ultimâ parte τὸ ἀλλὰ priore loco positum, vim habet τοῦ πότερον ἢ ἄρα: in posteriore autem, cùm interrogationi respondet, significat *at* vel *atqui*. Ubi non minùs quàm alibi adversativam vim præ se fert; opponit enim aliquid, ex quo infertur remotio præcedentis Præpositionis. Xenoph. 2. Ἀπομνημ. ἐὰν δὲ σὺ προσ-

κατηγορήσω ἔφη ὅτι διὰ τὸ ἀγαθαὶ αὐτοῦ, καὶ συνοικῶς ἔχεις περὶ αὐτόν. ἄρα μὴ διαβάλλεσθαι δόξεις ὑπ' ἐμοῦ; ἀλλὰ καὶ αὐτῷ μοι ἔφη ἐγγίνεται εὔνοια πρὸς οὓς ἂν ὑπολάβω συνοικῶς ἔχειν πρὸς ἐμέ. *Interregatus enim, nunquid existimaturus esset in se crimen conferri, respondet, imò ego cùm aliquem mihi conciliare volo, eam ineo rationem quâ me suspicaris ægrè laturum:* ex quo infert, non eo animo se fore, ut arbitretur, in se crimen conferri, si eo modo concilietur. Sic apud Aristophanem in Plut. ἀλλ' ὦ νεανίσκε οὐκ ἐῶ τὴν μείρακα μισεῖν σε ταύτην. Νε. ἀλλ' ἔγωγ' ὑπερφιλῶ, id est, *imò verò plusquam credi possit amo*: superaddit enim aliquid negando ea quæ præcesserunt. Ut sit sensus, *tantùm abest ut oderim, ut etiam supra modum amem.* Adversativam quoque naturam sapit, cùm μειωτικῶς accipitur: ponitur enim ὁ ἀλλά, quemadmodum ὁ γέ, pro *saltem*; ut apud Latinos *certè*, & *at certè*. Aristoph. in Nebulis; ἔπειτ' ἐκέλευσ' αὐτὸν ἀλλὰ μυῤῥίνην λαβόντα, τῶν αἰσχύλου λέξαι τί μοι. Et paullò infrà, σὺ δ' ἀλλὰ τούτων λέξον τι τῶν νεωτέρων. Sic apud Aristotelem 3. Politic. ἡ δὲ βελτίστη πόλις οὐ ποιήσει βάναυσον πολίτην. εἰ δὲ καὶ οὗτος πολίτης, ἀλλὰ πολίτου ἀρετὴν ἣν εἴπομεν λεκτέον οὐ παντὸς οὐδ' ἐλευθέρου μόνον, &c. *quòd si civis habendus est, certè virtus quam diximus non omnis civis erit.* In 6. etiam Polit. ἀλλὰ pro *attamen* & *at certè* usus est, καὶ εἰ μὴ πᾶσι δυνατὸν, ἀλλὰ κατὰ φυλάς. Ubi si nomen δυνατὸν repetatur, ἀλλὰ κατὰ φυλὰς δυνατὸν, apparebit in ἀλλὰ vis adversativa. Porrò μειωτικῶς acceptum, γε & οὖν particulis copulatur ἐκ παραλλήλου, & fit ἀλλάγε: ut Iliad. 1. ἀλλάγε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον: & ἀλλ' οὖν, quod & ἀλλ' οὖνγε dicitur; quod interruptum ut plurimùm invenitur apud Auctores, & idem quod ὅμως vel ἀλλ' ὅμως significat, id est, *tamen, attamen, verumtamen.* Isocr. in Panegyr. εἰ δὲ καὶ περιττοὶ, ἀλλ' οὖν τοῖς γε λόγοις ὥσπερ

χρησμοῖς

χρησμὸς εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον κάλλιστον. Sic Plato in Apolog. ἀλλ' οὖν δαιμόνιά γε νομίζω κατὰ τὸν σὸν λόγον. Aristot. εἰ καὶ μὴ δι' ἀκριβείας, ἀλλ' οὖν εἰς τυπώδη μάθησιν. Isocr. ἀλλ' οὖν ἐλπίσι γε σπουδαίαις ὑπερέχουσιν.

Ἀλλὰ etiam sola exceptivè accipitur; ut ἀλλ' ἢ. Xenoph. ὑπομνημ. γ'. ἤρετο αὐτὸν εἰ καὶ φορτίον ἔφερε. δ' οὐκ ἔγωγ' ἔφη, ἀλλὰ τὸ ἱμάτιον. Ubi vel μόνον vox supplenda est, vel ipsum ἀλλὰ pro ἀλλὰ μόνον accipiendum: nam & ipsum ἱμάτιον inter φορτία ducendum est. Dicitur enim ὁ ἀλλὰ interdum ἐλλειπτικῶς, & aliquid præsupponit quod brevitatis gratiâ omittatur. Quæ causa est cur ἀλλὰ cui aliquid deest ad Orationis perfectionem ipsum abundare videatur: ut apud Aristophanem in Nebulis; τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμ' ἄν, ἀλλ' οὐδ' ἐρεβίνθου. Quæ locutio plena esset hoc modo, τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμ' ἄν, μὴ ὅτι ἀξίας τινὸς μεγάλης, ἀλλ' οὐδ' ἐρεβίνθου, *non modò non magno aliquo pretio, sed nè ciceris quidem*; id est, *nè cicere quidem uno*: quibus verbis vilitatem pellis seniorum ostendit; quos excoriatum iri asserit, si juvenis ille qui illìc loquens inducitur, persuadere possit ab ipsis filiis parentes esse verberandos. Accipitur etiam ἐλλειπτικῶς, licèt non abundare videatur: ut cùm in eâdem fabulâ inducitur pater metuens objurgare filium illis verbis; ὢ τί σ' εἴπω. ἀλλ' αὖθις αὖ τυπτήσομαι. Ubi deest ad sensûs absolutionem, ἀλλ' ἐὰν εἴπω, αὖθις αὖ τυπτήσομαι. Sunt fortasse & alii modi quibus hujus particulæ usus continetur; quos diligens Observator ex Auctorum lectione sibi colligere. Restat ut animadvertatur particulam hanc multis aliis præponi, ex quibus nihil prorsus significationi ejus accedit, neque demitur, quicquid opinetur Lexicographus. Qui ἀλλ' ἔγωγε duas voces unicâ voce, *equidem*, interpretatur. Inter particulas appositas ἀλλὰ Conjunctioni est etiam τοι: ut apud Galelenum.

num in primo Methodi; Ἀλλά τοι κἂν κειλήειον γέ τι τῶν λόγων ἔχειν σε παρέχεται. Quas voces pro *atqui*, & *at verò*, & *certè* accipi docet Budæus. Et nonnullas alias hujusmodi appositiones seu adjunctiones ἀλλὰ particulæ, cum aliis non ut voces in quibus ὁ ἀλλὰ præcedit in ordine constructionis, sed ut formales quasdem notas describit: & significationem cuique minimè convenientem tribuit; ut cùm docet, ἀλλὰ χρὴ, *licèt sit* & *esto*, significare: cùm tamen, *sed oportet* significet, ut suprà dictum est.

Ἀλλ' ὅταν.

Ἀλλ' ὅταν etiam *antequam* & *priusquam* significare docet, afferens Plutarchi exemplum, ἰχάδας δ' ὐκ ἂν ἔφη φαγεῖν ὠνίυς κομιδέισας, ἀλλ' ὅταν τὴν φέρυσαν κλήσηται χώραν. In quâ locutione vox ἀλλ' ὅταν, εἰμὴ ὅταν significare posset, si tempus τῦ φαγεῖν ὠνίυς indicare certum Auctor vellet, & non potiùs τὸ φαγεῖν ὠνίυς omnino excludere: *Id enim spectat qui loquitur ut neget se venales ficus unquam comesturum, sed tunc demum se comesturum, quando producentem regionem acquisivisset.* Et sic repetendæ erunt voces ἔφη φαγεῖν: ut sit integra locutio, ὐκ ἔφη φαγεῖν ὠνίυς, ἀλλ' ὅταν τὴν φέρυσαν κλήσηται χώραν, τότε φάγεσθαι. Fallitur autem Lexicographus ex eo, quòd putat ἀλλὰ particulæ & ὅταν Adverbii subsequentis propriam utriusque significationem supprimi, & tertium quoddam ex ipsis resultare. Sic ἀλλ' ὅτι καὶ, *verumetiam*, & *multò magis*, docet significare. Budæus quoque ex ἀλλὰ Conjunctione quibusdam aliis particulis appositâ, formales notas constituit. Inter quas ἀλλ' ὐ, & ἀλλ' ὐκ, & ἀλλ' ὐχὶ describit. Quas voces, ut ἀλλὰ μὴ, *non autem*, vel *non potiùs* significare docet, afferens exemplum Gregorii, τίς γὰρ ἐξ γυντὶς ὅτι μάχει τὴν θεραπείαν τὸ τίκτ@, ἀλλ' ὐκ ὀφείλοντας ἡμᾶς τὸ

κειλήειον

κεἰτήειον ὐποδέχεται. Ubi ἀλλὰ copulativè tunc accipitur pro καὶ, ut ipsemet Budæus interpretatur, & *non potiùs*. Item pro *non etiam* accipi docet in illo Gregorii, ἀλλ' ὐκ ὁ μακάριΘ ἐκεῖνΘ, *non item sic fecit beatus ille vir:* In quo exemplo διαφορικὸν est τὸ ἀλλά. Interrogativè etiam accipi docet in illo Demosth. ἀλλ' ὐκ ἂν τῦτο εὐθέως εἴποιεν; quod, *imò verò nónne statim dicerent?* Latinè reddidit. Et ἀλλ' ὐχὶ pro eodem accipi in illo Demosthenis, ἀλλ' ὐχὶ σὺ τοιῦτΘ; quod, *ánnon tu talis?* Latinè reddidit. Ubi ἀλλὰ non interrogativa magis quàm adversativa est, tametsi nonnunquam interrogativè proferatur; ut apud Aristophanem in Pluto, ἀλλ' ὐ λαχῦσ' ἔπινες ἐν τῷ γράμματι. *Atqui* aliud est interrogativè proferri, aliud interrogationis signum esse. Nam verborum secundæ personæ tametsi interrogativè omnes proferri possunt, nemo tamen inter signa interrogationis ipsas commemoraret. Apud Isocr. etiam ad Nicocl. invenitur τὸ ἀλλὰ ὐ negationi præpositum, μᾶλλον Comparativo respondens; ἀλλὰ μᾶλλον αἱρῦνται συνεῖναι τοῖς συνεξαμαρτάνυσιν, ἀλλ' ὐ τοῖς ἀποτρέπυσι. Ubi videtur ἀλλ' ὐ loco ἢ particulæ selectivæ accipi, cùm tamen ἀλλ' ὐ pro καὶ ὐ positum sit. Nam si passim sensum verborum sequamur, & quæ quadrare possent vocabula idem significare dicamus, atque ea quæ recepta sunt, plena erunt omnia enallages. Non igitur quia in hoc loco Isocratis ἢ selectivum quadrat, ideò ἀλλ' ὐ pro ἢ selectivo accipi dicendum, nec idem cum illo significare Nec nego sub ἀλλὰ particulâ hujusmodi voces describendas esse: sed non ideò esset ἀλλὰ particulæ, & adjunctarum vis, & ad diversa cujusque relatio supprimenda: locutiones etiam essent explicandæ, supplendo quod ad orationis absolutionem deest. Atque observandum in quibusnam ὁ ἀλλὰ, vim nativam retineat suam; & ubi amittat vel alteret. Quod mox agendum est.

'Αλλ' ἄρ.

'Αλλ' ἄρα.

'ΑΛΛ' ἄρα vox, ex ἀλλὰ & ἄρα constans, exceptivam vim habet; & pro εἰμὴ accipitur. Aristot. 3. Ethic. τὸ δ' ἑκούσιον οὐ πᾶν προαιρετόν, ἀλλ' ἄραγε τὸ προβεβουλευμένον. Ubi ἀλλ' ἄραγε, pro ἀλλὰ μόνον accipi videtur in sensu exceptivo & limitativo, propter γε limitativam particulam: dicit enim, *non omne spontaneum eligibile esse, sed id tantùm cujus consultatio antecessit.* Quando autem ἆρα interrogativo jungitur, ἀλλὰ particula suam retinet significationem. 'Αλλ' ἆρα enim *sed nunquid* significat; & est principium Quæstionis seu Dubitationis. Quod officium etiam per se præstat ἀλλὰ particula, ut suprà dictum est. Aristot. Ethic. 1. ἀλλὰ πῶς δὴ λέγεται, οὐ γὰρ ἔοικε τοῖς γε ἀπὸ τύχης ὁμωνύμοις. ἀλλ' ἆρά γε τῷ ἀφ' ἑνὸς εἶναι, ἢ πρὸς ἓν ἅπαντα συντελεῖν; ἢ μᾶλλον κατ' ἀναλόγιον. Galen. lib. 3. de different. pulsuum, τί ποτ' οὖν ἐστιν ὃ βούλεται δηλοῦν ὁ ῥοῖζος, εἰ μὴ τὸ τάχος· ἀλλ' ἆρά γε τὸ τάχος τῆς πληγῆς; Cujus interrogationis responsionem subjungit: ἀλλ' οὕτω πάλιν ἅμα δυοῖν ἔσται τὸν τρισμὸν πεποιημένος.

'Αλλὰ γάρ.

'ΑΛλὰ γάρ: Objectionibus convenit; ut *atqui* apud Latinos; ex eóque, *at enim,* & *sed enim,* ductum esse videatur: ἀλλὰ γὰρ φήσει τις, *at enim dicet aliquis.* Dicitur etiam in hoc sensu cum ἴσως Adverbio. Isocr. in Paneg. ἀλλὰ γὰρ ἴσως διὰ τὰς συνθήκας ἄξιον ἐπισχεῖν. Accipitur etiam adversativè pro ἀλλ' ὅμως, sine objectione. Isocrat. ad Nicoclem, ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς λόγοις χρὴ τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιζητεῖν τὰς καινότητας· *veruntamen in sermonibus qui ad mores & vitam instituendam pertinent, novitatem spectare non oportet.* Invenitur etiam interruptum aliarum vocum interpositione in

sensu

sensu adversativo, apud Aristophanem in Nebulis: ἀλλ' οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν. ἀντὶ τοῦ: ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐθέλει μανθάνειν. Et in Pluto; confirmare quidam contendit τὴν πενίαν, quæ in eâ fabulâ inducitur ἐριννὺν esse in illis verbis: ἴσως ἐριννύς ἐστιν ἐκ τραγῳδίας. βλέπει γέ τοι μανικόν τε καὶ τραγῳδικόν: quibus alter opponit, ἀλλ' οὐκ ἔχει γὰρ δᾷδας: at faces non habet quas ἐριννύες habere solent. In quo sensu τὸ γὰρ otiosum esse notavit Interpres, quod tamen minimè otiosum est: reddit enim causam quare non ἐριννὺς arbitranda sit; quæ negatio in ἀλλὰ adversativâ implicitè continetur, ut sit integra locutio, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἐριννὺς, οὐ γὰρ ἔχει δᾷδας: atque ità ubique in aliis exemplis servari potest vis causativa particulæ γὰρ, supplendo aliquid extrinsecus, tametsi non adeò ubique commodè, ut in illo Aristophanis loco in Nebulis: ἀλλ' ἔστ' ἔμοι γ' υἱὸς καλός τε κἀγαθός. ἀλλ' οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν. Simpliciter quidem exponitur pro *attamen*; ut sit sensus, ex repetitione suprà dictorum; *quòd quamvis sit mihi filius bonæ indolis & ingenii, tamen minimè discere vult.* Siquis autem causativam vim τοῦ γὰρ servare velit, non repetendum sed supplendum erit extrinsecus, ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος τοῦ καλὸν κἀγαθὸν αὐτὸν εἶναι· οὐ γὰρ ἐθέλει μανθάνειν. Sic in suprà-dicto Isocratis ad Nicoclem loco, dupliciter interpretari possumus voces ἀλλὰ γὰρ: altero quidem modo supprimendo vim causativam particulæ γὰρ, pro ἀλλ' ὅμως, repetendo præcedentia: ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅμως, &c. & sic ὁ ἀλλὰ ad superiora refefertur; γὰρ autem pro ὅμως acceptum, ad subsequentia. Hoc itaque modo ὁ γὰρ ἀντὶ τοῦ ὅμως deserviet. Altero autem modo si causativam ejus vim servare volemus, non repetenda erunt quæ suprà-dicta sunt, sed supplendum aliunde aliquid. Totus locus Isocratis est; καὶ μὴ θαύμαζε εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων ἐστὶν ἃ καὶ σὺ γινώσκεις, οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο διέλαθεν, ἀλλ'

ἀλλ' ἠπιστάμην, ὅτι τοσούτων ὄντων τὸ πλῆθος καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων, οἱ μέν τι τούτων εἰρήκασιν, οἱ δὲ ἀκηκόασιν, οἱ δ' ἑτέρους ποιοῦντας ἑωράκασι: post quæ subjicit; ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς λόγοις τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιζητεῖν χρὴ τὰς καινότητας. In quibus ὁ ἀλλὰ ἐλλειπτικῶς ad subintelligenda referetur, ut sit plena locutio: ἀλλ' οὐδὲν διαφέρει, id est, *nihil refert an priùs ab aliis hæc eadem dicta sint*; quorum causam continet ὁ γὰρ, cum repetitione negationis: οὐ γὰρ ἐν τοῖς λόγοις τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιζητεῖν χρὴ τὰς καινότητας, &c. Sic in Panegyrico de Persarum Rege loquens, εἰ δ' ἀντιπάλων ὄντων ἡμῶν καὶ Λακεδαιμονίων, προσθέμενος τοῖς ἑτέροις, ἐπικυδέστερα τὰ πράγματα τούτων ἐποίησεν, οὐδὲν ἔστι τοῦτο σημεῖον τῆς ἐκείνου ῥώμης, ἐπεὶ καὶ περὶ Χίων ἔχοιμεν ἂν εἰπεῖν ὡς ὁποτέροις ἐκεῖνοι προσθέσθαι βουληθεῖεν, οὗτοι κρείττους ἦσαν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκ τούτων δίκαιον σκοπεῖν τὴν βασιλέως δύναμιν, &c. In quibus negat probari posse Persarum Regis potentiam inexpugnabilem esse, ex eo quòd inter duos inter sese pugnantes, utri ille accesserit, victorem reddat: nam de aliis etiam dici potest; nimirum Chiis, quos tamen non inexpugnabiles esse constat. In quibus si repetamus superiora, ὁ γὰρ pro ὅμως deserviet: ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτω γινομένων, ὅμως, &c. Sin autem vim causativæ particulæ γὰρ servare voluerimus, supplendum erit aliunde: ἀλλ' οὐ δεῖ οὕτω σκοπεῖν. Et sic ὁ ἀλλὰ adversatur superioribus, & negat quod positum est. Cujus adversationis causa redditur per γὰρ particulam, supplendo verba quædam, ut sit integra locutio, οὐ γὰρ δίκαιον ἐκ τούτων σκοπεῖν τὴν βασιλέως δύναμιν. Patet ità ἀλλὰ γὰρ non esse formalem notam, sed ex duarum particularum appositione constare: quarum ἀλλὰ superiora tollit, propter vim adversativam; γὰρ autem vel pro

ὅμως

ὅμως accipitur, reſpondens adverſationi ; vel ſi cauſative accipiatur, deſtructionis cauſam reddit : ſignum autem adverſationis eſt ſubſequens negativa, quæ ſemper repetenda eſt in redditione cauſæ ; ut in ſuprà dictis exemplis videre licet : ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος τοῦ γοῦ, οὐ γὰρ ἐθέλει μανθάνειν, & in reliquis omnibus. Interdum ἀλλὰ γὰρ ſimpliciter pro ἀλλ' ὅμως adverſativo ſine redditione cauſæ accipitur ; ut apud Herodotum in primâ, qui de Ionicæ Nationis quibuſdam loquens, dicit, βασιλέας δὲ ἐστήσαντο οἱ μὲν, αὐτῶν λυκίους ἀπὸ Γλαύκου γεγονότας, οἱ δὲ, καύκωνας πυλίους ἀπὸ Κόδρου, οἱ δὲ καὶ συναμφοτέρους. ἀλλὰ γὰρ περιέχονται τοῦ ὀνόματος μᾶλλον τί τῶν ἄλλων Ἰώνων. Id eſt, *tametſi Reges ſibi alienigenas conſtituerint, tamen Ionum nomen plus quàm alii, ſibi vindicant.* Ubi nullo modo cauſativa vis particulæ γὰρ ſervari poteſt, neque enim quidquam aliunde ſupplere poſſumus. Ariſtoph. ἀχαρνεῦσιν. Οἴμοι τάλας μυττωτὸν ὅσον ἀπώλεσα ἀλλ' ἐκ Λακεδαίμονος γὰρ ἀμφίθεος ὁδί.

Ἀλλ' εἰ μή.

ἈΛΛ' εἰ μὴ *ſed ſi* ſignificat, ut apud Ariſtotelem ; χρησίμου δ' οὔσης τῆς θρασύτητος πρὸς οὐδὲν, ἀλλ' εἰ μὴ πρὸς τὸν πόλεμον. In cujuſmodi locutionibus, ἀλλ' εἰ μὴ *niſi*, exceptivæ particulæ, & formalis notæ ſenſum præ ſe fert : quod ſi ad plenam referendi formam reducatur, non ampliùs formalis nota videbitur, ſed ἀλλὰ quidem ſuam propriam ſignificationem retinebit. Verbi gratiâ, ſi in ſuprà dictâ Ariſtotelis locutione repetantur præcedentia, fiet integra locutio hoc modo : χρησίμου δ' οὔσης τῆς θρασύτητος πρὸς οὐδὲν, ἀλλ' εἰ μὴ ἐστὶ χρήσιμος, πρὸς τὸν πόλεμον μόνον χρησίμου οὔσης, id eſt, *ſed ſi alicubi utilis eſt, ad ſolum bellum eſt utilis*: ex quâ locutionis explanatione, & μόνον excluſivæ particulæ ſuppletione, exceptionis vis apparet in ἀλλ' εἰ μὴ :

εἴπερ: & indè fit ut idem quod εἰ μὴ τις significare videatur; id eſt, *niſi fortè*, vel ἀλλ' ἤ. Ariſtot. in 5. Ethicorum, οὐδὲν γὰρ παρὰ τὴν αὑτοῦ πάσχει βούλησιν. ὥστε οὐκ ἀδικεῖται διά γε τοῦτο, ἀλλ' εἴπερ βλάπτεται μόνον: *quod ſi quid patitur, damno fortaſſe non etiam injuriâ afficitur*. Theophraſtus; τὸ δ' ἄμπελον οὔ φασι δεῖν ἀποκονίειν. ἢ ὅλως ἅπτεσθαι περκάζοντος τοῦ βότρυος, ἀλλ' εἴπερ ὅταν ἀπομελανθῇ: *quòd ſi quando id faciendum ſit, tum certè demum cum uvâ nigrâ jam fuerit*. Galen. plenâ locutione: ἀλλ' εἴπερ οὖν τι: dixit primo, περὶ διαγν. σφυγ. ἀλλ' ὅτι γε μὴ κατὰ πάντας τοὺς σφυγμοὺς, ἀλλ' εἴπερ εἴσιν τε κατὰ μόνους τοὺς σφοδροὺς, ἀντικρυς δῆλον. Unde patet ἀλλ' εἴπερ exceptionis vel excluſionis notam eſſe: nec ſimpliciter formale quoddam, ſed ἀλλὰ ad præcedentem negationem referri; εἴπερ ſuppletione alicujus vocis ſubaudiendæ, vel repetitione cujuſpiam ex ſuperioribus, conditionalem vim obtinere; ut in particulâ εἴπερ pleniùs declarabitur. Apud Ariſtoph. in Nebul. ἀλλ' εἴπερ interruptum invenitur, ἔπειτ' ἀπὸ ταῤῥοῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἴπερ. Ubi neceſſariò requiritur repetitio verbi καταφρονεῖν· eſt enim integra locutio: ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἴπερ καταφρονεῖν βούλει. In ſuperiori autem illo Ariſtotelis exemplo ſuſpicari poſſit aliquis, ἀλλ' ἤπερ per η ſcribendum eſſe. De quâ particulâ infrà dicetur in hoc ſenſu.

'Αλλ' εἰ ἄρα.

'Αλλ' εἰ ἄρα etiam videtur exceptivè accipi; ut apud Sextum Empiricum: οὐκ ἄρα κοινή ἐστιν ἀμφοτέρων ἡ ἀνθρώπου προσηγορία καὶ ἡ αὐτὴ φρήν, ἀλλ' εἰ ἄρα ἰδία ἑκατέρου: & paullò infrà, οὐκ ἄρα ἡ Θέωνος ὅρασις ἡ αὐτή ἐστι τῇ Δίωνος, ἀλλ' εἰ ἄρα ἰδία ἑκατέρου. Ubi ἀλλ' εἰ ἄρα pro ſimplici ἀλλὰ differentiali planè accipitur: non enim limitativè, neque ſecundùm quid negat τὴν Δίωνος ὅρασιν

σιν τὴν αὐτὴν εἶναι τῷ Θέωνος, sed simpliciter asserens diversum esse; ac si diceret, ἀλλ' ἰδίᾳ ἑκατέρου: quare ἀλλ' εἰ ἄρα pro simplici ἀλλὰ accipiendum in utroque ex suprà-dictis locis, in quibus rectiùs fortè ἀλλ' ἢ, loco ἀλλ' εἰ legeretur: nam ἀλλ' ἢ pro simplici ἀλλὰ ponitur; ut apud Aristophanem in Pace, ἀλλ' οὐδέ γ' εἷλκον οὐδὲν Ἀργεῖοι πάλαι, ἀλλ' ἢ καταγέλων τῶν ταλαιπωρουμένων. Ut de ἀλλ' ἢ proximè dicetur.

De ἀλλ' ἢ *particulâ exceptivâ.*

ΑΛΛ' ἢ, id est, *nisi*, & *præterquam*, exceptiva formalis nota, ex ἀλλὰ & ἢ, id est, *quàm*, discretiva seu selectiva particula constat. Ex usu autem vocis hujus duplex nascitur opinio de primâ ejus parte; nempe, utrùm ἀλλὰ Conjunctio sit, an ἄλλο nomen διαφορικὸν: cùm enim occurrunt nobis hujusmodi locutiones, qualis est illa apud Platonem secundo de Repub. οὐδὲν ἐθέλουσιν ἐπαινεῖν, ἀλλ' ἢ τὸν πλοῦτον, id est, *nihil aliud quàm opes & divitias laudare volunt.* Et apud Aristophanem in Ranis; ἀλλ' ἐξόλοισθ' αὐτῷ κοάξ, οὐδὲν γάρ ἐστ' ἀλλ' ἢ κοάξ. Et in Pluto, ubi servus interrogat quendam qui ejus dominum quærebat, τί δ' ἐστὶν ὦ βέλτιστε; ad quam interrogationem factam per nomen τί, respondet ille, τί γὰρ ἄλλ' ἢ κακῶς; In hujusmodi locutionibus videtur non ἀλλὰ Conjunctio, sed ἄλλο neutrum nomen collisam ultimam habens, præponi particulæ ἢ discretivæ. Est autem reverà primaria hæc & originalis ratio constitutionis vocis hujus; quippe cùm ipsa etiam ἀλλὰ Conjunctio ab ἄλλο nomine deducatur; postea verò factum est ut ἀλλ' ἢ tanquam unica vox simpliciter accipiatur, & negativas Præpositiones adstringat, sicut affirmativas πλὴν, & εἰ μή: pro quibus nonnunquam accipitur; ut apud Aristophanem in Vespis, ἐγὼ γὰρ ἀπεδάκρυσα, νῦν γνώμην ἐμὴν οὐδέποτέ γε ἀλλ' ἢ

τῆς

τῆς φακῆς περιληςμῷ : ἀντὶ τοῦ πλὴν τῆς φακῆς περιληςμῷ. Ipsum autem πλὴν, loco ἢ, postponitur ἄλλο nomini; ut apud eundem in Avibus, τὰ παρόντα θύματα, οὐδὲν ἄλλο πλὴν χρόνιον τ' ὀςὶ κὶ κέρατα, ubi οὐδὲν ἀλλ' ἢ χρόνιον τ' ὀςὶ κὶ κέρατα dici poterat. Contrà, ipsum ἀλλ' ἢ postponitur particulæ πλὴν, & fit πλὴν ἀλλ' ἢ, ἐκ παραλλήλου: ut apud Aristot. οὐ γὰρ ἄνθρωπον ὑγιάζει ὁ ἰατρεύων πλὴν ἀλλ' ἢ κτ᾽ συμβεβηκός: nisi fortè πλὴν pro expositione ἀλλ' ἢ posita extra seriem, in seriem irrepserit. Cæterùm prout exceptiva est, & simpliciter sub unâ voce consideratur; exempla ejus passim occurrunt apud Autores, ut apud Isocratem: δόξαν καλὴν οὐχ οἷόν τε ἀλλ' ἢ τοὺς ἀρετῇ διενεγκόντας κτήσασθαι: id est, *bonam existimationem nemo sibi parare potest, nisi qui virtute cæteris antecellit.* Aristot. 5. Ethic. εἰ δ' ἐκέρδανεν, οὐδὲ οὐδεμίαν μοχθηρίαν ἀλλ' ἢ ἐπ' ἀδικίαν: *sed si lucratus fuerit, ad nullam aliam pravitatem quàm ad injustitiam refertur.* Cùm autem præcedente nomine ἄλλο, vel ejus aliquo casu, nihilominus sequitur ἀλλ' ἢ vox exceptiva, tunc vel abundare primam ejus partem dicendum est, vel certè non ἄλλο nomen, sed ἀλλὰ conjunctionem esse; ut apud Plat. in Apologiâ: τίνα ἄλλον εἶπεῖν ἔχουσιν οἱ βοηθοῦντες ἐμοὶ, ἀλλ' ἢ τὸν ὀρθὸν κὶ δίκαιον: & quarto de Repub. εἰς ἄλλο τι ἀποβλέψας ἢ δειλὴν, ἢ ἀνδρείαν πόλιν εἴποι, ἀλλ' ἢ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ὃ προπολεμεῖ τε, κὶ στρατεύεται ὑπὲρ αὐτῆς. Isocr. in Panegyr. circa principium; ἄλλως adverbium præposuit ἀλλ' ἢ particulæ: εἰ μηδαμῶς ἄλλως οἷόν τ' ἦν δηλοῦν τὰς αὐτὰς πράξεις, ἀλλ' ἢ διὰ μιᾶς ἰδέας, εἶχεν ἄν τις ὑπολαβεῖν: quod etiam sine ἄλλως adverbio dici potuisset. At tunc ἀλλ' ἢ non *præterquam* sed *aliterquam* significaret. Quod officium cùm ipsum ἀλλὰ aliquando per se præstet: ut apud Galen. 4. περὶ διαγν. σφυγμῶν. Οὐδὲ γὰρ οὕτοι δὴ ἄλλοτι βίαιον

ἔχεσι τὸ πληγὴν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀχώρισιν αὐτῶν σκληρότητα. Patet ἀλλ' ἢ quoque primam partem non ἄλλο nomen, sed ἀλλὰ conjunctionem esse, quam tamen ab ipso ἄλλο nomine deduci, & ejus naturam referre jam suprà dictum est. Dubitatur tamen nè non in suprà-dicto Galeni loco ἀλλὰ pro ἀλλ' ἢ depravatè legatur. Quemadmodum etiam apud Aristot. 3. Polit. ἕνα μὲν γὰρ διαφέρειν κατ' ἀρετὴν, ἢ ὀλίγες ἐνδέχεται, πλείες δ' ἤδη χαλεπὸν ἠκριβῶσθαι πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν, ἀλλὰ μάλιστα τὴν πολεμικήν. αὕτη γὰρ ἐν πλήθει γίνεται. In quibus cùm Aristoteles concedat bellicam virtutem in multitudine inesse posse, necesse est, ut vel ἀλλὰ exceptivè accipiatur, vel certè loco ejus ἀλλ' ἢ legatur; quorum utrumque habet vim adstringendæ proximæ propositionis πλείες δ' ἤδη χαλεπόν: quæ quamvis affirmativa videatur, tamen negativum sensum habet. Atque ità constat verum esse (quod suprà dictum est) ἀλλ' ἢ voces negativas propositiones coërcendi vim habere. Valet enim χαλεπόν ἐστιν idem quod ἐ ῥᾴδιον, quod adversatur τῷ ἐνδέχεται: ità ut sit sensus, πλείες δ' ἤδη ἐκ ἐνδέχεται ἠκριβῶσθαι, &c.

Ἀλλ' ἢ, etiam accipitur, ἀντὶ τῦ ἀλλὰ μόνον. Aristoph. εἰρήνη ἀλλ' ἐδέ γ' εἵλκον, ἐδὲν Ἀργεῖοι πάλαι, ἀλλ' ἢ κατεγέλων τῶν ταλαιπωρεμένων, id est, ἀλλὰ μόνον κατεγέλων.

Ἀλλ' ἦ, ultimâ circumflexâ, interrogativum est; ex ἀλλὰ & ἦ assertivâ constans. Plato in Gorgiâ, ἀλλ' ἦ, τὸ λεγόμενον, κατόπιν τῆς ἑορτῆς ἥκομεν ἢ ὑστερῦμεν.

Ἀλλὰ μή.

Ἀλλά μὴ, duæ voces sunt; quæ interrogativè prolatæ, ἆρα μὴ particulam subsequuntur, ipsique succedunt. Ubi plures interrogationes deinceps exponuntur: ut apud Xenophon. 4. ἀπομνημ.

ἐπιθυμεῖς. τί δὴ βουλόμενος ἀγαθὸς γενέσθαι ξυλλέγεις τὰ γράμματα; ἆρα μὴ ἰατρὸς καὶ ὁ Εὐθύδημος; μὰ Δί' ἔφη οὐκ ἔγωγε. καὶ ὁ Σωκράτης: ἀλλὰ μὴ ἀρχιτέκτων βούλει γενέσθαι; οὔκουν ἔγωγ' ἔφη ὁ Εὐθύδημος: ἀλλὰ μὴ γεωμέτρης ἔφη ὁ Σωκράτης ἐπιθυμεῖς γενέσθαι; οὐ δὴ γεωμέτρης ἔφη ὁ Εὐθύδημος: ἀλλὰ μὴ ἀστρολόγος; ὡς δὲ καὶ τοῦτο ἠρνεῖτο, ἀλλὰ μὴ ῥαψῳδὸς ἔφη. Ex quibus patet ἆρα μὴ interrogationis formam esse: ἀλλὰ μὴ autem non aggregatum quoddam ex duabus prædictis particulis, sed ipsarum utramque seorsum proprium officium præstare: μὴ quidem interrogationis repetitionem, ἀλλὰ autem transitionis notam: quod clariùs patet, ubi μὴ non interrogativuum, sed negativuum habet; ut apud Demosthenem: πάνυ γὰρ περὶ τοῦτο γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, εἰ τουτὶ τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ μὴ τουτὶ διηγέχθην ἐγώ. In quibus patet ἀλλὰ conjunctionem dis-junctam esse à μὴ negativâ. Sic in ἀλλὰ μήποτε: ἀλλὰ adversativa, vel transitiva, suam significationem retinens, præcedit μήποτε dubitativam: quæ particulæ non ut aggregatum formale habendæ sunt, sicut neque καὶ μήποτε, neque alia hujusmodi, quæ μήποτε dubitandi notam præcedere possunt. Sed singulæ ad diversa referendæ sunt; etiamsi Budæus ut formale signum ἀλλὰ μήποτε describat, & ex ἀλλὰ & μήποτε constare dicat; afferens exempla ex Theophrasto: ἀλλὰ μήποτε οὐ τοῦτο ᾖ τὸ αἴτιον. ἀλλὰ τὸ προειρημένον: quod *an* potiùs interpretatur. Alterum item ex eodem affert exemplum, ἀλλ' ὃ λέγουσιν οἱ πολλοί. διὰ τί τὸ κερασβόλον ἀτέραμνον γίνεται, μήποτε ἄγαν εὔνηθες ᾖ. In quo exemplo intelligitur ἀλλὰ μήποτε non esse formalem notam, & pro *an* potiùs accipi, ut docet Budæus, sed μήποτε per se signum esse dubitationis: ἀλλὰ etiam seorsum, locutioni inservire; pro quo, δὲ, vel alia quapiam

piam conjunctio poni poterat: μήποτε δὲ μήποτε γὰρ, μήποτε τοίνυν, & aliæ complures.

Ἀλλὰ μὴν.

ἈΛΛΑ' μὴν, συλλογιστικὸς σύνδεσμος, pro *atqui*, vel *at verò* assumptionibus convenit: quæ consequens, id est, posteriorem partem Orationis aut astruit aut destruit; ut, si hoc esset, sequeretur hoc: *atqui* hoc non sequitur, ergò illud prius non est. Lucian. ad probandum Deos esse, usus est ἀλλὰ μὴν in astructione antecedentis contra regulam: εἰ εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶ καὶ θεοί. ἀλλὰ μὴν εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶν ἄρα καὶ θεοί. Ponitur etiam in principio Orationis; ut 2. ἀπομνημ. Καὶ ὁ Ἀρίσαρχος, ἀλλὰ μὴν ἔφη ὦ Σώκρατες, ἐν πολλῇ γε εἰμὶ ἀπορίᾳ. Ubi non συλλογιστικῶς eo modo, quo suprà, sed adversativè ponitur: cùm enim Socrates dixisset, χρὴ δὲ τῆ βάρους μεταδιδόναι τοῖς φίλοις, ἴσως γὰρ ἄν τι σε καὶ ἡμεῖς κουφίσαιμεν. Aristarchus objicit difficile esse id quod Socrates dixerat: ἴσως γὰρ ἄν τι σε καὶ ἡμεῖς κουφίσαιμεν. Et in tertio circa principium; interrogatus quidam à Socrate quid eum præceptor docuisset, respondet, ἐκ τῆ αὐτῆ ἤρξατό με διδάσκειν εἰς ὅπερ καὶ ἐτελεύτα. τὰ γὰρ τακτικὰ, καὶ ἄλλο ὐδὲν ἐδίδασκε. Ad quæ Socrates refert; ἀλλὰ μὴν τῦτό γε πολλοσὸν μέρος ἐστὶ σρατηγίας: inferens, non posse aliquem imperatoriæ artis peritum fieri, si solùm instruendi acies peritiam, nihil præterea sit adeptus.

Ἀλλὰ μὴν aliquando interruptum invenitur, quarundam aliarum vocum interpositione. Plato in Epist. ἀλλὰ ποῖον μὴν τῦτ' ἐστὶ τὸ ἐρώτημα;

Ἀλλὰ νὴ δία.

ἈΛΛΑ' νὴ δία, objectionis nota, in quâ vox ἀλλὰ adversativa concurrit tanquam forma; νὴ δία verò, ut qualitas; nam illud formæ rationem

rationem habet, quâ præsente res consistit; quâ absente res perit: sed cùm ἀλλὰ per se objectiones constituat sine voce νὴ δία, patet νὴ δία non esse formale objectionis membrum, sed qualitatem objectioni tribuere: quod ironicè seu derisoriè ostendat intelligi; ut apud Demosth. πρὸς Λεπτίνην: ἀλλὰ νὴ δία ἐκεῖνο ἴσως εἴποι, hoc est, *sed scilicet hoc dicturus est*: quæ ironia seu derisio audaciam argumentis præ se fert; tunc enim εἰρωνευόμεθα, cùm abundare nos probationibus confidimus. Fiunt autem objectiones & sine ironiâ, ἀλλὰ particulâ adhibitâ, ut in ἀλλ' ἴσως, & ἀλλὰ γὰρ ἴσως, & tunc objectio fit per modum instantiæ: nam cùm ἀλλὰ adversativam vim habeat, indicat partem aliquam rei concedi, partem negari; ut dictum est, ubi de ἀλλὰ agitur. Cùm verò sine ἀλλὰ fiunt objectiones, non instantiæ, sed simplices objectiones sunt, ut εἴποι δ' ἄν τις, *dicat quispiam*: quæ objectiones modo seu signo objectionis carent. Porrò ἀλλὰ νὴ δία pro νὴ δί' ἀλλὰ accipi docet Budæus: cùm tamen hoc inter se differant, quòd in ἀλλὰ νὴ δία vox νὴ δία non concedentis est, sed aut ironiam significat, aut certè supervacanea est; in νὴ δί' ἀλλὰ, tametsi ipsum etiam objectionibus deserviat, concessionémque alicujus propositionis præcedentis vel subintellectæ significet; ut suo loco dicetur.

Ἄλλοτι

31 ΑΛΛΟΤΙ duo nomina sunt; ἄλλο διαφορικὸν, & τὶ ἀόριστον. Plato in Gorgiâ: εἰ μήτι ἦν τοῖς ἀνθρώποις πάθος, τοῖς μὲν ἄλλο τι, τοῖς δὲ ἄλλο τι: ἄλλοτι etiam pro τὶ ἄλλο invenitur, subsequente ἢ particulâ; de quâ infrà. Per se autem ἄλλοτι interrogationis formale signum est; in quo prædicta nomina suam primogeniam significationem deponunt, & pro πότερον, & ἆρα, & ejusmodi

ejuſmodi interrogandi ſignis accipiuntur: cujus vocis uſus frequens eſt apud Platonem; ex quo ea exempla proferam, in quibus apertiùs mihi videtur prædicta ſignificatio in propoſitis vocibus perſpici poſſe. In Theæteto itaque inducitur Socrates aſſerens contingere, ut quæ aliquis animo percipit, ea quandoque ſenſu quoque aliquo, nempe viſu vel auditu, vel tactu percipiat; quandoque verò mente ſolùm teneat, non item ſenſu. Quam propoſitionem antequam inferat, proponit exemplum quoddam; & interrogat adverſarium, Concedátne, an neget quod propoſuit? Exemplum eſt; Ἐγὼ εἰδὼς Θεόδωρον, καὶ ἐν ἐμαυτῷ μεμνημένος οἷός ἐστιν, ἄλλοτι ἐνίοτε μὲν ὁρῶ αὐτὸν, ἐνίοτε δὲ οὔ; καὶ ἅπτομαι ποτὲ αὐτοῦ, ποτὲ δ' οὔ, καὶ ἀκούω, ἤ τινα ἄλλην αἴσθησιν αἰσθάνομαι. τότε δ' αἴσθησιν μὲν οὐδεμίαν ἔχω περὶ αὐτοῦ, μέμνημαι δὲ οὐδὲν ἧττον καὶ ἐπίσταμαι αὐτὸς ἐν ἐμαυτῷ: ad quæ reſpondet qui cum illo diſputat, πάνυ μὲν οὖν. Interrogat enim Socrates an detur, ut quem aliquis novit, interdum quoque ipſum videat, aut audiat, aut tangat, aut alio ſenſu quodam percipiat; interdum verò neque videat, neque audiat, neque alio modo ſentiat, ſed tantùm memoriâ ipſum teneat. Quæ omnia cùm concedat qui cum eo diſputat, infert ſuprà dictam propoſitionem, his verbis contentam: ὅτι ἔστι μὲν ἃ οἶδε τὶς αἰσθάνεσθαι. ἔστι δὲ καὶ μὴ αἰσθάνεσθαι. In ſuprà-dicto igitur exemplo vox ἄλλοτι conſtituentium nominum ſignificationem prorſus deponit, & aliam formam induit: neque enim pro *quid aliud*, neque pro *aliud quid* accipi poteſt, ſed πότερον & ἆρα ſignificare videtur; ac ſi legeretur, ἆρα ἐνίοτε μὲν ὁρῶ, ἐνίοτε δὲ οὔ. Nam quòd ſuſpicari poſſet aliquis vocem ἄλλοτι juxta ſui ἐτυμολογίαν, id eſt, juxta conſtituentium partium ſignificationem, pro ἄλλοτι ἀρείσων, id eſt, *aliud quiddam*; aut interrogativè pro

τί ἄλλο, id eſt, *quid aliud*, ſecundum τὶ nominis duplicem ſignificationem accipi poſſe; id neutro modo locum habet. Nam ἀόριστον ἄλλοτι nullo modo quadrat. Quis enim ſenſus erit Platonis illorum verborum, *ſciens ego Theodorum, & memoriâ tenens qualiſnam ſit, aliud quiddam modò ipſum video, modò non video.* Interrogativè etiam acceptum, abſurdum ſenſum reddet; *Sciens ego Theodorum, & memoriâ tenens qualis ipſe ſit, quid aliud modò video, modò non video?* At dicet aliquis deeſſe ἢ particulam, legendúmque eſſe ἄλλοτι ἤ. At nos ἄλλοτι ἢ aggregatum, interrogativè ponimus accipi: in ipſóque interrogativè accepto, τὶ particula duplicem ſuî ſignificationem præ ſe fert: aut enim interrogativè accepta, præcedit totum aggregatum, & tunc pro τί ἄλλο ἢ uſurpatur; aut ſuo loco permanens τὶ particula ἀορίστως accipitur, quamvis interrogativè totum aggregatum proferatur. Si igitur in ἄλλοτι ἢ interrogativo aggregato τὶ ἀόριστον faciamus, erit prædictorum Platonis verborum ſenſus talis: *Sciens ego Theodorum, & memoriâ tenens qualis ſit, aliud quiddam quàm modò ipſum video, modò non*; ut dictum eſt. Ad quæ eſſet congrua reſponſio, non πάνυ μὲν οὖν, quam facit adverſarius in loco ſuprà dicto, ſed οὐδὲν ἄλλο. Quæ debetur ἄλλοτι ἢ vocibus, ſi in ſuâ ſignificatione proximè dicto modo acciperentur: quemadmodum accipiuntur in Sophiſtâ apud eundem in illis verbis: καὶ ἐὰν δὶς τρία, ἢ δὶς δύο, ἢ τέτταρα τὰ καὶ δύο λέγωμεν, πότερον ἐν πᾶσι τούτοις τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερον λέγομεν; Θεαιτ. ταυτό. Σω. ἆρ' ἄλλοτι ἢ ἕξ; Θεαιτ. οὐδέν. Id eſt, *nunquid aliud quoddam quàm ſex?* ad quæ reſpondet adverſarius, *Nihil.* Patet itaque τὶ minimè ἀορίστως accipi poſſe in ἄλλοτι aggregato in propoſito Platonis loco: in quo, ex reſponſione quam facit adverſarius, patet interrogativè totam locuti-

onem proferri debere. Si autem τί interrogativè acceptum præponatur toti aggregato, pro τί ἄλλο ἤ, illativum & assertivum sensum propositioni tribuet. Cúmque assertiones in disputationibus adversarii assensione indigeant, assensúsque adversarii non sumendus, nec narratione exponendus, sed interrogatione extorquendus sit, patet ἄλλοτι ἤ aggregatum, ex ἄλλο, & τί, nominibus, & ἤ particulâ, cujus illativa significatio in affirmationem convertitur, non posse accipi in proposito Platonis loco; in quo Socrates non asserit, nec sumit, sed petit ab adversario concedátne an neget; ut qui quendam novit, eum sensu etiam quandoque percipiat, &c. ut suprá. Cæterùm nihil causæ est cur voci ἄλλοτι illativam significationem tribuamus cùm ad hoc significandum οὖν particulam sibi adjungat, & fiat ἄλλοτι οὖν, de quo infrá. Nec nego nonnulla esse loca, in quibus jure suspicari possumus ἄλλοτι, pro ἄλλοτι ἤ perperam in codicibus scribi; & contrà ἄλλοτι ἤ pro ἄλλοτι. Verùm ea omnia, illáque item in quibus rectè ἄλλοτι scribitur suprà dicto modo examinando, tum veram scripturam, tum vocis propositæ significationem comperiemus.

Ἀλλ' ὅτι.

ΑΛΛ' ὅτι autem, ex ἀλλὰ collisam ultimam habente, & ὅτι causativo constat, & *nisi quòd*, vel *præterquam quòd* significat; ut apud Synesium: ὁ δὲ παρὰ πόδας ἐποίει τὸν κίνδυνον, οὐχ ἕτερον ἦν, ἀλλ' ὅτι πᾶσιν ἱστίοις ἡ ναῦς ἐφέρετο. Ubi patet priorem partem vocis hujus non ἄλλο nomen quod suprà dictum ἕτερον repetat, sed ἀλλὰ conjunctionem esse, pro ἤ discretivâ, vel πλὴν exceptivâ acceptam: ut sit, οὐχ ἕτερον ἦν ἤ ὅτι, vel πλὴν ὅτι, &c.

Ἀλλ' ὅτι, etiam ex ἀλλὰ & ὅτι, tam causativo, quàm

quàm expositivo respondet τῷ οὐχ ὅτι: propter ἀλλὰ vim adversativam. Plato 4. de Repub. οὐκ ἂν οἴμαι ἄξιοῖ λέγειν ὅτι ὁ αὐτὸς ἕστηκε τε καὶ κινεῖται, ἀλλ' ὅτι τὸ μέν τι αὐτοῦ ἕστηκε, τὸ δὲ κινεῖται. Eodem modo fieret oppositio τοῦ ἀλλὰ ad ὅτι causativum, οὐχ ὅτι ἐκλείπει ἡ σελήνη, διὰ τοῦτο ἡ γῆ ἐπιπροσθεῖ, ἀλλ' ὅτι ἐπιπροσθεῖ ἡ γῆ, διὰ τοῦτο ἐκλείπει ἡ σελήνη. Ἀλλὰ enim per se quoque adversatur præcedenti negationi; ut οὐ χλωρός, ἀλλὰ κενός, ut de ipso dictum est.

Ἄλλοτι ἤ.

ἌΛΛΟΤΙ ἤ, ex ἄλλο, & τὶ nominibus, & ἢ particulâ discretivâ seu selectivâ constat. In quo aggregato τί particula modò ἀόριστον est, (ut infrà declarabitur) modò ἐρωτηματικὸν; & tunc pro τί ἄλλο ἢ, id est, *quid aliud quàm*, vel *præterquam* accipitur; ut apud Herodotum in Clio: εἰ δ' ἐθελήσει τοῦτο τελευτήσαντος εἰς τὴν θυγατέρα ταύτην ἀναβῆναι ἡ τυραννίς, ἄλλο τι ἢ λείπεται ἐνθεῦτεν ἐμοὶ κινδυνεύειν ὁ μέγιστος. Quandoque ἐρωτηματικῶς acceptum interrogationis signum aliquod ante se habet, propter quod, quamvìs tota clausula interrogativè proferatur, non ideo ipsum ἄλλοτι interrogationis signum esse dicitur; quippe cùm singulæ ipsius particulæ propriam significationem retineant. Præcedit autem interdum alterum τί, interrogativè prolatum; & tunc τί, in ἄλλοτι, ἀόριστον est. Ut in Critone: τί φῶμεν πρὸς ταῦτα ὦ Κρίτων; ἄλλο τι ἢ ὁμολογῶμεν: ἀντὶ τοῦ, τί ἄλλο ἤ, *quid aliud quàm fateamur*. Quandoque ἆρα μὴ interrogativa itidem nota præcedit; ut in Phædone: ἆρα μὴ ἄλλοτι ἡγούμεθα εἶναι τὸν θάνατον, ἢ τὴν τῆς ψυχῆς ἀπὸ σώματος ἀπαλλαγήν; Id est, *Num aliud quid arbitramur esse mortem quàm animæ discessum à corpore*. Nonnunquam ἆρα solùm præcedit, ut in suprà citato loco Platonis in Sophistâ: ἆρ' ἄλλοτι ἢ ἕξ. Ex quibus colligitur, ἄλλοτι ἢ vocem, quantumvis

vis interrogativè proferatur, non tamen interrogationis signum esse: quippe cùm semper constituentium particularum significationem retineat. At in formalibus notis, voces aut una, aut omnes quæ unamquamque constituunt, suam propriam significationem deponunt, & aliam quandam induunt: quæ non admodum sapit constituentium naturam; ut proximè dictum est de ἄλλοτι formali notâ. Dicitur etiam sine interrogatione, cùm negatio præcedit, οὐκ ἄλλοτι ἤ, nihil aliud quàm; vel εἰ conditionalis, ut in sympos. σκόπει οὖν ὅταν τοῦτο λέγῃς, εἰ ἄλλοτι λέγεις, ἢ τόδε: & tunc τί nomen ἀόριστον est. Sive autem τί interrogativum sit, sive ἀόριστον, semper ἢ particula ad ἄλλο nomen refertur; sive mox deinceps ipsum subsequatur, sive quibusdam interpositis.

Nonnunquam loco ἤ, ἀλλ' ἢ particula ponitur; ut apud Platonem 4. de Repub. εἰς ἄλλοτι ἀποβλέψας ἢ δειλὴν, ἢ ἀνδρείαν πόλιν εἴποι τις, ἀλλ' ἢ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ὃ προπολεμεῖ τε καὶ στρατεύεται. Tunc verò videtur nomen ἄλλο repeti propter distantiam ἢ particulæ ab ἄλλοτι.

Dicitur etiam ἄλλοτι ἤ, aggregatum in principio Interrogationis positum; ut apud Platonem in Apolog. καί μοι δεῦρο εὖ μέλιτε, εἰπὲ, ἄλλοτι ἢ περὶ πλείστου ποιεῖ ὅπως ὡς βέλτιστοι οἱ νεώτεροι ἔσονται. Ubi vocem ἄλλοτι verbo περὶ πλείστου ποιεῖ· ἤ, particulam τῷ ὅπως applicabimus; ut sit ἄλλοτι περὶ πλείστου ποιεῖ, ἢ ὅπως, &c.

Ἄλλοτι οὖν.

ΑΛΛΟΤΙ οὖν pro οὐκοῦν illativo sæpe accipitur apud Platonem; ut 1. de Republ. inductione infert Socrates, nullam artem id quod sibi utile est prospicere, & curare, sed rei subjectæ circa quam versatur. Quod etiam in arte medicâ aït fieri in illis verbis, ἄλλοτι οὖν, ἦν δ' ἐγὼ, οὐδὲ ἰατρὸς οὐδεὶς, καθόσον ἰατρός ἐστι, τὸ τῷ

ἰατρῷ

ἰατρῷ συμφέρειν σκοπεῖ, ἀλλὰ τὸ τῷ κάμνοντι. Post quæ subjungit alteram illationem; οὐκοῦν καὶ ὁ κυβερνήτης, &c. ex quâ illatione patet ἄλλοτι οὖν etiam ut οὐκοῦν illativum esse; etiamsi interrogativè proferretur. In Gorgiâ etiam illativè accipitur, & post οὐκοῦν subsequitur: colligit enim ibi Socrates actiones omnes non per se, sed finis gratiâ suscipi; & cùm ex quibusdam singularibus hoc induxisset, addit, οὐκοῦν καὶ οἱ πλέονες οὐ τοῦτο βούλονται ὃ ποιοῦσιν: & proinde, ἄλλοτι οὖν οὕτω καὶ περὶ πάντων ἃ ἄν τις πράττει. οὐ τοῦτο βούλεται ὃ πράττει, ἀλλ' ἐκεῖνο οὗ ἕνεκα πράττει.

Ἄλλως τε καί.

ἌΛΛΩΣ τε καὶ, præsertim aggregatum ex ἄλλως, quod est *aliter*, & τε & καὶ conjunctionibus, limitativum est; & post se habet conditionem, vel causam subsequentem sive expressam, sive tacitam, ἄλλως τε καὶ εἰ, & ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ, ἄλλως τε καὶ ἐάν. Accipitur autem modò pro *multò magis*, modò pro *multò minùs*, ut si dicas: οὐκ ἀδικητέον τινὰ, ἄλλως τε καὶ εἰ φίλος ὤν, *nullus injuriâ afficiendus est, multò minùs si amicus*. Cùm verò affirmativa præcedit, *multò magis* significat; ut apud Xenophontem primo ἀπομνημ. ἔφη δεῖν τοὺς μηδὲν ὠφελίμους πάντα τρόπον κωλύεσθαι, ἄλλως τ' ἐὰν καὶ θρασεῖς ὦσι: *præsertim si temerarii sint*, id est, *multò magis coërcendi sunt si temerarii sint*. Et in secundo, καὶ μὴν τούτων ἐγὼ τῶν μαθημάτων πάλαι ἐπιθυμῶ, ἄλλως τε καὶ εἰ ἐξαρκέσει μοι, &c. Notandum autem conditionem sive causam interdum non expressè sed implicitè poni per participium; quod tamen in conditionem resolvitur: ut apud Thucyd. ἄλλως τε καὶ προειπόντων, *præsertim verò cùm prædixerint*. Isocr. οὐ δεῖ διὰ μακροτέρων ἐκείνων, ἄλλως τε καὶ συντόμως ἔχοντα, id est, ἄλλως τε καὶ εἴτις ἔχοι: vel ἐπειδὴ τις ἔχει. Aristoph. δεῖ ἀποδοῦναι τὰ χρήματα, ἄλλως τε μέντοι καὶ κακῶς πεπραγότι, id est, ἐπειδὴ

κακῶς

καλῶς πέπραγα. Sic Xenophon 2. ἀπομνημ. δοκεῖ δέ μοι κρεῖττον εἶναι ἢ δεῖσθαι τινὸς, ἄλλως τε καὶ μηδὲν ἔχοντα, id est, ἐπειδὴ οὐδὲν ἔχω, &c.

Differt à voce, καὶ ταῦτα, quòd illa non argumentatur, sed solùm conditionis intensionem denotat, ut de illâ dictum est. Ponitur tamen ἄλλως τε etiam pro καὶ ταῦτα, sine conditionalis subsecutione; ut apud Isocratem in Panegyr. τίνος γὰρ ἂν τολμήσαιεν ἱκετεύειν πλὴν ἥττους αὐτῶν, ἄλλως τε καὶ περὶ πραγμάτων οὐκ ἰδίων, ἀντὶ τοῦ, καὶ ταῦτα περὶ πραγμάτων. Unde patet propter modum loquendi, & annexas particulas magis quàm sensu, & significatione has inter se particulas differre.

CAP. 2. De Particulâ Ἀμέλει.

Ἀμέλει præter verbalem significationem, in quâ idem quod θάρρει, id est, *confide*, & *bono animo esto* significat, ut apud Aristophanem in Nebulis; πῶς ἂν μάθοι ποθ' οὗτος ἀπόφευξιν δίκης; Στρεψ. ἀμέλει δίδασκε· θυμόσοφός ἐστι φύσει. Ubi cùm dubitet Socrates num possit adolescentulus quidam Rhetoricæ & Dialecticæ idoneus esse auditor, patet Socratem *bono animo esse* jubet; acsi diceret, Doce modò; nam addiscentem videbis. Et paullò infrà apud eundem: Σω. πῶς οὖν δυνήσει μανθάνειν; Στρεψ. ἀμέλει καλῶς: *bono animo esto, ne dubita ne non sim optimè percepturus quicquid docueris.* Et rursum Στρεψ. ἦ δ' ἑτέραν αὐτοῦ γνάθον στόμωσον οἵαν ἐς τὰ μείζω πράγματα. Σωκρ. ἀμέλει: κομιεῖ τοῦτον σοφιστὴν δεξιόν. Dicitur etiam cum affectu quærimoniæ & comminationis ab eo qui se injuriâ affectum esse arbitretur; ut apud eundem in Ranis: Διον. κατάθου τὸ δέρμα. Ξανθ. ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι. Διον. τὸ δὲ προσδοκῆσαι σ' οὐκ ἀνόητον καὶ κενὸν, ὡς δοῦλος ὢν καὶ θνητὸς Ἀλκμήνης ἔσῃ. Ξανθ. ἀμέλει, καλῶς: ἔχ' αὔτ', ἴσως γάρ τοι ποτ' ἐμοῦ δεηθείης ἂν εἰ θεὸς θέλοι. Quod ità pronuntiandum

nuntiandum est, quemadmodum hodie videmus indignabundos homines proferre; quærimoniæ juncta comminationis verba indicem digitum transversum ori admoventes, vel etiam mordentes. In quo etiam sensu verbi Imperativi significationem præ se fert. A quâ significatione non parùm declinat cùm adverbialiter pro *nempe*, & *nimirum*, *videlicet*, *scilicet*, & *utique* accipitur; ut apud Plutarch. Sympos. ή. ἐφ' ᾧ καὶ φασὶν ἐξαρθρῶσαι τὸν Πυθαγόραν. πολὺ γὰρ ἀμέλει γλαφυρώτερον τοῦτο καὶ μουσικώτερον ἐκείνου τοῦ θεωρήματός ἐστι, & reliqua: *multò enim videlicet elegantiùs, &c.* Quâ ratione inter has particulas in hoc commentario describitur vox hæc, ut quæ non ut materiale vocabulum, aliquid significet, sed quæ aliis ornamentum & efficacitatem afferat: ad quem scopum particularum tractationem dirigimus; ut in Præfatione dictum est. Ponitur & in assumptione, vel quasi assumptione; ut ἀλλὰ μὴν & καὶ μὴν, pro *atqui*, apud Lucianum: ἠξίου γὰρ τὸν πλούτου καταφρονεῖν διδάξαντα, πρῶτον ἑαυτὸν παρέχειν ὑψηλότερον λημμάτων. ἀμέλει καὶ πρέπων ταῦτα διατέλει. Est enim sensus talis, *Oportere eum qui verbis docuisset contemnendas esse divitias, re etiam superiorem se omni lucro ostendere. At ille talem se ostendebat.* Ex cujus consequentis positione, videtur poni antecedens aliquod.

CAP. 3. *De* ἂν *Particulâ,* ἀνθ' ὧν, *&* ἀνθ' ὅτι.

AN particulæ vim δυνητικὴν, & ἀοριστολογικὴν, id est, *potentialem*; & *indefinitæ orationis effectricem*, tametsi omnes ferè Grammatici agnoscunt, tamen earum facultatum velut immemores, particulam hanc in eo quod ipsi constituunt expletivarum, & supervacanearum particularum genere collocant; sicut & complures alias, quas propter peculiarem

peculiarem quandam significationem, in nullo eorum generum in quæ illi conjunctiones distribuunt, collocare possunt. In quâ re quid absurdius accidere potest, quàm ut quibus vim aliquam & significationem tribuunt, eas non à potiori facultate, sed à deteriori denominent, quamvis interdum præter sui generis facultatem, ut supervacaneæ accipiantur? Neque enim tale conjunctionum genus constituendum est, in quo non nisi supervacaneæ particulæ collocentur, quæ inferciendi tantùm orationem, & quasi rimas ejus explendi officium præstent. Nam quas illi παραπληρωματικὰς vocant, quum pro diversâ earum significatione alia ad aliud conjunctionum genus pertineat, propriámque significationem sui generis unaquæque habeat, quod illi etiam imprudentes fatentur; dum particulam ἂν, ejúsque συνώνυμον κεν, & alias quasdam, quas inter expletivas collocant, in aliis etiam generibus recensent? Nonnunquam tamen apud Auctores, & præsertim Poëtas, ornatûs sive metri gratiâ, suâ nudatæ significatione, accipiuntur. Nec solùm ab uno genere conjunctionum in aliud nonnullas particulas transferunt; sed ex adverbiis etiam voces alias propriam & peculiarem habentes significationem, inter παραπληρωματικὰς conjunctiones traducunt; ut αὖ adverbium temporis, & πȣ̃ locale seu conjecturale, & δῆτα asseverandi, & alias nonnullas: & sic id quod vocibus quibusdam diversarum partium orationis accidit, ut videlicet tanquam expletivæ & supervacaneæ aliquando accipiantur; id ac si unum quoddam genus esset, in unius partium orationis modum redigunt. Porrò ἂν particula omnibus modis verbalibus jungitur, uno Imperativo excepto. Optativo namque & Subjunctivo ad distinguendam utriusque modi multiplicem significationem, ut mox declarabimus; Indicativo verò & Infinito, nec non & participiorum vocibus ad immutandam naturalem vo-

cum illarum significationem, jungitur. † Cùm itaque earum vocum, quæ Optativo modo tribuuntur, ea significatio, à quo modus ille denominatur, manifesta fit & nominata; aliæ autem significationes, nec nominatæ nec adeò manifestæ; necesse erat signo aliquo ipsas ab Optandi sensu, & vocum modi illius æquivocatione, discerni atque distingui. † Hæc igitur particula Potentialem modum, qui æquivocè sub Optandi modi vocibus dicitur, ab Optandi modo distinguit; cujus rei signum est, quòd cùm Optandi modus per se sine ullo signo suam significationem præ se ferat: ut in illo Theogn.

——ἀλλά μοι εἴη
Ζῆν ἐκ τῶν ὀλίγων, μηδὲν ἔχοντι κακόν.

Et apud Sophoclem;

Ὦ παῖ γένοιο πατρὸς εὐτυχέστερος.

Et Iliad. α'.

—ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν
Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν.——

Et alibi sexcenties apud Auctores; si illiusmodi vocibus particulam hanc addas, non Optativum ampliùs, sed potentialem sensum habebunt. Ut si dicas, ὦ παῖ γένοιο ἂν πατρὸς εὐτυχέστερος: & ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν ἂν ἐκπέρσαι: & ἀλλά μοι εἴη ἂν ζῆν: tunc voces εἴη, & γένοιο, & δοῖεν, non Optandi, sed Potentialis modi evadent. † Patet igitur ex eo quòd Optandi sensus particulam hanc respicit, modum illum cui necessariò adhæret, diversum ab illo esse, quamvis voce conveniat. † Porrò Potentialis modi exempla innumerabilia sunt apud Auctores; in iis illud Aristot. est in tertio Ethic. δυνατὰ δὲ, ἃ δι' ἡμῶν γένοιτο ἄν, id est, *quæ per nos fieri possunt*: & apud Æsch: σὺ γὰρ ἂν κάμηλον ἀποστήσαις, id est, ἀφιστάναι δυνηθείης: quod Aristophanes expressit in Pluto; σὺ γὰρ ἂν ποιῆσαι τί δύναιο ἀγαθόν. † Nec verò Potentialis modi tantùm, sed eæ etiam quæ per verba debeo & volo explicantur, cum Optativi

tivi modi vocibus æquivocè dicuntur: à cujus æquivocatione ἂν particulæ adjumento distinguitur. Voluntatis quidem sensus sub optandi voce est apud Aristophanem in Pluto: φεύγοις ἂν ἤδη τοὺς πονηρὺς, ὡς τοὺς δικαίως δ' ἂν βαδίζοις; Interrogat enim an pravos homines vitare, & ad bonos posthac se velit conferre. Neque enim optat ut id præstet, nec dubitat an possit, sed interrogat an velit. Ejusmodi est illud ejusdem ἐν εἰρήνῃ: κέρδος ἔχαλι κἂν ὅτι μικρὸς πλέοι. Accipitur enim ibi πλέοι ἂν, non pro navigare posset, vel deberet, sed pro *navigare vellet*: perinde acsi dixisset, προαιροῖτ' ἂν πλέειν. Sic in Vespis: ἐγὼ γὰρ οὐδ' ἂν ὀρνίθων γάλα ἀντὶ τοῦ βίου λάβοιμ' ἂν, οὗ με νῦν ἀποστερεῖς. Equidem vitam hanc cum quocunque alio bono nollem commutare: neque enim ἀποδέχεσθαι, nec posse negat se hanc vitam cum aliâ commutare; sed nolle se aït: & quod ad electionem & institutum suum attinet, id minimè se facturum profitetur. Sic apud Demosth. πρὸς Λεπτίνην: ὅτε δ' ὑμεῖς καὶ κατὰ τὰς κοινὰς πράξεις καὶ κατὰ τ' ἄλλα πάντα ἄμεινον ἐκείνων πράττετε, τοῦ χάριν ἂν τῶν ὑμετέρων αὐτῶν ἠθῶν ὀλιγωροῦντες, ἐκεῖνα διώκοιτε; Ubi per vocem διώκοιτε, neque optat ut sequantur, neque posse negat (falsum enim esset) sed cur sequi alienas consuetudines velint, interrogat; inferens minimè debere ipsos id facere: qui sensus Optandi modi sensui adversatur. Nam si enunciativè proferas hanc ipsam interrogativam Demosth. locutionem hoc modo: οὐκ ἔστ' ὅτου χάριν ἂν τῶν ὑμετέρων ἠθῶν ὀλιγωροῦντες, ἐκεῖνα διώκοιτε, tunc optandi modus clariùs apparebit: erit enim sensus, nullam esse causam cur hoc velint.† Modus quoque is, qui oportere vel debere significat, tametsi aliquando per obliqua Indicativi tempora & ἂν particulam effertur, tamen hoc fit cùm de re præteritâ est sermo. Ut apud Isocr in Archid. οἱ δικαίως ἂν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἀσίας ἐξέπεσον. Ubi id notandum est, nisi de re

præteritâ

præteritâ sermo sit, non posse hunc modum per Indicativum efferri : si enim de re præsenti aut futurâ esset sermo, per Optandi vocem diceretur, ἐξονειδίζοις ἄν, ut apud Homer. Iliad. β΄. τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ᾽ ἔχων ἀγορεύοις : id est, *non deberes Regibus maledicere* : non enim negat ipsum velle, aut posse maledicere, sed ostendit non debere. Porrò modus quo oportere significamus, etiam sine ἂν particulâ per Optativi voces exprimitur ; ut in illo senario apud Aristophanem in Vespis : ἔρδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην, *quam quisque nôrit artem, in hâc se exerceat*. In quo exemplo deest ἂν particula, quæ verbo ἔρδοι debetur ; qui modus, quamvis sub Imperandi modo reduci possit ; scilicet quamvis in suprà-dicto exemplo vocem ἔρδοι per ἐρδέτω interpretari possumus, id tamen per enallagen accidit. Nec verò modorum & aliarum partium enallage partes ipsas confundit, ità ut non formaliter altera ab alterâ distinguatur. Ità Volendi modus à Potentiali modo ac debendi formaliter differt : tametsi nonnulla occurrunt quæ sub omnes hos modos reduci possunt, ut illud Sophoclis in Ajace : Ἀθην. σίγα νῦν ἑστὼς καὶ μέν᾽ ὡς κυρεῖς ἔχων. Ὀδυσσ. μένοιμ᾽ ἄν, ἤθελον δ᾽ ἂν ἐκτὸς ὢν τυχεῖν. Ubi μένοιμ᾽ ἂν pro *volo manere*, & pro *possum*, & pro *debeo manere*, accipi potest ; magis tamen ad voluntatis modum accedit, ut apud Aristoph. in Equit. Δημ. βούλει τὸ πρᾶγμα τοῖς Θετταλοῖσι φράσω ; Νικ. οὐ χεῖρον. Δημ. λέγοιμ᾽ ἂν ἤδη. Ubi λέγοιμ᾽ ἂν manifestè pro βούλομαι λέγειν accipitur. Alibi debendi sensum habet, vel potentialem ; ut in Equ. Ἀλ. ἄφες ἀπὸ βαδίζων ἐμοὶ τὴν καὶ τοῦτον Δημ. δρᾶν ταῦτα χρὴ, ἄπιτον. Ἀλ. ἰδού. Δημ. θέοιτ᾽ ἄν : quod pro *potessis*, vel *debetis currere* accipi potest. Sic ἐν ἐκκλησιαζ. Πραξ. πρόθυ δὴ τὸν στέφανον. Γυνή. ἰδού. Πραξ. λέγοις ἄν, id est, *licet loqui*, vel *debes*.

Nec verò in Optativi modi vocibus duntaxat vim δυνητικὴν, & voluntatis, ac debendi sensum obtinet, sed

ſed in Indicativi quoque modi, & Infiniti & Participiorum vocibus. Tanta enim eſt hujus particulæ vis, ut Indicativi quoque modi obliquis temporibus appoſita, cum ipſis prædictos modos referat. De cujus particulæ conſtructione cum Indicativi modi vocibus, ſciendum originalia tempora, præſens videlicet & futurum, necnon præteritum perfectum, cùm directè & definitè eſſe, vel factam eſſe, vel futuram rem aliquam enuntient, & in actu ponant, minimè obliquorum modorum ſenſum recipere poſſe: nec eorum quidem ſigna quæ actum tollunt, & ad potentiam redigunt: cujuſmodi eſt ἂν particula. quæ cæteris omnibus Indicativi modi vocibus appoſita, eas addicit conditioni aut tacitæ aut expreſſæ, ut Potentialem vel voluntatis modum referant, & ſimpliciter actum deponant; ut ἔγραφον ἂν, id eſt, *ſcriberem niſi* hoc eſſet; & ἐγεγράφειν ἂν, & ἔγραψα, id eſt, *ſcripſiſſem niſi*, &c. Quæ conditio exprimitur apud Sophoclem in Ajace; κἂν ἐξέπραξεν, εἰ κατημέλησ' ἐγὼ, *& quidem effeciſſet, ſi ego neg'exiſſem.* Sic Iſocr. in Areopag. ὧν οὐδὲν ἂν ἐπράξαν, εἰ μὴ πολὺ τὴν φύσιν διήνεγκαν: *quorum nihil efficere potuiſſent, niſi, &c.* Sine conditionis quoque ſubſecutione per ἂν particulam & per Indicativi voces, actus tollitur; & Potentialis vel debendi vel voluntatis modus efficitur. Voluntatis modi exemplum eſt apud Iſocr. in Paneg. οἱ πολὺ ἂν ἥδιον τὴν Ἀσίαν ἐπόρθουν, ἢ πρὸς ἀλλήλοις ἐκινδύνευον: ubi ἐπόρθουν ἂν pro πορθοῖεν ἂν dictum eſt; id eſt, *prædari vellent.* In illâ verò Demoſthenis, ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν ἑαυτοῦ, εἴτι περὶ ἐμοῦ γέγραφεν. Particula ἂν actum tantummodò tollit; non item ad potentiam reducit, cùm de re præteriti temporis ſit ſermo: non enim potuiſſe, vel voluiſſe, nec debuiſſe illum mentionem facere affirmat, ſed futurum fuiſſe, ut ſeipſum accuſaret, ſi ſe accuſare aggreſſus eſſet. Ubi vox ἐ-

μέμνητο

μέμνηντο non tam plusquam perfecto, quàm præterito imperfecto tribui potest. Cæterùm præterito quoque perfecto jungi particulam hanc Budæus aït, tametsi Gaza negaverit; afferens contra Gazæ præceptum ex Isocrate περὶ τῆς ἀντιδόσεως exemplum: ἐκείνως ὑμᾶς ἡγοῦμαι τάχιστ' ἂν ἀφεῖσθαι τῆς δόξης ταύτης. Ex quo tamen exemplo non colligitur Indicativi præterito perfecto jungi particulam hanc; cùm ἀφεῖσθαι vox non Indicativi sed Infinitivi modi sit. Jungitur etiam plusquam perfecto Indicativi apud Xenophontem in Oeconomico, ὅτι μὴ δεῖ τὰ γράμματα ἐπίστασθαι ἠκηκόειν ἄν. Ubi δυνητικῶς, vel potiùs ἀοριστολογικῶς, & στοχαστικῶς accipi videtur, pro ἀκήκοα δήπου, vel οἶμαι ἀκηκοέναι: quod tamen planiùs per Optativum ἀκηκόοιμι ἂν diceretur.

Est & alia loquendi forma cùm per Indicativi modi paratatricum & Aoristum rem præteritam & factam, non ut factam, sed quæ fieri posset, vi hujus particulæ significamus: hoc autem est actum ad potentiam reducere. Qui modus à superiore in quo conditio subsequitur eo distat, quod in illo (ut conditio indicat) nihil inesse ponitur; in hoc verò, id quod jam fuit in actu, ad potentiam reducimus sine ullâ conditione: exempla hujus sunt apud Aristophanem in Pluto; ἀλλ' ἀργυρίου δραχμὰς ἂν ἤτησ' εἴκοσι. καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγοράσαι χιτώνιον ἐκέλευσεν ἄν. πυρῶν τ' ἂν ἐδεήθη μεδίμνων τεττάρων. Et in Vespis, ὑμῶν πρὸ τοῦ γ' ἐρολκὸς ἦν, ἀλλὰ πρῶτος ᾔγειτ' ἂν ᾄδων. Et paullò infrà, ἀλλ' ὁπότ' ἀντιβολοίη τις αὐτὸν, κάτω κύπτων ἔλεγεν ἄν, λίθον ἕψεις. Sic Xenoph. primo ἀπομνημ. περὶ μὲν οὖν τῶν ταῦτα πραγματευομένων τοιαῦτα ἔλεγεν. αὐτὸς δὲ περὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἂν ἀεὶ διελέγετο. In hujusmodi autem exemplis ἀοριστολογικὴν ἔννοιαν præ se fert ἂν particula. De quâ ejus facultate quia περὶ τῆς δυνητικῆς satìs suprà dictum est, mox nonnulla

nonnulla dicenda sunt, & expendendum quibusnam verbalium modorum in hâc suâ facultate jungatur: si tamen, quod suprà dictum est, particulam ἂν cum futuro Indicativi non conjungi, quomodo id intelligi debeat declaraverimus. Nam in materiâ quidem necessaria sive absolutè, sive cum conditione enuntietur futurum Indicativi, cùm ἂν particula non colligatur: in contingenti verò materia nihil prohibet futurum Indicativi modi ἂν particulam admittere δυνητικῶς, cùm de naturâ futuri contingentis sit nihil definitè ponere. Galen. in 1. de caus. pulsuum: εἰ γάρ τι καὶ παρεῖται κατὰ ταύτας, ῥαδίως ἐκ τῶν προειρημένων ἂν εὑρεθήσεται, *facilè inveniri poterit*; non enim necessariò inventum iri, sed *posse inveniri* ait. Sic Xenophon quinto παιδείας: ὅσῳ δ' καρτερώτερον συσκευαζόμεθα, τόσῳ τὰς ἐπιούσας ἡμέρας ἥδιον ἂν ἀριστήσομέν τε καὶ δειπνήσομεν, *poterimus prandere, & cœnare.* Quod verò apud Isocr. legitur in Areopag. ἡμεῖς γὰρ ἢν οὕτως οἰκῶμεν τὴν πόλιν, ὥσπερ νῦν οἰκοῦμεν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν βουλευσόμεθα, καὶ πολεμήσομεν καὶ βιωσόμεθα, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ κακὰ πεισόμεθα, καὶ πράξομεν, &c. Ubi futurum tempus, quia à conditione pendet, non necessariò ponit futuram esse rem, de quâ est sermo: & ideò potentialem sensum recipit.

Porrò facultas ἀοριστολογικὴ, non solùm ità ut proximè dictum est, convenit obliquis temporibus Indicativi modi, quando videlicet quod in actu fuit, non ut in actu, sed sub potentiæ specie recitatur, ut in exemplis suprà citatis; & alibi apud Aristoph. in Plut. καί τοι τότε ὅτ' εἴχον οὐδὲν, ὁ μὲν ἂν ἥκων ἔμπορος ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθεὶς, ὁ δ' ἂν ἐκδικηγορεῖτό τις, & in similibus: verùm etiam si de re præteriti temporis & in actu positâ, sub nullâ potentiæ specie sit sermo, paratatico Indicativi convenit, ut infrà declarabitur. In Subjunctivi verò modi vocibus facultas ἀοριστολογικὴ conjuncta est τῇ δυνητικῇ: ità tamen

ut

ut vis quidem δυνητικὴ prædicato verbo semper adhæreat; vel certè supprimatur, ἀοριστολογικὴ autem adjunctæ parti tribuatur; ὅ, τι ἂν εἴπῃς, *quicquid vel quodcunque dixeris*, id est, *dicere poteris*. Interdum enim vis δυνητικὴ supprimitur; ut apud Isocr in Plat. ὅτι μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐξουσίαν ἤλπιζον ἔσεσθαι ποιεῖν ὅ,τι ἂν βουληθῶσι, *quodcunque voluissent*: & alibi apud alios Auctores. In Optativi verò vocibus non semper utramque facultatem in unum redigi contingit. Nam si de re præteritâ Optandi vocibus utamur, patet prædicato verbo, quod definitè dici necesse est, facultatem δυνητικὴν, quæ ad futurum tempus refertur, tribui non posse: tunc autem ἂν particula à verbo recedat, & adjunctæ parti adhæreat necesse est; ut apud Demosth. in 2 κατὰ Φιλίππου: ἐκόλαζον δ' οὕτω, καὶ ἐτιμωροῦντο οὓς ἂν αἴσθοιντο δωροδοκοῦντας. Sic apud Aphthonium: ἐμαρτύρησε δὲ αὐτῷ καὶ Θουκυδίδης ὁ μαθητὴς, ὅτι ᾧ ἂν σύμβουλος γένοιτο, ἄριστα ἐκεῖνος ἀπήλλαττεν ἐν ταῖς δίκαις. In quibus exemplis cùm de re præteritâ & definitâ sit sermo, voces verbales minimè δυνητικῶς accipi possunt. Quippe cùm facultas δυνητικὴ, ut paullò antè dictum est, indefinitum sensum efficiat, & ad futurum tempus referatur: nec verò sub debendi aut voluntatis modum redigi possunt, quæ hâc ratione potentialem sensum habere non possunt. Unde patet ἂν particulam in hujusmodi locutionibus prædicatis verbis jungi non posse: si enim jungeretur, utique unum ex suprà-dictis modis efficeret. Restat igitur ut adjunctæ parti tribuatur in constructionis distributione, miniméque δυνητικῶς, sed ἀοριστολογικῶς accipiatur: οὓς ἂν *quoscunque*, & ᾧ ἂν *cuicunque*. Cujus rei argumentum est, quòd si de re indefinitâ & futurâ loquamur, tunc ἂν particula non solùm ἀοριστολογικῶς adjunctis partibus, sed etiam δυνητικῶς verbis ipsis applicabitur; ut apud Platonem in Sympos. ζητεῖ δὲ οἶμαι καὶ οὗτος τὸ καλὸν, ἐν ᾧ ἂν γεννήσειεν. Ubi non solùm ἐν ᾧ ἂν, sed & γεννήσειεν ἂν, id est, *generare possit*.

possit. + Nec in nominibus duntaxat & articulis hoc accidit, sed etiam in adverbiis; ut ἐν τῷ περὶ τοῦ Στεφάνου: ἐν τίσιν οὖν σὺ νεανίας, καὶ πηνίκα λαμπρός: ad quæ respondet, ἡνίκα ἂν ἀοριστολογικῶς, & δέοι ἂν δυνητικῶς, quatenus ad futurum refertur, dicere possumus: quanquam suspicari posset aliquis verbum δέοι, cùm neque optandi, nec debendi, nec voluntatis, nec Potentialis modi sensum habeat, nec ad præteritum tempus referri possit; idcirco nè in Optativi quidem modi voce scribi debere, sed in Subjunctivi potiùs: quoniam Indicativi nec vocem nec sensum habere potest. Nam cùm Indicativus modus directè res enuntiet, & in actu ponat, reliqui obliquè, ità ut necesse vel non esse, nec fore vel non, ex ipsis colligatur: optandíque vocum qualitates minimè δέοι voci applicari possint, ut dictum est; restat ut Subjunctivi modi esse dicatur.

Porrò per se quoque Subjunctivi modi vocibus competit ἂν particulæ facultas ἀοριστολογικὴ, ut apud Platonem in Phædro; κάλλιον γοῦν ἂν ὦ Σώκρατες εἶδος ᾖ καταπεπονηκὼς ὁ τοῦτο λαβών. Ubi καταπεπονηκὼς ᾖ, pro καταπεπονήκῃ dictum est. In quo exemplo Budæus ᾖ pro εἴη dictum esse docet: cùm tamen non δυνητικῶς sed ἀοριστολογικῶς, vel potiùs στοχαστικῶς intelligatur: + δυνητικῶς etiam jungi cum Subjunctivo ἂν particulam idem Budæus affirmat; quod exemplo Isocratis ex Panegyr. probat: οὕτω γὰρ ἀμφοτέρων ὑμεῖς πεπείρασθε, ὥστε ἀεὶ ἂν διδάξητε περὶ αὐτῶν. In quo tamen exemplo ut rectè quis vim δυνητικὴν tribuerit ἂν particulæ, sic minimè asseverare poterit rectè per ἦτα scribi penultimam vocis διδάξητε, & non potiùs διδάξοιτε in Optativi voce; ut sit pro διδάξαι δυνηθείητε. Cùm igitur non verbis, sed adjunctis verbo partibus adhæreat ἂν particula in significatione ἀοριστολογικῇ, contingit nonnunquam ut Indicativi quoque modi præteritis jungi videatur ἀοριστολογικῶς,

ϛολογικῶς, idque de re præteritâ & in actu positâ. Quod absurdissimum esse videtur his qui non animadvertunt non verbo sed adjunctæ parti tribui ἂν ἀοριςολογικόν: ut apud Herodotum in Clio; inducitur Astyages servo cuidam imperans, ut Cyrum nuper natum perdat, in illis verbis: λάϐε τὸν ἂν Μανδάνη ἔτικε παῖδα. Ubi particula ἂν in constructionis distributione non verbo sed articulo applicanda: τὸν ἂν, id est, ὃν ἂν, id est, *quemcunque* vel *qualemcunque peperit*, seu *pepererit Mandane*. Quod si de re futurâ esset sermo, per Optativi vocem diceretur ὃν ἂν τέκοι, *quicquid paritura sit*. Sic apud Aristophanem in Vespis, inducitur quidam qui cùm in jus adversarium vocâsset, isque non ita commodè respondisset; ipse testem admonet, ut quidnam ille responderit, memoriæ mandet. Verba sunt: 'ἀλλ' ὧν σύ μάρτυς' αὐτὸς ἃ'ν ἀπεκρίνατο. Ubi cùm ἃ'ν collisum pro ἃ ἂν legatur, vel ex ipsâ collisione ἂν particulam articulo ἃ applicari manifestum est; ut sit sensus, ut non modò quæ postremò dixerat adversarius, sed omnia quæcunque priùs dixisset, memoriæ mandaret.

Infinitivi quoque modi vocibus nonnullas qualitates tribuit hæc particula, per quam tum voluntatis tum potentialis modus refertur. Exemplum voluntatis est apud Demosthenem ἐν τῷ περὶ τοῦ Στεφάνου. Ἀρα γε μικρὰ βοηθῆσαι τοῖς πένησι ἐμὲ δοκῶ, ἢ μικρὰ ἀναλῶσαι ἂν τοῦ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθέλειν οἱ πλούσιοι; est enim ἀναλῶσαι ἂν pro *voluisse impendere*. Potentialis exempla frequenter occurrunt; quale est illud Isocratis ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως: ἐκείνας ὑμᾶς ἡγοῦμαι τάχιστ' ἂν ἀφεῖσθαι τῆς δόξης ταύτης, *liberari posse*. In illo verò Demosthenis ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας: 'ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἂν ἑαλωκέναι, non potentialem modum efficit ἂν particula, cùm de re præteritâ & certâ sit sermo, sed actus tantùm

per

per ἂν particulam tollitur, & tacitæ vel expressæ condicioni verbum subjicitur. Exprimitur etiam Potentialis, & Voluntatis modus per futurum Infinitivi modi ἂν particulæ junctum; idque plerunque præcedentibus verbis νομίζω, φημὶ, ἐλπίζω, προσδοκῶ, & similibus. Isocrates in Busir. ἐνόμιζε γὰρ τοὺς τούτων ὀλιγωρήσαντας, τυχὸν ἂν καὶ τῶν μειζόνων καταφρονήσειν, *negligere potuisse*, vel etiam *neglecturos facilè fuisse*. Æsch. περὶ τῆς παραπρεσβείας: futuro Infiniti tribuit ἂν particulam; τὴν τάξιν τοῦ πρώτου λέγειν οὐκ ἂν ἔφη παραλείψειν, οὐδ' ἐπιτρέψειν τινί. Nam & Aoristo jungitur iisdem verbis præcedentibus: tunc enim Aoristo vim futuri tribuit in sensu potentiali, ut infrà paullò docebimus; ut apud Xenophontem ἀπομνημ. secundo: ἐξ ὧν ἐλπίζω σφόδρα ἂν σε τῶν καλῶν ἔργων ἐργάτην ἀγαθὸν γενέσθαι. Ubi γενέσθαι ἂν, id est, *posse fieri*, vel *futurum esse* significat. Debendi exempla in Infinito in promptu non habeo, puto autem multa inveniri apud Auctores. Participiis etiam potentialem sensum tribuit hæc particula; ut apud Isocrat in Panegyr. εὕρισκον οὐδαμῶς ἂν ἄλλως ἡσυχίαν ἄγουσαν, πλὴν εἰ δόξειε ταῖς πόλεσι, & reliqua. Ubi ἄξουσαν in futuro fortasse rectiùs legeretur; est enim sensus, *Græciam nullo modo in posterum quiescere posse, nisi*, &c. Nam cùm ad illud usque tempus non quievisset, deliberandum erat quonam modo in posterum quiescere posset. Aoristi certè vocibus participiorum juncta particula hæc, futuri significationem ipsis tribuit in sensu potentiali. Demosth κατὰ Μειδίου: τοῦ δὲ μηδένα ὑβρίζειν τὸ λοιπὸν, τὸ δίκην τὸν ἀεὶ ληφθέντα διδόναι, μόνον αἴτιον ἂν γενόμενον. *Ne autem in posterum quisquam injurius sit, hoc solum præstiturum, si ut quisque damnatus fuerit, ità debitam pœnam luerit*: γενόμενον ἂν pro γενησόμενον dixit. Sic Isocr. in Areopag. εὕρισκον γὰρ ταύτην ἂν μόνην γενομένην καὶ τῶν μελλόντων κινδύνων ἀποτροπὴν, καὶ

τῶν

τῶν παρόντων κακῶν ἀπηλλαγμένων γενομένων ἄν, pro γενησομένων dixit. Et alibi: οὐκ ἂν οἴεσθε τοὺς Βαρβάρους προξένους αὐτῶν πάντας ὑμᾶς ποιήσασθαι, pro ποιήσεσθαι. Sic Aristot. 4. τῶν μετὰ τὰ φυσικά: οἱ ποιοῦντες τὸν Ἄτλαντα τὸν οὐρανὸν ἔχειν ὡς συμπεσόντα ἂν ἐπὶ τῆς γῆς, *tanquam alioquin in terram collapsurum.* Ubi subauditur conditio, & vi ἂν particulæ actus tollitur, & ad potentiam reducitur. Sic apud Demosth. ἡμεῖς δ' οἱ μεμψάμενοι πολλὰ καὶ δίκαια ἂν ἐκείνοις, *qui succensere potuissemus*: de præteritâ enim re δυνητικῶς loquitur, actu ad potentiam redacto. Quod sexcenties apud alios Auctores invenitur. In indicativum etiam conditioni subjectum participiorum voces adjumento ἂν particulæ resolvuntur; ut apud Demosthenem: πρὸς ἄφοβον: ἔτι δὲ τὸ πρᾶγμα ἂν ἐξελέγξαι ζητῶν, ἐξήτησεν ἄν με τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὰς μαρτυρίας. In quo exemplo Budæus alterum ἂν δυνητικὸν, alterum παραπληρωματικὸν esse censet. Cùm tamen necessariò apponatur participio ad conditionem indicandam; quæ necessariò hic requiritur: non enim ponit adversarium rem proferre voluisse; imò ostendere vult noluisse ipsum rem proferre, concludens hoc modo: Si rem proferre voluisset, profectò puerum poposcisset; quod cùm non fecerit, patet ipsum noluisse. Quòd autem hæc particula hunc sensum participiis tribuat, patet ex loco Isocratis in Panegyr. καὶ τοιούτου πολέμου περιστάντος τὴν Ἀσίαν, τί δεῖ συμβησόμενα προλέγειν. Ubi quamvis de re futurâ quæ conditionem habeat loquatur, tamen propter defectum ἂν particulæ, latet hujusmodi sensus, ità ut de re præteritâ loqui videatur. Ut enim τὸ ἂν nonnunquam abundat geminatum, sic interdum deest non solùm in participiis, sed in modis etiam verbalibus, in quibus nonnunquam necessariò requiritur; ut apud Demosthenem: ταῦτά μοι πάντα πεποίηνται. καὶ οὐδεὶς ποτε εὕροι τὸ καθ' ἐμὲ οὐδὲν

ἐλλεφθέν. Ubi apertè deest ἂν δυνητικὸν, ut sit εὕροι ἂν, *invenire posset.* Sic in debendi sensu & Subjunctivi voce apud Plutarchum de Cicerone: γινώσκω ὃν φύγω, οὐ γινώσκων πρὸς ὃν φύγω, *fugere debeam.* Ubi ἂν articulo applicata, verbo quoque suam ἀοριστολογίαν impertitur. Cæterùm exempla in quibus participia particulæ ἂν sociata, in conditionem resolvuntur, non pauca inveniuntur. Aristoph. in Neb. μαμμᾶν δ' ἂν αἰτήσαντος, ἐξέφερον ἄρτον: ubi αἰτήσαντος ἂν, pro εἰ ᾔτησας dictum est. Subauditur etiam ἂν, non solùm πρὸς περιουσίαν, verùm etiam ἐξ ἀνάγκης, ut in proximè dicto Isocratis loco in Panegyr. ubi de re futurâ & quæ nondum actu erat, ut de præteritâ loqui videtur, propter defectum hujus particulæ: καὶ τούτου πολέμου περιστάντος τὴν Ἀσίαν, τί δεῖ τὰ συμβησόμενα προλέγειν; Ubi περιστάντος ἂν legendum esset, ut in conditionem Oratio resolvi possit, ἐὰν περιστῇ. Sic in Plataico: τούτοις μὲν γὰρ, εἰ πλείους ὄντες, οὐ προσῆκε μνησικακεῖν περὶ τῶν τότε γενομένων· ἐκεῖνοι δὲ ἐν τῷ πολέμῳ προδοθέντες, εἰκότως ἂν παρ' ἡμῶν τὴν μεγίστην δίκην ἐλάμβανον. Cùm enim participiorum præterita tempora adjumento hujus particulæ in conditionem resolvantur, & ex actu ad potentiam reducantur, si desit hæc particula participii vox in suâ significatione remanet; & præteritæ rei narrationem repræsentat, ut in proximo exemplo Isocratis: Ubi cùm Platæenses excuset, quòd tempore belli à Lacedæmoniorum amicitiâ non recesserint, metu id ipsos fecisse aït: nam si hoc fecissent, jure optimo ut proditores Lacedæmoniis pœnas dedissent. Quare in conditionem resolvendum est participium προδοθέντες, & pro εἰ προεδίδοσαν exponendum: quod sine ἂν particulâ fieri non potest, & idcirco ipsam subintelligi necesse est, quanquam apertè nunquam solet ἂν particula cum εἰ conditionali conjungi. Sic infrà in eâdem Orat. οἷς νῦν τἀναντία ψηφισάμενοι, πολλοὺς

ἐπιθυμεῖν

ἐπιθυμεῖν ποιήσετε τῆς ὑμετέρας φιλίας, subauditur ἂν, ut sit, ψηφισάμενοι ἂν, pro ἐὰν ψηφίσησθε. Illud etiam animadvertendum est, verba nonnunquam adjumento hujus particulæ subintelligi à superioribus repetenda, vel ex ἀναλόγου subaudienda; ut apud Platonem in Phædro: δόξαν μὲν ἔγωγ' ἂν συγχωρεῖν. τὰ δ' ἕτερα ταῦτα οὐκ ἂν; repetendum enim est verbum συγχωρεῖν. Et apud Isocratem in Panegyr. τοσαύτην ἐποιήσαντο σπουδὴν ὅσην περ ἂν τῆς ἑαυτῶν χώρας πορθουμένης. Ubi repetendum est verbum, ut sit integra oratio, ὅσην περ ἐποιήσαντο ἂν, id est, *tantum studii & festinationis adhibuerunt, quantum adhibere potuissent, si suum agrum vastari vidissent.* Quanquam in Isocratis hoc exemplo suspicari posset aliquis ἂν particulam participio junctam, in conditionem resolvi posse, ut sit, πορθουμένης ἂν, pro εἰ ἐπορθεῖτο. De quâ particulæ hujus facultate cum participii vocibus, jam suprà dictum est. Alibi certè apud Isocratem clarè patet repeti debere verbum, οὐχ ὡς συμμάχοις ἡμῖν προσηνέχθησαν, ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰς τοὺς πολεμιωτάτους ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν. Ubi ἐξ ἀναλόγου verbum ἐξήμαρτον supplendum est: ἀλλ' ὥσπερ ἂν ἐξήμαρτον εἰς τοὺς πολεμιωτάτους, οὕτως εἰς ἡμᾶς ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν.

Ἀνθ' ὧν.

ΑΝΘ' ὧν, vox ex ἀντὶ præpositione, & ὧν genitivo plurali articuli neutri relativi constans, causativum sensum habet, & *pro his*, ad verbum sonat; id est, *propterea quod.* Aristophanes in Pluto: ἢ σφῷ ποιήσω σήμερον δοῦναι δίκην ἀνθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον ἐνθένδ' ἀφανίσαι. Lucian. ἀπόδος τὸν ναῦλον ἀνθ' ὧν σε διεπορθμεύσαμεν. Ex quibus patet ὧν genitivum cum nullo expresso antecedente concordare; aut enim nullum tale præcedit, ut in citato Aristophanis loco; aut siquid præcedit, ut apud Lucianum τὸν ναῦλον, cum illo non concor-

dat: nam τ ναῦλον, ἀνθ' ὅ congruè diceretur. Unde patet ὧν genitivum adeò in hâc voce conjunctum esse ἀντὶ præpositioni, ut non seorsum, sed simul cum ipsâ aliquid significet.

'Ἀνθ' ὅτε.

'ANΘ' ὅτε: etiam ex eâdem præpositione, & ὅτε, id est, ὅ genitivo singulari articuli relativi neutri constans, idem quod ἀνθ' ὧν significat: ἐκ οἶδα ἀνθ' ὅτε, *nescio cur* & *quamobrem*, vel *quare*. Lysias παρὰ τῶν φευγόντων, χρὴ πυνθάνεσθαι ἥτις ἦν αὐτοῖς ἔχθρα πρὸς τὴν πόλιν ἀνθ' ὅτε τοιαῦτα ἐτόλμησαν. In quo exemplo vox ὅτε cum expresso antecedente, quod est nomen ἔχθρα, non concordat: dicendum enim alioqui fuisset ἔχθρα, ἀνθ' ἧς. Unde patet in his etiam vocibus posteriorem ità priori annexam esse, ut nihil seorsum significet, sed simul causativum signum constituat. Nec obstat quò minùs formalis nota dicatur esse, quod pluralis genitivus ὧν, in ἀνθ' ὧν, & ὅτε singularis in ἀνθ' ὅτε, ad genitivos πραγμάτων, & πράγματος extrinsecus subintellectos referant; quia quæ actu sunt, excludunt ea quæ in potentiâ subintelliguntur. Secus in ἀφ' ὧν, quod ut formale signum ut ἀνθ ὧν Budæus videtur accepisse; cùm dicat, ἀφ' ὧν vox est similis ἀνθ' ὧν. Demosthenis exemplum afferens καὶ προσήκει τοῖς βοηθείας δεῖσθαι δοκοῦσιν ἀφ' ὧν ἐπράττον ἤτοι αὐτοῖς βοηθεῖν ἑτέροις. In quo exemplo ad πραγμάτων substantivum extrinsecus subintellectum refertur articulus ὧν: quod substantivum ipse etiam Budæus expressit, cùm verba illa ἐξ ὧν ἔπραττον, *ex istorum rebus gestis* latinè reddat; est enim (ut ipse docet) ἀφ' ὧν ἔπραττον, idem quod διὰ τὰ τούτοις πεπραγμένα.

CAP. 4. *De Particulâ Ἄρα & aliis quibusdam.*

ἌΡΑ, παροξύτονον, collectivum & illativum est in posteriori parte ratiocinationis positum; ut in illo exemplo Luciani: εἰ εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶ καὶ θεοί. ἀλλὰ μὴν εἰσὶ βωμοί. εἰσὶν ἄρα καὶ θεοί. Quod aliquando latet ex eo quòd prior pars argumenti subticetur, vel ex superioribus pendet; ut apud Lucianum: Ἕλληνες ἄρα ὑμεῖς ὦ ξένοι. ac si dixisset, οὐκοῦν Ἕλληνες ὑμεῖς, quæ illatio ex superioribus pendet. Sic in locutionibus ἔμελλον ἄρα, ἔμελλες ἄρα, ἔμελλεν ἄρα. Vox ἄρα illativa, & collectiva est, ut quæ effectûs cujusdam nota est; cujus causa subticetur, vel ex superioribus petenda est. Aristoph. in Nebulis: τάχεις δὲ ἔμελλεν ἄρα κινήσειν σ' ἐγώ. Quibus verbis infert fore ut fugaret & pelleret quendam; cujus effectûs illati priùs causam posuerat in proximo superiori carmine: κεντῶν ὑπὸ τὸν πρωκτόν σε τῷ σιδηροφόρῳ. Ut sit illatio: pungam te; unde fiet, ut te expellam: vel pupugi te; unde factum est, ut te expulerim. Similiter in Vespis; cùm dixisset, παίων τῷ ξύλῳ. καὶ σὺ προσελθὼν αἰχμῶν ἐντύφε τὸν σε Λαέρτιε, infert, ἄρ' ἐμέλλομεν πόθ' ὑμᾶς ἀποσοβήσειν τῷ χρόνῳ. Quod etiam argumentum ità explicatur: baculo vos percutiam, & fumo suffocabo; unde fiet, ut vos discutiam vel percussi & suffocavi; unde factum est, &c. Ulysses etiam apud Homerum Odyss. ι. ex his quibus Polyphemum affecerat, infert,

Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
Ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφι:

Quasi colligens qui ità sociorum interfectorem ultus fuerit, eum minimè nequam hominem censeri posse. Ex quibus exemplis hoc videlicet Homeri, & ultimo illo Aristoph notandum ἄρα particulam non solùm postponi prædictis verbis, quod

plerunque fit; sed etiam aliquando præponi. Apud Aristophanem etiam in Vespis; quamvis ἀορισολογικῶς, vel βεβαιωτικῶς accipi videatur, tamen ad sensum συλλογιστικὸν redigi potest. Locus est in quo herus quidam ingratum animum servo objicit; quòd cùm nonnulla in eum beneficia contulisset, ille tamen immemor esset, qui herum jussu filii coërceret. Verba Aristophanis sunt; οὐκ ἀφῄσεις οὐδέ νυνί μ' ὦ κάκιστον θηρίον; οὐδ' ἀναμνησθεὶς ὅτ' ἐνεχθὼν τοὺς βότρυς κλέπτοντά σε, προσαγαγὼν πρὸς τὴν ἐλάαν ἐξέδειρ' εὖ κἀνδρείως, ὥστε σε ζηλωτὸν εἶναι, σὺ δ' ἀχάριστος ἦσθ' ἄρα. In quibus σὺ δ' ἀχάριστος ἦσθ' ἄρα, conclusio est argumenti quo utitur ad probandum ingrati animi vitium: cujus conclusionis nota est ἄρα particula; antecedens continetur in suprà-expositis. Quorum sensus est; *Ego te olim tali & tali beneficio sum prosecutus, tu verò immemor es. Unde fit, ut meritò ingratus dicendus sis.* Est etiam ἀορισολογικὸν, ut apud Xenophontem, ὦ Ζεῦ καὶ πάντες θεοὶ οἵους ἄρα ἔχομεν ἑταίρους: *quales tandem & quales nam sodales habemus, &c.* Sic apud Aristophanem in Pluto: οἵοις ἄρ' ἀνθρώποις ξυνὼν, ἐλάνθανον; ac si dixisset οἵοις ποτέ.

Additum etiam conditionibus dubitativis, auget τὸν στοχασμὸν, ut πὼ particula, ἐὰν ἄρα οἷός τε ὦ: *si fortè potero*; εἰ μὴ ἄρα, *nisi fortè*; εἴτις ἄρα ἀνάξιός ἐστιν apud Demosthenem, *siquis fortasse indignus est.* Per se etiam στοχαστικῶς accipitur cum emphasi quâdam prolatum, ut affirmativum sensum acquirat, ut in illo Epigrammate:

Ἦν ἄρα κἀκεῖνοι ταλακάρδιοι οἵ ποτε Μήδων
Παισὶν, &c.——

Sic apud Latinos adverbium *igitur* nonnunquam accipi opinor; ut apud Ovidium 13. Metamorph. ubi Ajax inducitur dicens,

Tutius est igitur fictis contendere verbis,
Quàm pugnare manu.——

Quam locutionem non interrogativè, sed eo modo quo ἄρα apud Græcos paullò antè dictum est, & in eodem sensu arbitror pronuntiandam esse. Sic apud Aristoph. in Avibus; Πειθ. ὄνομα ἢ τούτοις τοῖς θεοῖς τοῖς Βαρβάροις τί ἐστι; Πειμ. ὅτι ἐστι; Τειβαλλοί. Πειθ. μανθάνω. ἐντεῦθεν ἄρα τὐπιτριβέιης ἐγένετο. Ubi τὸ ἄρα non potest esse συλλογιστικὸν: nam ex eo quòd Dii Τειβαλλοὶ appellantur, non sequitur quòd indè τὸ ἐπιτριβέιης denominetur, sed conjectura est à vocum vicinitate facta.

Dicitur & cum γε particula ἄρα γε in proximè dictâ significatione.

Præponitur etiam τῷ οὖν συλλογιστικῷ ἐκ παραλλήλου: Plato 5 de Republ. ἄρ' οὖν ἐκ τοῦ τοιοῦδε τὸ τοιόνδε γίνεσθαι: & idem quod οὐκοῦν, & τοίνυν significat.

Dicitur etiam ἄρ, unica syllaba pro δή: Iliad. ύ. Ἔνθεν ἂρ εἰνίζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί.

Ἆρα.

ΑΡΑ vel ὃ, penultimâ inflexâ, & sola per se, dubitandi seu quærendi nota est; & cum γε, & μὴ, & οὖν particulis, ἆρα γε, ἆρα μὴ, ἆρ' οὖν idem significat; hoc est, *nunquid*, & *nonne*. Fit autem nonnunquam ut ἆρα interrogativè prolatum, si negatio subsequatur, illativum evadat. Quippe cùm interrogationes cum negatione factæ affirmationem inferant; ut apud Xenophon. ἆρα γε οὐ χρὴ πάντα ἄνδρα ἡγήσασθαι τὴν ἐγκράτειαν τῆς ἀρετῆς εἶναι κρηπῖδα: quod perinde valet, ac si dixisset οὐκοῦν χρὴ, vel χρὴ τοίνυν. Interdum negatio subsequens, simplicis assertionis sine illâ affirmatione sensum habet; ut apud Demosth τίνας οὖν εὐχὰς ὑπολαμβάνεις εὔχεσθαι τὸν Φίλιππον, ἆρ' οὐ πολέμου κρατῆσαι καὶ νικῆσαι; *nonne belli*.

Ἆρα ποτὲ, *nunquid, aliquando, utrùm tandem*, apud Synes. ἆρα ποτὲ τῆς ἱερᾶς σου κεφαλῆς περιπλέξομαι;

Ἆρα μὴ etiam *nunquid* & *utrùm* significat. Xenophon secundo ἀπομνημ. ἐὰν δέοι σε κατηγορῆσαι ὅτι διὰ τὸ ἄγασθαι αὐτὸ, καὶ οἰκείως ἔχεις πρὸς αὐτὸν, ἆρα μὴ διαβάλλεσθαι δόξεις ὑπ' ἐμοῦ; *nunquid calumniâ peti censebis?*

Ἀτὰρ & Αὐτάρ.

Ἀτὰρ & Αὐτὰρ, quomodo apud Poëtas accipiantur, satis ex Eustathio, & aliis Grammaticis constat. Cùm autem Ἀτὰρ apud Atticos quoque inveniatur, nonnihil nobis etiam dicendum est. Aristoph. in Pluto: ἀτὰρ pro ἀλλὰ, ἀλλ' ὅμως usus est. οὐ ψεύδῃ τούτων οὐδὲν, ἀτὰρ οὐχ ἧττόν γ' οὐδὲν κλαύσῃ. Quorum verborum sensus est: *Quamvis hæc verè dixeris, attamen nihilo propterea minus te malè perdam.* Invenitur & ἀτὰρ γὰρ apud eundem, ut ἀλλὰ γὰρ, interruptum tamen, ἐν Ἀχαρνεῦσιν: ἀτὰρ φίλοι γὰρ οἱ παρόντες ἐν λόγῳ.

Apud Platonem οὖν particulam supervacaneam post se habet in secundo de Repub. ἀεὶ μὲν δὴ τὴν φύσιν τοῦ Γλαύκωνος ἠγάμην. ἀτὰρ οὖν καὶ τότε πάνυ γε ἥσθην: *tamen eo tempore potissimùm oblectatus sum.*

Ἄττα.

Ἄττα, ἀντὶ τοῦ τινὰ, vel τινα, cum spiritu tenui, differt ab ἅττα aspirato, quod ἅτινα significat. Ἄττα igitur cum tenui spiritu, quando ἀορίστως ἀντὶ τοῦ τινὰ accipitur, multis adjectivis subjicitur: ut πόλλ' ἄττα, ὀλίγ' ἄττα, ἕτερ' ἄττα. Interrogativis etiam in hâc significatione jungitur; ut ποῖ' ἄττα, πόσ' ἄττα, id est, ποῖα τινὰ, πόσα τινά. Videtur etiam ἀντὶ τοῦ ποτὲ ἀορίστου ἐπιῤῥήματος accipi apud Aristophanem in Avibus. Ubi inducitur quidam cùm dicat, ἀπόλωλεν ὁ Ζεύς. Ad quæ alter, πηνίκ' ἄττ' ἀπώλετο. Ubi ἄττα vel ἀντὶ τοῦ ποτὲ accipitur, vel certè ἀργὸν ἐστὶν, ut δῆτα: ac si

ac si dixisset, πότε δῆτ' ἀπώλετο, *quando nam periit?* ut rectè annotavit Interpres. Per se etiam ἀντὶ τοῦ τινὰ ἀορίστως accipitur. Plato, καὶ ἐκλίνας ἑαυτὸν ἔλεγεν ἄττα προσκεκυφώς: ad aurem se admovens *quadam dixit*. Subjungitur etiam substantivis nominibus in eodem significatu: πράγματ' ἄττα, ἀντὶ τοῦ πράγματά τινά. οὕτω νέους ὄντας εἰς δείματ' ἄττα νομιστέον, id est, εἰς δείματά τινά.

Ἄττα verò interrogativè acceptum nulli subjungitur, imò ipsi ποτὲ adverbium subjungitur. Demosth. ὁ δὲ πρεσβεύων Αἰσχίνης οὑτοσὶ πῶς καὶ ἄττα ποτὲ διηλέχθη, id est, πῶς καὶ τίνα ποτέ.

Ἀτεχνῶς.

Ἀτέχνως adverbium, juxta suî ἐτυμολογίαν, *sine arte* significat; & dicitur de re quæ suâpte naturâ talis est, vel fit: non quæ technâ, id est, dolo talis appareat. Aristoph. in Plut. ἐπειδὴ δέ μου τύχας ἀληθῶς, καὶ γίνονται πλούσιοι, ἀτεχνῶς ὑπερβάλλουσι τῇ μοχθηρίᾳ. Plato in Apolog. ἀτεχνῶς οὖν ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως. Ubi idem quod πάνυ vel ὅλως, id est, *omnino* vel *prorsus* significare videtur. Sic infrà, παῖδες ὄντες ἔνιοι καὶ μειράκια ἀτεχνῶς. Similiter apud Aristoph in Ranis: καὶ μὴν ἀτεχνῶς παμπόνηρα φαίνεται. Ubi interpres ἀτεχνῶς inquit ἀντὶ τοῦ ὅλως καὶ ἀδόλως. Post quæ subdit, τέχνας γὰρ ἔλεγον τοὺς δόλους. Ex quibus elicit ἐτυμολογίαν hujus adverbii: propter quam idem quod *planè* significare videtur. Alibi etiam apud Aristoph. convenit ipsi hæc eadem significatio in Nebulis; ubi, cùm Socrates describat fulminis naturam, quòd videlicet sit ventus inclusus in Nubibus, qui postmodum vi caloris eliditur, subdit is qui cum illo agit, id sibi planè accidisse his verbis: νὴ Δία, ἐγὼ γοῦν ἀτεχνῶς ἔπαθον τουτί διασίοισι Ubi ἀτεχνῶς pro ἀκριβῶς id est, *prorsus* vel *omnino* significat. Ex quo fit, ut σαφῶς, id est, *apertè*, & *perspicuè* significet: cujus significationis exempla passim occurrunt apud Auctores.

Ἂν.

ΑΝ particulam Grammaticorum quorundam errorem secutus Budæus, παραπληρωματικὸν nominat; & mox pro δὴ transitivo accipi, Platonis auctoritate probare se putans, affert ex ipso verba hæc: καὶ Κριτίαν δέ που πάντες ἴσμεν οὐδενὸς ἰδιώτην ὄντα. τοῦ δ' Ἑρμοκράτους αὖ περὶ φύσεως καὶ τῆς τῆς. Et reliqua addit prætereà, particulam hanc, *vicissim* & *rursum*, hoc est *contrà*, & *ex adverso* significare, afferens ex Demosthene exemplum: οὐδ' ἔστιν οὐδὲν τῶν ἐχθρῶν τρόπαιον ἀφ' ἡμῶν. ἡμῖν δ' αὖ ἀπὸ πολλῶν: Et aliud ex Aristide; ἀνθ' ὧν αὖ καὶ πρώτη πόλεων ἥδε ἐτίμησεν ἐκεῖνον, id est, *quamobrem prima hæc omnium civitas vicissim illum ornavit*. Nec animadvertit in citato etiam Platonis exemplo, hoc idem quod modò dictum est significare particulam hanc. Designat namque plerunque oppositionem quandam; ut in suprà-dicto Platonis loco: τῆς δ' Ἑρμοκράτους αὖ, *Hermocratis verò contrà*. Jungitur & αὖθις adverbio repetitionis, in eodem significatu ἐκ παραλλήλου ex quo per apocopen dici videtur. Aristoph. ἀλλ' αὖθις αὖ τουπιήσομαι: & Demosth. καὶ τούτων ἕτερ' αὖθις αὖ πεπραχότων. Grammaticorum autem error est, ut particulas cujusque generis si semel aut iterum apud Auctores otiosæ inventæ fuerint, inter παραπληρωματικὰς (ut genus aliquod) collocent.

Ἀυτίκα.

ΑΥτίκα Adverbium probationibus servit, cùm signo vel exemplo, & simpliciter argumento aliquo inducimus aliquid esse vel non esse. Xenoph. 4 ἀπομνημ. ἐδίδασκε δὲ καὶ μέχρις ὅτου δέοι ἔμπειρον εἶναι ἑκάστου πράγματος τὸν ὀρθῶς πεπαιδευμένον. αὐτίκα γεωμετρίαν μέχρι τούτου ἔφη δεῖν μανθάνειν, ἕως ἱκανός τις γένοιτο γῆν μέτρῳ ὀρθῶς διαγνῶναι.

νεῖμαι. In quibus cùm in universum proposuerit ostendendum quatenus singulæ artes addiscendæ essent, subjungit exemplum Geometriæ. Hoc idem præstat particula γοῦν, ut suo loco dicetur. Porrò αὐτίκα in promptu esse probationem significat. Aristoph. in Pluto, cùm per illa verba: ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε τοῦ Διὸς πολὺ μεῖζον δυνάμενον, proponat probandum Plutum plus posse quàm Jovem; subjicit, αὐτίκα γὰρ ἄρχει διὰ τίνα ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν. Καρ. διὰ τ' ἀργύριον. πλεῖστον γὰρ ἔστ' αὐτῷ. Apud eundem in Avibus, inducitur quidam suadens avibus μὴ πέτεσθαι πανταχῆ κεχηνότες. ὡς τοῦτ' ἄτιμον ἔργον ἐστι, quod probans addit: αὐτίκα ἐκεῖ παρ' ἡμῖν τοὺς πετομένους ἢν ἔρῃ: ac si dixisset, πρῶτον μὲν γὰρ ἐκεῖ παρ' ἡμῖν, &c. & infrà probare volens non Deos à principio, sed aves hominum imperium habuisse, dicit: ὡς οὐχὶ θεοὶ τοίνυν τῶν ἀνθρώπων τὸ παλαιὸν ἦρχον, ἀλλ' ὄρνιθες, πόλλ' ἐστὶ τεκμήρια τούτων: deinde adjungit, τεκμήριον. αὐτίκα δ' ὑμῖν πρῶτ' ἐπιδείξω τὸν ἀλεκτρυόν' ὡς ἐτυράννει. Et rursus: παρὰ μὲν φίλων οὐ μάθοις ἂν οὐδέν. ὁ δ' ἐχθρὸς αὐτὸς ἐξηνάγκασεν. αὐτίχ' αἱ πόλεις παρ' ἀνδρῶν ἔμαθον ἐχθρῶν κοὐ φίλων. Et infrà probare cùm velit Diis alas convenire, exemplo id probat, αὐτίκα Νίκη πέταται πτερύγοιν χρυσαῖν. Interdum subticetur id quod probandum est: unde fit ut αὐτίκα hujusmodi sensum non retinere videatur; ut in Avibus ejusdem, inducitur Geometra quidam instrumenta Geometriæ secum asserens, interrogatúsque quidnam essent, respondet, κανόνες ἀέρος. Deinde mox addit: αὐτίκα γὰρ ἀὴρ τὴν ἰδέαν ἐστὶν ὅλος κατὰ πνιγέα μάλιστα. Ubi per αὐτίκα γὰρ, probatur instrumenta illa apta esse ad metiendum aërem: subdit enim προσθεὶς οὖν ἐγὼ τὸν κανόν' ἄνωθεν τουτονὶ τὸν καμπύλον, μεβήσω, &c.

Αὐτός.

L 4

Αὐτός.

AΥτὸς Pronomen, non ſemper nomen aliquod, vel perſonam pronominis refert, ſed qualitatem aliquando perſonæ; & emphaſin quandam, cum oppoſitione aut tacitâ, aut expreſsâ. Expreſsâ quidem, ut apud Ariſtophanem in Ranis: ὅτ' ἐγὼ μὲν Διόνυσος υἱὸς Σταμνίου αὐτὸς βαδίζω καὶ πονῶ τοῦτον δ' ὀχῶ. Tacitâ verò, ut αὐτὸς τοῦτ' ἔπραξα: ubi ſubintelligitur καὶ οὐ δι' ἄλλου.

Quandoque emphaſin quidem deſignat ſine ullâ oppoſitione: ut apud Ariſtophanem in Pluto, οὐκ ἂν εἰ δοίης γέ μοι τὸν πλοῦτον αὐτόν. Quemadmodum & oppoſitionem ſine emphaſi; Iliad. π'. αὐτὸς μὲν ἐγὼ μένω, ἀλλ' ἕταρον πέμπω. Cùm autem loco nominum articulis ſubjectorum plerumque accipiatur, ob eam cauſam, nè idem nomen repetatur, ut in illo Iliad ν'.

Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασσεν,
——αὐτὸς πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ.

Idem enim præſtat pronomen αὐτὸς, ac ſi repetitum fuiſſet nomen Ζεὺς articulo. Cùm itaque ferè nomen aliquod actu expreſſum referat, interdum tamen ſubintellectum quoque aliquod nomen & non expreſſum refert, ut dicitur in dicto illo Pythagoreorum, αὐτὸς ἔφη: in quo pronomen αὐτὸς Pythagoram deſignabat.

Articulo autem junctum pronomen αὐτὸς, non ſolùm refert nomen aliquod, verùm etiam ταυτότητα ſignificat, id eſt, *eandem rem* vel *perſonam* ſubeſſe prædicationi denotat, ut ſi illud Homeri, αὐτὸς πάλιν τρέπεν ὄσσε, ὁ αὐτὸς τρέπεν ὄσσε diceretur.

Ἄχρι & μέχρι.

ΑΧρι & μέχρι, tam loci quàm temporis adverbia, quatenus conſtructionem recipiunt, in hoc commentario locum non haberent, niſi οὐ articulo, & aliis

aliis quibusdam vocibus in significatione temporis jungerentur; quæ cùm nomen χρόνον referant, compendii gratiâ subintelligendum, idcirco hìc describentur, cùm nobis propositum sit, non modò particulas conjunctionales persequi, nec non eas voces, quæ extra propriam significationem, orationis adminicula fiunt; verùm etiam illas, quæ compendium afferunt orationi. Hæc itaque adverbia non tantùm οὗ genitivo articuli relativi juncta, sed etiam adjectivorum πᾶς, & τίς compendiosas locutiones efficiunt. Ut enim ἄχρις οὗ, & μέχρις οὗ dicimus; sic ἄχρι, & μέχρι τινὸς ἀορίστως: & ἄχρι & μέχρι τίνος, interrogativé: sed & μέχρι παντὸς, idem quod διὰ παντὸς significat; id est, *sine temporis præfinitione.*

Dicitur & ἄχρι τοῦδε, & μέχρι τοῦδε, subintellecto genitivo χρόνου: sociatur etiam cum multis aliis vocibus in constructione, de quibus non est instituti nostri tractare.

Illud autem non omittendum, finalem literam [σ] aut addi, aut adimi, ut vocalis, aut consonans dictionis consequentis postulat.

Significat etiam limitationem, ut apud Sextum πυῤῥων. ὑποτυπω. ἄχρι καὶ τοὺς παῖδας ὁρῶμεν διαστελλομένους: quæ limitatio argumenti à minori ad majus vim habet; quasi dicat, Si pueri, multò magis adulti. Id quod & Italica & aliæ quædam vulgares dialecti videntur imitari, *Insin' i fanciulli vediamo,* &c.

CAP. 5. *De Particulâ* Γάρ.

ΓΑ'Ρ, αἰτιολογικὸς σύνδεσμος, probationibus servit: confirmamus autem aliquid, vel infirmamus allegatione causæ; non solùm rei essentiæ, verùm etiam ratiocinationis & consequentiæ; ut in Oreste Euripidis, cùm Electra proposuit nullum esse

tam

tam grave malum & infortunium, quod humanum genus ferre non possit, subdit, ὁ γὰρ μακαριος, & quæ sequuntur; afferens causam non cur hoc ita se habeat, sed unde hoc sequatur & probetur: inductione astruens quod proposuit. Cùm enim Tantalus hoc & hoc sustinuerit, Pelops item & Atreus & Agamemnon, ejúsque filius Orestes, manifestum fit verum esse omnis generis mala & infortunia homines posse perferre. Ponitur etiam in principio periodi modò propinquæ alicujus rei causam afferens, modò remotioris. Exempla utriusque sunt in Isocratis Panegyrico: πρὸς χιλίας καὶ διακοσίας βιάζεις ναυμαχεῖν ἐτόλμησαν. οὐ μὴν ἐιάθησαν. καταισχυνθέντες γὰρ οἱ Πελοποννήσιοι, &c. hic ad proximum οὐκ ἐιάθησαν refertur. Paullò autem infrà, ad remotius, ἃ δὲ ἐστιν ἴδια καὶ τῆς ἡγεμονίας ἄξια, ταῦτα δ' ἐμὸν ἔργον εἰπεῖν ἐστι. τοσοῦτον γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν διέφερεν, &c. In quibus γὰρ non ad proximum refertur, ταῦτ' ἐμὸν ἔργον εἰπεῖν ἐστι, sed ad ἴδια καὶ τῆς ἡγεμονίας ἄξια, quod remotius est. Unde fit, ut inchoativum narrationum absque causæ redditione videatur: tametsi non negem etiam sine ullius causæ redditione in principio narrationum hanc particulam inveniri; ut apud Aristophanem in Pluto: Ubi servus nuntians ea quæ in Pluti illuminatione acciderant, inducitur dicens, ἄκουε τοίνυν ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλήν σοι πάντ' ἐρῶ. In quibus particula ὡς causam assignat, cur attentè audire debeat alter interlocutorum, post quæ narrationem aggreditur: ὡς γὰρ τάχιστα ἀφικόμεθα πρὸς τὸν θεὸν, &c. Ubi præcedens ὡς particula excludit, ut de γὰρ possimus dicere, causam reddere cur sit servus audiendus. Sic Aristot. 2. Politic. aggrediens narrationem: ἀρχὴν δὲ πρῶτον ποιητέον ἥπερ πέφυκεν ἀρχὴ τῆς σκέψεως. ἀνάγκη γὰρ ἤτοι πάντας πάντων κοινωνεῖν τοὺς πολίτας, ἢ μηδενός.

Interrogationibus etiam & responsionibus adhibetur

betur particula γὰρ, in quibus latet causativa significatio; cùm tamen ex præcedentibus pendeat, & explicatione egeat; ut apud Æschinem: σὺ γὰρ ἂν κώμην ἀποστήσαις; negat enim Demosthenem id præstitisse, ut Thebani à Philippi societate deficerent; arguens à minori: cùm tu vicum unum nequeas ad defectionem solicitare & provocare, multò minùs civitatibus quas narras defectionem persuaseris; sic apud Aristophanem in Pluto inducitur ἡ πενία proprias laudes exponens: παρ' ἐμοὶ δ' ἐστὶ ταῦτ' ἅπερ: & quæ sequuntur. Ad quam Chremylus: σὺ γὰρ ἂν πορίσαι τί δύναι' ἀγαθόν; ubi interrogatio in assertionem convertenda est, supplendo, Nego te commoda quæ narras præstare posse; ad quæ referenda est causa, σὺ γὰρ, &c. tu namque nihil præter talia & talia incommoda præstare soles, ea videlicet quæ ibi exponit Chremylus.

In responsionibus etiam tam affirmativis quàm negativis accidit, ut supplendum sit aliquid ad quod causativum γὰρ referatur; ut apud Aristophanem in Pluto: Καρ. ἔπειτ' ἀπολιπὼν τοὺς θεοὺς ἐνθάδε μενεῖς; Ἑρμ. τὰ γὰρ παρ' ὑμῖν ἐστι βελτίω πολύ. Ubi deest repetitio verbi affirmati μενῶ videlicet, ad quod refertur causæ assignatio. Sic sæpe apud Platonem, ut in Cratylo, cùm Socrates inducatur dicens: ἆρα ταῦτα μόνα ἐστὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων, ἢ καὶ ἄλλα πολλά; respondeatque Hermogenes, οἶμαι ἔγωγε καὶ ἄλλα, replicat Socrates, εἰκὸς γάρ: in quibus supplendum est, ὀρθῶς οἴει καὶ ἄλλα εἶναι: ad quæ refertur, εἰκὸς γὰρ; ut sit sensus, *Rectè tu quidem sentis alia quoque nomina præter exposita esse ex numero primorum: nam & verisimile est alia quoque esse, & non supradicta tantùm.* Et in Theæteto, cùm Theætetus ipse dicat, οὐκουν εἰκός γε: subjungit Socrates, οὐ γάρ. Ubi supplendum est, καλῶς ποιεῖς ἀποφάσκων μὴ εἶναι εἰκὸς, *rectè negas verisimile esse*: deinde subdendum, οὐ γάρ ἐστιν εἰκὸς, *neque enim verisimile est.* Et infrà proponit

proponit Socrates, τὸ δέ γε φαίνεσθαι, αἰσθάνεσθαι ἐστίν. Ad quæ Theætetus, ἔστι γάρ. Ubi supplendum est, ὁμολογῶ τὸ φαίνεσθαι εἶναι αἰσθάνεσθαι. ἔστι γάρ Unde fit, ut γὰρ τῇ συγκαταφάσει, καὶ τῇ συναποφάσει servire dicatur, & vim causativam sopire; ut apud Aristoph. in Nebul. Ubi non interrogationem, sed enunciationem subsequitur. Στρεψ. ἀλλ' αὖθις αὖ τυπτήσομαι. Φειδιπ. νὴ τὸν Δί', ἐνδίκως γάρ. Ubi supplendum est aliquid, ut sit integra locutio: νὴ τὸν Δία καλῶς ποιεῖς ὑφορώμενος, ἐνδίκως γὰρ ἄν. Et in Ranis, cùm quidam dicat, ἤλγησεν, οὐκ ἤκουσας, respondet alter, οὐκ ἔγωγε. Ad quæ prior ille, οὐδὲν ποιεῖς γάρ: quibus assentitur illum non doluisse; cujus causam reddit, οὐδὲν ποιεῖς γάρ. Ut sit sensus, jure negat se doluisse, nam tu nihil proficis eo modo quo facis ipsum cædens, quare percute latus ejus.

Latet præterea ejusdem particulæ nativa significatio, cùm ad remotiora refertur, ut in Pluto Aristoph. Interrogatus herus à servo quidnam ipsi Apollinis oraculum respondisset, subjungit, πεύσει, σαφῶς γὰρ ὁ θεὸς εἶπέ μοι τοδί, ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιών, ἐκέλευσε τούτου μὴ μεθίεσθαί μ' ἔτι. Ubi ὁ γὰρ non reddit causam cur servo herus respondeat, sed ad potissimam quæstionem, cur Plutum cæcum tam obstinatè sequeretur: hujus autem causa est, quia jussu Apollinis hoc facit.

Obscuratur ejusdem significatio, cùm interrogationem vel alioquin figuratam locutionem subsequitur; nisi enim figurata locutio ad enuntiativam reducatur, ægrè animadverti potest quo modo in propriâ significatione cum præcedentibus quadret: Ut apud Aristophanem in Pluto, Paupertas ad Chremylum, & ejus socium inducitur, cùm dicat: ποῖ ποῖ τί φεύγετε; οὐ μενεῖτον; ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κακοὺς κακῶς. In quibus si locutio illa, τί φεύγετε; οὐ μενεῖτον; in enuntiationem convertatur, μὴ φεύγετε ἀλλὰ μένετε, planum erit, verba illa, ἐγὼ ὑμᾶς ἐξολῶ,

ἐξολῶ, causam continere cur fugere non debeant, quippe cùm quæcunque fugiant, ipsos malè perdituram se illa profiteatur. Sic paullò infrà in eâdem fabulâ, cùm Chremylus ad Paupertatem dicat, ἀνέκραγες ἡμῖν οὐδοτιοῦν ἠδικημένη, respondeátque illa, ἀληθές, οὐ γὰρ δεδράκατον ζητοῦντες ἐκ πάσης με χώρας ἐκβαλεῖν; Particula γὰρ causativa refertur ad subaudienda hæc δικαίως κέκραγα: post quæ interrogativa locutio οὐ γὰρ δεινότατα δεδράκατον, in δεινότατα γὰρ δεδράκατον enuntiativam convertenda est; & sic quadrabit γὰρ particula in sensu causativo, alioquin otiosa videretur. Sic infrà, ubi dicit idem Chremylus, τί ἡμῖν λοιδορεῖ οὐδοτιοῦν ἀδικουμένη; respondet Paupertas, οὐδὲν γὰρ ὦ πρὸς τῶν θεῶν νομίζετε ἀδικεῖν με; Ubi ὁ γὰρ nisi referatur ad supplenda hæc, σὺ λέγεις με οὐδὲν ἠδικημένην λοιδορεῖσθαι, convertatúrque interrogativa in enuntiativam, οὐδὲν γὰρ νομίζετε ἀδικεῖν με τὸν πλοῦτον ἀναβλέψαι ποιοῦντες, aut propriam significationem immutabit, aut certè otiosum erit.

Invenitur etiam ὁ γὰρ ἐλλειπτικῶς pro *alioquin* in ejusmodi locutionibus, qualis est illa in 6. τῶν μετὰ τὰ φυσικά: οὔτε λόγῳ, οὔτε χρόνῳ, οὔτε γενέσει οἷόν τε τὰ πάθη τῆς οὐσίας εἶναι πρότερα. ἔσαι γὰρ χωριστά. Ubi supplenda est conditionalis cui adhæreat ὁ γὰρ, & formabitur antecedens ratiocinationis ex repetitione superioris conclusionis: εἰ γὰρ τὰ πάθη τῆς οὐσίας εἶεν πρότερα. Ex quo sequitur consequens, ἔσαι χωριστά.

Interrogativo autem τί postpositum, fit τί γὰρ nota interrogationis, ut τί δέ: ut apud Xenoph. 2. ἀπομν. Socrates orditur quæstionem, τί γὰρ ὅστις δαπανηρὸς. Et post illius quæstionis absolutionem, alteram aggreditur per eandem particulam, τί γὰρ ἔφη, &c. Unde patet præpositam quidem suam significationem retinere, & in postpositas sibi particulas quodammodo dominari: postpositam verò suam vim

amittere,

amittere, & præpositis servire; totum enim τί γὰρ interrogationis signum est, & *nonne* vel *nunquid* significat, ut suo loco dicetur.

Postponitur etiam τῷ οὐ negandi adverbio; & interrogativè cum quâdam indignatione profertur: ex quâ tamen interrogatione, affirmatio infertur; ut apud Aristophanem in Pluto: Ubi inducitur quidam qui dicat, τί ποτ' ἐστὶν ὃ πέπονθεν ἄνθρωπος κακόν; Ad quæ alter, οὐ γὰρ σχέτλια πέπονθα νυνὶ πράγματα; *Nonne gravia perpessus sum?*

Porrò confirmationes & infirmationes, quæ à signo fiunt, per γοῦν particulam plerumque fiunt, ut de ipsâ dicetur.

Nonnunquam tamen ὁ γὰρ in his etiam adhibetur, præcedente animadversione argumenti à signo quæ est, σημεῖον δέ, vel τεκμήριον δέ, vel hujusmodi alia. Isocrates in Panegyr. τὰς κληρουχίας ἡμεῖς εἰς τὰς ἐρημουμένας τῶν πόλεων φυλακῆς ἕνεκα τῶν χωρίων, ἀλλ' οὐ διὰ πλεονεξίαν ἐξεπέμπομεν, σημεῖον δὲ τούτων, ἔχοντες γὰρ χώραν, &c.

Quòd autem γὰρ particula ex γε & ἄρ, id est ἄρα constet, illud quoque fidem facit, quòd γὰρ quandoque συλλογιστικῶς pro ἄρα accipi videtur; ut apud Aristophanem in Acharn. ubi inducit legatos Athenienfium ad populum narrantes iter in Persidem, in illis verbis: Πρεσβ. καὶ δῆτα ἐτρυχόμεθα διὰ τῶν καϋστρίων πεδίων ἐσκηνημένοι ἐφ' ἁρμαμαξῶν μαλθακῶς κατακείμενοι, ἀπολλύμενοι. Ad quæ Interlocutor Δικαιόπολις: σφόδρα γὰρ ἐσωζόμην ἐγὼ παρὰ τὴν ἔπαλξιν ἐν φορυτῷ κατακείμενος. Super quibus verbis Interpres: ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀπήντησεν ἀγανακτῶν: εἰ γὰρ ὑμεῖς ἀπόλλυσθε, ἐσωζόμην ἄρα ἐγώ: id est, à contrariis indignabundè colligit, quòd si illi se pessum datos querantur qui adeò molliter cubarent & delicatè degerent, sequitur ut ipse salutem & commodum consequeretur qui super sarmenta ad mœniorum propugnacula cubaret. Potest tamen & esse

causativus sensus servari; ut concedat ironicè verum esse quod dixerant legati, se scilicet pessum datos nimiis deliciis: nam se propter ærumnas salutem consecutum esse. Planior tamen est prior explanatio.

Γὰρ etiam adversativam vim præ se fert in dubitationibus negativè cum interrogatione prolatis; ut apud Athanasium ἐν τοῖς πρὸς Ἀντίοχον ζητήμασι: τίνος χάριν οἱ πιστοὶ σταυροὺς μὲν ἀντιτύπους τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ ποιοῦμεν· τῆς δὲ λόγχης ἢ τοῦ καλάμου, ἢ τοῦ σπόγγου, ἀντίτυπα οὐ κατασκευάζομεν, ἅγια γάρ εἰσι καὶ ταῦτα: tametsi ea quoque Dominici corporis tactu sanctificata fuerint. In simili locutione Aristoph. τῷ καί τοι adversativo loco γὰρ usus est in Nebulis: καὶ πῶς ὦ μῶρε σὺ εἴπερ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους, πῶς δῆτ' οὐχὶ Θέωρον ἐνέπρησεν, οὐδὲ Σίμων' οὐδὲ Κλεώνυμον, καί τοι σφόδρα γ' εἴσ' ἐπίορκοι. Ubi loco καί τοι causativa γὰρ potuit adhiberi, σφόδρα γάρ εἰσιν ἐπίορκοι: affirmatis enim enuntiationibus, quæ à negativè prolatis interrogationibus inferuntur, respondet causalis γὰρ, ut si dicas, εἴπερ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους ὁ Ζεύς. ὤφειλε δήπου Θέωρον καὶ Σίμωνα καὶ Κλεώνυμον βάλλειν. σφόδρα γάρ εἰσιν ἐπίορκοι. Sic si illud Athanasii in enuntiationem resolvas, hoc modo: ἐπειδὴ τοῦ σταυροῦ ἀντιτύπους σταυροὺς ποιοῦμεν, ὠφείλομεν καὶ τῆς λόγχης, καὶ τοῦ καλάμου, καὶ τοῦ σπόγγου ἀντίτυπα ποιεῖν: & sic quadraret quod sequitur, ἅγια γάρ εἰσι καὶ ταῦτα.

CAP. 6. *De Particulis* Γε, γέ τοι, γοῦν.

ΓE, particula, *at*, *saltem*, & *certè* significat. Aristot. 10. Ethic. τοῖς σφετέροις τέκνοις καὶ φίλοις εἰς ἀρετὴν συμβάλλεσθαι, ἢ παραιρεῖσθαί γε. Demosth. εἰ μὴ ὅλον, μέρος γε ἀποβάλλει τῆς βλασφημίας. Si non summa, *at* pars quædam, vel *certè* pars quædam. Hoc idem significat ἀλλὰ conjun-

ctio:

ctio: Unde ambo ἐκ παρ' ἀλλήλων quandoque junguntur; ut Iliad. α'.

Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσσῃ.

Quod etiam interpositione οὖν interrumpitur, & fit ἀλλ' οὖν γε.

Jungitur & τῷ οὖν παραπληρωματικῷ, in hoc eodem sensu, & fit γοῦν: de quo infrá

Γε etiam pro γοῦν accipitur in probationibus à signo. Isocr. in Paneg de Persarum moribus loquens: καὶ τὰ μὲν ταπεινῶς, τὰ δ' ὑπερηφάνως ζῶσι τοὺς μὲν συμμάχων καταφρονοῦντες, τοὺς δὲ πολεμίους θεραπεύοντες. Cujus signum affert, τὰς μέν γε μετ' Ἀγησιλάου στρατιὰς ὀκτὼ μῆνας διέθρεψαν. τοὺς δ' ὑπὲρ αὐτῶν κινδυνεύσαντας ἑταίρους τοσούτου χρόνου τὸν μισθὸν ἀπεστέρησαν.

Significat etiam idem quod μὲν οὖν, id est, imò; ut in Equitibus Aristoph. interrogatus quidam μῶν ἐκ καλῶν εἶ κἀγαθῶν; respondet, ἐκ πονηρῶν γε, pro ἐκ πονηρῶν μὲν οὖν, imò verò à pravis originem duco. Alibi in eâdem Fabulâ: Κλέων. ὁμολογῶ κλέπτειν. σὺ δ' οὐχί. Ἀλλαντ. κἀπιορκῶ γε βλεπόντων: imò verò tametsi furantem quis viderit, perjurio nego me furtum fecisse. In quâ significatione habet vim superaddendi: ut sit sensus, Non modò furor, verumetiam perjurio nego. Vicissim μὲν οὖν, pro γε apud eundem; ut de μὲν οὖν dicetur.

Astruit etiam à signo vel exemplo, ut γοῦν, & γέ τοι Aristoph in Equit. ἄνθρωπε τίς εἶ; μῶν ἔκγονος εἶ τῶν Ἁρμοδίου τίς ἐκείνου; τοῦτό γέ σου τοὔργον ἀληθῶς γενναῖον καὶ φιλόδημον. Astruit enim ab Harmodio originem quandam trahere à signo & argumento, quod opus quoddam generosum fecerit. Ponitur & pro simplici γὰρ causativo, apud Aristoph ἐν εἰρήνῃ: Ubi cùm dicat quidam, ψυχὴν δ' ἐξεσάωσα, subdit alter, κατῄσχυνάς γε τοκέας: quasi causam reddens cur illi successerit, ut animam suam servaret; quod videlicet turpiter se ex acie surripuerit & fugerit.

Jungitur & δὴ & τοι, παραπληρωματικοῖς, & fit γε-

δὴ.

δή. Gregor ὥς γε δὴ ὁ ἐμὸς λόγος, *duntaxat, ut mea est sententia.* Et γέ τοι: Xenoph. ἀλλ' ἐκεινο γέ τοι ἐάν εὖ οἶδ' ὀυκ ἠμέληκας, *illud quidem certè scio non neglexisti.* Plato; κατὰ λόγον γέ τοι ἔφη ἂν γίγνοιτο ἥτε θέα καὶ ἡ κρίσις, *ratione verò*, vel *atqui ratione.*

Præponitur etiam γε particula μλώ adversativo, & fit γε μλώ: in quo non adeò apparet γε particulæ vis περιγραφικὴ, vel μειωτικὴ, sicut μλὼ particulæ vis adversativa; quippe cùm totum γε μλὼ pro μλώ τοι, id est, *tamen*, accipi videatur. Notandum tamen in transitione, seu in principio locutionis ἀποστατικῶς sermonem inchoantis, & simpliciter ubi nihil præcesserit quod limitatione egeat, tunc totam vocem γε μλὼ puram vim adversativam obtinere; ut apud Aristophanem in Equitibus: καὶ μὴ δέδιθι. ὀυ γάρ ἐστιν ἐξῃκασμένος: ὑπὸ τοῦ δέους γὰρ αὐτὸν ὀυδεὶς ἤθελε τῶν σκευοποιῶν εἰκάσαι, πάντας γε μλὼ γνωσθήσεται. Ubi verò præcesserit aliquid quod limitatione indigeat, tunc γε particula suam vim περιγραφικλὼ obtinet; ut apud Xenophontem, multis tum boni tum mali equi signis expositis, subjungitur: τοὺς γε μλὼ ὄρχεις δεῖ μὴ μεγάλους ἔχειν τὸν ἵππον. Quod ex resolutione ejus vocis manifestum fit; ut si dicas, τοὺς γε ὄρχεις ὅμως δεῖ μὴ μεγάλους ἔχειν: & erit sensus. Ut aliquis concedat alia, testiculos quidem certè non magnos habere equum oportet.

Γέ τοι etiam, ex γε & τοι constans, astructiva est alicujus propositi, cùm aliquid allegamus pro signo, & argumento, vel exemplo. In quo sensu γῦν etiam accipitur de quo infrà. Aristoph. Ὀρνισι. ὀυ καὶ σοὶ δοκεῖ ὦ Αλεκτρυὼν; νὴ τὸν Δί', ἐπιμύει γέ τοι. Et ὄρνισιν: ὅρ' ἀπόλλυσι τῶν. οἴμοι κεχήνασι γέ τοι. Et in Plut. ἐραννός ἐστιν ἐκ τραγωδίας. βλέπει γέ τοι μανικόν τι καὶ τραγωδικόν. Et infrà: ἔοικε δ' ὄντι κώμικον βαδίζειν. στέφανον γέ τοι καὶ δᾷδ' ἔχων πορεύεται. Et alibi in Vesp. ὁδί τις ἕτερος ἔρχεται κλητῆρα ἔχων, εἰ τὸν γέ τοι καλῆρ' ἔχει.

Γῦν, ex γε & οὖν componitur, & est περιγραφικὸν, id

id est, *limitativum*, ut *quidem* apud Latinos. Plato in Phædone, τκτονὶ γοῦν τὸν λόγον τὸν περὶ ἁρμονίαν θαυμαςῶς μοι εἶπες. Id est, *sermonem quidem hunc de harmoniâ mirè mihi exposuisti.* Demosth. καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο ἐπανελθεῖν ἀπὸ τῆς πρώτης πρεσβείας, ἐμὲ γοῦν διεφθαρμένος ἐλάνθανε, hoc est, ἐμέ γε: habet enim vim determinandi, & circumscribendi, sicut *duntaxat*. In hoc sensu *quidem* adverbio utitur Cicero: Omnes suos charos habet, *me quidem* seipso chariorem; ἐμὲ γοῦν.

Servit etiam probationibus, cùm aliquod signum, vel exemplum, & argumentum allegamus ad confirmandum quod intendimus, ut apud Plutarchum in Demetrio: πρὸς δὲ τῷ λιμῷ καὶ τῶν ἄλλων ἀπορίαν γενέσθαι. ἀλῶν γοῦν μέδιμνον ὠνοῦντο τετταράκοντα δραχμῶν: γοῦν enim ἀντὶ τοῦ γε sæpe dicitur, ut γε Xenoph. in Sympos. de Diis loquens; καὶ μὴν ὅτι νομίζομεν αὐτοὺς δύνασθαι καὶ εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν, καὶ τοῦτο σαφές. πάντες γοῦν αἰτοῦνται τοὺς θεοὺς τὰ μὲν φαῦλα ἀποτρέπειν, τἀγαθὰ δὲ διδόναι. Sic apud Aristophanem in Pluto: μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἴτιος καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν εὖ ἴσθ' ὅτι. κρατοῦσι γοῦν ἐν τοῖς πολέμοις ἑκάστοτε ἐφ' οἷς ἂν οὗτος ἐπικαθέζηται μόνος. Et in Vespis: ὦ Λύκε δέσποτα γείτων ἥρως. σὺ γὰρ οἷς περ ἐγὼ κεχάρησαι τοῖς δακρύοισι τῶν φευγόντων ἀεὶ καὶ τοῖς ὀλοφυρμοῖς. ᾤκησας γοῦν ἐπίτηδες ἰὼν ἐνταῦθ' ἵνα ταῦτ' ἀκροῷο.

Latet autem prædictus sensus interdum propter formam locutionis, ut apud Aristophanem in Pluto: Ubi cùm ἡ πενία dixisset ὅτι κοσμιότης οἰκεῖ μετ' ἐμοῦ, τοῦ πλούτου δ' ἐστὶν ὑβρίζειν, addit Chremylus: πάνυ γοῦν κλέπτειν κόσμιόν ἐστι καὶ τοὺς τοίχους διορύττειν, quibus irωnicè assentitur verum esse quod ἡ πενία proposuit; irωnicè id argumento confirmans, quod sic explicatur: verum est τὴν κοσμιότητα οἰκεῖν παρὰ σοί, cujus rei argumentum est, quod

quòd τὸ κλέπτειν κόσμιόν ἐστι : quæ omnia ut irωnicum sensum habent, sic & irωnicè etiam proferenda sunt.

Est etiam γοῦν μειωτικὸν pro *certè*, vel *quidem certè*, & idem quod γε δὴ, & ἀλλά γε significat. Demosth. ἡ δὲ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀπολογία, καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τοὔνομα γοῦν ἔχει φιλανθρωπον, ἀντὶ τοῦ τοὔνομά γε δὴ, *at certè nomen*. Sic Galenus ut secundo de caus. puls. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ φόβος. ὁ γοῦν ἰσχυρὸς ἀνωμάλως ἐργάζεται τοὺς σφυγμούς. Ubi γοῦν sicut γε περιγραφικῶς, id est, *limitativè* accipitur. Et paullò infrà : ἔστι δ' ὅτε πλείονι προθυμίᾳ χρησάμενος, καὶ θᾶττον καὶ μᾶλλον ἐνέργησε, πρὸς γοῦν ὀλίγον. Et rursus. ἡ μὲν γὰρ στέρησις ἐστιν ἁπάσης τῆς ἐνεργείας, πρὸς γοῦν τὴν αἴσθησιν.

Accipitur etiam particula γοῦν pro *imò*, apud Aristophanem in Vespis. Ubi inducitur quidam ad servum dicens, ἀλλ' ὦ πόνηρε ἥξουσιν ὀλίγον ὕστερον οἱ ξυνδικασταὶ παρακαλοῦντες τουτονί. Quibus denuntiat fore, ut mox patris sodales affuturi sint. Ad quæ opponit servus, τί λέγεις, ἀλλὰ νῦν ὄρθρος βαθύς, negans posse tam multò manè illos adesse. Quæ refellens alter, aït, νὴ τὸν Δία, ὀψὲ γοῦν ἀνεστήκασί γε, id est, *imò verò serò hodie surrexerunt*, præ eo quod solent facere ; destruens à fortiori servi oppositionem : ac si diceret, imò mirum est quòd jam diu non affuerint.

CAP. 7. *De Particulâ Δέ.*

ΔΕ' Conjunctio, ut particulæ μὲν respondet, ipsámque subsequitur, partitivam vim habet, & in partitionibus cum ipsâ adhibetur : τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν ἀγαθοί, οἱ δὲ φαῦλοι. Oppositionis autem seu differentiæ signum est ; ut σὺ μὲν οἴει με παίζειν, ἐγὼ δὲ σπουδάζων λέγω. Quam significationem etiam

sine

sine præcedente μὲν obtinet; ut in illo Demosthenis: ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων. ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελούμην. Et apud Hippocratem; ὁ βίος βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη μακρή.

Accipitur etiam in hâc eâdem significatione loco ἀλλά: ut μικρὸν μὲν, καλὸν δὲ, id est, *parvum quidem, veruntamen pulchrum & elegans.*

Adhibetur etiam in transitionibus narrationis: acciditque ut si transitio ἀποστατικῶς, & abruptè fiat, nihil opus sit præcedente μὲν: si enim præcedat μὲν, tunc erit transitio mista cum continuatione; ut sæpe apud Xenophontem: ὁ μὲν δὲ Κῦρος, vel, καὶ ὁ μὲν Κυρος ταῦτα ἔπραττεν. ὁ δὲ Ἀστυάγης, &c. Continuatur namque præcedens epilogus cum exordio subsequentis narrationis.

Æquivalet etiam τῷ, καὶ, συμπλεκτικῷ, ut in proximo Hippocratis loco; ubi præter primum δὲ, reliqua omnia quæ sequuntur, copulativa sunt: ὁ δὲ καιρὸς ὀξὺς, ἡ δὲ πεῖρα σφαλερή: neque enim singula illa κόμματα primo opponi dicendum est. Sic in argumentis in quibus præpostere minor præcedit, deinde major assumitur; major mediante δὲ minori annectitur: ut, πᾶς ἄνθρωπος ζῶον. πᾶν δὲ ζῶον οὐσία. Ubi δὲ pro καὶ accipi manifestum est. In hoc eodem sensu in interrogationibus iteratis, pro καὶ adhibetur. Demosth. ποῖος γὰρ στρατηγὸς Ἅλον, ποῖος δὲ Φωκέας ἀπολώλεκε; τίς δὲ Δωρίσκον, τίς δὲ Χερσοβλέπτην, τίς δὲ ἱερὸν ὄρος, τίς δὲ πύλας;

Quandoque ἀντιθετικὴν vim habet, & ἀλλά sensum refert in hujusmodi interrogationis repetitione apud eundem: εἶτα λέγεις ὡς οὐδὲν ὅμοιος εἰμὶ ἐκείνοις ἐγώ, σὺ δ' ὅμοιος Αἰσχίνη, ὁ δ' ἀδελφὸς ὁ σὸς, ἄλλος δέ τις τῶν νῦν Ῥητόρων. In quâ loquendi formâ Cicero & Terentius *autem* particulâ usi sunt, ut annotavit Budæus.

Ponitur etiam ἀντὶ τοῦ δὴ, & præsertim ἐν ταῖς ἀποδόσεσιν, id est, in principio consequentis longiorum

rum periodorum, pro repetitione ejus quod proponitur. Isocr. in Panegyr. ἃ δὲ ἐστὶν ἴδια καὶ τῆς ἡγεμονίας ἄξια, καὶ τοῖς προειρημένοις ὁμολογούμενα, ταῦτα δ' ἐμὸν ἔργον ἐστὶν εἰπεῖν. Sic apud Platonem, οἳ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν διὰ τὰ μεγέθη τῶν ἁμαρτημάτων, τούτους δὲ ἡ προσήκουσα μοῖρα ῥίπτει εἰς Τάρταρον, *hos utique, hos verò.* Quo Ciceronem usum esse testatur Budæus de Divinat. Quod enim is qui divinat prædicit, id verò futurum est, τοῦτο δὲ, vel τοῦτο δή. Quæ repetitiones ubi prior periodi pars longior est, videntur necessariò fieri ad re-assumendum ea quæ fuerunt proposita. Ubi verò prior pars μονοκόμματος est, non ad necessitatem, sed potiùs ad ornatum dictæ particulæ adhibentur.

Accipitur etiam δὲ pro ἔτι, id est, *etiam*, & apponitur τῷ [καὶ] ἐκ παραλλήλου. Aristot. 10. Ethic. ὥστε ἡ τοῦ θεοῦ ἐνέργεια μακαριότητι διαφέρουσα, θεωρητικὴ ἂν εἴη, καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δὲ ἡ ταύτῃ συγγενεστάτη, εὐδαιμονικωτάτη, id est, humanarum etiam actionum, quæ ad hanc proximè accedit, quàm beatissimos reddit. Demosth. εἰ μέν τοι ῥήτωρ ἐστὶν οἷος ἐνίους τῶν λεγόντων ἐγὼ, καὶ ὑμεῖς δὲ ὁρᾶτε, *& vos quoque.* In quâ significatione accipitur etiam δὴ particula.

Servit præterea δὲ conjunctio mutilis quibusdam locutionibus, refértque oppositum ejus, quod sub præcedenti μὲν proponitur, & pro ἀλλὰ διαφορικῶς accipitur; ut apud Aristot. ἡ μὲν οὖν δοῦλος, οὐκ ἔστι φιλία πρὸς αὐτὸν, ἡ δ' ἄνθρωπος. Ubi supplendum est, ἐστὶ φιλία πρὸς αὐτὸν, *sed quatenus homo est, amicitia cum eo est.* Idem alibi: διὸ κἂν δόξειεν οὐκ ἐξεῖναι υἱῷ πατέρα ἀπείπασθαι, πατρὶ δ' υἱὸν, supple δόξειεν ἐξεῖναι ἀπείπασθαι, *patri verò licet filio nuntium remittere*, seu *filium abdicare.* In quibus exemplis cùm in priori parte negetur aliquid, hoc idem in posteriore affirmatum iteratur. Sic apud Theophrastum, τῶν δὲ ξύλων τὰ σχιστὰ μὲν ὅλως ἀρραγῆ, διὰ τὸ γυμνωθῆναι τὴν μήτραν ξηραίνεσθαι. τὰ δὲ πηκτὰ, καὶ στρογγύλα, διὰ τὸ ἐναπειλῆφθαι τὴν μήτραν. Ubi

ex contraria causâ contrarius quoque effectus, τῦ ἀῤῥαγῦ supplendus est post vocem ϛρογγύλα, ut sit integra locutio, τὰ δὲ πελεκητὰ καὶ ϛρογγύλα, ῥηκτὰ, ut ità dicam, seu εὐρηκτά: quam loquendi formam nisi quis observaverit, facilè decipi poterit. Similis ἔλλειψις est in locutionibus, σημεῖον δὲ, & τεκμήριον δὲ, & ἀπόδειξις δὲ: nam in his quoque subaudiendum est præter verbum substantivum, pronominis quoque demonstrativi casus aliquis, τούτου, vel τούτων. Demosth. οὐ γὰρ Αἰσχίνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κεῖνεται, ἀλλ' εἰρήνη δι' Αἰσχίνην διαβέβληται. σημεῖον δὲ, εἰ γὰρ ἡ μὲν εἰρήνη, & reliqua; hujus autem rei argumentum est. Quam loquendi formam pleniorem protulit Aristoteles de morbis Equorum, loquens: λαμβάνει δὲ καὶ εἰλεὸς, σημεῖον δὲ τῆς ἀῤῥωστίας, & quæ sequuntur.

Jungitur & aliis particulis, putà δὴ, quæ simul transitionibus serviunt; ut apud Demosthenem: ἐὰν δὲ δὴ καὶ πρὸς ἃ τοῖς ἐχθροῖς συμφέρει, quòd si &c. In quâ significatione Ciceronem *porrò* adverbio usum esse docet Budæus: cujus verba illa; Neque enim perfacetè dicta, *neque porrò hâc severitate digna.* οὐ δὲ δὴ τῆς ἐνταῦθα σεμνότητος ἄξια, Græcè reddidit.

Jungitur & cum γε Demosth. πένης μὲν ἴσως ἐστὶν οὐ πονηρὸς δέ γε. Ubi tamen γε vim suam μεταβατικὴν & παραγραφικὴν obtinet.

Τοι etiam παραπληρωματικῶς huic particulæ adjicitur: πυ autem non semper ἀργῶς ipsi jungitur Nam in illo Iliad. β'.

Αἱ δέ πυ ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα
Εἵαται ἐν μεγάροισι:—

Πυ ϛοχαϛικῶς accipitur, & cum verbo εἵαται construitur; cui etiam localiter adjici potest.

Invenitur etiam δαὶ diphthongo scriptum δὲ conjunctionis loco, in repetitis interrogationibus; ut Iliad. κ'.

Πυ

Πῆ νῦν δεῦρο κιὼν λίπες Ἕκτορα ποιμένα λαῶν;
Πῆ δέ οἱ ἔντεα κεῖται Ἀρήϊα; πῆ δέ οἱ ἵπποι;
Πῶς δαὶ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακαί τε καὶ εὐναί;

In quibus δαὶ ultimo loco positum, conjunctionem esse aït Apollonius Grammaticus, negans articulum αἱ colliso δὲ subjectum esse hoc loco. Apud Aristophanem etiam sæpe invenitur δαὶ pro δὲ, positum in interrogationibus, ut in Ranis. Διο. οὐκ ἂν βαδίσαιμι τὴν ὁδὸν ταύτην. Ἡρ. τί δαί; Et infrà in eâdem fabulâ: Παν. τί δαὶ τὸ πολὺ τεῖχος οὐκ εἴρηκά πω; Et in Pluto: Χρε. οὐκ αἰτοῦσιν ἀργύριον οἱ χρηστοί. Καρ. τί δαί; Et infrà in eâdem fabulâ: Δικ. τί δαὶ τέχνην τιν' ἔμαθες; Συκ. οὐ μὰ τὸν Δία. In quibus omnibus locis ex metro carminum patet δαὶ longam requiri syllabam.

Δὲ etiam ἐφελκὸν ἐστι μόριον, id est, *adjectitia particula*, articulisque præpositivis junctum, demonstrativi pronominis significationem composito tribuit. Est enim ὅδε ἥδε, τόδε, pro οὗτος, αὕτη, τοῦτο: quæ voces ut compositæ sub uno accentu super primam posito, proferuntur; in ipsisque δὲ particula nihil commune habet cum δὲ conjunctione: cujus rei signum est, quod cum prædictis vocibus δὲ conjunctio interdum construitur; cùm dicimus ὅδε δὲ, pro οὗτος δέ. Ubi δὲ frustrà iteraretur, si δὲ syllaba conjunctio esset. Et hoc differunt propositæ voces ab ὁ δὲ, ἡ δὲ, τὸ δέ: in quibus δὲ conjunctio est, & respondet τῷ μὲν, in partitionibus, cùm dicimus, ὁ μὲν, ὁ δὲ, pro οὗτος μὲν, οὗτος δὲ. quæ potentiâ referunt subjectum aliquod: si enim actu adsit subjectum, non necessariò respondet τῷ ὁ μὲν, nisi illud quoque suo subjecto præponatur; ὁ μὲν Δημοσθένης ταῦτα εἶπεν. ὁ δὲ Νικίας ἔλεξε τοιάδε.

Nominibus quoque τοῖος, & τόσος, & τηλίκος, jungitur τὸ δὲ μόριον. Unde fit, τοσόσδε, τοιόσδε, unico accentu super ultimam nominis posito prolata: τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε, τοσόσδε, τοσήδε, τοσόνδε.

Hæc eadem ϑ particula formalis terminatio est adverbiorum ad locum, οἶκονδε, οἴκαδε, μεγάραδε: Quæ particula si voci in [σ] terminatæ addatur, ex σ & δ fit litera ζ, ut Ἀθήνασδε, Ἀθήναζε.

CAP. 8. *De Particulâ Δεῖνα, δὴ, & Compositis δήποτε, & aliis similibus.*

Δεῖνα vox, quæ tribus generibus cum diversis articulis convenit, ὁ δεῖνα, ἡ δεῖνα, τὸ δεῖνα, *quidam*, *quædam*, *quoddam*; vel *hic talis*, ut vulgus hominum nunc loquitur. Idem quod τὶς, & τι ἀόριστον significant. Quare malè Lexicographus hâc voce Græcos uti dicit, cùm certum hominem significare volunt, neque tamen nominare. Contrà enim incertam & indeterminatam personam hâc voce significant. Demosthenes, περὶ τῆς συντάξεως: καὶ πάρεστιν ὑμῖν ἐκ τῶν πραγμάτων ὁ δεῖνα, τοῦ δεῖνος, τὸν δεῖνα εἰσήγγειλε. Malè item tribus personis vocem hanc accommodari dicit, cùm incertam personam significet; quæ quidem qualitas non nisi tertiæ convenit, cùm prima & secunda præsentes esse ponantur, & determinatæ. Dicitur & geminatum, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα, pro *hic*, & *ille*. Demosth. τῷ φιλίππῳ ϑ οὔτε καλεῖν τούτων εἶχε καλῶς, οὔτ' εἰπεῖν ὅτι ἄλλ' ἔχουσιν ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα. Sic dici potest in fœminino genere ἡ δεῖνα καὶ ἡ δεῖνα. Et in neutro apud Philostratum de Empusâ, τὸ δεῖνα γυμνωθὲν, καὶ τὸ δεῖνα αὖ. Patet igitur ex suprà dictis exemplis vocem δεῖνα, tribus generibus, articulorum adjumento, nominativóque & accusativo casui, cum cujusque casûs proprio articulo tribui. Genitivo verò & dativo voces δεῖνος, & δεῖνι, cum cujusque itidem proprio articulo destinari. Demosthenes: τῷ δεῖνι μεμφόμενος, καὶ τὸν δεῖνα

να ἀνάξιον εἶναι φάσκων. Qui quidem obliqui ex monosyllabo recto, cujus usum non habemus, deduci videntur.

Δή.

ΔΗ' particula διαβεβαιωτικὸν μόριον appellatur à Grammaticis, id est, *affirmantis*, & *asseverantis*. Videtur autem primaria ejus significatio eadem esse atque ἤδη adverbii temporis; ut apud Aristophanem in Pluto, καὶ δὴ βαδίζω. Et in Avibus, καὶ δὴ τοίνυν πρῶτα διδάσκω. In quibus exemplis *mox* & *jam* significat. Unde & præsentis temporis verbo jungitur, ad significandum τὴν ἑτοιμότητα τοῦ πράγματος. Ponitur etiam per se in hâc eâdem significatione sine καὶ; ut apud Xenophontem, ὡς δὲ ἕκαστα τούτων βέλτιστα περαίνοιτο, τοῦτο δὴ πειρῶμαι λέγειν. Ubi etiam præsentis temporis verbo jungitur, pro τοῦτο ἤδη πειρῶμαι. In hoc sensu accipitur, ἐν τῷ φέρε δὴ, & δεῦρο δὴ, id est, *agè jam*. Et in loquendi formis quæ videntur obsecrantis esse, qualis est Iliad. έ. ἄζον δὴ ἔγχος Διομήδεος. Quam significationem habet etiam in locutione καλακάλει δὴ apud Aristophanem in Ranis. Sic dicitur ἐν ἱππεῦσιν: ἴθι δὴ κάλεσον τὸν πρεσβύτην Κλέωνά μοι.

Significat porrò idem quod καὶ pro *etiam* accepto. Aristot. in 10 Ethic. τῷ μὲν γὰρ ἐλευθερίῳ δεήσει χρημάτων πρὸς τὸ πράττειν τὰ ἐλευθέρια. καὶ τῷ δικαίῳ δὴ εἰς τὰς ἀνταποδόσεις: *&* *justo verò*, id est, *justo quoque*, ut rectè annotavit Budæus.

Accipitur sæpe & pro οὖν collectivo. Isocr. ἐκ δὴ τούτων ῥᾴδιον καλιδεῖν ὅτι καὶ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἡ πόλις ἡμῶν ἡγεμονικῶς εἶχε. Et simpliciter pro οὖν, ut apud Platonem in Symposio: εἶεν δὴ ὦ ξένοι τοιοῦτος ἂν ὁ ἔρως τίνα χρείαν ἔχει. Unde ἐκ παραλλήλου præponitur ipsi οὖν, ut apud eundem in Politico: τί δὴ οὖν ἔφη ὁ Σωκράτης οὐ πάντες ἐρᾶν φαμέν.

Subjungitur etiam τῷ δὲ in transitionibus orati-

 onis,

onis, ut dictum est ubi de δὲ conjunctione agitur. Plato in Timæo: τὸ μὲν ἦν προοίμιον θαυμασίως ἀπεδεξάμεθά σου. τὸ δὲ δὴ νόμον ἡμῖν ἐφεξῆς πέραινε. Eundem usum præstat ἐν τῷ οὐδὲ δὴ, id est, *nec verò* Sic apud Platonem in Sympofio: Εὐδαίμονας δὲ δὴ λέγεις, οὐ τοὺς τἀγαθὰ καὶ καλὰ κεκτημένους; Quæ locutio interrogativè proferenda est; nam & interrogativè transitiones fieri nihil prohibet. Quæ causa fuit cur Budæus interrogationibus δὴ particulam inserendam censuerit, cùm tamen potissimùm transitioni serviat, cui accidit interrogatio. Accipitur etiam sæpe παραπληρωματικῶς.

Jungitur huic particulæ etiam adverbium ποτε, χρονολογικὸν ἐγκλινόμενον, & fit δήποτε, quod nunquam per se consistere potest, sed semper subjicitur articulo alicui relativo, vel nomini, aut adverbio itidem relativis: ὃς δήποτε, ὃ δήποτε, ὅς τις δήποτε, ὅτι δήποτε, οὗ δήποτε, ᾧ δήποτε, & ὅπου δήποτε, ὅτῳ δήποτε: similiter in reliquis casibus & numeris omnium generum. Exemplum usûs ὃ δήποτε est illud, ὅτε γὰρ διδάξειεν ὃ δήποτε, τιμῆσαι τὸν μαθόντα ἐκέλευεν, *cùm quidvis doceret*. Idem per ὁτιοῦν dici potest: sic οἷος δήποτε, οἷον δήποτε, ὅσος δήποτε, ὅπως δήποτε. Postponitur & interrogativis tam pronominibus quàm adverbiis aggregatum δήποτε, ut τί δήποτε; πῶς δήποτε;

Δῆπυ.

ΔΗ᾽πυ, ἐκ τῦ δὴ βεβαιωτικῦ, καὶ τῦ πυ στοχαστικῦ, utriusque naturam refert: adhibetur enim in assertionibus in quibus στοχασμὸς quodammodo subest; ut apud Demosthenem, μέμνησθε γὰρ δήπυ τοῦθ᾽ ὅτι, *meministis enim utique*, vel *nimirum*. Quæ tamen asseveratio in στοχασμὸν convertitur: est enim ac si diceres, *meministis enim ut opinor*. Sic δήπουθεν apud Galenum; τί γὰρ ἔσαι νόσυ αἴτιον; οὐδὲν δήπυ, id est, *nihil credo*. Interdum apertiùs apparet ὁ στοχασμός,

μός, ut in illis Plutarchi de Phocione: ἐπεὶ δὲ ἑώρα πάντας ἀποδεχομένους τὸν λόγον, ἐπιστραφεὶς πρὸς τοὺς φίλους, εἶπεν: οὐ δήπου κακόν τι λέγων ἐμαυτὸν λέληθα, id est, *enimverò haud credo malum quodpiam verbum imprudenti mihi excidisse.* Idem in Cicerone, οὐ δήπου καὶ Βατίνιος δειπνῆσαι παρ' ἐμοὶ βούλεται, *nempe haud opinor Vatinium quoque apud me cœnare velle.* Quæ locutiones interrogativè etiam proferri, & intelligi interdum possunt. Sicut etiam apud Aristophanem in Ranis: Διόνυσ. ἐπίσχες ὦ 'ταῖ. Ξανθ. τί δ' ἐστὶν, οὐ δήπου μ' ἀφελέσθαι διανοῇ ἅ' δωκας αὐτός. Et ἐν Ἀχαρνεῦσιν: ὁδὶ δὲ τίς ποτ' ἐστὶν, οὐ δήπου στράτων. Sic in Pluto legi puto, οὔκουν δήπου τῆς πενίας πτωχείαν φαμὲν εἶναι ἀδελφήν; non οὐκοῦν: & est sensus, *nonne igitur* πενίαν πτωχείας *sororem esse dicimus.* Et in Avibus: Εὐελπ. νὴ Δί' ὄρνις δῆτα, οὐ δήπου ταώς. Nam & negationi juncta που particula, eundem sensum præ se fert, & tam ἐρωτηματικῶς, quàm στοχαστικῶς accipi potest; ut apud eundem in Ranis: Διόνυσ. ἐπίσχες ὦ 'ταῖ οὔτι που σπουδὴν ποιεῖς ὅτι σε παίζων Ἡρακλέα γ' ἐσκεύασα. ubi etiam στοχαστικῶς intelligi potest, *non equidem te seriò agere puto.* Quod tamen μετὰ βαρύτητος καὶ σχετλιασμοῦ proferri debet; ut Italicè, *Non credo già*, &c.

Δῆθεν.

Δῆθεν, *quasi verò*, adverbium, quo utimur, cùm verisimilem sive fictam causam designare volumus: cujus loco πρόφασιν vocabulo usus est Homerus, Iliad. π'.

——κλαῖον

Πάτροκλον πρόφασιν. σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη. quod Πάτροκλον δῆθεν dici potest. Sic Apud Aristophanem ἐν Ἱππεῦσιν: οὔκουν ἐν Ἄργει οἷα πράττει λανθάνει. πρόφασιν μὲν Ἀργείους φίλους ἡμῖν ποιεῖ. ἰδίᾳ δ' ἐκεῖ Λακεδαιμονίοις ξυγγίνεται: quod etiam Ἀργείους δῆθεν φίλους ἡμῖν ποιεῖ dici potest.

Δῆτα.

Δῆτα, particula confirmandi vim habet. Aristoph. ἐν ἱππεῦσιν: Κλε. ὦ δῆμε, δεῦρ' ἔξελθε. νὴ δί' ὦ πάτερ. 'Αλ. ἔξελθε δῆτ' ὦ δημίδιον φίλτατον: quibus ὁ 'Αλλαντοπώλης confirmat quod ὁ Κλέων proposuit. Sic in Avibus: Πεισθ. ὦ 'γαθὲ ἀλλ' ἐτοσὶ καὶ δήτις ὄρνις ἔρχεται. Εὐελπ. νὴ δί' ὄρνις δῆτα. Ubi juri jurando vox δῆτα additur ad cumulum affirmationis; quippe quæ modò συγκαταθετικὴν vim habeat cùm affirmationes confirmat, modò συναποφατικὴν, quando negativis hoc præstat, ut ὐ δῆτα. Sicut etiam ἐρωτηματικὴν, ut in τί δῆτα; & ἀπαγορευτικὴν, nec non ἀπευκτικὴν, ut in μὴ δῆτα.

Porrò Budæus vacare interdum particulam hanc putat, afferens exempla tum ex Demosthene, καὶ δῆτα θαυμάζω πῶς ὐ λογίζῃ: tum ex Synesio, καὶ δῆτα δίδωμι μαι πρὸς σέ. & Xenophonte: πολλὼ δὲ λόγον ἐχόντων τινῶν περὶ αὐτῦ ἤκουον, καὶ δῆτα ἠρόμην. Docetque sicut negatio sæpe abundat, sic etiam affirmationem redundare. Quod ut concedamus de δῆτα verè dici, non tamen de affirmativis in universum concedendum est; multóque minùs de propriè dictis affirmativis. Sunt enim propriè affirmativæ, quibus in responsionibus utimur, quales sunt, ναὶ, κομιδῆ, καὶ μάλα, πάνυ γε, πάνυ μὲν ὖν, & nonnullæ aliæ; quæ ab assertivis differunt, quòd *assertivæ* affirmationem adjuvant, non autem efficiunt. Quæ verò notæ jurandi sunt, & adjuvant & efficiunt. Porrò sicut affirmativas nunquam abundare, seu vacare asserere possumus, ità ut nullum usum sensui aut locutioni præstent; sic & δῆτα in suprà-dictis exemplis non penitùs vacare comperiemus. Nam in illis Demosthenis, καὶ δῆτα θαυμάζω, vox δῆτα, *equidem*, vel *& quidem* verti potest, & locutioni qualitatem quandam confert; quam θαυμάζω verbum per se præstare non potest. In Synesii quoque

que exemplo vox δῆτα profectò significat, vel pro δὴ accipitur, ac si dixisset, καὶ δὴ διαλέξομαι πρὸς σὲ, id est, *jámque tecum colloquar*. Sic apud Xenophontem, καὶ δῆτα ἠρώτων, *jámque interrogabam*, id est, *interrogare cœpi*. Nam pro δὴ accipi particulam hanc, ipse quoque Budæus testatur, citans Aristophanis verba illa in Pluto, τί δῆτα σοι τίμημ' ἐπιγράψω; id est, *quam tandem multam irrogabo tibi?* Et apud Athenæum, τί δῆτ' ἔφη δεδοίκατε, *quidnam*, vel *quid tandem*. Hoc idem ἐν εἰρήνῃ videtur sonare: Τρυγ. ἐγὼ τὰ δόρατα ταῦτ' ὠνήσομαι. Δορυξ. πόσον δίδως δῆτα; pro, πόσον δὴ δίδως;

Διά.

ΔΙΑ', accusativo juncta, causam significat, ut apud Aristophanem in Pluto: τί λέγεις; δι' ἐμὲ θύουσιν αὐτῷ; sic διὰ σὲ, δι' ἐκεῖνον, putà διὰ Σωκράτην. Quæ locutiones sic dicuntur, ut τὸ ἐμὸν μέρος, τὸ σὸν μέρος, τὸ ἐκείνου μέρος, id est, *quantum in me*, vel *in te*, vel *in illo est*. Demosth. ἐπεὶ διά γε ὑμᾶς αὐτοὺς, πάλαι ἂν ἀπολώλειτε, *quantum in vobis fuit*; quod etiam, & *per vos*, dici potest. Nam & Latinè locutio hæc adverbium dicitur, ut rectè annotavit Budæus. Sic Ovidius dixit:

Ipse quidem per me sospes tutúsque fuisses.

Et Plautus: *at tum ægrota, si vis per me quidem ætatem*; quod δι' ἐμέ γε Græcè diceretur. Dicitur hoc idem & per adverbium ἕνεκα genitivo junctum. Aristoph. Λάβε δ' ἐμοῦ γ' ἕνεκα σκοροδασυμπυκνόβιχα τοῦ ᾅδου κυνῆν. Idémque per χάειν, apud Herodotum: εὐγενείας χάειν πολὺ τῶν συμβιδῶν ἀπηγεῖσθαι. Quod ad generis nobilitatem attinet.

Δ' οὖν.

ΔΗ' Οὖν, pro ὅμως, ex δὲ & οὖν: ita dicitur ut ἀλλ' οὖν, pro ἀλλ' ὅμως. Apud Plat. in Apolog. ἀλλ' οὖν δαιμόνιά γε νομίζω. Ut dictum est ubi de ἀλλὰ

 agitur

agitur: sic δ' οὖν. Plutarchus in Galbâ: χαλεπῶς μὲν καὶ μόλις, ἔπεισε δ' οὖν τοὺς στρατιώτας αὐτοκράτορα τὸν Γάλβαν ἀνειπεῖν: id est, *vix quidem & agrè; tandem tamen militibus persuasit ut Galbam pronuntiârent Imperatorem.* Unde patet non compositam vocem δοῦν, sed δ' οὖν duas voces sibi appositas esse, quarum δὲ, conjunctio præcedentem μὲν respicit. Vide vocem γοῦν.

Δοῦν, etiam pro γοῦν, ut in probationibus accipitur. Aristophanes in Avibus: βούλει τὸν μισθὸν λαβὼν μὴ πράγματ' ἔχειν ἀλλ' ἀπιέναι; Ἐπισκ. νὴ τοὺς θεοὺς ἐκκλησιάσαι δ' οὖν ἐδεόμην οἴκοι μένων. Ubi per hæc verba ἐκκλησιάσαι δοῦν, probat se velle abire.

CAP. 9. *De Particulis* Ἐάν, εἰ, *&* εἰς, *cum Compositis.*

EA'N, διστακτικὸς σύνδεσμος vocatur à Grammaticis; éstque conditionalis, eo ab εἰ differens, quòd hic cùm posterum tempus respiciat, subjunctivo jungitur; ut, ἐὰν χωλῷ παροικήσῃς, ὑποσκάζειν μαθήσῃ. Ei verò ponitur indifferenter, sine respectu temporis alicujus: nam omnibus ferè temporis partibus jungitur, ut de ipso dicetur. Dicitur interdũ ἐὰν cum verbo ἐξ ἀνάγκης ex suprà dictis petendo, ut apud Demosth. κατὰ Μειδίου: θάρρει νὴ δία φήσειέ τις ἄν, οὐ γὰρ ἔτ' οὐδὲ ὑβρισθήσῃ. ἐὰν δὲ, τότε ὀργιεῖσθε, νῦν ἀφέντες. Ubi ἐὰν δὲ principium est responsionis ad præcedentem objectionem, quæ cùm negativa sit, affirmativam responsionem requirit: quemadmodum si affirmativa esset, ἐὰν δὲ μὴ subsequeretur; ut si diceres alicui, πειθομένῳ σοι, πάντα τἀγαθὰ γενήσεται. Ille verò responderet, ἐὰν δὲ μὴ γένηται.

Dicitur & ἄν, & ἤν, pro ἐάν. Aristophanes in Pluto:

Pluto : ἢν γὰρ τοι βέλτιον ὁ θεράπων λέξας τύχῃ. Ubi ἢν subjunctivo jungitur pro ἐάν.

Εἰ.

'EI particula conditionalis in locutionibus ex antecedenti & consequenti constantibus, voces omnes antecedentis præcedit, tametsi antecedens aliquando præpostero ordine consequens subsequatur; ut apud Demosthenem : ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν ἑαυτοῦ εἴτι περὶ ἐμοῦ γέγραφε. In hujusmodi itaque conditionibus, omnibus temporibus indicativi modi jungitur : putà, cum præsenti, εἰ συμφέρει, εἰκὸς ἔσαι: cum paratatico, εἰ ἐν ἦν ὁ ἄνθρωπος οὐδέποτ' ἂν ἤλγει : cum præterito perfecto, ut in exemplo proximo Demosth. ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν ἑαυτοῦ, εἴτι περὶ ἐμοῦ γέγραφε. Ubi ἐγεγράφει puto scribendum esse; & sic esset plusquam perfecti exemplum : cum Aoristo verò, ut, εἰ ἐμοίχευσεν, ἐπὶ ἀκολασίαν γίνεται ἡ ἐπαναφορά. εἰ δὲ ἐπάταξεν, ἐπὶ ὀργήν. 5. Ethic. præteriti perfecti exempla cum εἰ non desunt apud Auctores; putà, si in exemplo Demosthenis antecedens esset de re incertâ, & consequens pro certo poneretur, tunc dixisset, εἰ γέγραφέ τι περὶ ἐμοῦ, ἐλέγξω αὐτὸν ψευδόμενον.

Jungitur etiam futuro: Thucyd. ὑμεῖς δὲ εἰ κτενεῖτε ἡμᾶς, καὶ χώραν τὴν πλαταΐδα θηβαΐδα ποιήσετε, ἐν πολεμίᾳ τοὺς ἡμετέρους πατέρας καταλείψετε. Non solùm autem indicativo & optativo, sed etiam subjunctivo jungitur; ut clarè patet apud Galen. 2. de causis pulsuum : εἰ δ' ἄ πη σφαλῇ περὶ τὴν ἐνέργειαν, διαφθείρει ταύτῃ τὴν ἰσότητα. Ubi vox σφαλῇ subjunctivi modi est, nisi quis σφαλείη contendat scribendum esse. Non semper autem conditionalis est εἰ particula, eo modo quo in argumentis hypotheticis adhibetur; ità ut positâ conditione, sequatur aliquid. Nonnunquam enim in narrationibus recipitur post verbum ἐρωτῶ, & sua synonyma: & tunc

tunc præsenti jungitur. Aristoph. in Vespis: ἤρετο εἰ τὴν ἱππεῖς καθίσαιμι τυραννίδα. Quæ obliqua narratio nonnunquam recta fit, mutatâ primâ vel etiam tertiâ personâ in secundam. Ut Actorum cap. 1. Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες, ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, κύριε, εἰ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν, &c. Et inde fit, ut εἰ interrogativum esse videatur propter formam locutionis. Jungitur etiam Optativi modi vocibus, cùm de re futurâ inducitur quispiam voluntatem, vel sententiam alicujus explorans, ἤρετο εἰ ἐπιχειρεῖν τῷ πράγματι, *utrùm rem esset aggressurus*, vel *aggredi vellet*.

Geminari etiam seu iterari particulam εἰ annotavit Budæus apud Xenoph. in Oecon. οἶμαι δ' ἂν εἰ καὶ ἐπὶ πῦρ ἐλθόντος σου, καὶ μὴ ὄντος παρ' ἐμοὶ, εἰ ἄλλο σε ἡγησάμην ὅποθεν εἴη λαβεῖν, οὐκ ἂν ἐμέμφου μοι: cujus exemplum secutum esse Ciceronem secundo de Oratore docet Budæus. Quæ tamen repetitio in dicto Xenophontis loco jure suspecta mendi haberi potest: cùm in tam brevi periodo fiat, quæ alioquin in longiore admittenda esset. Apud Aristophanem in Vespis particula εἰ prorsus vacare videtur, cùm dicit, πάντα πέφρακται, κ' οὐκ ἔστιν ὀπῆς οὐδ' εἰ σέρφῳ διαδῦναι: est enim pro οὐδὲ σέρφῳ. Vide infrà vocem οὐδ' εἰ.

Pro ὅτι etiam vel διότι accipi particulam hanc annotavit Budæus, afferens exempla ex Demosthene: τί γὰρ δήποτε Μυροκλέα μὲν ἐκεῖνας εἰ παρὰ τῶν τὰ μέταλλα ἐωνημένων εἴκοσιν ἐξέλεξε δραχμάς. καὶ Κηφισοφῶντα γραφὴν ἱερῶν χρημάτων, εἰ βίσιν ὕστερον ἡμέραις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἔθηκεν ἑπτὰ μνᾶς. Et aliunde ex eodem: καὶ τοὺς Ἀρκάδας ἀπήγγελλεν ὡς ἔχαιρον εἰ προσέχει τοῖς πράγμασιν ἤδη ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις. Et rursus: οὐδ' ἐδάκρυσεν ἐπὶ ταύταις Αἰσχίνης τὴν Ἑλλάδα εἰ παρὰ τοῖς Συμμάχοις ὑπὸ τῶν Πρέσβεων ὑβρίζονται. Cujus particulæ usus in hujusmodi sensu rebus dubiis

proprius

proprius est, quas tametsi credimus, pro certis tamen affirmare non possumus. Ut in illo exemplo: καὶ τοὺς Ἀρκάδας ἀπήγγειλεν ὡς ἔχαιρον εἰ περιέχει τοῖς πράγμασιν ἤδη ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις. Cùm verò res certæ sub conditione proferuntur, tunc actus ad potentiam reducitur.

Pro *utinam* etiam accipi vocem εἰ annotavit Budæus. In quo sensu ab εἴθε adverbio per apocopen derivari videtur; ut apud Platonem 4. de Repub. ὅρα οὖν ἐάν πως πρότερον ἐμοῦ κατίδῃς, καὶ ἐμοὶ φράσῃς. εἰ γὰρ ὤφελον ἔσπη pro εἴθε ὤφελον, ut *si* apud Latinos. Virgil 6. Æn.

Si nunc se nobis ille aureus ilice ramus
Ostendat.—— pro *utinam* se ostendat.

Εἰ βούλει δέ.

Εἰ βούλει δὲ, pro εἰ δὲ βούλει καθ' ὑπερβιβασμὸν, id est, *quod si mavis*, intensivum sensum habet, ut *imò verò*. Exempla εἰ δὲ βούλει affert Budæus ex Juliano ἀλλ' ἤδει καὶ μικρῷ γλύμματι μεγάλης τέχνης ἔργον ἐγκλεῖσαι, οἷον καὶ τὸν τέττιγα, καὶ τὴν μέλιτταν, εἰ δὲ βούλει καὶ τὴν μυῖαν. Et ex Aristide: καὶ μαρτύρειον γε δυοῖν τοῖν καλλίσταιν ἀνδρείας καὶ φιλανθρωπίας. εἰ δὲ βούλει λέγω δικαιοσύνης ἀντὶ φιλανθρωπίας. Ex Gregorii autem sermone exemplũ, εἰ δὲ βούλει δέ: τοὺς μὲν ἐν λόγῳ δεινοὺς τῇ πράξει, τοὺς πρακτικοὺς δὲ τῷ λόγῳ νικήσας. εἰ βούλει δὲ, λόγῳ μὲν, τοὺς εὐδοκίμους ἐν λόγῳ, πράξει δὲ, τοὺς πρακτικωτάτους ὑπερβαλών. Hìc autem δὲ conjunctionis καταβιβασμὸς à secundo loco ad tertium quæ fit in locutione, εἰ βούλει δὲ, alibi etiam sæpe solet fieri: qualis est in proximo Gregorii exemplo τοὺς πρακτικοὺς δὲ, pro τοὺς δὲ πρακτικούς. Quod autem dicit Budæus εἰ δὲ βούλει, vel εἰ βούλει δὲ, eodem ferè modo ἐλλειπτικῶς dici quo, εἰ δ' ἄγε, non video quo pacto conveniat. Nam in εἰ δ' ἄγε subauditur verbum βούλει, vel ut Budæus mavult, μὴ πιθόμενος locutio; ut Iliad. α'. εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι, id.

id est, εἰ δ' βύλει, ἄγε δὴ πειρήσαι. Et infrà in eodem libro,

Εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι ὄφρα πεποίθης, id est, *age jam tibi capite annuam*. Et in θ'.

Εἰ δ' ἄγε πειρήσασθε θεοί.——

Invenitur etiam εἰ pro εἴθε, ab eodem κτ' ἀποκοπὴν formatum, in εἴ ὤφελον, pro εἴθε ὤφελον. Apud Platonem libro 4. de Republicâ.

Εἰ δὲ μή.

EI δὲ μή: vox ex εἰ δὲ conditionali, & μὴ negativâ constans; respondet τῷ εἰ μὲν, cum repetitione verbi subjecti τῷ εἰ μὲν, & sic juxta suî ἐτυμολογίαν, *quòd si non*, id est, *sin minùs* significat: & in hâc significatione sæpe in deductionibus quas vocant ad impossibile, vel inconveniens, affirmativas propositiones confirmat: κατὰ συγκεφαλαιωτικῶς autem negativas etiam probat in eâdem deductione; ut apud Aristotelem: ὐ γὰρ δὴ καθ' Ἡράκλειτον ἐνδέχεται λέγοντα ἀληθεύειν. εἰ δὲ μὴ συμβήσεται τἀναντία τῷ αὐτῷ κατηγορεῖν. Ubi εἰ δὲ μὴ pro εἰ γὰρ vel εἰ γὰρ usurpatur, cum repetitione verbi præcedentis; ut sit sensus, εἰ γὰρ ἐνδέχεται, id est, *quod siquis contingere affirmet, sequetur*, *&c.* & tunc εἰ δὲ μὴ non ad verba sed ad sensum refertur; ut in proximo loco Aristotelis, non ad verba ἐνδέχεται ἀληθεύειν, referendum est, sed ad sensum Auctoris: *Quòd nisi ità se habet ut ego dico, sequetur*, *&c.* Sic apud Demosthenem περὶ τῆς παραπρεσβείας: ὁ μὲν τοίνυν ὑπὲρ ὑμῶν γράψας μὴ μὴ ἄγειν πρὸς Φίλιππον ὅπλα, εἰ δὲ μὴ, θανάτῳ ζημιῦσθαι, &c. εἰ δὲ μὴ pro εἰ δὲ usurpatur. Apud Gregorium τῷ εἰ μὲν respondet; κτ' Εὐνομίου: εἰ μὲν οἷόν τε πάσας ἐδεύτερον τὰς ὁδὺς, εἰ δὲ μὴ, ὅτι πλείςας. Sic Cicero: *Si hortos inspexeris, dederis mihi quod ad te scribam: sin minùs, scribam tamen aliquid.*

Respondet itaque vox εἰ δὲ μὴ voci εἰ μὲν in contradictoriis partitionibus. In simplicibus autem partitionibus

titionibus, in quibus non contradictoria, sed diversa opponuntur, τῷ εἰ μὲν, non εἰ δὲ μὴ, sed εἰ δὲ respondet; ut εἰ μὲν τίδε ἤνοις, ἀποκείνῦμαι τόδε. εἰ δὲ ἄλλοτι, ὐδὲν πρὸς ἐμέ. Porrò εἰ δὲ negativas positiones subsequitur cum repetitione verbi præcedentis. Additurque interdum τῷ εἰ δὲ, particula ἄρα συλλογιστικὸν, ut apud Demosthenem κατὰ Μειδίου: ἐπὶ περιαιρεθεὶς ἅπαντα τὰ ὄντα, ἴσως μὲν ὐκ ἂν ὑβρίζοι. εἰ δ' ἄρα, ἐλάττονος ἄξιος ἔσαι. Ubi post εἰ δ' ἄρα verbum ὑβρίζοι supplendum est, ex præcedentibus repetitum; ut sit, εἰ δ' ἄρα ὑβρίζοι, *quòd si pergat injuriam facere.* Quandoque loco εἰ δ' ἄρα, ἐὰν δὲ subsequitur negativas positiones.

Εἰ καί.

'Εἰ καὶ, *& si*, formalis causa; quæ & καὶ εἰ dicitur, id est, *& si quamvis*, quanquam ex εἰ simplici conditione fit conditio positiva; in quâ voce καὶ conjunctio suam deponit significationem, & formali notæ cedit. Nonnunquam εἰ καὶ materialiter accipitur, & tunc καὶ suam exercet significationem; ut apud Chrysoloram de formatione dativi pluralis 5. declinationis, εἰ δὲ ὐ σύμφωνον ἔχει, πρὸ τῦ [ι] καὶ τὸ [υ] προσλαβοῦσα, εἰ καὶ ἡ εὐθεῖα τῦτ' ἔχει, ἐν διφθόγγῳ ποιεῖ τὴν δοτικὴν τῶν πληθυντικῶν: id est, *quòd si nomen ante* [ι] *finalem dativi singularis nullam habet consonantem, tunc pluralis numeri dativus ante* [οι] *finalem syllabam ampliùs literam* [υ] *assumit, modò hæc nominativo quoque insit.* Quo in loco εἰ καὶ duæ voces sunt sibi appositæ, nec *& si*, sed *si &*, vel *si etiam*, vel *quòd si* significant: in quâ appositione τὸ καὶ superaddendi vim habet. Significat etiam *si modò*, additâ ἄρα particulâ conjecturali, & idem quod ἐὰν ἄρα significat. Sextus πρὸς 'Αστρολόγων: μεθ' ἡμέραν ὐδὲν τῶν προσειρημένων δυνατὸν ἐστι παρασημειοῦσθαι, μόνας δὲ εἰ καὶ ἄρα τὰς τῦ ἡλίου κινήσεις. Ubi εἰ καὶ ἄρα detrahit concessioni factæ, solis videlicet tantùm motus

tus denotari posse; si modò significatio aliqua ex stellis haberi potest: de observatione stellarum in genituris loquens. Idem alibi: ἐξ ἀνάγκης ἠκολούθησε τὸ μὴ πᾶσαν φαντασίαν ἀληθείας εἶναι κριτήριον: ἀλλὰ μόνην, εἰ καὶ ἄρα, τὴν ἀληθῆ.

Εἰ μή.

EI μή, *nisi*, conditio negativa est, in quâ μή verbo clausulæ tribuitur, ponitúrque in antecedente conditionalium ratiocinationum, nec non simplicium positionum; ut in Elogio illo quod Alexandro tribuitur, εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἤμην, Διογένης ἂν ἤμην, id est, *nisi Alexander essem*. Plerumque autem, quia præposterè efferuntur membra hujusmodi locutionum, fit, ut membrum quod naturâ antecedit, secundum locum habeat. Demosth. οὐκ ἦν τοῦ πρὸς ἡμᾶς πολέμου πέρας, οὐδ' ἀπαλλαγὴ Φιλίππῳ, εἰ μὴ Θηβαίους ἐχθροὺς ποιήσειε τῇ πόλει. Xenoph. οὐκ ἂν περιέλεγον, εἰ μὴ ἠπίστασθην ἀληθεύειν. Idem, οὐδὲν ὄφελος εὔνοις εἶναι, εἰ μὴ καὶ ὠφελεῖν δυνήσονται. Sic apud Aristophanem in Nebulis, περὶ δὲ νῶν ἐμοὶ εἰ μὴ τετράμετρόν ἐστιν, ἡμιεκτέον. Ubi intelligendum est verbum φῄς, & ὅτι conjunctio, ut sit integra locutio, εἰ μὴ φῂς ὅτι τετράμετρόν ἐστι ἡμιεκτέον, περὶ δὲ νῶν ἐμοί, *quod si negas*.

Εἰ μή etiam pro ὅτι μή, id est, *quòd non*, *quia*; & εἰ pro ὅτι, ut dictum est. Æschin. εἰ μὴ δέδωκε δίκην οὐκ ἀγαπᾷ, pro ὅτι μὴ δέδωκε. Quæ locutio clariùs per infinitivum effertur, οὐκ ἀγαπᾷ μὴ δεδωκέναι δίκην, *non est contentus quòd pœnas non dederit*. Sic resolvitur dictum illud cap. 23. Ecclesiastic. καὶ θελήσεις εἰ μὴ ἐγεννήθης, pro θελήσεις μὴ γεννηθῆναι.

Εἰ μή etiam *præterquam* significat in sensu exceptivo, & est formalis nota, in quâ τὸ μή suam deponit significationem. Aristophanes in Vespis: καὶ τοῦτον ὅπλον οὐδὲν ἀλλ' εἰ μὴ ἀσπίς, pro πλὴν

ἀσπίς.

ἔσθιε, id est, *nihil aliud tibi agendum quàm comedendum.* In quo sensu εἰ μὴ τῷ πλὴν καὶ τῷ ἐκτὸς subjungitur, & fit πλὴν εἰ μή. De quo suo loco dicetur. Sic & ἐκτὸς εἰ μή. Lucian περὶ πένθους: ἐκτὸς εἰ μὴ τὸν ἀσφοδελὸν ἡμᾶς σιτεῖσθαι πεπιστεύκασι. Ubi τὸ μὴ nihil negat; nam nec verbo tribuitur: sicut enim in suprà citato loco Aristophanis τὸ μὴ non tribuitur τῷ ἔσθιε: non enim præcipit nec vetat quo minùs comedat, imò suadet ut comedat; sic apud Lucianum, τὸ μὴ nulli verborum quæ in clausulâ sunt competere potest: neque enim μὴ σιτεῖσθαι, nec μὴ πεπιστεύκατε dici potest. Quare, ut εἰ δὲ μὴ sæpe pro εἰ δὲ conditione affirmativâ accipitur, (ut de ipso dictum est); sic in sensu exceptivo τὸ εἰ μὴ pro εἰ affirmativâ conditione ponitur. Nonnunquam etiam propter loquendi modum, exceptivum sensum videtur habere τὸ εἰ μὴ, exercereque μὴ negativæ significationem: quæ tamen verbo tribuitur in constructionis distributione. Unde colligitur, non exceptivum, sed conditionale esse τὸ εἰ μή: ut si dicas, ποίησον τοῦτο εἰ μὴ θέλεις με ἀποθανεῖν. Quæ locutio sic resolvitur: ποίησον τοῦτο εἰ θέλεις με μὴ ἀποθανεῖν. Si verò dixeris, μὴ ποιήσεις τοῦτο εἰ μὴ θέλεις με ἀποθανεῖν, tunc exceptivum sensum habebit τὸ εἰ μή, in quo τὸ μὴ otiosum erit; quia non infinitivo ἀποθανεῖν (quod potiùs affirmare intendit qui loquitur) sed verbo θέλεις, quod in clausulâ principem locum habet, tribuitur.

Εἴπερ.

Εἴπερ, ex εἰ conditionali, & περ limitativo constans, simplicis conditionis plerunque notam habet; limitatione tantùm ab εἰ differens. In quâ significatione duplicem ἔλλειψιν patitur, in diversis loquendi formis; aut enim verbum subaudiendum desiderat, ut apud Aristophanem in Nebulis: ἔπειτ' ἀπὸ ταῤῥοῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖν, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς

γῆς

γῆς εἴπερ. Ubi verbum βούλει subintelligitur, cum repetitione verbi ὑπερφρονεῖν: ut sit integra locutio, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς, εἴπερ βούλει ὑπερφρονεῖν, *si modò, si tandem despicere vis.* Plenâ locutione usus est idem Aristoph. in Ranis: εἶτ' οὐχὶ Σοφοκλέα πρότερον ὄντ' Εὐριπίδου, μέλλεις ἀναγαγεῖν εἴπερ ἐκεῖθεν δεῖ σ' ἄγειν. In hâc eâdem loquendi formâ adjungitur ipsi particula ἄρα συλλογιστικὸν, & παραγραφικὸν ἐκ παραλλήλου τῷ περ: quod easdem qualitates designat. Synes. τοῦτο μὲν οὐκ ἔστιν ὅλως φιλίαν ἀπειπεῖν, ἀλλ' ἔχθραν ἀνειπεῖν. ἤρκει γὰρ εἴπερ ἄρα τὸ μὴ συνανιᾶσθαι. τὸ δὲ προσονειδίσαι πόῤῥω δεινῶν. Ubi εἴπερ ἄρα *si quidem* vel *si modò* significat, & ἐλλειπτικῶς dicitur; esset enim integra locutio, εἴπερ ἄρα τοῦτο ἔδει ποιεῖν, *si quidem id erat faciendum.* Sic apud Galen. primo, περὶ διαγνώσ. φανερὸν μὲν γὰρ ὡς οὐκ ἐνδέχεται κατὰ τὸν τοιοῦτον τρόπον τῆς ἐπαφῆς αἰσθέσθαι τῶν πρώτων τῆς διαστολῆς. λοιπὸν οὖν εἴπερ ἄρα, ἐν ταῖς θλιβούσαις ἐπιβολαῖς αἰσθέσθαι. Ubi verbum ἐνδέχεται ex superioribus repetendum est. Et tertio ejusdem tractatûs: οὐκοῦν οἷόν τε φωρᾶσθαι τῆς διαστάσεως ἁπάσης τὴν κίνησιν, ἀλλὰ μόνον τοῦ ἔξω πέρατος. ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς συστολῆς, εἴπερ ἄρα τὴν ἀρχὴν μόνην καὶ τὴν ἀποχώρησιν, ἄλλο δὲ οὐδέν. Ubi οἷόν τε φωρᾶσθαι ex superioribus repetendum est.

Dicitur etiam cum ἀλλὰ præposito, propter negationem præcedentem, ut ejusdem tractatûs libro 4. ὥστε οὐδ' αἰσθήσει διαγνωστὸς ὁ τόνος, ἀλλ' εἴπερ ἄρα διὰ σημείου τινός. Alteram ἔλλειψιν patitur particula εἴπερ, cùm totum consequens locutionis omittitur, in hypotheticis locutionibus; ut apud Hom. Iliad. α'.

'Αλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι 'Αχαιοὶ
"Αρσαντες κατὰ θυμὸν ὅπως ἀντάξιον ἔσται.

Ubi deest consequens κατ' ἀποσιώπησιν, ut Grammatici vocant. Sic infrà eodem libro,

Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλησιν 'Ολύμπιος ἀστεροπητὴς
'Εξ ἑδέων στυφελίξαι, ὁ γὰρ πολὺ φέρτερός ἐστι.

Significat etiam conditionem positivam, cùm pro ἐ-

περὶ δὴ accipitur; ut apud Aristotelem θ. Politic. ἓν δὲ τὸ ζῆν ὡς βούλεταί τις. τοῦτο γὰρ τῆς ἐλευθερίας ἔργον εἶναι φασὶν, εἴπερ τοῦ δούλου ὄντος τὸ ζῆν μὴ ὡς βούλεται. Sic in communi hominum locutione sæpe *si* pro *quoniam* usurpatur.

Εἴπερ etiam ut εἰ ἄλλο nominis omnibus casibus in omnibus generibus præpositum, intensionis notam habet. Gregor. χρέος δὲ, εἴπερ ἄλλο τι, τοῖς ἀγαθοῖς τά τε ἄλλα, &c Demosthen. ἄξιον δὲ, εἴπερ περὶ του ἄλλου, καὶ περὶ τοῦδε διελθεῖν.

Εἰς.

ΕΙΣ præpositio, prout compendiosis locutionibus servit, in hoc Commentario locum habet: qualis est illa locutio apud Pausan. καὶ τὰ μὲν εἰς Μέδουσαν οὕτως ἔχει: vel οὕτως εἰρήσθω. In cujusmodi locutionibus adjectivum nomen vel participium articulo τὰ subjiciendum subauditur; ut sit, καὶ τὰ μὲν εἰς Μέδουσαν ἀνήκοντα, vel προσήκοντα, id est, *ea quæ ad Medusam attinent.*

Εἶτα, & Ἔπειτα.

ΕΙΤΑ, & ἔπειτα adverbia sunt τάξεως. Quæ præter notam significationem, interrogatione cum quâdam indignatione & vehementiâ proferuntur; ut apud Aristophanem in Pluto: ὦ μιαρώτατε ἀνδρῶν ἁπάντων εἶτ' ἐσίγας Πλοῦτος ὤν; Et infrà, εἶτ' οὐ διαπέμπεις καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς φίλους; Et in Nebulis: εἶτ' ἄνδρα τὸν αὐτοῦ τί χρὴ πεισῆναι; οὐδέποτέ γε, &c. In quo sensu accommodatur etiam ἔπειτα. Ut de ipso dicetur.

Præ se fert autem indignationem & vehementiam, tum propter vim interrogationis, tum etiam quia illativum est, & ex quibusdam præmissis subsequitur. Ex præmissis autem veris nostro jure videmur aliquid inferre, ideóque illatum sub interrogationis formâ pro majori efficacitate proferimus. Alioquin

oquin si præmissæ, aut antecedens dubium, & invalidum esset, ridiculum esset interrogativè inferre aliquid. Juxta igitur sui etymologiam & præcipuam significationem εἶτα particula (prout consecutionem significat) hunc quoque secundarium sensum habet; quippe cùm illatio naturâ præmissis posterior sit.

Porrò, interrogativam formam si detraxeris, particula εἶτα idem erit quod οὐκοῦν, & τοίνυν, & reliquæ particulæ, quas συλλογιστικὰς Græci Grammatici vocant. Isocrates in Panegyr. cùm multa crimina objecisset iis, qui Atheniensium imperium incusabant, infert: εἶτα οὐκ αἰσχύνονται τὰς μὲν ἑαυτῶν πόλεις οὕτως ἀνόμως διαθέντες, τῆς δ' ἡμετέρας ἀδίκως κατηγοροῦντες. Cujus locutionis sensus est: cùm igitur proprias ipsi patrias adeò malè tractârint, sequitur ut pudere ipsos conveniat civitati nostræ maledicere; atque ità Italorum illi formulæ respondet: *E poi non si vergognano trattando così iniquamente le loro città* &c. De quo particulæ hujus sensu nonnulla in ὅτι particulâ dicta sunt.

Abundare etiam videtur interdum particula εἶτα, ut apud Aristophanem in Ranis: οὐ γὰρ δὴ γελοῖον ἦν εἰ Ξανθίας δοῦλος ὢν, ἐν στρώμασι Μιλησίοις ἀνατετραμμένος κινῶν ὀρχηστρίδ' εἶτ' ᾔτησεν ἀμίδα. Ubi simpliciter consequentiam significat, cui fortasse responderet Latina particula (*tamen*). Alibi consequentiam cum emphasi absurdi quando videlicet aliquid ex non causâ sequitur; ut apud Aristophanem in Pluto: πῶς ἂν εἴης χρηστὸς ὦ τοιχωρύχε, εἴ σοι προσῆκον μηδὲν εἶτ' ἀπεχθάνῃ: tamen stomacharis. Et rursus, τὸν μισθὸν τῶν κωμικῶν, ῥήτωρ ὤν, εἶτ' ἀποβάλῃ: neque enim ex eo quòd nihil ad Sycophantam illum pertinebant negotiationes; sequi deberet, ut sibi inimicitias comparare velit: nec ex eo quòd Rhetor esset alius quidam, sequitur ut Comicorum mercedem usurpare debeat. Atque etiam tum

Latinæ particulæ *tamen* reſpondebit; cùm ſit Rhetor, Comicorum tamen mercedem uſurpat ac devorat.

Accipitur etiam εἶτα pro *demum, denique, cæterùm*, ut apud Ariſtophanem in Avibus : Sycophanta quidam interrogatus quiſnam eſſet, & quorſum veniſſet? reſpondet, κλητὴρ εἰμὶ νησιωτικὸς καὶ συκοφάντης. εἶτα δέομαι πτερὰ λαβὼν κύκλῳ περισοβεῖν τὰς πόλεις καλούμενος. Ubi εἶτα, ἀντὶ τοῦ λοιπὸν, *cæterùm, alas ut mihi commodes opus eſt, ut ſurſum deorſùmque celeriter curſitem ad homines in jus vocandos*. Et ſic εἶτα cauſativum ſenſum habet pro *quare* & *quapropter*.

Ἐμοί.

Ἐμοὶ, dativus primæ perſonæ pronominum, quod & μοι ſine primâ ſyllabâ dicitur, ſi ſimpliciter primam perſonam ſine emphaſi aut oppoſitione deſignare opus ſit, poſtponitur ſemper cuidam orationis parti, cui proprium accentum tranſmittit. Contrà ἐμοὶ, quod ſemper proprium accentum obtinet, ſemper itidem emphaſin aut oppoſitionem deſignat. Si enim dicas μέλει μοι, vel μελήσει μοι, ſimpliciter curæ tibi eſſe aliquid, vel fore aſſeris. Si verò ἐμοὶ μελήσει, tibi ſoli, vel tibi præ cæteris aliis curæ fore ſignificas. Neque parùm intereſt, utrùm μελήσει ἐμοὶ dicas, an ἐμοὶ μελήσει. Nam hoc majorem emphaſin habet.

Idem accidit σοὶ, ſecundæ perſonæ, quod ſemper μονοσύλλαβον eſt, ſolóque accentu denotat ἔμφασιν aut oppoſitionem. Nam ſimpliciter acceptum, ſemper ἐγκλίνεται, id eſt, præcedentis dictionis accentu nititur, vel certè ſuum præcedenti tranſmittit. Sin ἔμφασιν, aut oppoſitionem denotare opus ſit, proprium accentum retinet, verbóque plerunque proximè præponitur. Ariſtoph. in Pluto : σοὶ λέγει τοῦτο οὐκ ἐμοί. Hâc eâdem ratione numero multitudinis utriuſque pronominis voces in conſtructionē veniunt.

Et

Et idcirco illud Lucæ 12. διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω, majorem emphasin habet, quàm si διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν dixisset.

Ἕνεκα ἐμοῦ.

Ἕνεκα ἐμοῦ: sic dicitur, ut δι' ἐμέ, de quo suprà, id est, *quantum in me est*, vel, *quod ad me attinet.* Aristoph in Acharnensibus: λάβε δ' ἐμοῦ γ' ἕνεκα τὴν αἶγα κωλῆν. Sic Xenoph ἀλλ' ἐξεῖναι ἡμῖν ἐκείνου ἕνεκα πρὸς τὸ ἡμέτερον συμφέρον πάντα τίθεσθαι. Et Demosth. οὐδὲ γὰρ καὶ εἰ πάνυ χρηστός ἐστιν ὡς ἐμοῦ γ' ἕνεκα ἔστω, βελτίων ἐστὶ τῆς πόλεως. Vide in dictione διά.

Ἐπεί.

Ἐπεί, particula in ordine orationis, παρασυναπτική vocatur à Grammaticis, ut quæ in conditionalibus locutionibus antecedenti serviens, ipsam connectit cum consequente. Potestate autem est αἰτιολογική, ut quæ non solùm consequentiæ causa est in conditionalibus, sed etiam essentiæ rei causam reddit in simplicibus locutionibus; ut apud Aristoph. in Pluto: Καρ. καὶ τούς γε παῖδας φασὶ ταυτὸ τοῦτο δρᾶν. Χρεμ. οὐ τούς γε χρηστούς, ἀλλὰ τοὺς πόρνους. ἐπεὶ αἰτοῦσιν οὐκ ἀργύριον οἱ χρηστοί. Ac si dixisset, οὐ γὰρ αἰτοῦσιν ἀργύριον οἱ Χρηστοί. Et infrá: Κακόδαιμον ὀσφραίνῃ τι. Δικ. τοῦ ψύχους γ' ἴσως. τοιοῦτον ἀμπέχεται τριβώνιον; *quoniam hujusmodi pallium induitur.*

Servit etiam probationibus in allegatione signi alicujus, eo modo quo etiam γάρ, ut de ipso dictum est. Aristophanes in Pluto: οἴμοι τάλας, μῶν καὶ σὺ μετέχων καταγελᾷς; ἐπεὶ πόθεν θοἰμάτιον εἴληφας τοδί; ἐχθὲς δ' ἔχοντ' εἶδόν σ' ἐγὼ τριβώνιον. Ubi Sycophanta probare intendit id quod interrogativè proposuit, μῶν καὶ σὺ μετέχεις; probatio autem est, ἐπεὶ εἰ μὴ μετεῖχες, πόθεν ἂν ἔχες τὸ ἱμάτιον τοδί;

nam

nam nisi particeps esses, &c. Sic Isccrates, excusans se non infenso animo in Lacedæmonios invectum fuisse, increpationémque à calumnia differre docens, in illis verbis, τὸν γὰρ αὐτὸν λόγον οὐχ ὁμοίως ὑπολαμβάνειν δεῖ μὴ μετὰ τῆς αὐτῆς διανοίας λεγόμενον, subdit, ἐπεὶ καὶ τοῦτ' εἴχομεν αὐτοῖς ἐπιτιμᾷν. Ubi ἐπεὶ confirmat quod dicit se non ad detrahendum Lacedæmoniis dixisse ea quæ dixerat, nam cùm multa alia posset recensere, tamen omittit. In quo sensu acceptum ἐπεὶ, fit, ut in probationibus affirmativarum propositionum idem ferè significet quod εἰ δὴ μή. Plato in Gorgiâ: οὐκ οἴῃ ἐξεληλέγχθαι ὦ Σώκρατες ὅταν τοιαῦτα λέγῃς ἃ οὐδεὶς ἂν φήσειεν ἀνθρώπων; ἐπεὶ ἐροῦ τινὰ τούτων, *quòd si mihi non credis, percontare horum aliquem.* Advertendum autem, si ad affirmativam positionem probandam adhibeatur ἐπεὶ particula, tunc pro εἰ δὲ μὴ accipi: ut proximo exemplo Platonis; in quo interrogatio affirmationem infert. Valet enim ac si dixisset, ὅταν τοιαῦτα λέγῃς ὦ Σώκρατες ἐξελέγχῃ δήπουθεν.

Cùm verò ad negationem probandam adhibetur, pro εἰ δὲ accipitur. Aristophanes in Nebulis: ἀλλ' ὦ πόνηρε ταῦτά γ' ἔστ' οὐκ ἄῤῥενα, ἐπεὶ πῶς ἂν καλέσειας ἐντυχὼν Ἀμυνίᾳ; *quod si negas hæc esse masculina, dic quæso quonam modo vocares Amyniam?* Et in Vespis: νόσον γὰρ ὁ πατὴρ ἀλλόκοτον αὐτοῦ νοσεῖ. ἣν οὐδεὶς ἂν γνοίη πότ' οὐδ' ἂν ξυμβάλοι, εἰ μὴ πίθοιθ' ἡμῶν. ἐπεὶ τοπάζετε: est enim ἐπεὶ pro εἰ δὲ μή. Vel potiùs, εἰ γὰρ φατὲ ξυμβαλεῖν ἄν, τοπάζετε: quòd si conjicere vos posse arbitramini, facite periculum; vel, alioquin, facite periculum. Sic apud Synesium, de quodam servo vinoso: πλείτω δεδεμένος ὑπὸ τοῦ καταστρώματος. μὴ γὰρ εἰς κοίλην ναῦν, ἐπεὶ θαυμάσῃς εἰ συχνὰ τῶν κεραμίων ὑμῖν ἐνδεῆ ποιήσει. Ubi si ad præceptum affirmativum referatur ἐπεὶ particula, pro εἰ δὲ μὴ accipitur; sin ad propinquius μὴ γὰρ εἰς κοίλην ναῦν, cùm negatio præcedat, pro εἰ δὲ positum

positum erit: repetitur enim tota propositio cum contrariâ qualitate, εἰ δὲ εἰς κοίλην ναῦν πλεύσεται. Dicitur & ἐπείτοι. Lucian. in Epist. Saturnalibus: εἰ γοῦν ἐπίςαισθε τοὺς φόβους καὶ τὰς μερίμνας ἃς ἔχουσι, πάνυ ἂν ὑμῖν φευκτέον ὁ πλοῦτος ἔδοξεν. ἐπείτοι οἴει με αὐτὸν οὕτως ἄν ποτε κορυβαντιάσαι, & reliqua. Ubi pro εἰ δὲ μὴ, vel εἰ γὰρ μὴ ponitur. Probat enim affirmativam positionem φευκτέον εἶναι τὸν πλοῦτον: cujus contrarium destruens infert, εἰ γὰρ μὴ ἦν φευκτέον, quod nisi ita esset, censes me, &c. Habet autem κατὰ μετάληψιν sensum hunc particula ἐπεὶ, quatenus idem valet quod γὰρ, quod pro *alioquin* accipitur, ut de ipso dictum est.

Accipitur etiam τὸ ἐπεὶ in sensu adverbii temporis, pro *quum*, & *posteaquam*. Plutarch. ἐπεὶ δὲ ὤφθη ὁ ςόλος: sic ἐπεὶ δὴ ἐδειπνησεν, ἀντὶ τοῦ, μετὰ δὲ τὸ δειπνῆσαι. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο πρὸς τῇ πύλῃ, *posteaquam ad portam venit*. Jungitur etiam τῷ τάχιςα adverbio in hâc significatione, ut τάχιςα ἐπεὶ, quod etiam ἐπεὶ τάχιςα: κατὰ μετάθεσιν, pro τάχιςα ἐπεὶ, id est, τάχιςα μετὰ τὸ, quod etiam pro ἐπειδὴ dicitur. Demosth. ἐπειδὴ τάχιςα ἐξουσία ἐγένετο, *simul atque potestas facta est*, vel, *statim ut potestas data est*. In quâ significatione interdum infinitivo jungitur; ut apud Platonem in Sympos. ἐπεὶ δὴ γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀγάθωνος ἀνεῳγμένην καταλαμβάνειν τὴν θύραν. Idem in 10. de Repub. ἐπεὶ δὲ κατὰ χολὴν σκέψασθαι κόπτεσθαί τε καὶ ὀδύρεσθαι. In cujusmodi locutionibus verbum extrinsecus est subintelligendum.

'Επειδὴ.

ΕΠειδὴ, ex ἐπεὶ & δὴ, particula constat; & pro *ut* conjunctio est, παρασυναπτικὸν μέρος à Grammaticis appellatur; quo non ine positivas conditiones constituit, & in antecedenti parte

parte primum locum obtinet,& consequens aliquod promittit; ut, ἐπειδὴ τὸ εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι συμβαίνει περὶ πάσας τὰς μεθόδους: post quæ consequens pars clausulæ exspectanda est; nam si sine ἐπειδὴ dixisset, τὸ εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι συμβαίνει, &c. clausula ibi per se terminaretur, nec ipsi subsequens aliquod deberetur. Cùm itaque particula hæc nexum afferat orationi, & ab ἐπεὶ, qui συναπτικὸς dicitur, derivetur, meritò ut ἀπὸ τοῦ συνθέτου παρασύνθετον, sic ἀπὸ τοῦ συναπτικοῦ παρασυναπτικὸν appellatur, atque ità Latinæ particulæ *quoniam* respondet, & Italicæ causali *poiche*.

Nec consequentiæ modò causativum est, sed rei quoque modò causam designat, modò signum. Unde sæpe pro γὰρ causali, vel διὰ τὸ, & ἕνεκα τοῦ accipitur. Et tunc postponitur in serie Orationis.

Accipitur etiam pro adverbio temporis, ut de ἐπεὶ dictum est, à quo derivatur ἐπειδὴ: cui si addatur ἂν particula, fit ἐπειδὰν adverbium temporis; quod propter ἂν, ἀοριστολογικὸν, semper futurum respicit, & idcirco subjunctivo jungitur. Lucian. εἴρητο δὲ αὐτοῖς ἐπειδὰν ἴδωσι παρεληλυθότας τοὺς πολεμίους ἐπανίστασθαι: mandatum ipsis fuerat ut ubi hostes viderint, insurgerent; quod per Optativum aptiùs diceretur, ἐπειδὰν ἴδοιεν, simul atque hostes vidissent, si rei præteritæ narrationem respiciamus: sed respectu temporis dictum est, ἐπειδὰν ἴδωσιν, ac si ὁπόταν ἴδωσιν diceres.

Ἔπειτα.

Ἔπειτα, etiam ejusdem classis cum εἶτα, ipsum quoque interrogativè cum quâdam indignatione & vehementiâ, quemadmodum εἶτα profertur. Aristoph. in Plut. ἔπειτ' ἀπολιπὼν τοὺς θεοὺς ἐνθάδε μένεις. Et in Nebul. ἔπειτ' ἀπὸ ταῤῥοῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς, εἴπερ. Ità Italicè, *e poi tu dispregi*, &c. Ponitur etiam præponere in

suâ propriâ significatione. Quod siquis non animadverterit, putabit abundare adverbium hoc, aut certè hærebit circa ejus significationem; ut apud Aristophanem in Pluto inducitur quidam qui adolescentem laudat, quòd se à Vetulæ cujusdam consuetudine subtraxerit, δῆλον ὅτι τοῦ τρόπου τις οὐ μοχθηρὸς ἦν. ἔπειτα πλὴν φακῆς οὐκ ἔθ' ἥδεται φακῇ. πρὸ τοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντα κατήσθιεν. Est enim ordo: δῆλον ὅτι τοῦ τρόπου τις οὐ μοχθηρὸς ἦν, εἰ πρὸ τοῦ μὲν ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντα κατήσθιεν. ἔπειτα πλὴν φακῆς οὐκ ἔθ' ἥδεται φακῇ. Ubi τάξεως adverbium erit. Quæ significatio in narrationum transitionibus quibusdam obscuratur, propter præposterum & figuratum ordinem narrationis; ut in illis carminibus Ὀδυσσ. δ'.

Νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ.
Αἰγύπτου προπάροιθε (Φάρον δέ ἑ κικλήσκουσιν.)

Ubi multis Pharon Insulam describens poëta, subdit,

Ἔνθα με εἴκοσιν ἤματ' ἔχον θεοί.—

Et Ὀδυσσ. κ'. similem narrationem auspicatur:

Νῆσον ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος τετάνυσται.

Ubi etiam in describendâ Insulâ illâ, multis versibus consumptis, subdit:

Ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.

Quæ narrationes, ut natura sermonis requirit, ordinarentur hoc modo: ἔπειτα ἐς νῆσον ἥτις ἐστὶν Αἰγύπτου προπάροιθεν, ἣν Φάρον καλοῦσιν, εἴκοσιν ἤματα ἔχον με οἱ θεοί. In altero loco: ἔπειτα ἐς νῆσον λάχειαν κατεπλέομεν, ἣ παρὲκ τοῦ λιμένος τετάνυσται, & reliqua: si sic ordinaretur narratio, manifestum esset, ἔπειτα adverbium, id quod ordine temporis prius & posterius est significare, & pro μετὰ ταῦτα accipi. Videtur etiam abundare in illo carmine Iliad. ι.

—— Οὐ σύ γ' ἔπειτα
Τυδέος ἔκγονός ἐσσι, ——

cùm tamen illativum sit, & pro *quare* & *quapropter* accipiatur.

accipiatur. Inducitur enim ibi Minerva ad Diomedem dicens,

Σοὶ δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἵσταμαι, ἠδὲ φυλάσσω,
Καί σε προφρονέως κέλομαι Τρώεσσι μάχεσθαι.
Ἀλλά σευ ἢ κάματος πολυάϊξ γυῖα δέδυκεν,
Ἤ νύ σέ που δέος ἴσχει ἀκήριον, οὐ σύ γ' ἔπειτα
Τυδέος ἔκγονός ἐσσι.———

Quorum verborum sensus est: Cùm ego tibi semper assistam téque tuear, nimirum vel propter lassitudinem à pugnando destiteris, vel propter timiditatem: quod si ità esset, sequeretur ut minimè è Tydeo procreatus esse dicerere. Illativè item accipitur Iliad. κ'.

Εἰ μὲν δὴ ἕταρόν γε κελεύετε αὐτὸν ἑλέσθαι,
Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,
Οὗ πέρι μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ, &c.

est enim consequentia: Cùm potestatem detis mihi arbitratu meo socium deligendi, sciámque Ulyssem talem & talem esse, sequitur ut hunc ipsum cæteris omnibus præponam. Sic Ὀδυσσ. α'.

Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,
Ὃς πέρι μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, &c.———

Cùm Ulysses talis & talis sit, sequitur ut non obliviscar causam ejus. In eodem libro temporis consequentiam significat in sermone hypothetico:

Εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα,———
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον Ἀργειφόντην
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν,——— id est,

Si Ulyssem ad sua reducere statuimus, sequitur, id est, *reliquum est, ut Mercurium ad insulam, in quâ commoratur Ulysses, mittamus.* Ex quibus patet duplicem esse consequentiam & illationem, alteram quidem rationis, ut posito aliquo sequatur ex propositis, alteram temporis, ut post aliquod sequatur aliud faciendum.

CAP. 10. *De Particulis* Ἐξ ὧν, & ἀφ' ὧν & ἔξω, *aliisque nonnullis.*

'Ἐξ ὧν & ἀφ' ὧν, quasi formales & complexæ voces describuntur à Budæo. Quarum exempla affert ex Demosth. καὶ περιεστήκει τοῖς βοηθείας δεήσεσθαι δοκοῦσιν ἀφ' ὧν ἔπραττον οὗτοι, αὐτοῖς βοηθεῖν ἑτέροις ἐξ ὧν ἐπείσθητέ μοι. Et rursus, δηλοῖς δ' ἐξ ὧν ζῇς. Quas voces per τμῆσιν etiam elegantiùs efferri docet; ut apud Demosth. ἐκ μὲν ὧν αὐτοὶ συνεβούλευον, pro ἐξ ὧν μὲν αὐτοὶ, & alibi: ἐκ δὲ ὧν ἡμᾶς ἐρεῖν ἔφασαν, pro ἐξ ὧν δέ: sic ἐκ γὰρ ὧν, apud Herodianum, pro ἐξ ὧν γάρ. Quæ quidem τμῆσις nihil aliud est nisi reductio prædictarum conjunctionum, μὲν videlicet, & δὲ, & γὰρ, ad locum sibi congruentem: Ut dictum est de vocibus εἰ δὲ βούλει, & εἰ βούλει δέ.

Cæterùm cùm uniuscujusque prædictarum vocum singulæ partes in constructionis distributione ad diversa referantur, seorsúmque singulæ suum officium præstent, nihil est cur ipsas ut complexas & formales describamus. Nam sic & δι' ὧν, & καθ' ὧν, & περὶ ὧν, & alias hujusmodi describere oporteret; nec enim ut de ἀνθ' ὧν, in quâ ὧν Genitivus nonnunquam nulli antecedenti respondet: Sic de his dici potest, in quibus ὧν Genitivus præpositioni serviens adjuncti quoque verbi casum introducit, puta supràdicta exempla ἀφ' ὧν ἔπραττον οὗτοι, sic resolvimus, ἀπ' ἐκείνων ἃ ἔπραττον οὗτοι, & ἐξ ὧν ἐπείσθητέ μοι, ἐξ ἐκείνων ἃ ἐπείσθητέ μοι, vel ἃ ἐπράξατε πεισθέντες ἐμοί. Quare illud Isocratis in Panegyr. τῷ δὲ κοινῷ τῶν συμμάχων οὐδὲν τοιοῦτον κατασκευάζουσιν ἐξ ὧν αὐτοῖς ἔσται, & reliqua; rectiùs ἐξ οὗ fortasse legeretur ἀντὶ τοῦ δι' ὃ, id est, *propter quod.*

Ἔξω.

Ἔξω.

Ἔξω, adverbium locale, *extra* significat; interdum pro *ultra*, vel *præter* additamentum significat, & idem quod *amplius* sonat; ut apud Isocratem in Panegyr. τί γὰρ ἂν καὶ βουληθείημεν ἡμῖν προσγενέσθαι μέλλουσι βασιλεῖ πολεμεῖν, ἔξω τῶν νῦν ὑπαρχόντων; *ad ea quæ nobis adsunt?* ac si dixisset, πρὸς τοῖς νῦν ὑπάρχουσιν. Cujus significationis ratio est, quòd id quod alicui quantitati additur, extrinsecus ipsi accedit.

Ἐς.

Ἐς Præpositio, quæ εἰς plerumque dicitur, interdum terminum loci vel temporis significat; ut apud Latinos, *ad* pro *usque*. Herod. ἐς τὸ ἐξεῖλε, *donec expugnavit*: sic dicitur ἐς ἐμὲ, *usque ad mea tempora*. Hunc sensum habet etiam in vocibus ἐς τὸ παρεόντα, id est, *in præsens tempus*; & εἰς ἀεὶ, *in perpetuum*; & εἰσαῦθις, *in posterum*; ἐς δεῦρο, *hucusque*. Sic apud Sophoclem: ἐς πότε; *quousque?* interrogativè; pro μέχρι πότε, ἐς πότε λήξει πολυπλάγκτων ἐτέων ἀριθμός; exempla localis significationis non desunt apud Auctores.

Ἔϛε.

Ἔϛε, ex ἐς prædictum sensum habente, & τε particulâ fit ἔϛε adverbium loci & temporis; cui adverbio additur ἂν, & fit ἔϛ' ἂν. Xenophon 3. ἀπομνημον. ἔϛ' ἂν δὲ ἢ χειμῶνα ἢ πολεμίους δείσωσι, τὰ κελευόμενα ποιοῦσιν, id est, *donec & quandiu tempestatem vel hostes verentur, imperata faciunt homines.*

Differt ἔϛε ab ἔϛ' ἂν, quòd ἔϛε certum definitúmque spatium ac terminum designat, & idcirco præterito jungitur, ἔϛε ἦλθεν ἀνέμενα, *exspectavi donec venit*: ἔϛ' ἂν, propter vim ἂν particulæ, futurum

respicit, & interminatum spatium significat; ut si dicamus, *ἀνάμενον ἕς' ἂν ἔλθῃ, expecta, dum* vel *quoad veniat*; ut in illo carmine,

Ἔς' ἂν ὕδωρ τε νάοι καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλοι.

Ἔτι τοίνυν.

Ἔτι τοίνυν, duæ voces sunt appositæ, neque formalem notam constituunt, sed sejunctim unaquæque suam vim indicat: nam ἔτι *adhuc*, & *amplius*, vel *præterea*, τοίνυν, *igitur*, vel *itaque* significat; ex quarum vocum appositione transitio continuationi juncta designatur. Demosth. ἔτι τοίνυν ἴσως ἐρῦσιν, *atque illud etiam fortasse dicturi sunt*. Idem, ἔτι τοίνυν εἰ μηδένα μηδὲν ἔχοντα ἔχοιμι δεῖξαι τῶν πρέσβεων. In quibus exemplis & similibus, si τοίνυν particulam demas, transitio quidem remanebit, continuatio peribit; ut si diceres, ἔτι εἰ μηδένα μηδὲν ἔχοντα ἔχοιμι δεῖξαι, &c.

Ἐφ' ὅσον.

Ἐφ' ὅσον, id est, ἐπὶ ὅσον, limitativa vox est, quando nomen ὅσον nulli substantivo expresso, vel subaudito subjicitur; & significat *quatenus*, & *in quantum*, sicut & καθ' ὅσον. Theophr. περὶ ὧν λέγομεν ἴσως ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἱστορίας: *quatenus*, & *in quantum historiam novimus*. Quum verò accusativus χρόνον subauditur, limitativa temporis est vox ἐφ' ὅσον. Quo modo intelligi potest apud Arist. in 8 Ethic. ἐπὶ τοσῦτον γάρ εἰσιν ἡδεῖς, ἐφ' ὅσον ἐλπίδας ἔχουσιν ἀγαθῦ: *eatenus, quatenus*, vel *tamdiu, quamdiu*. Et in hoc sensu accepit Latinus Interpres Evangelii secundùm Matthæum cap. 25. ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τῶν ἀδελφῶν μου, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Ubi Latinus interpres, *quamdiu fecistis uni de fratribus meis, mihi fecistis*.

'Εφ' ᾧ, pro ἐπὶ τῷ: si ad nomen aliquod refertur, tunc ᾧ articulus est; ut apud Aristoph.
καὶ οἱ πέρδικες δύο ποιοῦνται τὴν ᾠὸν σηκὸς.
καὶ ἐφ' ᾧ μὲν ἡ θήλεια, ἐπὶ θατέρῳ δὲ ὁ ἄρρην ἐπωάζει. Et sic illud ᾧ, ut articulus sumitur: cùm verò ad nullum nomen expressum refertur, pactum & conditionem designat Quod etiam ἐφ' ᾧτε dicitur πλὴν νασμῷ τῷ τε, & variè construitur; & minùs quidem ab articuli naturâ recedit, quando infiniti vocibus conjungitur. Aristoph. ἐφ' ᾧτ' ἐκεῖσε μηδέ ποτέ μ' ἐλθεῖν ἔτι, & ἐφ' ᾧτε μετέχειν, id est ἐπὶ τῷ μετέχειν Cùm verò indicativi modi vocibus jungitur, tunc magis ab articuli naturâ recedit; præsertim si cum subjunctivo copuletur; ut apud Pausaniam in Laconicis: τοῖς Αθηναίοις ἐπὶ μακρότατον ἀντιγῦσιν ἐποιήσατο ὁ 'Αντίγονος εἰρήνην ἐφ' ᾧτε σφίσιν ἐπαγκάγη φρουρὰν ἐς τὸ μουσεῖον. Qui locus mendi suspectus est: exempla constructionis hujus vocis cum indicativi vocibus sexcenta sunt apud Auctores. Thucydides: εἰ μὴ ἀπάγοιτε εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἀλλ' ἐμφιλοχωρήσαντες, παρέδωκαν ἑαυτοὺς τοῖς Θετταλοῖς ἐλθεῖν καθ' ὁμολογίας ἐφ' ᾧτε ὅτε ἐξάξουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας, ὅτε ἀποκλείουσι Sic apud Pausaniam: ἐφ' ᾧτε βοηθήσει. Idem Pausan. alibi cum præsenti indicativi, mendosè (ut opinor) Μελάμπους ὁ 'Αμυθάονος ἔπαυσε σφᾶς τῆς νόσου, ἐφ' ᾧτε αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς Βίας τῷ 'Αναξαγόρᾳ τὸ ἶσον ἔχουσιν: ἕξουσιν enim mihi videtur in futuro Indicativi quo modo etiam ἐφ' ᾧ construitur apud Thucydidem, ἐφ' ᾧ τοὺς ἄνδρας κομιοῦνται. Quod aoristo Indicativi junxit Synesius: καὶ τὸν ἥλιον εἶδεν ἐπὶ ῥητοῖς ἄνθρωπος ἐφ' ᾧ Γεννάδιον ἐγκάψειν: ἀντὶ τοῦ ἐγκάψατο, id est, *qui in tenebris carceris vinctus detinebatur, in lucem extractus est pactis conditionibus; quare Gennadium detulit:* quod planiùs de futuro diceretur, ut Gennadium deferret:

 quanquam

quanquam aoristus sæpe videtur habere vim futuri, præsertim si adsit vel intelligatur particula ἄν.

Dicitur & ἐφ' ὅτῳ: nam ὅτε, & ὅτῳ, pro οὗ & ᾧ, articuli vocibus accipiuntur. Lucian. ἐφ' ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. Affert aliud exemplum Budæus, ἐμὲ δὲ μηδὲν ἔχεις ἐφ' ὅτῳ τοῦτο ποιήσεις. Ubi cùm ὅτῳ articulus ad nomen μηδὲν referatur, suam nativam habet constructionem, nec inter voces extra propriam significationem & constructionem acceptas, quales in hoc commentario recensentur, collocandus est, ut in præfatione operis admonuimus.

Ἐφ' οἷς, etiam in hoc sensu invenitur, ut apud Synesium: καὶ ἐφ' οἷς τὸ Σεκουῖνδον εὖ ἐποίησας, ἡμᾶς ἐτίμησας: καὶ ἐφ' οἷς ἔτω χαίρων τιμᾶς, ἐξηγητήσω σαυτοῦ καὶ ἐποίησας εἶναι σούς, id est, *in eo quod* Quo in loco particula hæc cùm ad nullum nomen referatur, adverbialiter accipitur.

Ἐφ' ὅ, etiam legitur apud Synesium, pro ἐφ' ᾧ, mendosè ut opinor, οἶμαί σε τὴν θεσπεσίαν ψυχὴν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο καταπεμφθῆναι ἐφ' ὅ κοινὸν ἀγαθὸν ἀνθρώποις εἶναι. Ubi Librarius secutus casum præcedendis articuli. in eodem formavit ἐφ' ὅ: cùm meo judicio ἐφ' ᾧ legi debeat; quod & ἐπὶ τῷ dici potest, id est, *ad hoc, ut.*

Ἕως τέως.

ΕΩΣ: adverbium temporis, genitivo nominum construitur; ἕως ἑσπέρας, *usque ad vesperam*: verbalibus vocibus junctum, respondet τῷ τέως: quod tamen plerumque supprimitur subintelligendum. Nam si præsenti Indicativi modi jungatur, ut si dicas, ἕως εἰμὶ καὶ πνέω, supplendum est aliquid, quod futurum tempus respiciat, puta τέως ποιήσω, vel ἐ ποιήσω, & tunc significat *donec*, & *quoad*: sic dictum est illud, ἕως ἐμπνεῖ τε, καὶ δύναται, *quoad spirat, & potest.* Sin paratatico jungatur, tunc consequens quod erit subintelligendum, præteritum tempus

respiciet;

respiciet; ut ἕως ἔζη, τέως τοῦτ' ἐποίησε, *donec vivebat*, id est, *quamdiu vixit, tamdiu id egit.* Potest & aoristi vocibus jungi hoc modo, πολλὴν χάριν οἶδα τοῖς ἀνέμοις οἳ τέως, vel ἐπὶ τοσοῦτον ἐπνεύσαν ἕως τὸν πλοῦν διήνυσα: quarum locutionum consequens præteritum itidem requirit. Sic τέως παρέμεινεν, ἕως ἐξέγραψα. Præterito perfecto, nec non plusquam perfecto non satis probè jungitur: cum futuro commodè copulatur; μεῖνον ἕως γράψω. Quod per aoristum conjunctivi addito ἂν commodiùs dicitur, ἕως ἂν γράψω, *donec scribam.*

Jungitur & sine ἂν conjunctivo modo, ut apud Synes. ἀλλ' ἡμῖν γε τοῖς ἀνθρώποις οὔπω καθαρὸς ἕως ἀναπολόγητος ᾖς, id est, *quamdiu.* Nam & conjunctivus modus ταῖς ἀορισολογίαις convenit, & vim particulæ ἂν in se continet, cùm de futuro loquimur; secus si de præterito ut de præterito: nam & de re præteritâ ut de futurâ loquimur ad tempus quod nondum advenerat in actu, respicientes. Et sic dictum est apud Synesium: δύο ἐφεξῆς ἐπιμείναντες ἡμέρας, ἕως ἂν ἀφυβρίσῃ τὸ πέλαγος, *dum pelagus desæviret.* Ubi si in formâ rei præteritæ loqueretur, ἕως ἀφύβρισε dixisset: sed posito tempore quo manere statuerat, rectè per conjunctivum locutus est.

CAP. II. *De Particulâ* Η *in variis formis, & Compositis* Ἤπου, *& aliis quibusdam.*

Ἧ: In formâ dativi singularis articuli relativi, fœminini generis, ἀντὶ τοῦ ὡς ponitur. Plato 2. de Repub. μηδαμῶς ἀποκάμῃς ᾗ σοι δοκεῖ διεξιὼν, *tuo arbitratu differens sic, ut tibi visum fuerit.* In quo Platonis exemplo juxta articuli naturam dativum ὁδὸς nominis dixisset; ac si dixisset, ᾗ σοι δοκεῖ ὁδῷ διεξιών: quod tamen verbum ab itinere ad sermonem translatum est, sed sæpe pro ὡς simpliciter accipitur.

Sic Gaza ex Cicerone, ἢ μάλιστα δυνατὸν, *quàm maximè possumus*, vertit. Aristotelem sæpe limitativum est, ut *pro quâ*, hoc est, *ut*, & *quatenus*, positum est: δύναμις λέγεται ἡ μὲν ἀρχὴ κινήσεως ἢ μεταβολῆς ἐν ἑτέρῳ ἢ ἕτερον, *ut in alio*, vel *quâ est aliud*, & *eâ ratione, quâ aliud est*. Sic in 8. Ethic. οἵτε διὰ τὸ χρήσιμον φιλοῦντες, διὰ τὸ αὐτοῖς ἀγαθὸν στέργουσι καὶ οἱ δι' ἡδονὴν, διὰ τὸ αὐτοῖς ἡδύ. καὶ οὐχ' ᾗ ὁ φιλούμενός ἐστιν, ἀλλ' ᾗ ὁ χρήσιμος. Quod etiam vox καθὸ præstat; quæ vox ad nomen μέρος refertur: & sic ᾗ particula in sensu limitativo καθ' ὃ μέρος significat.

Habet etiam vim illativam particula hæc, & significat *quare* & *quocirca*; ut apud Aristotelem in primo Politic. ᾗ καὶ δῆλον. ὅτι οὐκ ἔστι φύσει τῆς χρηματιστικῆς, ἡ καπηλική. Et in 3. ᾗ καὶ φανερὸν ὅτι δεῖ περὶ ἀρετῆς ἐπιμελὲς εἶναι τῇ γ' ὡς ἀληθῶς ὀνομαζομένῃ πόλει: id est, *quare*, vel *quapropter perspicuum est*.

Respondet etiam τῇ ταύτῃ particula hæc. Quæ voces simul positæ, *eatenus*, *quatenus*, vel *eò, quò*, significant in sensu limitativo. Gaza in translatione libri de Senectute, ταύτῃ μακαριώτερος, ᾗ ἀξίωμα μὲν μεῖζον, πόνον δ' εἶχεν ἐλάσσω. Quod Cicero, *hoc beatior, quò auctoritatis habebat plus, laboris minus*.

Accipiuntur etiam voces hæ simul positæ, pro οὕτως ὡς: ut apud Aristot. ᾗ γὰρ ἡ τοῦ ὄχου, ταύτῃ καὶ ἡ τῆς γονῆς γίνεται ἀπόκρισις. Ubi præcedit vox ᾗ, quæ ἀντὶ τοῦ, ὡς, ὁμοιωματικῶς ponitur; cui respondet τὸ ταύτῃ, ἀντὶ τοῦ οὕτως ἀνταποδοτικῶς. Qui tamen ordo non est perpetuus.

Significant etiam idem quod τόσον ὅσον Ut Gaza ex libro de Senectute: τί γὰρ ἀτοπώτερον τοῦ, ταύτῃ πλείω ζητεῖν ἐφόδια, ᾗ, ἐλάσσων ὁδὸς καταλείπεται. Quod Cicero dixit, *Quo vita restat minus, eò plus viatici quærere*. Ex quibus exemplis varia ratio voces has collocandi perspicitur.

ἮH Disjunctiva conjunctio, μετὰ ψιλῆς καὶ ὀξείας scribitur; quæ particula propter sermonis defectum sæpe εἰ δὲ μὴ vocis sensum refert; & tam affirmativarum, quàm negativarum propositionum probationibus convenit; & affirmativas quidem probans οὐ negationem habet subsequentem: ut in Phæd. Platonis, πᾶσα ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθέαται τὰ ὄντα, ἢ οὐκ ἂν ἦλθεν εἰς τόδε τὸ ζῶον. Ubi ἢ cum subsequente negativâ, pro εἰ δὲ μὴ accipitur; quod si non ità esset, sequeretur, &c. Sic apud Aristophanem in Pluto: ἢν ταῦτ' ἀνύσῃ, τετταράκοντα βούλεται. ἢ φησὶν οὐκ εἶναι βιωτὸν αὐτῷ τὸν βίον. Cùm autem negativam probamus, ἢ particula sola sine negatione utimur; ut in primo ἀπομνημ. Xenoph. ἀλλὰ μὴν ἔργον γε οὐδαμῶς λυπηρότερον, ἢ εὐθὺς ἐξελεγχθῆναι γελοῖον. Ubi ἢ particula pro εἰ δὲ, & verbo repetendo accipitur: εἰ δὲ λάβοι ἔργον, id est, *quod si opus capessat* Retinet autem quodam modo disjunctivam naturam in hâc etiam significatione; duo namque proponuntur, quorum alterum subticetur. Sic in Pluto Aristoph. ἀναγκάσαι δίκαιον ὄντι τὸν εὖ παθόντα ὑπ' ἐμοῦ, πάλιν μ' ἀντευποιεῖν. ἢ μηδοτιοῦν δίκαιον ἀγαθὸν ἐστ' ἔχειν. Est enim sensus, *aut cogendus est mihi vicissim benefacere, aut nullo beneficio afficiendus*: sic ubique particulæ disjunctivus sensus in hâc significatione servari potest. Porrò quod apud Aristoph. legitur: οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο πράττοντ', ἢ τί γ' ἂν τις ἔχοι τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι; Ibi particula ἢ pro εἰ δὲ μὴ accipitur. Nam negatio præcedens in illis verbis οὐκ ἂν φθάνοιτον, affirmationi æquivalet. Locutio enim οὐκ ἂν φθάνοις τοῦτο ποιῶν, mox, & jamjam hoc facies, vel hoc tibi accidet, significat.

Eodem modo ἢ particula accipitur apud Platonem in Apolog. ἤτοι δὲ πάχα ἂν οὐκ ἄρτι ἦγον, μείζω τινα

τινὰ ἢ κατ' ἄνθρωπον σοφίαν σοφοὶ εἶεν, ἢ ἐκ ἔχω ὅ, τι λέγω.

Invenitur etiam ἢ ὀξύτονον in interrogatione t cujus pars quædam reticetur, vel implicitè in qui busdam præcedentibus continetur: ut apud Xenoph 2. ἀπομνημ. ἢ λανθάνουσί σε οἱ ἄλλων κρατοῦντων τὸν σῖτον τέμνοντες καὶ δενδροκοποῦντες. Ubi pars interro gationis subticetur; subauditur enim οἶδα, vel tal quid oppositum verbo λανθάνειν. Et in hoc sens quamvis quodammodo disjunctivam vim habeat non tamen ad impossibile vel absurdum aliquod de ducit. Atque ità patet hunc interrogandi modun non parùm à superiore illo differre: illo inquam a pud Aristophan. ἢ τί γ' ἂν ἔχοι τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν: qui in enuntiationem convertendus est.

Disjunctivum etiam ἢ in priore membro divisio nis subticetur; ut apud Galenum in Epitome pul suum: ἢ γάρ τοι χρεία τῆς τῶν σφυγμῶν γενέσεως αὐξανομένη, μέχρι μὲν ἂν ἱκανὸν αὐτῇ τὸ μέγεθος ᾖ τῆς διαστολῆς ἦ, οὐδὲν ὅλως εἰς αἰσθητὸν τάχος ἀλλοιοῖ τὴν κίνησιν, ἢ παντάπασιν εὔλογον. Ubi vel priori ill membro οὐδὲν ὅλως particula ἢ disjunctiva præponenda est; ut sit, ἢ οὐδὲν ὅλως, &c. Vel certè illud posterius ἢ pro εἰ δὲ, vel ἀλλ' ἢ exceptivo accipitur.

Præ se fert autem particula hæc vim disjunctivam, in hujusmodi locutionibus, in quibus subticetur alterum ἢ antecedenti applicandum. Præponuntur enim duo quædam, quorum siquis alterum neget, alterum concedat necesse est Quæ argumentandi ratio, deductioni ad absurdum persimilis est; & ad conditionalium argumentorum formam reducitur. Præponenda itaque est altera disjunctiva in antecedenti omnium suprà-dictorum exemplorum; putà in Platonis illo, ἢ πᾶσα ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθέαται τὰ ὄντα, ἢ οὐκ ἂν ἦλθεν, id est, *aut concedendum est animam humanam entia omnia perspexisse,*

aut

aut ipsam non venisse. Quod si detur ipsam venisse, perspexisse quoque entia omnia concedendum est. Xenophontis quoque illud: ἀλλὰ μὴν, ἤτοι ἔργον γε ὐδαμῶ λιπῆον, ἢ εὐθὺς ἐξελεγχθήσεται ψευδόμενος. Et illud Aristoph. ἢ ὐκ ἂν φθάνοιτον τῦτο πράττον ἔ, ἢ ὐδὲν ἂν ἔχοι τις δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι: convertendum enim est interrogativum consequens in enuntiativum. Et rursus Platonis alterum, ἢ μείζω τινὰ σοφίαν σοφοὶ εἶεν, ἢ ὐκ ἔχω τὶ λέγω.

Ἦ.

Ἦ, μετὰ ψιλῆς καὶ περισπωμένης, interrogandi vim habet. Plato 1. de Repub. ἦ ὀρθῶς σοι δοκῶ ἂν εἰπεῖν ὕτω λέγων, ἢ ὔ; ὀρθῶς ἔφη. Sic apud Euripidem in Hippolyto. Inducitur Hippolytus dicens: ὄλωλα· καὶ δὴ νερτέρων ὁρῶ πύλας. Ad quæ Theseus, ἦ τὴν ἐμὴν ἄναγνον ἐκλιπὼν φρένα; id est, *nunquid pollutum me relinquis?* Ad quæ Hippolytus, ὐ δῆτα.

Huic particulæ adjungitur πυ, ἀοριστολογικὸν, vel παραπληρωματικὸν, & fit ἦ πυ. Quod non solùm affirmativum, sed etiam interrogativum est; de quibus infrà. Quod autem apud Aristophanem legitur, ἦ τῶν πονηρῶν ἦσθα καὶ τοιχωρύχων: τὸ ἦ non tam interrogativum, quàm affirmativum videtur. Cùm enim queratur quidam se propter Pluti illuminationem perditum esse, argumentatur alter illum improbum esse; quia enim Plutus non nisi improbos homines perdit, ille autem se perditum à Pluto profitetur: sequitur ut improbus sit, quæ conclusio non interrogatione petenda, sed illatione astruenda est. Apud eundem in eâdem fabulâ legitur: ἦ μὴν ὑμεῖς γ' ἔτι μ' ἐνταυθοῖ μεταπέμψεσθον. Ubi apparet ἦ particulam affirmandi vim habere, ipsique μὴν particulam affirmativè acceptam ἐν παραλλήλῳ apponi. Apud Homerum etiam affirmativum est in illis carminibus,

Ἦ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἔσσεται.— Et alibi:
Ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός.
In hâc etiam significatione τοι particula τῷ apponitur, & fit ἦ τοι asseverandi nota. De quâ mox dicendum.

Ἦ τοι.

Ex accentu vocis ἦ τοι patet ipsam non esse vocem compositam, sed τοι ἀοριστολογικῶς, vel etiam στοχαστικῶς, vel aliter acceptum, ἦ affirmativo per appositionem sociari. Cùm autem ἦ particulæ duplex sit significatio, ut proximè dictum est, ἦ τοι itidem vocis, quæ ex ipsâ constat, vis duplex erit; aut enim interrogationis erit, aut asseverationis nota. Exemplum interrogationis est apud Aristophanem in Pluto: τί δ' ἐστιν; ἦ τοι καὶ συκοφάντια ἐν ταῖς γυναιξὶν ἦδα; ad quæ respondet ἡ γραῦς, μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ. In quibus, verba τί δ' ἐστιν; quæ interrogativum sensum habent, interrogativè etiam ἦ τοι particulam accipi manifestè declarant. Similiter in Nebulis ἦ τοι legitur interrogativè, interruptum τι nominis interpositione. τίς οὑτοσί ποτ' ἐσθ' ὁ θρηνῶν; ἦ τί τοι τῶν Καρκίνου τις δαιμόνων ἐφθέγξατο; *Quisnam est hic qui luget? Nunquid Carcini Poëtæ damonum quispiam locutus est?* Quam quidem interrogandi significationem cùm Budæus quoque tribuat ἦ τοι particulæ, exempla tamen quæ ad hoc indicandum affert, aptiùs aliter quàm ut ipse interpretatur, sonare videntur; ut infrà declarabitur. Ea tamen sunt tum ex libro 10. Platonis de Repub. μίμησιν ὅλως ἔχοις ἄν μοι εἰπεῖν, ὅ, τί ποτ' ἐστιν, οὐδὲ γάρ τοι αὐτὸς πάνυ ξυννοῶ τί βούλεται εἶναι. ἦ τοι ἄρ' ἔφη ἐγὼ ξυννοήσω: id est, ut idem Budæus interpretatur, *utrùm igitur ego intelligam, cùm tu non percipias?* Aliud exemplum affert ex Antiphonte, ad probandam vim interrogativam ἦ τοι particulæ, ὅπου γε καὶ τοῦ λόγου ἠξίουν τιμωρεῖν λαμβάνειν, ἦ τοι

τὸν ἔργῳ παρεχόντα τὴν πόλιν ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις, οὐ μεγάλαις ἂν ζημίαις ἐνόχλασαν; In quo exemplo docet ἦπου οὐ voces, utramque significare Porrò affirmativam quoque significationem vocis ἤ που agnoscit Budæus, qui ἦπου pro *nimirum*, *utique*, & *profectò* accipi docet; afferens aliud exemplum ex Demosth κατ' Ἀριστοκράτους: εἰ περὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἤδη κεκριμένων τοσαύτη σπουδὴ γίνεται, ἦπου περί γε τοῦ μήτε ἑαλωκότος μήτε ἐγνωσμένου πάνδεινον γράφειν, ὡς ἐνδοτέον ἐστίν: id est, ut ipse interpretatur, *Longè utique gravissimum est de homine nec damnato nec convicto hujuscemodi legem ferre.* Post quæ quasi ex alio principio docet ἦπου & ἤ που γε *multò magis* significare; ad hancque significationem accedere proximè-citatum exemplum. Docet præterea *multò minùs* ἤ που particulam significare, & τὸ δήπου subjungi, afferens exempla ex Plutarcho & Athenæo. Quasi verò in exemplis quæ suprà adduxerat ad probandum ἤ που particulæ interrogativam & affirmativam significationem, non ad eundem hunc sensum reducantur. Nam in eo quod ex 10. Platonis de Repub. affert τὸ ἦπου non interrogativè, sed affirmativè in sensu ironico pro *multò minùs* accipitur. Semper enim particula hæc, cùm pro *multò minùs*, aut *multò magis* accipitur, affirmativè non interrogativè usurpatur. Nam cùm interrogatio ex dubitatione proveniat, non potest idem in affirmationem convenire. Notandum autem, quando pro *multò magis* accipitur, directè & simpliciter affirmativam vim obtinere: *multò minùs* autem, non nisi ironicè significare posse. Ut in proposito Platonis loco libri 10. de Republ. Inducitur Socrates interrogans eum qui secum disputat, quidnam sit imitatio, se enim non satis percipere quidnam sit. Ad quæ ille: ἦπου ἄρ' ἔφη ἐγὼ ξυννοήσω. id est, *nempe ergò, inquit, ego percipiam.* Ex quibus verbis colligit se *multò* id *minùs* percipere posse; est enim integrum argumentum:

Si

Si tu ô Socrates non percipis, vel *cùm tu non percipias, multò minùs ego percipiam* quidnam imitatio sit. Non igitur interrogativè, sed affirmativè accipitur ἦ πυ particula, in Ironico tamen sensu; ut, *multò minùs* significet. Nam directè & simpliciter pro *multò magìs* semper accipitur; ut in exemplo Demosthenis: εἰ περὶ τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἤδη κεκελυμένων τοσαύτη σπουδὴ γίνεται ὅπως λόγυ καὶ κρίσεως τύξωνται, ἦ πυ περί γε τῦ μήτε ἑαλωκότος μήτε ἐγνωσμένυ πότερον δέδρακεν ἢ ὔ, πάνδεινον γράφειν ὡς ἐκδοτέος ὅςιν, id est, *Si enim de homicîdis jam damnatis tantum studii adhibitum fuit, ut causæ dicendæ potestas illis data sit; utique gravissimum esset de homine nondum convicto hujusmodi legem ferre.* Cujus consequentis sensus est, *multò majus* adhibendum studium, ut qui nondum convictus est, dicendi causam impetret potestatem. Apertiùs apparet particulam hanc pro *multò magìs* accipi in loco illo Isocratis: ὅπυ γὰρ Ἀθηνόδωρος καὶ Καλλίςρατος ὁ μὲν ἰδιώτης, ὁ δὲ φυγὰς, οἰκίσαι πόλεις οἷοί τε γεγόνασιν, ἦ πυ βυληθέντες ἡμεῖς πολλὺς ἂν τοιύτυς τόπυς δυνηθείημεν καταχεῖν, id est, *Si enim Athenodorus & Callistratus, hic privatus ille exul, urbes condere potuerunt; multò magìs nos hujusmodi loca obtinere possemus.* Cùm igitur in consequentiis, quas vocant, ἦ πυ particula adhibetur, semper secundùm affirmativam suî significationem accipitur. Quæ si à minori ad majus fiant, ἦ πυ directè & purè *multò magìs* significat. Contrà, si à majori ad minus fiant consequentiæ, tunc ἦ πυ pro *multò minùs* accipitur: Ironicè tamen semper, ut suprà dictum est. Affirmativæ enim locutiones evadunt si Ironicè proferantur, negativæ: & hinc fit ut ἦ πυ particulæ, propter modum pronunciandi, negativum sensum tribuamus, & pro *multò minùs* accipiamus, ut dictum est. Contrà, negativæ locutiones Ironicè prolatæ, affirmativè accipiuntur: & indè quoque fit, ut ἦ πυ particula, cùm negatio ipsi subjicitur, affirmativum sensum retineat, & simul

cum

cum negatione pro *multò magìs* accipiatur; ut in exemplo Antiphontis: ὅπου δὲ καὶ τοῦ λόγου ἠξίουν τιμωρίαν λαμβάνειν, ἤπου τὸν ἔργῳ παραδόντα τὴν πόλιν ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις οὐ μεγάλαις ἂν ζημίαις ἐκόλασαν. In quo exemplo si deesset οὐ, negatio ἤπου in suâ directâ significatione pro *multò magìs* acciperetur: si autem negationem rectè adesse non mendosè asscribi fateamur; cogemur utique totum consequens prædicti exempli ironicè pronuntiare, hoc modo: *Enimverò non magnis suppliciis affecissent eum qui re ipsâ civitatem hostibus prodidisset.*

Præterea, cùm in antecedenti consequentiarum plerumque præcedat εἰ conditionalis, vel ὅπου adverbium loci, pro ὁπηνίκα temporis adverbio acceptum, ut apud Latinos *quando*; hinc fit ut interdum cùm hujusmodi signa desint, antecedénsque consequentiæ supprimatur, vel sub aliâ formâ loquendi implicitè contineatur, lateat vis argumentationis ἤπου, quæ particula in suâ purâ significatione affirmativa remanere videatur; ut in loco Platonis 10. de Repub. Ubi Socrates, μίμησιν ὅλως ἔχοις ἄν μοι εἰπεῖν, ὅ, τί ποτ' ἐστὶν, οὐ δὲ γάρ τοι αὐτὸς πάνυ ξυννοῶ. Ad quæ qui cum eo disputat, ἤπου ἄρ' ἔφη ἐγώ. Continetur enim in extremis his verbis hujusmodi consequentia: *Si tu ô Socrates non intelligis quidnam sit imitatio, multò minùs ego intelligam.* Sic etiam in exemplo quod affert Budæus ex Plutarcho in Politicis præceptis, cùm antecedens in aliâ formâ loquendi sine conditionali proferatur, supprimitur argumentationis modus. Ubi cùm auctor de quibusdam agendis homini politico disseruisset, adjungit: οὐ τοίνυν οὐ δὲ τούτων ἐπιμελητέον ἐστὶ παρέργως, ἤπου τῆς περὶ τὸν βίον καὶ τὸ ἦθος ἀμελητέον. Quorum verborum sensus est: si hæc suprà-dicta videlicet non negligenter curanda sunt, certè multò minùs negligenda sunt quæ ad vitam pertinent.

In quibusdam etiam locutionibus ἤπου particula

nedum.

nedum significare videtur: quod tamen in *multò minus* reducitur; ut rectè sensit Budæus. Ut apud Athenæum libro 10. ἀδύνατον ἢ καὶ Φαῖδρον κατὰ Σωκράτην εἶναι, ἤπυ γε καὶ ἐρώμενον αὐτοῦ γεγονέναι, id est, *fieri non potest ut Phædrus ætate Socratis natus fuerit, nedum ut amasius ejus fuerit.* Quæ sententia in argumenti formam reducitur hoc modo: Si Phædrum nè ætate quidem Socratis natum esse dici potest, *multò minùs* ipsius amasium fuisse dicendum est; negato enim toto, negantur singulæ partes. In epistolâ etiam Juliani ad Iamblichum, ἤπυ pro *nedum* accipitur, ut idem sensit Budæus; exemplum est, ἐχρῆν μὲν ἡμᾶς μὴ τολμᾶν ἀνδρὸς ἀκοαῖς τοσούτυ καλαθαρσεῖν, ᾧ καὶ ὁρῶντι μόνον ἀντιβλέψαι δυσχερὲς, ἤπυ τὴν πάνσοφον ἁρμονίαν κινῦντι πρὸς ἴσον ἐλθεῖν: id est, *nedum moventi concentum doctissimum.* Cujus argumenti vis si explicetur, ἤπυ *multò magis* significare apparebit: est enim sensus, *si verba facere coram tali viro difficile est, cujus vel solus aspectus reverentiam affert, multò magis difficile erit sese eidem opponere loquenti.* Ubi ἤπυ *multò minùs* etiam significabit, si convertatur antecedens ex affirmativo in negativum hoc modo; *si coram tali viro verba facere, non facile est, multò minùs illi sese opponere facile erit.* Ea enim est natura argumentationum hujusmodi, ut si prior pars affirmetur, affirmetur etiam posterior; si negetur prior, negetur etiam posterior. Atque ità ἤπυ particula in hisce argumentationibus recepta, modò *multò magis*, modò *multò minùs* significabit: non solùm juxta realem argumentandi rationem (in quâ si id quod *minus* videtur, inesse ponatur, id etiam ponitur quod *magis* videtur; & contrà, si id quod *magis* videtur inesse negetur, id quoque negatur quod *minus* videtur) sed etiam juxta conversionem locutionum ex affirmativis in negativas. Et contrà, ἤπυ particulæ sensus mutatur, ut proximè ostensum

est

est in Juliani suprà-dicto exemplo. Accipitur etiam pro simplici assertione ἦπου vox; & tunc particula που aut ἀοριστολογικὴ erit, aut παραπληρωματικὴ: παραπληρωματικὴ, vel certè τοπικὴ ἀοριστολογικῶς accipitur in carminibus illis Juliani:

Ἀλλοίην ὁρόω Δονάκων φύσιν. ἦπου ἀπ' ἄλλης
Χαλκείης τάχα μᾶλλον ἀνεβλάστησαν ἀρούρης:

& sic ἦ erit assertivum. Quòd si ἦ interrogativum sit, ἦπου vox *nunquid* significabit, & που particula παραπληρωματικὴ erit. Nec obstat quòd omnia quæ sequuntur assertivè proferuntur,

Ἄγριοι, οὐδ' ἀνέμοισιν ὑφ' ὑμετέροις δονέονται,
Ἀλλ' ὑπὸ ταυρείης προθορῶν σπίληγξ αὐτῆς
Νέρθεν ἐϋῤῥίνων κοιλίμων ὑπὸ ῥίζαν ὁδεύει.

Usu venit enim ut ex interrogatione in narrationem transeatur, & contrá.

Adverbium etiam τάχα στοχαστικὸν adversatur adversativo sensui; nec enim simul asserere & dubitare possumus, hoc modo: *Enimverò fortasse ab aliâ quâpiam terrâ ortum illæ arundines habuere.*

Ἦ γάρ.

Ἦ γὰρ vox, interrogativè accipitur, & ex ἦ & γὰρ particulis, quarum utraque interrogationibus servit, constituitur: collocatur autem vox ἦ γὰρ in extremâ parte non solùm interrogationis, sed etiam propositionis & illationis: quæ non potest per se sumi, sed indiget adversarii consensu ad extorquendum ipsius adversarii assensum, vel certè responsionem aliquam; ut apud Lucian. ἐοίκεν μήτοι καὶ κατὰ τύχην ἀληθεῦσαι. ἦ γάρ; *nonne?* pro quo alibi, ἦ τί φῇς; dixit. Interrogamus autem dupliciter particulæ hujus adminiculo; aut enim alteram partem contradictionis determinatè extorquere nitimur ab adversario, ut Plat. in Gorg. οὐκοῦν ἐστίν τις ἀποκτείνῃ τινὰ ποιῶν ὅτι ἂν ποιῇ ἃ δοκεῖ αὐτῷ. ἦ γάρ; πῶ. ναί. aut utramlibet; ut apud eundem ibid. Socrates quæsitis rebus quibusdam, subjicit: ἦ γὰρ ἀληθῆ σοι δοκῶ λέγειν ὦ Πῶλε, ἢ οὔ;

Ἦ

Ἦ γὰρ ἄν.

Ἦ Γὰρ ἄν: ex ἦ, & γὰρ, & ἂν constat, non ex ἢ γὰρ, & ἂν: nam ἢ γὰρ, ut dictum est, interrogandi vox est: in hoc verò aggregato non interrogandi, sed asseverandi signum est Accipitur enim ἦ γὰρ ἂν pro *alioqui*, quam significationem huic voci tribuit γὰρ particula; quæ per se quoque hoc idem præstat, ut loco suo dictum est. Et sic ἦ particula affirmat tantùm, ἂν verò verbo in singulis clausulis posito tribuitur; ut in illo Iliad. 1.

Ἦ γὰρ ἂν Ἀτρείδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο:

λωβήσαιο ἂν dicimus in distributione vocum; & sic ἦ pro *nempe*, & *utique* accipietur. Sic apud Chrysost. ἦ γὰρ ἂν ἀποπηδήσαντες ἔφυγον. Ubi etiam particula ἂν verbo ἔφυγον applicatur; éstque ἦ γὰρ ἔφυγον ἄν, pro ἔφυγον γὰρ ἄν, id est, *alioqui fugissent*. In quo exemplo particula ἂν tollit actum verbi ἔφυγον, & ad potentiam reducit: Ut fusiùs dictum suprà cap. 3. ubi de ἂν particulâ agitur.

Ἤδη.

ἬΔΗ, id est, *jam*, & *mox*, adverbium temporis. Aristoph. in Ranis: οὐ τάχ' ἀλλ' ἤδη ποιῶ. Est autem termini signum, à quo incipit quid esse; ut apud Aristot. in 3. Polit. ἕνα μὲν γὰρ διαφέρειν κατ' ἀρετὴν ἢ ὀλίγους ἐνδέχεται. πλείους δ' ἤδη χαλεπώτερον. Ubi per ἤδη adverbium includuntur ὁ εἷς καὶ οἱ ὀλίγοι. Cùm verò ὀλίγοι esse desierint, & πολλοὶ esse cœperint, excluduntur ab eo ut possint virtute præstare.

Profertur etiam interrogativè adverbium hoc; tum per se, ut apud Aristoph. in Avibus: Πεισθ. λέξον δέ μοι, ἤδη σ' ὁ πατὴρ ἐσήγαγ' εἰς τοὺς φράτορας; Ἡρακλ. οὐ δῆτ' ἐμέ γε. Tum etiam ποτὲ adverbio junctum ἐν παραλλήλου, ut in Ranis, ἤδη ποτ' ἐπεθύμησας ἐξαίφνης ἔτνους.

Ἦ μάλα.

Ἦ μάλα δή.

Ἦ Μάλα δὴ, vox affirmandi, ex tribus particulis aggregata, quâ ſæpe Homerus utitur ἐν τοῖς στοχασμοῖς:

Ἦ μαλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου Ἄλκιμος υἱός.

Et alibi:

Ἦ μάλα δή τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνιεῖσα
Τρωσὶν ἅμ' ἕσπεσθαι, ——
—— πρὸς χρυσῇ περόνῃ καταμύξατο χεῖρα.

Utitur hâc eâdem voce in affectibus admirationis, vel indignationis, præcedente voce, ὦ Πόποι: ut Ὀδυσσ. δ'.

Ὦ Πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ
Ἵκετο.—— Et infrà in eodem libro:
Ὦ Πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
Ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες.—— Et Ὀδυσσ. λ.
Ὦ Πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρέος εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐκπάγλως ἤχθηρε.——

Ἦ μήν.

Ἦ Μὴν, aggregatum ex ἦ affirmativæ ſignificationis, & μὴν particulâ, quæ itidem affirmandi adminiculum eſt. Quâ ratione τῷ ναὶ, etiam affirmandi adverbio apponitur in ναὶ μὴν, ut dicetur ubi de μὴν particulâ agetur.

Porrò, ἦ μὴν affirmandi ſignum eſt. Ariſtoph in Pluto: ἦ μὴν ὑμεῖς γ' ἔτι μ' ἐνταυθοῖ μεταπέμψεσθον. Sic Plato in Euthydemo: ὦ Ζεῦ ἔφην ἐγὼ ἦ μὴν καὶ πρότερόν γε ἡμῖν ἐφάνη καλὸν τὸ ἐρώτημα. Unde jurijurando opponitur. Demoſth. κατὰ παίδων ὄμνυς ἦ μὴν ἀπολωλέναι Φίλιππον ἂν βούλεσθαι. Hâc eâdem ratione ſponſionibus etiam convenit. Demoſth. ἐγγυητὰς καταστῆσαι τοῦ ὀφειλήματος ἦ μὴν ἐκτίσειν: quod & ſine ἦ μὴν, quod ad ſenſum attinet, dici poterat, ἐγγυητὰς καταστῆσαι τοῦ ἐκτίσειν τὸ ὄφλημα, ſic illud ſuprà ex Demoſth. κατὰ παίδων ὄμνυς ἀπολωλέναι

λέναι Φίλιππον ἂν βέλεσθαι. Unde patet ornamenti locum obtinere vocem hanc cùm sponsioni aut jurejurando adhibetur; secus in simplicibus affirmationibus, in quibus necessariò adhibetur. Nam si Aristophanes illud, ἦ μλὼ ὑμεῖς γε, &c. sine hâc voce diceretur, ὑμεῖς γ' ἔτιμ' ἐνταυθοῖ μεταπέμψεσθον, qualitate quidem affirmativâ esset propositio, careret autem non solùm ornamento, sed etiam affectu & efficacite, & simplex narratio videretur.

Ἦπυ.

Ἦπυ, duæ voces sunt, ut patet ex accentu circumflexo quo prima profertur. De quâ voce (quia ex ἦ particulâ manat, statim post illam dictum est.

Ἤ πυ, itidem tametsi sub prioris particulæ acuto accentu profertur, non tamen ut unica vox παράξυτον☉ dicenda est; nam duæ voces sunt: quarum posterior πυ videlicet ἐγκλιτικὸν, cùm accentu careat, præcedentis gravem in acutum convertit: in quâ voce τὸ ἤ modò disjunctivum est, modò selectivum; itidémque πυ, modò στοχαστικῶς accipitur, modò βεβαιωτικῶς, vel certè παραπληρωματικῶς. Plato in Phædro, δῆλον δὲ ὅτι τινῶν ἀκήκοα ἤπυ Σαπφῦς τῆς καλῆς, ἢ Ἀνακρέοντ☉ τῦ σοφῦ, ἢ καὶ συγγραφέων τινῶν. In quo exemplo, quamvis loco ἤτοι disjunctivè ponatur, tamen πυ, non βεβαιωτικῶς, vel παραπληρωματικῶς, ut τοι in ἤτοι, sed στοχαστικῶς meo judicio accipitur.

Cùm autem ἤπυ selectivè accipitur, tunc πυ particulâ vacare videtur, quemadmodum περ, in ἤπερ: ut apud Platonem in 4. de legibus: ὁ δὴ θεὸς ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον ἂν εἴη μάλιστα. καὶ πολὺ μᾶλλον ἤπυ τις ἄνθρώπων: id est, ac multò magis quàm quisquam hominum.

Ἢ ἢ.

Ἢ ἢ, duæ particulæ ſunt, videlicet ἢ disjunctiva conjunctio, & ἢ negandi adverbium, ἔδει ὁμολογεῖν ταῦτα ἢ ἢ. Ubi negatio repetit verbum præcedens, oporteret hæc concedere vel non concedere. Quæ diſtinctio interrogativè etiam profertur; ut ſæpe apud Platonem: ἢ μὴ ἀληθῆ σοι δοκῶ λέγειν ὦ Πῶλε ἢ ἢ; Et alibi: ἐρρήθη ταῦτα ἢ ἢ; *dictáne hec fuerunt an non?* ſúntque hujuſmodi interrogationes problematicæ. Unde factum eſt, ut ἢ ἢ formalis nota videatur, pro *nónne*, vel *an non*, accipi, ut ſæpe apud Platonem, ἢ ἢ δοκεῖ σοι; *nónne tibi videtur?* Ad quam interrogationem reſpondet alter, ἐμοί γε. Advertendum tamen in hâc etiam loquendi formâ, ἢ disjunctivum eſſe, ſi ad pleniorem loquendi formam oratio reducatur. Eſt enim plenus ſermo, δοκεῖ σοι ταῦτα ἢ ἢ δοκεῖ σοι. Et ſic ἢ juxta ſuî naturam problematicam interrogationem efficiet.

Ἤτοι.

Ἤτοι, disjunctiva conjunctio, idem quod ἢ ſignificat. Hoc tantùm ab illo differt, quòd ἤτοι ſemper præcedit, ἢ ſubſequitur, ἤτοι ἀγαθὸν ἢ φαῦλον. Eſt etiam ἤτοι ἐπιλογικὸν καὶ καταστατικὸν ἐννοίας, loco μὲν, cui reſpondet particula δὲ, ut ſæpe apud Hom. Iliad α'.

Ἤτοι ὅγ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη, &c. ac ſi dixiſſet, καὶ ὁ μὴ οὕτως εἰπών: in quo ſenſu ſubjungitur πολλάκις, ipsique μὴ apponitur ἐκ παραλλήλου,

Ἀλλ' ἤτοι μὴ ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖθις.

Jungitur & ſimpliciter τῷ μὲν, ἐκ παραλλήλου, ut Iliad. γ'.

Ἀλλ' ὅτε δὴ μύθους καὶ μήδεα πᾶσιν ὕφαινον

Ἤτοι μὴ Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευε:

quibus reſpondet ὁ ἀλλὰ loco δὲ, ἀλλ' ὅτε δὴ, & reliqua.

qua. Sic Iliad. ε.

Σοὶ δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παρέθ' ἵσαμαι ἠδὲ φυλάσσω
Ἀλλά σε ἢ κάματ@, &c.———

Valet etiam per se idem quod μὲν: differt, quòd μὲν semper alicui voci postponitur; ἤτοι omnes ambitus voces præcedit.

Interdum adverbium est διασαφητικὸν, vel ἐπεξηγητικὸν, ut ἤγουν. Aristot. 5. Ethic. τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἡ παρανομία, ἤτοι ἡ ἀνισότης. In quâ significatione frequentissimè accipitur apud Expositores.

Ἵνα.

ἽΝΑ, causalis conjunctio, designat causam finalem, quæ semper futurum respicit, sive rei nondum factæ causam assignemus, sive rei præteritæ causam narremus, quâ adductus aliquis aliquid fecit; & sic plerumque cum subjunctivi modi aoristis, qui futuri vim habent, ἵνα particula cohærebit, ut ποίησον, vel ἐποίησα τίδε ἵνα τόδε γένηται, vel etiam γένοιτο, si δυνητικῶς loqui volumus, id est, *ut possit hoc evadere.* Sic Aristoph. in Avibus: ἐπεὶ τί γὰρ μ' ἐκεῖθεν ἤγες; Πεισθ. ἵν' ἀκολουθοίης ἐμοί. Qui modus narrationibus rei præteritæ convenit, ut ἐποίησε τόδε ἵνα φοβηθείην ἐγώ. Ità cùm negativè causam assignamus, μὴ negativam ἵνα particulæ jungimus, ἵνα μὴ γένηται, vel, ἵνα μὴ γένοιτο, id quod à Latinis quoque Scriptoribus servari videmus, ut cùm causam finalem afferunt negativè, particulis *ut nè*, simul junctis eleganter utantur.

Jungitur & præteritis indicativi particula hæc, cùm rem non factam, factam vellemus; ut apud Dinarchum, ἵνα ἀπηλλάγμεθα, quod in formâ optandi dixit; *utinàm hoc & hoc fuisset, ut hoc vel hoc liberati essemus.* Sic ἔδει παραδοῦναι τὸν οἰκέτην εἰς βάσανον ἵνα ἐξῆν αὐτῷ μαρτυρίας παρέχεσθαι τῶν γεγονότων.

Dicitur & ἱνατί, pro εἰς τί, vel ἐπὶ τί, *ad quid*; hoc est, *quorsum, quare, quamobrem?*

Accipitur

Accipitur etiam pro loci adverbio vox ἵνα, frequenter apud Poëtas; & omnibus ferè temporibus Indicativi modi, nec non aliorum modorum jungitur. Aristophanes in Nebulis: ἐγὼ γὰρ οἶδ' ἵν' εἰσὶ μεγάλοι, id est, ὅπου, id est, *quo in loco*: & ἵνα περ ὥρμηλο apud Lucianum: & ἵνα ἂν cum Subjunctivo ἀορισολογικῶς, ut πᾶσι γὰρ ὁδὸς πᾶσ' ἵν' ἂν πράττῃ τις εὖ. In quo sensu genitivis nominum jungitur. Sophocles in Ajace: οὐχ ὁρᾷς ἵν' εἶ κακοῦ; Quæ constructio omnibus localibus adverbiis convenit: ἐνταῦθα τῆς ὁδοῦ, ἐκεῖ τοῦ σταδίου, &c.

Accipitur item pro ὅπως, modi seu qualitatis adverbio apud Aristophanem, ταῦθ' ἐθελήσεις ἀπομόσαι μοι τοὺς θεοὺς ἵν' ἂν κελεύσω 'γώσε, ἀντὶ τοῦ ὅπως, *eo modo quo ego te jurare jussero*.

Designat præterea causam efficientem, & accipitur pro διὰ τὸ, in Epigramm.

'Αλλ' ἵν' ἀφαρπάξῃ Βρισηίδα πρὶν 'Αγαμέμνων,
Τὴν δ' 'Ελένην ὁ Πάρις πλωχὸς ἐγὼ γένομην.

ἀντὶ τοῦ διὰ τὸ ἀφαρπάξαι τὸν 'Αγαμέμνονα: *propterea quòd Agamemnon Briseïdem rapuit.*

Καθὸ, & Καθ' ὅτι.

KAθὸ, *secundùm quod* significat, ut quod ex κατὰ præpositione, & ὁ articulo constat, quemadmodum ex διὰ, & παρὰ, & eodem articulo, fit διὸ & παρό. Quæ voces omnes si articulus ad nullum nomen referatur, pro causalibus adverbiis adhibentur. Nam & καθὸ & παρὸ idem quod διὸ significant; & compositè sub uno accentu proferuntur. Porrò καθὸ limitativum est, & ad nomen μέρος refertur, ut dictum est, ubi de τὸ limitativo agitur, & significat *quatenus*, & *in quantum*. Dicitur & καθ' ὅτι, quòd propter τι ἀόριστον limitationem interminatam designat, & ἂν particulam habet subsequentem, καθ' ὅ, τι ἂν σοι δοκῇ, *ut tibi videatur*, vel *videbitur*, vel *visum fuerit*: cujus vocis ultima, in

G proximo

proximo exemplo, naturam articuli præ se fert; & ad nomen μέρ☉ refertur. Sic etiam in illo, καθ' ὅτι τοῦ ᾠοῦ ἐγκοίλανε, *quâ parte ovum exinanivit.*

Plerumque autem loco adverbii qualitatis usurpatur, ut καθ' ὅ, τι πόλις ἄριστα οἰκήσειαι, pro ὅπως, id est, *quâ ratione civitas optimè gubernetur.* Sic καθ' ὅ, τι Ἱπποκράτης παραινεῖ: pro *quemadmodum Hippocrates præcipit.*

Καθ' ὅσον.

KAθ' ὅσον, limitativum, in quantitate respondet τῷ καθ' ὅτι, pro qualitatis adverbio accepto: καθ' ὅσον οἷός τ' εἰμί, *quantum possum*: καθ' ὅσον ἀνθρώπῳ οἷόν τε, *quantum ab homine præstari potest.* In quâ etiam voce nomen ὅσον ad nomen μέρ☉ refertur: καθ' ὅσον πρὸς τὴν πόλιν ἑώρα, *eâ parte quâ urbem aspiciebat.* Simpliciter autem limitativum sensum habet, & *eatenus, quatenus,* & *in quantum* significat.

CAP. 12. *De Particulâ* Καὶ, *& compositis, &* Μά.

KAὶ Copulativa conjunctio, nomen nomini connectit, & verbum verbo; & alias partes eodem modo: in medióque eorum, quæ per ipsam copulantur, locata, unica, simpléxque adhibetur, nec aliam sibi similem requirit; ut, Σωκράτης καὶ Πλάτων περιπατεῖ, vel περιπατοῦσι. Sic in verbis, Σωκράτης περιπατεῖ καὶ διαλέγεται. Et in Participiis, ποιῶν καὶ λέγων. Quod si in principio unius præcesserit, in alterius quoque principio repetatur necesse est; ut si καὶ περιπατεῖ dixeris καὶ διαλέγεται, vel aliud hujusmodi subdas necesse est: & sic geminari particulam καὶ in eâdem clausulâ contingit. Nam quòd geminari apud Atticos particulam hanc dicit Budæus, ut apud Plutarchum: καίτοι καὶ λόγον τινὰ διέπεσε[...] Et apud Isocratem in Busiride, καὶ μὴν δὴ καὶ τῆς πε[...]

τὴν

τὴν φρουρὰν ἐπιμελείας, & in καὶ μὴν καὶ : nescio an suprà dictis, & hujusmodi exemplis conveniat. Certè nec vacare secundo loco posita καὶ particula dici potest, non plus quàm in vocibus præcedentibus, nec sanè idem officium præstare. Quare superaddendi vim in hujusmodi dicendum est habere particulam καὶ. Nam & superaddendi facultatem habet, & pro *etiam* sæpe ponitur; ut apud Isocratem in Panegyr. Κόνωνα μὲν ὃς ὑπὲρ τῆς Ἀσίας στρατηγήσας τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν κατέλυσεν, ἐπὶ θανάτῳ συλλαβεῖν ἐτόλμησαν. Θεμιστοκλέα δὲ ὃς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος αὐτοῦ κατεναυμάχησε, καὶ μεγίστων δωρεῶν ἠξίωσαν. In quibus καὶ pro ἀλλὰ καὶ accipitur; & præsupponit repetitionem superiorum cum negatione: ergò superior Isocratis locutio ad integritatem reducenda est hoc modo: Θεμιστοκλέα δὲ οὐ μόνον οὐ συνέλαβον ἐπὶ θανάτῳ, ἀλλὰ καὶ μεγίστων δωρεῶν ἠξίωσαν. Ità quod apud Platonem dictum est, ἄχρηστοι μὲν γὰρ καὶ γυναιξί. si convertatur, planius fiet hoc modo, ἄχρηστος μὲν γὰρ μὴ ὅτι ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ γυναιξί.

Additur etiam hæc particula nominibus ex parte prædicati seu consequentis positis, quod interdum fallere Lectorem potest, cùm ea nomina quibus præponitur, ex parte subjecti recipi videantur. Eadem ambiguitas verbis accidit propter καὶ particulæ appositionem. Aristot. ἔτι δ' εἰ φύσει κινεῖται, κἂν βίᾳ κινηθείη, κἂν εἰ βίᾳ, καὶ φύσει, id est, *jam si naturâ movetur, & vi quoque movebitur; quod si vi, etiam naturâ.* Exemplum in nominibus est illud Aristot. de Araneis, εἰσὶ δὲ τῶν ἀραχνῶν οἱ γλαφυρώτατοι καὶ λαγαρώτατοι, καὶ τεχνικώτατοι. *Araneorum autem ii qui elegantissimi sunt, & corpore strigosissimo, etiam artificio præstantissimi.* Ubi si verbum substantivum adesset, ambiguitatem utique tolleret; putà si, καὶ γλαφυρώτατοι εἰσὶ dictum fuisset. Quare alterum exemplum eorum quæ ex Quintiliano affert Budæus ad ostendendum Latinos hanc quoque Græci sermo-

nis formam imitatos esse, non planè convenit: cùm in illo, verbum substantivum prædicato adhæreat. Exemplum est, *sed non qui maximè imitandus est, & solus imitandus est.* Alterum magis accedit ad Græcam formam propositam, *si portorium Rhodiis, locare honestum est, & Hermocreonti conducere.* In quo repetendæ sunt voces *honestum est.* Quam repetitionem apud Latinos *quoque* particulæ deberi patet per aliud exemplum quod idem Budæus affert: *corrumpi mores in scholis putant, nam & corrumpuntur interim; sed domi quoque.* Ubi repetendum est verbum *corrumpuntur.*

Vacat etiam apud Atticos interdum particula hæc; Gregor. ὅτι μὲν φανερῶς ἐστὶν ὁ λόγος ἐκβάλλει τὸν υἱὸν τῆς θεότητος, τί χρὴ καὶ λέγειν. Synes. ἵν' εἰδῶμεν ὅτι καὶ λέγει. Et alibi: καὶ γὰρ εἴτι καὶ λέγοιεν ἀληθές.

Καὶ, etiam idem per se valet quod καὶ ἄν, vel κἂν, apud Aristoph. in Pluto: ἐὰν γὰρ σύζυγον λάβω τινὰ καὶ σύκινον, τὸν ἰσχυρὸν τοῦτον θεὸν ἐγὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην. Ubi καὶ σύκινον, pro κἂν σύκινον, id est, *quamvìs debilem & imbecillum & fragilem sicut ficulneæ lignum.*

Ponitur etiam ὁ καὶ in posteriori parte τῶν παραβολῶν ἐλλιπῶς τοῦ οὕτως, ut dicetur ubi de adverbio οὕτως agetur: & simpliciter in posteriori parte proportionum qualitatis vel quantitatis; necnon in collationibus similium & dissimilium, refert nomen seu adverbium prioris partis prædictarum collationum. Aristoteles in quarto τῶν μετὰ τὰ φυσ. ὅλως δὲ καθ' ὃ ἰσαχῶς καὶ τὸ αἴτιον λέγεται. Ubi ὁ καὶ refert adverbium ἰσαχῶς: & pro ὁσαχῶς, vel pro ὡς, vel certè ἐν ἐλλειπτικῶς τοῦ ὡς ponitur; ut sit ἰσαχῶς ὡς καὶ τὸ αἴτιον. Ità καὶ *æquè ac, & perinde ut* significat, quemadmodum apud Latinos *atque* particula. Pausf. in Atticis: ἣν γὰρ τύχῃ βαλών τις ψηφῖδι κατὰ ταῦτα, οὕτως τε ἤχησε καὶ κιθάρα κρουσθεῖσα· ἀντὶ τοῦ

ὡς

ὡς κιθάρα, *perinde ut cithara pulsata resonat*. Gregor. ἶσα καὶ παίδων ὁ τιμιώτατος, *æquè atque liberûm charissimus*. Aristoteles: εἰκός τε τοὺς πρώτους Ἕλληνας ὁμοίους εἶναι, καὶ τοὺς τυχόντας καὶ τοὺς ἀνοήτους, *perinde ut stultos fuisse*. Theophrast. τοῦτο δὲ ὅμοιον τῇ ὄψει καὶ τὸ βούκερας, *simile est aspectu fano Græco*. In cujusmodi locutionibus si voces ad Grammaticum ordinem redigantur, καὶ suam nativam significationem obtinebit; ut si illud Aristotelis sic dicatur: εἰκὸς τοὺς πρώτους Ἕλληνας καὶ τοὺς ἀνοήτους ὁμοίους εἶναι. Pariter illud Theophrasti sic ordinandum est: τοῦτο δὲ καὶ τὸ βούκερας ὅμοια τῇ ὄψει. Sic in dissimilitudine ὁ καὶ, ἀντὶ τῶν διαφορικῶν ὀνομάτων καὶ ἐπιρρημάτων adhibetur. Aristoteles: ἔστι γὰρ ἑτέρα ἡ χρηματιστικὴ καὶ ὁ πλοῦτος ὁ κατὰ φύσιν, *alia est atque naturales divitiæ*. Quæ locutio sic reducenda est: ἡ χρηματιστικὴ καὶ ὁ πλοῦτος ὁ κατὰ φύσιν ἐστὶν ἑτέρα, ἤγουν διάφορα. Sic alibi apud eundem: οὐ τὸ εἶναι ἕτερον καὶ τῶν κατηγοριῶν. Quod sic reducitur: οὐ τὸ εἶναι καὶ τὸ τῶν κατηγοριῶν ἐστὶν ἕτερον. Quod commodiùs diceretur: οὐ τὸ εἶναι ἕτερον ἐστι τοῦ τῶν κατηγοριῶν. Unde fit, ut ὁ καὶ in dissimilium collatione pro ἢ, id est, *quàm*, accipi videatur. Sic Ciceronem 2. de Oratore, *ac* particulâ usum esse docet Budæus: *Ingeniosi enim est vim verbi in aliud ac cæteri accipiant posse dicere*. Ubi *ac* copulativa pro *quàm* selectivâ usus est.

Accipitur etiam sæpe ἐξηγητικῶς, ut apud Aristophanem in Pluto: κακῶς ἔπραττον καὶ πένης ὤν, interpretatur enim quid intelligat per hæc verba κακῶς ἔπραττον: quæ nihil aliud sibi volunt quàm, πένης ὤν.

Cæterùm voces in quibus καὶ geminari & supervacanea esse videtur, revera autem superaddendi facultatem habet, sunt καὶ μὴν, & καὶ μέν τοι, & καὶ μὲν δή. Quibus apposita καὶ particula, καὶ μὲν δὴ καὶ, & καὶ μέν τοι καὶ, & καὶ μὴν καὶ, voces non ut formales notas, sed sejunctim appositas efficit. Exemplum καὶ μέν τοι καὶ, est apud Galenum 1. de caus. pulsuum: καὶ μέν τοι καὶ βραδὺς σαφῶς μὲν ἐπὶ ταῖς ἀξιολόγοις τῆς χρείας ὑπαλλαγαῖς: οὐ σαφῶς δὲ ἐπὶ ταῖς ἐλάττοσι. Exemplum vocum καὶ μὲν δὴ καὶ est illud Isocr. in Panegyr. καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν τεχνῶν τάς τε πρὸς τὰ ἀναγκαῖα τοῦ βίου χρησίμας, καὶ τὰς πρὸς ἡδονὴν, τὰς μὲν εὑροῦσα, τὰς δὲ δοκιμάσασα, χρῆσθαι τοῖς Ἕλλησι παρέδωκε. Ubi prædictis vocibus in principio comprehensionis transitivè usus est. In quibus καὶ superaddit iis quæ ab auctore suprà dicta fuerant, ea quæ in proximâ comprehensione de artium inventione subjecit.

Καὶ μή.

KAὶ μὴ, *& non*, vel, *non autem*, duæ voces sunt, quæ in constructione ad diversa referuntur. Quare in formalium numero, ut unica vox, non sunt recipiendæ, ut dicetur, ubi de μὴ particula agetur.

Καὶ ταῦτα.

KAὶ ταῦτα, *idque*, vel *præsertim*, auget conditionem; ut apud Aristophanem in Pluto: Ubi Jovis sacerdos inducitur dicens, ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ, καὶ ταῦτα τοῦ σωτῆρος ἱερεὺς ὢν Διὸς, *idque cùm Jovis*, &c. Ubi καὶ ταῦτα auget conditionem; ac si dixisset, *& si minimè conveniret Jovis sacerdotem fame perire, tamen, &c.* In eâdem: οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγούμεθα· σὺ δ' ἀκολουθεῖς κἀμὲ προσβιάζεται, καὶ ταῦτα ἀποκρινομένου τὸ παράπαν οὐδὲ γρῦ, *idque cùm, &c.* quanquam minùs conveniret sequi cæcum non respondentem quàm si responderet, tamen, &c. Idem

en

ἐν εἰρήνῃ, οὐδ' οἶδε γ' εἷλκον οὐδὲν Ἀργεῖοι πάλαι, ἀλλ' ἢ καταγελῶν τῶν ταλαιπωρουμένων, καὶ ταῦτα διχόθεν μισθοφοροῦντες ἄλφιτα: tametſi magis conveniret ipſos ἕλκειν & minùs καταγελᾶν τῶν ταλαιπωρουμένων. Quid itá? quod μισθοφοροῦσι διχόθεν. Apud Ciceronem & alios claſſicos Scriptores Latinos ſæpe reperietur particula compoſita *idque*, eâdem ſignificatione quâ apud Græcos καὶ ταῦτα, ut in 1. de Offic. apud M Tull. *Quanquam te Marce fili annum jam audientem Cratippum*, idque *Athenis*, *&c.*

Interdum quoque pro καί περ, hoc eſt, *quanquam*, vel *tametſi* uſurpatur hæc particula; ut apud S. Baſil. initio homiliæ nonæ in Hexaëmeron. οὐδὲ γὰρ Ἐλισσαῖον ὡς φαῦλον ἑστιάτορα παρῃτοῦντο οἱ τότε, καὶ ταῦτα λαχάνοις ἀγρίοις ἑστιῶντα τοὺς φίλους. *Nam nè Eliſæum quidem ut malum convivatorem repudiârunt, qui eo tempore fuerunt*, tametſi *oleribus agreſtibus amicos exciperet.*

Καί τοι.

KAί τοι, *atqui*, etſi formalis nota, ex καὶ & τοι conſtans; ut καί περ ex καὶ & περ: hoc ab illâ differens, quòd καί περ participio ſemper jungitur hæc, tam verbo quàm participio. Exempla καί τοι ſunt apud Ariſtophanem, οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρα δύναμαι μὴ γελᾶν. καί τοι δάκνω γ' ἐμαυτὸν ἀλλ' ὅμως γελῶ. Et alibi apud eundem: πῶς δῆτ' οὐχὶ Σίμων' ἐνέπρησεν, οὐδὲ Κλεώνυμον, καί τοι σφόδρα γ' εἴσ' ἐπίορκοι. Cum participio etiam invenitur in principio periodi, ut apud expoſitorem Gregor. καί τοι δὲ γλυκεῖαν οὖσαν τὴν γεῦσιν, ὅμως πικρὰν ὠνόμασεν.

Notandum autem vocem hanc modo περιοδικῶς adhiberi, quando ὅμως adverſativa ſubſequitur, & fit ſermo bimembris inſtar hypothetici, ut in illo exemplo, καί τοι δάκνω γ' ἐμαυτὸν, ἀλλ' ὅμως γελῶ: modò ἀποστατικῶς ſeu ἐπιλογικῶς, ut in altero: καί τοι σφόδρα γ' εἴσ' ἐπίορκοι. Et ſic ſermo reducitur, ut apud eundem in Pluto: πῶς ἀνακηρύττει τοὺς νικῶντας κο-

τίνυ στεφάνῳ, καί τοι χρυσῷ μᾶλλον ἐχρῆν εἴπερ ἐπλούτει. Argumentatur enim nequaquam esse divitem eum qui in adeò celebri ludo oleastri coronâ donat Athletas. Sic apud Aristot. 2. Polit. φανερὸν τοίνυν ἐκ τούτων ὡς οὔτε πέφυκε μίαν οὕτως εἶναι τὴν πόλιν ὥσπερ λέγουσί τινες. καὶ τὸ λεχθὲν ὡς μέγιστον ἀγαθὸν ἐν ταῖς πόλεσιν. ὅτι τὰς πόλεις ἀναιρεῖ, καίτοι τό γε ἑκάστου ἀγαθὸν σώζει ἕκαστον. In quibus καίτοι continet sententiam, ex quâ propositio argumentationis deducitur, τὸ τῆς πόλεως ἀγαθὸν σώζει τὴν πόλιν: deinde subjicienda est assumptio, τὸ λίαν ἑνοῦν τὴν πόλιν οὐ σώζει ἀλλ' ἀναιρεῖ. Unde sequitur, ὅτι τὸ λίαν ἑνοῦν τὴν πόλιν οὐκ ἀγαθὸν, quod ibi intendit probare.

Differt præterea à καίπερ, quòd illud adversativum solummodo est, hoc etiam illativum seu collectivum. Quarum significationum modò alterutram, modò utramque præ se fert. Porrò vis adversativa nonnunquam manifesta est, ut in proximo Aristoph. exemplo. Plerumque verò quia ad remotiora refertur, non adeò perspicuè apparet; ut apud Xenophontem lib. 2. ἀπομνημ. Cùm Socrates invectus esset in eos qui amicos contemnunt, subjungit, καί τοι πρὸς ποῖον κτῆμα παραβαλλόμενος φίλος ἀγαθὸς, οὐκ ἂν πολλῷ κρείττων φανείη; id est, *Atqui cuinam possessioni comparatus probus amicus, non multò melior appareat?* Quibus intendit Socrates damnare quod homines illi faciunt, & simul rationem reddere quare id minimè facere debeant. Nam propter vim adversativam, destruit præcedens quippiam, ejúsque oppositum ponit unà cum probatione destructionis; ut in proximè dicto Xenophontis loco. Ubi cum ἐπιφωνηματικῶς proposuerit malè nonnullos homines parvi amicos facere, subjungit quod dictum est, καί τοι πρὸς ποῖον κτῆμα, &c. Quibus infert minimè convenire amicos parvi facere, quo refellitur id quod proposuerat, ac simul affertur ratio, quamobrem amici magnifaciendi sint. Si interrogatio πρὸς

ποιεῖν κλῖμα, &c. in enuntiationem convertatur, hoc modo : φίλ☉ γάρ τοι ἀγαθὸς πρὸς πᾶν ἄλλο κλῖμα παραβαλλόμεν☉, κρείττων φανείη.

Apud Ariſtophanem etiam vox καί τοι collectiva eſt, concluſioniſque illativa in Pluto: Ubi cùm ἡ πενία expoſuiſſet incommoda vitæ hominum affutura ſi divites omnes fiant, dixiſſétque, ἔτι δ' ἐχ ἕξεις ἔτ' ἐν κλίνῃ καταδαρθεῖν, &c. ſubjicit, καί τοι τί πλέον πλουτεῖν ἐστὶ πάντων τέτων ἀπορῦντας : ac ſi diceret, τί οὖν πλέον, vel ὥστε τί πλέον, id eſt, *quare nihil juvat divitem eſſe, ſi bonis illis vita careat.* In cujuſmodi ſitu poſita καί τοι particula ἐπιλογικῶς, & ἀποςατικῶς adhibetur, ut dictum eſt.

Ponitur etiam poſt longas narrationes interdum ad ſimpliciter exponendam ſententiam aliquam ſeu judicium & cenſuram de ſuprà-dictis faciendam ; ut multis in locis apud Iſocratem in Panegyr. quorum & ille eſt, in quo cum multis in Lacedæmonios invectus eſſet, ſubjungit, καί τοι πῶς ἐκ ἄτοπον τοὺς προεστῶτας τῶν Ἑλλήνων, ἕνα μὲν ἄνδρα (Regem Perſarum intelligit) τοσέτων ἀνθρώπων καθιστάναι δεσπότην, τὰς δ' Ἑλληνίδας πόλεις μηδ' ἀυτὰς ἑαυτῶν ἐᾶν εἶναι κυρίας. Et ſubinde cùm quædam alia contra eoſdem attuliſſet, móxque ſuaſiſſet quid ipſis agendum eſſet ad Græcorum animos ſibi conciliandos, & priora maledicta delenda, infert : καί τοι χρὴ τοὺς φύσει καὶ μὴ διὰ τύχην μέγα φρονῦντας τοιέτοις ἔργοις ἐπιχειρεῖν, &c In quibus omnibus locis & ſimilibus τὸ καί τοι adverſativam aliquâ ex parte vim retinet.

Quandoque etiam ἐπιλογικῶς poſitum, præter vim adverſativam, argumentandi quoque ſignum eſt ; ut ſæpe apud eundem Iſocratem in eâdem oratione. Ubi cùm de Athenienſium nobilitate & antiquitate diſſeruiſſet, ut probaret Imperium Græcorum illis convenire, ſubjicit : καί τοι χρὴ τοὺς εὐλόγως μέγα φρονῦντας καὶ περὶ τῆς ἡγεμονίας δικαίως ἀμφισβη-

τῦντας, τοιαύτην ἀρχὴν τοῦ γένους ἔχοντας φαίνεσθαι. In quibus implicitè continetur conclusio annexa majori propositioni in suprà-dictis verbis contentæ, Græcorum videlicet Imperium ad eos pertinere qui talem originem habuerint; cui propositioni addenda est assumptio, sive minor ex suprà-dictis, Athenienses videlicet hujusmodi originem habuisse. Ex quibus infertur, ad Athenienses pertinere Græcorum Imperium. Et infrà, antiquam nobilitatem Atheniensium probans, καίτοι περὶ τίνων χρὴ μάλιστα πιστεύειν ἢ περὶ ὧν ὅ τε θεὸς ἀναιρεῖ καὶ πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων συνδοκεῖ, &c. Ex quibus conficitur major seu propositio argumenti, hoc modo: quæ Deorum responsis affirmantur, & Græcorum decreto sancita sunt, his maxima fides adhibenda est. Deinde subjungenda est assumptio ex superioribus colligenda: Quæ ego dico de Atheniensium nobilitate, Apollinis oraculo & Græcorum decreto sancita sunt. Quod quidem assumptum non exprimitur, sed ea tantùm ex quibus id probatur recensentur. Unde sequitur his quæ de Atheniensium nobilitate dicta sunt maximam fidem habendam esse. Sic plurimis aliis in locis, quæ longum esset recensere.

Accipitur etiam ut εἶτα, & ἔπειτα ἐπιλογικῶς, cum quâdam indignatione. Isocrat. in eâdem Oratione: Ubi cùm Persarum Regi omnia ex sententiâ succedere dicat propter Græcorum discordias, & incuriam, nonnulláque exponat quæ eandem ob causam Regi accesserant, subjicit, καίτοι τινὲς θαυμάζουσι τὸ μέγεθος τῶν βασιλέως πραγμάτων. Potest tamen hoc adversativè etiam accipi, ac si dixisset, καὶ γὰρ οὖν διὰ τὰς ἡμετέρας στάσεις καὶ ἀπεχθείας οὕτως ηὐξημένων τῶν τοῦ βασιλέως πραγμάτων, ὅμως τινὲς θαυμάζουσι τὸ μέγεθος, &c.

Ex Budæo nihil aliud de hâc particulâ habemus nisi *atqui*, & *verùm*, & *sed*, significare: & per *at* particulam interdum eandem expressam esse à M. Tullio, tum

tum pro *quanquam* accipi adversativa: quæ quidem vox non ut adversativa, sed ut figurata aliquando accipi videtur apud Virgilium, cùm dicat,

Quanquam ô, si solitæ quicquam virtutis inesset.

Et apud Ciceronem in Dialogo de Senectute, *Quanquam ô Dii boni*, quod καί τοι ὦ θεοὶ πανάγαθοι, Gaza transtulit. Præterea pro *& quidem* hanc vocem Budæus nonnunquam Latinè dici testatur; ut apud Ciceronem: *Et quidem cujus temperantiæ fuit de M. Antonio dicentem, maledicto abstinere?* καί τοι ποίας ἐγκρατείας, &c. Item collectivam esse particulam, ut τοίνυν & τοιγαροῦν, id est, *proinde* vel *itaque*. Quibus omnibus significatis, exempla Autorum applicat; quæ quidem significata omnia ad ea quæ suprà sunt à nobis exposita, facilè revocari possunt. Interdum etiam tacitæ & subintelligendæ objectioni satisfacit; ut apud Aristophanem in Pluto: Inducitur Ἱερεὺς, dicens, θύειν οὐδ' οὐδεὶς ἀξιοῖ. Ad quæ Καρ. τίνος οὕνεκα, respondet Ἱερεὺς, ὅτι πάντες εἰσὶ πλούσιοι. καί τοι τότε ὅτ' εἶχον οὐδὲν, ὁ μὲν ἄν ἥκων ἔμπορος ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθείς. In quibus vox καί τοι adversativa ut καὶ μὴν occurrit ad id quod objicere posset aliquis, homines videlicet non solere sacrificia offerre: ad quod sacerdos, *atqui*, inquit, cùm essent pauperes hoc agebant.

Καὶ μήν.

Καὶ μὴν, aggregatum ex καὶ & μὴν, adversativâ particulâ, adversandi signum est; ut καί τοι. Aristoph. in Pluto: cùm Plutus cæcus de Jove dixisset, οὕτως ἐκεῖνος τοῖσι χρηστοῖσι φθονεῖ: respondet Chremylus, καὶ μὴν διὰ τοὺς χρηστούς γε τιμᾶται μόνους, id est, *atqui propter probos ab hominibus honoratur*. Sic alibi in eâdem fabulâ: Vetula quædam inducitur, querens se destitutam ab adolescente, eò quòd dives factus, ejus desereret consuetudinem. Verba vetulæ sunt: καὶ μὴν πρὸ τοῦ γ' ὁσημέραι ἐπὶ τὴν θύραν ἐβάδιζ-

ἀεὶ τὴν ἐμήν: pro quo καίτοι dici poterat, καίτοι πρὸ τοῦγε, &c. Ubi καὶ μὴν, non ad ea quæ proximè dixit is qui cum eâ loquitur, sed continuantur cum his quæ ipsa suprà dixerat: καὶ πρὸς, ὅτι τοῦτοις εἶπεν ἀποπέμπων ὅτι πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι, id est, *& præterea dixit hæc & hæc.* Atqui antehac quotidie ad fores adventabat meas. Ubi cùm ad remotiora referatur hæc particula, fit, ut vis adversativa supprimatur. Sic alibi nisi suppleatur aliquid in sensu; fieri non potest, ut adversativam vim retineat; ut apud eundem in eâdem fabulâ, inducitur quidam ad sycophantam dicens, κλαίειν ταχέως θοἰμάτιον. ἔπειτ' ἀπόλυσαι. Ad quæ sycophanta, καὶ μὴν προσελθέτω πρὸς ἔμ' ὑμῶν ἐνθαδὶ ὁ βουλόμενος: *atqui accedat ad me vestrûm aliquis.* In quibus subintelligendum est ad sensûs integritatem, quamvis adeò audacter mihi imperetis, ut vestem deponam & calceamenta; accedere tamen ad me, & manus mihi injicere nemo vestrûm audebit. Sic paullò infrà cùm sycophanta dixisset, ἄπειμι τὸν δ' ἰσχυρὸν τοῦτον θεὸν ἐγὼ ποιήσω σήμερον δοῦναι δίκην. Ad quæ alter, καὶ μὴν ἐπειδὴ τὴν πανοπλίαν τὴν ἐμὴν ἔχων βαδίζεις, ἐς τὸ βαλανεῖον τρέχε: id est, *ut sint hæc quæ dicis, tamen ad balneum te velociter confer.* Quorum verborum sensus est, *Quanquam adeò nobis minaris, nihil tamen proficies; quare ad balneum te confer.* Et infrà in eâdem fabula inducitur ἡ γραῦς, dicens, ἐγὼ δὲ τί ποιῶ. Ad quæ Καρίων, τὰς χύτρας αἷς τὸν θεὸν ἱδρυσόμεθα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρε. Post quæ cùm ἡ γραῦς nonnulla interposuisset, ad eáque respondisset ὁ Καρίων, demum ὁ Καρίων, καὶ μὴν πολὺ τῶν ἄλλων χυτρῶν τἀναντία αὗται ποιοῦσι. In quibus καὶ μὴν cum superioribus illis verbis continuatur, τὰς χύτρας αἷς τὸν θεὸν ἱδρυσόμεθα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρε: id est, *ollas quibus Plutum Deum statuemus, super caput gestabis*: quanquam ollis istis contrà quàm reliquis accidit.

Videtur etiam accipi pro ἀλλὰ μλὼ in eâdem fabulâ : Ubi inducitur ſycophanta qui dicit de ſe, ὅτι χρηςὸς ὢν ϰ̀ φιλόπολις πράττω κακῶς. Quibus obſtans alter interlocutorum, dicit: οὐ φιλόπολις, ϰ̀ χρηςός; Poſt quam interrogationem urget ſycophanta, ὡς ὐδεὶς ἀνήρ. Quæ ſycophantæ verba evertere intendens qui cum eo diſputat, ſubjicit, ϰ̀ μλὼ ἐπερωτηθεὶς ἀπόκειναί μοι, γεωργὸς εἶ, ἢ ἔμπορ☉, ἢ τέχνλω τινὰ ἔμαθες; Quorum ſingula cùm negâſſet ſycophanta, & confeſſus eſſet ſe ex curioſis negotiationibus victum quærere, infert ille, πῶς ὖν ἂν εἴης χρηςὸς ὦ Τοιχωρύχε; Quorum verborum ſenſus eſt: ſi tu probus vir eſſes, exerceres utique aut agriculturam, aut mercaturam, aut artem quampiam aliam : ſed nullam harum exerces; ergo fieri non poteſt ut vir probus ſis. Antecedens & everſio ejus continetur implicitè in interrogationibus γεωργὸς εἶ, ἢ ἔμπορ☉, &c. Quibus extorquet ab adverſario confeſſionem antecedentis : everſionis autem ſignum eſt vox ϰ̀ μλὼ, quæ pro ἀλλὰ μλὼ accipitur, ut dictum eſt: conſequentis autem illatio cum interrogatione fit in illis verbis, πῶς οὖν ἂν εἴης χρηςὸς ὦ Τοιχωρύχε; Poteſt tamen ϰ̀ μλὼ adverſativè etiam accipi, ut καί τοι pro deſtructione ejus quod dixerat ſycophanta ſe probum virum eſſe; ut dicat qui contradicit, ϰ̀ μλὼ ὔτε γεωργὸς εἶ, ὔτε ἔμπορ☉, &c atqui neque agricola es, neque mercator. Qui tamen ſenſus ad ſuprà-dictam argumentationem revocatur. Unde patet particulam hanc modò ſimpliciter adverſativam eſſe, modò cum argumentatione, ut dictum eſt de καί τοι particulâ.

Jam enim alibi quoque adnotavimus, particulis ferè omnibus præter nativam vim & ſignificationem, qualitates etiam alias quaſdam accidere quæ non mutare, ſed augere cujuſque ſignificationem dicendæ ſunt; ut de propoſitâ particulâ dicimus, quæ cùm adverſativa ſit, tamen præter

vim

vim adversandi, fit, ut interdum etiam ratiocinativæ locutioni serviat. Ponitur etiam ἀποστατικῶς particula hæc cùm rem insperatò & de improviso accidentem significare volumus: tunc verò adversativa vis supprimitur propter defectum cujusdam vocis subintelligendæ; ut apud Aristoph. in Pluto, Anus illa superiùs dicta inducitur, dicens, καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ προσέρχεται: Cujus locutionis sensus est, *Quanquam ego minimè sperabam adolescentem ad me ampliùs rediturum, attamen ipse nunc advenit.* In quibus omnibus hujusmodi locutionibus, si suppleatur aliquid, facilè adversativa vis hujus particulæ semper apparebit.

Adhibetur etiam in principio clausulæ pro ἀλλὰ μὴν, ut apud Isocratem in Paneg. Ubi cùm probâsset Athenienses Auctores hominibus fuisse bonarum artium, & agriculturæ, postea, quia posset aliquis dicere, quid hoc tanti refert? subjungit Isocr. καὶ μὴν ὅτης προσήκει τιμῆς τυγχάνειν τοὺς τηλικούτων ἀγαθῶν αἰτίους, πάρεργον. Qui sensus magis competit ἀλλὰ μὴν particulæ, propter ἀλλὰ derivationem ab ἄλλο nomine, ut suo loco dictum est. Quo fit, ut in hoc hæ particulæ conveniant, quod superaddendi sensum habent, propter καὶ & ἀλλὰ notionem, quibus primò hæc vis & notio inest.

Καὶ δή.

KAὶ δή, vox, ex καὶ & δὴ constat; in quâ δὴ tametsi subjungitur, eò quòd natura nunquam præponitur, tamen in hoc aggregato potior est: quippe cùm tota vis aggregati in eo consistat: significétque idem quod ἤδη, id est, *jam* & *mox*. Aristoph. in Pluto, καὶ δὴ βαδίζω, id est, *mox*, & *jam jam pergam*. Et in Avibus: καὶ δὴ τοίνυν πρῶτα διδάσκω. Ubi δὴ per se idem quod καὶ δὴ præstare posset hoc modo: πρῶτα δὴ τοίνυν διδάσκω, &c. ac si dixisset, ἤδη τοίνυν πρῶτα διδάσκω. Demosth. περὶ τῆς εἰρήνης:

εἰρήνης: τρίτον δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ μόνον ἐν τοῦτ' εἰπὼν, καὶ δὴ καὶ περὶ ὧν παρελήλυθα ἐρῶ. Apud Platonem etiam καὶ δὴ λέγω, pro, *jam jam dicam* invenitur. Eodem ferè modo accipitur vox καὶ δὴ in illo Demosthenis, ὡς ἐὰν πρότερός τις εἴποι τὰ προσόνθ' ἑαυτῷ περὶ ἄλλου, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα. Id est, ut Budæus interpretatur, *Quasi verò siquis de altero dicere occupâsset quæ sibi inesse vitia nôsset, continuò ità futurum esset ut alteri inessent ipsa.* Cujus Græcæ locutionis posteriorem illam partem, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα, rectè idem Budæus pro, καὶ δὴ τούτων οὕτως ἐχόντων, accipienda sensit. Quippe cùm in distributione constructionis particula ὡς ad verbum aliquod referatur, & εἰ particulam subintelligendam respiciat; ut sit ordo ambitûs, ὡς εἰ καὶ δὴ ταῦτα οὕτως εἶχε. Quam particulam ex accusativo participii non possumus elicere, sicut ex genitivo plagiasmi, ὡς δὴ τούτων οὕτως ἐχόντων: qui plagiasmus suâpte naturâ in verbum & εἰ conditionalem resolvitur. Alibi etiam in eodem sensu utitur καὶ δὴ voce Demosthenes: τὰς μὲν συμφορὰς πάντα τὸν χρόνον κυρίας αὐτοῖς γεγενημένας, τὰς δὲ δωρεὰς ἃς ἀντὶ τούτων ἔλαβον, καὶ δὴ λελυμένας, id est, *protinus solutas & revocatas, seu abrogatas.* Sic Greg. εἰς Βασίλειον, ἓν δὲ ἢ δύο εἰπὼν, ἐπ' αὐτὸν καὶ δὴ τρέψομαι, id est, *continuò ad eum me convertam.* Significat itaque vox καὶ δὴ *continuò*, & *protinus*; tametsi in Demosthenis verbis illis, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα, particula δὴ βεβαιωτικῶς etiam intelligi posset, ut dicat, *Quasi verò siquis alteri quæ sibi insunt vitia objecerit, revera ità esse censeretur.* In reliquis verò expositis exemplis sensus hic δὴ particulæ non congruit.

Κᾂν vox, ex καὶ & ἂν constat; éstque formalis nota, in quâ ἂν modò in suâ significatione manet, modò pro ἐὰν conditionali accipitur. Quando itaque in suâ significatione manet, tunc vox κᾂν vehementiore spiritu profertur, construitúrque omnibus verbalibus modis, quibus ἂν particulam construi dictum est. Indicativo videlicet, ut apud Soph. in Ajace: κᾂν ἐξέπραξεν εἰ καλημέλησ' ἐγώ. Et apud Demosthenem: ἐπεὶ δικαίαν εἶχον καὶ μηδὲν πεπραχότας ἀνθρώπους κᾂν ἐπῄνουν καὶ στεφανοῦν ἐκέλευον. Optativi vocibus junctum est, in illo Aristophanis in Nebulis: κᾂν προσκαλαθείην γ' ὥς' ὀμόσαι βιώβολον. In quibus locutionibus κᾂν sic distribuitur: καὶ ἐξέπραξεν ἄν, καὶ ἐπῄνουν ἄν, καὶ προσκαλαθείην ἄν. Ubi ἂν actum tollit, & potentiam supponit.

Cùm verò ἂν pro ἐὰν accipitur, remisso spiritu profertur; construitúrque vox κᾂν tum optandi vocibus, ut apud Isæum: ἀλλ' ὁμοίως ὑπάρχει τὴν αὐτὴν εἶναι μητέρα κᾂν ἐν τῷ παρβώῳ μένοι τις οἰκία κᾂν ἐκποιηθείη. Tum Subjunctivo, pro etsi, id est, an si, Ut apud Demosth. κᾂν ἀναγκασθῇ πυ συντυχεῖν, ἀπεπήδησεν εὐθέως. Sic alibi: πότερ' ἂν μηδὲν ἀδικῶν φαίνηται ἢ κᾂν ἀδικῶν σκοπεῖτε, id est, *utrùm si innocens sit, an etiam si nocens & pœnæ obnoxius*.

Jungitur item huic voci conditionalis εἰ, & fit κᾂν εἰ. In quâ voce particula κᾂν, pro simplici καὶ accipitur; & idcirco Indicativi & Optandi vocibus adhæréscit: quibus εἰ conditionalis convenit. Demosth. κᾂν εἰ πάντα ταῦτα ὑπῆρχεν, ἐκεῖνο γὰρ μὴ προσῆν, *etsi omnia hæc adessent*. Optandi voci junxit Aristoteles: κᾂν εἰ βίᾳ κινηθείη, καὶ φύσει, *quòd si vi moveri potest, etiam naturâ moveri potest*. Sic Demosth. νῦν δέ μοι δοκεῖ κᾂν ἀσεβεῖν εἰ καταγινώσκοι τις τὰ προσήκοντα ποιῆσαι. In quo exemplo voce κᾂν εἰ interruptâ κατὰ τμῆσιν usus est.

Præponitur

Præponitur & negativæ conditioni εἰμὴ, particula κἂν, & fit κἂν εἰμὴ. In quâ voce particula κἂν itidem pro simplici καὶ accipitur. Aristot. κἂν εἰμὴ δι' ἄλλην αἰτίαν ἀλλὰ διὰ ταύτην, id est, καὶ εἰμὴ, *si minùs ob aliam causam, certè ob hanc.* Sic Gregor. κἂν εἰμὴ παύσησθε κωμῳδοῦντες, id est, καὶ εἰ μὴ, *etsi non desinitis*; vel, *quanquam* & *quamvis non desinatis.*

Κοὐδ' οὖν.

KOὐδ' οὖν, quatuor particulæ sunt: καὶ, οὐ, δὲ, οὖν. Apud Aristoph. in Avibus: κοὐδ' οὖν εἴπερ ταῦτα δοκεῖ δρᾶν, ὁπλισάμενοι παρέθεντ' ὑμᾶς, ἀλλὰ, & reliqua. Quarum particularum priores duæ verbo παρέθεντο tribuuntur, καὶ οὐ παρέθεντο. Reliquæ duæ εἴπερ conditionem subsequuntur, εἴπερ δ' οὖν ταῦτα δοκεῖ δρᾶν: & erit ordo verborum, καὶ οὐ παρέθεντο ὑμᾶς ὁπλισάμενοι εἴπερ δ' οὖν δοκεῖ ταῦτα δρᾶν. In quibus vox δ' οὖν pro γοῦν, quod est μειωτικῶς audiendum, & verbo tribuendum, καὶ οὐ παρέθεντο γοῦν ὑμᾶς ὁπλισάμενοι, ἀλλὰ, &c. vel potiùs pro ὅμως, ut sit, εἴπερ ὅμως. Vide vocem δ' οὖν.

Μά.

MA', jurandi particula, quam per se positam negare docet Budæus, afferens exemplum ex Pluto Aristoph. in quo introducitur quidam Sycophantæ objiciens, ἦ τῶν πονηρῶν ἦσθα καὶ τοιχωρύχων. Ad quæ respondet Sycophanta, μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Quod alibi quoque confirmat, vocem νὴ Δία interpretando, asserens sic dici ἐν τῇ καταφάσει τὸ, νὴ Δία, ut ἐν τῇ ἀποφάσει τὸ, μὰ Δία. Ut autem concedamus particulam hanc per se negare, ex suprà dicto tamen Aristophanis exemplo nequaquam id elicere possumus, quippe cùm ibi vox μὰ Δία non per se negativam locutionem efficiat, sed auxilio negationis subsequentis in οὐκ ἔγωγε.

Est

Est autem jurandi hæc particula tam affirmationi quàm negationi communis; & ut voces quæ μέσαι apud Græcos appellantur, si aliquid addatur, bonum vel malum sensum habent: sic particula hæc affirmationis vel negationis appositione, aut affirmativam, aut negativam locutionem efficit: negativam quidem, ut apud Homerum,

Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα. —

Affirmativam verò, ut apud Aristophanem in Pluto: ἐν τῇ ἐμῇ γὰρ ναὶ μὰ Δία δειπνήσετον. Et apud Homerum Iliad. α'.

—ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον.

Quod exemplum afferens Budæus, & Xenophontis item aliud, in quibus ναὶ μὰ Δία pro νὴ Δία accipitur; tamen in his omnibus μὰ particulam supervacaneam esse docet; in quâ tamen vis jurandi consistit: ναὶ enim & οὐ non jurandi, sed affirmandi & negandi sunt notæ. Affirmationi itaque sociata μὰ particula, affirmativum jusjurandum efficit; negationi autem, negativum. Verùm quia ut plurimùm negationem annexam habet, idcirco negativæ nomen obtinuit, cùm tamen per se affirmativa sit, ut apud Aristoph. in Pluto: Interrogat quidam servum, σὺ δὲ πῶς ἑώρας ὦ κάκιστ' ἀπολούμενε; Ad quæ respondet servus, διὰ τοῦ βιβωνίου, ὀπὰς γὰρ εἶχεν οὐκ ὀλίγας μὰ τὸν Δία. Ubi μὰ τὸν Δία, planè νὴ τὸν Δία accipitur; cùm jusjurandum affirmativum sit, negatióque in οὐκ ὀλίγας, illud non faciat negativum, sed nomen ὀλίγας in suum oppositum convertat; idem namque valet οὐκ ὀλίγας, quod πολλάς.

Porrò quando negationi jungitur, tunc negatio interdum *quidem* præcedit; ut in præcedenti Homeri exemplo: οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα. Et apud Aristophanem in Pluto: οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρα χαιρήσεις ἔτι. Et multis aliis in locis, plerumque tamen subsequitur; ut in exemplo Xenophontis, quod affert Budæus, ubi agit de μήτοι particulâ: διπλῆν

ὑμῖν

ἡμῖν δίκαιον καὶ τὴν ἐνωχίαν παρέχειν. μὰ δί' ἔφη μή τοι γε ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Ubi tametsi μή τοι pro ἤτοι interpretatur Budæus, non tamen animadvertit negationem hanc causam esse cur μὰ δία negativum sensum habeat: & idcirco docet μὰ δία per se negare, μή τοι γε ornatûs causâ negationem conduplicare. Negatio autem refertur ad id quod suprà dixit, δίκαιον διπλῆν τὴν ἐνωχίαν παρέχειν, quod intendit negare; subsequentis autem negationis exempla non pauca invenies apud Auctores. Aristoph. μὰ τὸν Ἀπόλλω ἐγὼ μὲν οὔ. Idem in Nebulis, μὰ τὴν ἀναπνοὴν, μὰ τὸ χάος, μὰ τὸν ἀέρα, οὐκ εἶδον οὕτως ἄνδρ' ἄγροικον οὐδένα: Et in Avibus, μὰ γῆν, μὰ νεφέλας, μὰ παγίδας, μὰ δίκτυα, μὴ 'γὼ νόημα κομψότερον ἤκουσά πω. Et plurimis aliis in locis. Præcedit etiam negatio apud Demosth. ἀλλ' οὐκ ἔστ' ὅπως ἡμάρτετε, οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας. Ubi negationem οὐ abundare aït Budæus, & μὰ per se negare, applicans huic exemplo regulam, *Quòd negationes interdum redundent apud Atticos.* Quæ regula nihil ad rem facit. Quippe cum hoc loco negatio minimè superflua sit, sed ex præcedentibus repetatur, & orationi integritatem tribuat. Quæ si deesset, ex præcedentibus utique supplenda & subintelligenda esset. Nonnunquam negatio & præcedit & subsequitur; ut in Pluto Aristoph. Ubi cùm dicat Sycophanta, οὐκ ἔστ' ἀγαθῶν γὰρ ἐνθάδ' ἐστὸν οὐδενί. Respondet alter, μὰ τὸν Δία οὔκουν τῶν γε σῶν σάφ' ἴσθ' ὅτι. Interdum negatio neque subsequitur neque de proximo particulæ μὰ apponitur, sed remotiùs petenda est, & huic applicanda; ut apud Aristoph. in Pluto: ubi inducitur servus cum hero colloquens, οὐ γάρ με τυπτήσεις στέφανον ἔχοντά γε: Ad quæ herus, μὰ δί' ἀλλ' ἀφελὼν τὸν στέφανον ἵνα μᾶλλον ἀλγῇς. Repetenda enim est tota negativa locutio, μὰ δία οὐ τυπτήσω σε ἔχοντα τὸν στέφανον, ἀλλ' ἀφελὼν τὸν στέφανον τυπτήσω σε, minimè

nimè te coronatum cædam, sed coronâ privatum cædam: Quia igitur negatio non apponitur expressè, idcirco videtur μὰ per se negativa esse. Aliud exemplum suprà-dicto simile, habemus in eâdem fabulâ. Ubi cùm ad Pluti cæci petitionem in illis verbis contentam, ἄφετόν με νῦν, respondeat Chremylus, μὰ Δί' ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἕξομεθά σε: ex ἀλλὰ conjunctione monemur, verbum suprà adhibitum cum negatione repetendum esse; μὰ Δία ὐκ ἀφήσομεν, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἕξόμεθα, *nequaquam te dimittemus, immò magis quàm antehac detinebimus.* Ejusmodi autem suppressio negationis, negativum nomen μὰ particulæ tribuit. Sic infrà in eâdem fabulâ, interrogatus Chremylus cur Plutum cum amicis non communicaret, respondet, ὐκ ἔςι πω τὰ πράγματ' ἐν τύτῳ. Post quæ interponit qui cum illo loquitur: τί φὴς ὐ τῷ μεταδῶναι; at ille pergit, μὰ Δία, δεῖ γὰρ πρῶτα, connectens μὰ Δία, tam cum præcedenti illâ negatione, ὐκ ἔςι πω τὰ πράγματ' ἐν τύτῳ, quàm cum posteriore hâc, ὐ τῷ μεταδῦναι: ut sit totus sensus, non dum eo loci res est ut cum amicis Plutum cõmunicare possim. Cujus causam subjungit, δεῖ γὰρ πρῶτα, &c. Paullò infrà in eâdem fabulâ, eadem particula præcedentem negationem respicit; ubi cùm inducantur interlocutores, medicum quærentes ad curandam Pluti cæcitatem, negat Chremylus inveniri posse medicum idoneum, qui hoc præstare possit: ἀλλ' ὐκ ἔςι, supple ἰατρός. Idem negat qui cum eo loquitur, ὐ δῆτ' ἐμοὶ δοκεῖ. Post quæ subdit Chremylus: μὰ Δί' ἀλλ' ὅπερ πάλαι παρεσκευαζόμην ἐγὼ κράτιςόν ἐςιν. Negans enim quenquam esse medicum qui hoc præstare possit, quod pridem ipsi in mentem venerat agendum esse affirmat. Sic in Ranis, cùm quidam dicat, ὐδὲν ποιεῖς γὰρ, ἀλλὰ τὰς λαγόνας ἀποδεῖ: respondet alter, μὰ τὸν Δία: ἀλλ' ἤδη πάρεχε τὴν γαςέρα. In quibus repetenda est tota superior locutio, μὰ

τὸν

τὸν δία ὐδὲν ποιῶ, *Nihil mehercule proficio, quare ventrem præbe.* Quandoque etiam negativè accipitur vox μὰ δία, propter causam negativam quæ subsequitur; ut apud Plutarch. περὶ ἀδολεσχ. de Aristotele philosopho: ἑτέρῳ δέ τινι τοιούτῳ μετὰ πολλοὺς λόγους εἰπόντι καταδολέσχησά σου φιλόσοφε. μὰ δία εἶπεν. οὐ γὰρ προσεῖχον.

Advertendum præterea in illo Aristophanis μὰ δί' ἀλλ' ἀφελὼν τὸν στέφανον, μὰ δί' ἀλλὰ non esse formam aggregatam, sed μὰ δία præcedens, aliquid negare; ἀλλὰ verò adversari his quæ per μὰ δία negantur: quod fit etiam in νὴ δί' ἀλλὰ, ut suo loco dicetur.

CAP. 13. *De Particulâ* Μὲν, *& Compositis.*

Μὲν, per se sine δὲ subsequente, παραγραφικὸν est, ut γε. Demosth. περὶ τῶν ἐν Χερρον. καὶ ἔγωγε αὐτὸς μὲν τεθνάναι μᾶλλον ἂν ἢ ταῦτ' εἰρηκέναι βουλοίμην. Ubi ἔγωγε, & αὐτὸς μὲν ἐκ παραλλήλου posita; augent τὸν παρισωσμὸν, ἤγουν τὴν παραγραφήν. In eo autem quod sequitur, οὐ μὴν ἀλλ' εἴ τις ἄλλος λέγει καὶ ὑμᾶς πείθει, quamvis τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ, pro δὲ accipiatur, non tamen huic μὲν respondet, sed alii μὲν suprà-posito in illis verbis, αἰσχρὸν μὲν νὴ τὸν δία καὶ ἀνάξιον ὑμῶν. Cui μὲν post multa interposita, respondet prædictum οὐ μὴν ἀλλὰ, quod pro δὲ accipitur: παραγραφικὴν itaque & παρισωτικὴν δύναμιν habet μὲν particula per se posita; cujus usûs exempla non desunt apud auctores. Aristoph. in Pluto: ἐγὼ μὲν οἰμώζειν λέγω σοι: quod μὲν ad nullum δὲ refertur. Idem ἐν εἰρήνῃ: οὕτω μὲν ἐκκοδύψομαι. οὕτω μὲν, pro οὕτω δὴ dixit.

Cùm autem respondet τῷ δὲ, vel τῷ ἀλλὰ, vel τῷ οὐ μὴν ἀλλὰ, vel alii hujusmodi voci, quæ pro δὲ accipiatur, tunc concedendi, seu aliquid ponendi vim habet; quod tamen oppositi vel diversi cujusdam affirmatione

affirmatione sub δὲ particulæ ductu destruitur; ut apud Demosthenem in exordio τῆς περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ· ἔδει μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς λέγοντας ἅπαντας μήτε πρὸς ἔχθραν ποιεῖσθαι λόγον μηδένα, μήτε πρὸς χάριν. ἐπειδὴ δὲ ἔνιοι, & quæ sequuntur. Et in exordio τῆς περὶ τῆς εἰρήνης Δημοσθένους: ὁρῶ μὲν τὰ παρόντα πράγματα δυσκολίαν ἔχοντα. Et post multa, οὐ μὴν ἀλλὰ, &c.

Habet etiam vim concedendi, etiamsi non removeatur id quod sub δὲ particulâ subditur. Interdum enim universale aliquod proponentes sub μὲν particulâ, postea sub δὲ strictius aliquod subjicimus, ut in illo Isocratis: ἐν πολλοῖς μὲν διεστώσας εὑρήσομεν τὰς τῶν σπουδαίων γνώμας. πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασιν. Sic Demosth. ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄν τις ἰδεῖν δοκεῖ μοι τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν, οὐχ' ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς παροῦσι.

Plerumque autem prædictæ sibi respondentes διαφορικῶς intelliguntur; ut quæ differentia seu diversa vel opposita sejungunt. Demosth. κατὰ Φιλίππου. ἀλλὰ διαμαρτύρομαι λέγων ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν πολλὸν ἔλαττον εἰμί. ὑμεῖς δὲ εἰ πείθοισθέ μοι μείζους ἂν εἴητε. Et paullò infrá: ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν πρῶτος ὑμῶν ἔσομαι, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων ὕστατοι. Et rursus: ἐπ' ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ βαδιεῖται, ἐπὶ τοῦτο δὲ τῷ λόγῳ δεῖ προάγειν. Et alibi: ὡς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων, εἰκότως δύσκολος καὶ δύστροπος εἰμὶ, Φίλιππος δὲ, &c. Cujus usûs exempla ferè innumerabilia sunt apud Auctores.

Fiunt autem hujusmodi oppositiones interdum per solam δὲ, sine præcedenti μὲν. Demosth. ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δὲ ἐφοίτων, ἐτέλεις, ἐγὼ δὲ ἐτελούμην. Sic Hippocr. ὁ βίος βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη μακρὴ, ut dictum est ubi de δὲ agitur.

Non minùs frequens est usus harum particularum ἐν τοῖς μερισμοῖς, præcedentibus articulis; ut in illis Iliad. χ'.

Ἡ μὲν γὰρ ὕδατι λιαρῷ ῥέει.——

Ἡ

Ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ.

Et millies alibi apud Auctores. Cujus sensûs sunt illa quoque vocum paria, τὸ μὲν, τὸ δὲ, & τὰ μὲν, τὰ δὲ, & τοῦτο μὲν, τοῦτο δὲ, quæ adverbialiter pro *partim* & *partim*, vel *cùm* & *tum* accipiuntur, vel, *primùm, deinde*. Quorum exempla vide apud Budæum. Eo autem modo sibi inter se respondent supràdictæ particulæ, ut semper μὲν præcedat, δὲ subsequatur; tametsi per se quoque δὲ stare possit non solùm μεταβατικῶς, sed etiam διαφορετικῶς, ut paullò ante dictum est.

Nonnunquam autem post duo μὲν, duo δὲ inveniuntur in duplici divisione seu oppositione, ut in exordio τοῦ κατὰ Φιλίππου, α΄. εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος προὐτίθετο λέγειν, ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι γνώμην ἀπεφήναντο εἰ μὲν ἤρεσκέ τί μοι, ἡσυχίαν ἦγον· εἰ δὲ μὴ, τότ' ἂν αὐτὸς ἐπειρώμην ἃ γινώσκω λέγειν. ἐπειδὴ δὲ, &c. Ubi priùs μὲν posteriori δὲ, posterius priori respondet.

In partitionibus etiam, duobus quibusdam præpositis τὸ μὲν, ad prius positum; δὲ autem ad posterius refertur. Aristot. in 4. Ethic. ἴδοι δ' ἄν τις καὶ ἐκ τῶν κωμῳδιῶν τῶν παλαιῶν καὶ τῶν καινῶν. τοῖς μὲν γὰρ ἦν γελοῖον ἡ αἰσχρολογία, τοῖς δὲ ἡ ὑπόνοια. Ubi τοῖς μὲν refert τῶν παλαιῶν, quod prius positum est: τοῖς δὲ, ad καινῶν refertur, quod posterius est. Quod Ciceronem quoque fecisse Budæus affirmat.

Μέντοι.

Μέντοι, vox ex μὲν & τοι utroque affirmantis signo, asseverandi vim habet. Xenoph. οὐδεὶς γὰρ ὀρκίζοντος ὀμνύοντες, καλόν με φατὲ εἶναι· κἀγὼ μέντοι πιστεύω, pro κἀγὼ δήπου. Dicitur sæpe cum quodam vehementi affectu, qui ex eo quod repetentes id quod aliquis proposuit, hâc voce utimur, deprehenditur. Xenoph. ἦ καὶ ἐμὲ ἔφη δεήσει ταῦτα ποιεῖν; δεήσει μέντοι ἔφην ἐγώ. Aristoph. vocem hanc

cum

cum νὴ Δία sociavit. Ἐν εἰρήνῃ, ad augendam asseverationem, Τρυγαῖος, κάκις' ἀπόλοιο παιδάριον, σῦ κάιπος' ἔι. Παῖς. ἐγώ; Τρυγ. σὺ μέν τοι νὴ Δία. Quam vocem Budæus per *verò* Ciceronem expressisse docet. Illúdque Xenophontis, δεήσει μέν τοι, te *verò* inquam, interpretatur.

Dicitur etiam cum affectu; licèt nihil quod dictum fuerit repetatur. Xenoph. καὶ ἀνάγκη μέν τοι ὦ σοφιστὰ ἐλεγχόμενος. Ubi nescio an rectè Budæus senserit ornatûs vel explendæ orationis gratiâ esse hanc vocem usurpatam; præsertim cùm illam eodem modo, quo suprà interpretetur: quod enim mox sequitur apud Xenoph. νὴ Δί' ἔφη ὁ Σωκράτης ἀνεχέσθω μέν τοι, & patere tu quidem ô Sophista te convinci: *patiatur verò inquit Socrates*, Latinè reddidit. In quo exemplo repetitio verbi ἀνέχεσθαι, superioribus exemplis suffragatur.

Μέν τοι, etiam pro ἀλλὰ, & δὲ adversativâ accipitur, quando plerumque μὲν particulæ respondet. Aristoteles: λέγουσι δὲ τοὺς κηφῆνας κρείω μὲν πλάττειν, μελιτουργεῖν μέν τοι οὐδὲν, pro ἀλλ' οὐδὲν μελιτουργεῖν, vel μελιτουργεῖν δὲ οὐδὲν: quod & *verùm*, & *cæterùm* Latinè dici Budæus docet.

Dicitur & sine præcedente μὲν: Aristoph. περιγίνεσθαι δι' αὐτῶ μηδὲν, μὴ μέν τοι μηδ' ἐπιλείπειν. Ubi pro αὖθις, id est, *rursus*, &, *vice versâ* positum esse docet Budæus, nec non pro *etiam* accipi, quemadmodum vocem *verò* apud Ciceronem. Quanquam mihi quidem pro ἀλλὰ hìc quoque accipi videtur; ut sit μὴ μέν τοι μηδ' ἐπιλείπειν, pro ἀλλ' οὐδ' ἐπιλείπειν. Subsequitur quandoque vocem hanc particula ἂν, quæ tametsi ad verbum aliquod refertur, tamen eo quod immediatè apponitur τῷ μέν τοι, componi cum illo videtur: quod & Budæus tradidit, quanquam vel ἐκ τῆς προσῳδίαν, quibus hoc aggregatum μέν τ' ἂν scribi recepimus, non compositam vocem μέντ' ἂν, sed voces appositas esse constat, quarum μέν τοι asseverandi,

severandi, ἂν (ut de ipso dictum est) actum tollendi facultatem habet. Usus harum vocum frequens est. Demosth. δικαίως μέντ' ἂν ἀπέθανον. Idem, μαίνοιτο μέντ' ἄν, ubi τὸ ἂν verbo ἀπέθανον tribuendum; ἀπέθανον ἄν, id est, *morte affectus fuissem*: sic μαίνοιτο ἄν, id est, *furore agitaretur*. Quare non ut formalis nota describendum est τὸ μέντ' ἄν, cùm partes ejus ad diversa referantur.

Μὲν οὖν.

MΕ`ν οὖν, duæ voces sunt, quæ plerumque transitioni serviunt, quæ à M.Tullio (ut Perionius rectè monet) verti solent illis Latinis particulis, *&* *quidem*, interpositâ ferè aliquâ voce, aliàs *atque ità*, aliàs *itaque*; quasi illud μὲν redundet. Interdum verò idem Auctor has voces unica illa interpretatur, *igitur*, nullâ habitâ ratione particulæ prioris μὲν, ut illud in lib de Univ. quem ex Platonis Timæo convertit, νὺξ μὲν οὖν ἡμέρα τε γέγονεν οὕτω: Nox *igitur* & dies ad hunc modum & ob has generata causas, &c.

Transitiones autem aut continuativè fiunt, aut inchoativè, ἀποστατικῶς seu ἐπιλογικῶς, qualis est apud Aristophanem in Pluto: Ubi servus cùm multa de Domini sui dementiâ, qui Plutum cæcum sequeretur, conquestus esset, subjicit ἀποστατικῶς: ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἔσθ' ὅπως σιγήσομαι, &c. *atque equidem tacere nullo modo possum*. Demosth post prooemium, quo attentionem captaverat, subjungit itidem ἀποστατικῶς: ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς μονονουχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεὶς, ὅτι, &c. Cui respondet δὲ eodem in loco: ἡμεῖς δὲ οὐκ οἶδ' ὅντινά μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά. Xenoph. continuativè usus est: χαλεπὸν μὲν οὖν ἐστι τοὺς οἰκείους περιορᾶν ἀπολλυμένους. ἀδύνατον δὲ τοσούτους τρέφειν. *Ac difficile quidem est*, &c. Signum autem inchoationis, vel continuationis, est subjecti identitas, vel diversitas. Nam si de eodem subjecto fiat

sermonis transitio, continuata esse dicetur: sin de alio, aut diverso; inchoata κατ' ἀπόστασιν.

Significat etiam *imò*, & *imò verò*, quàm sæpissimè, & postponitur ferè semper aliis partibus Orationis; sicut etiam τῷ πάνυ adverbio: ut cùm dicimus, πάνυ μὲν οὖν: assentientes aliquid, id est, *prorsus quidem, imò verò.* Rarissimè autem ipsum præponitur τῷ γὲ, & fit μενοῦν γε, id est *quin etiam, quin imò.*

Additur etiam μὴ particulæ, & habet sensum limitativum, ut γὲ. Aristoph. in Pluto: ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλήν σοι πάντ' ἐρῶ. Γυ. μὴ δῆτ' ἔμοιγ' εἰς τὴν κεφαλήν. Καρ. μὴ τἀγαθὰ ἃ νῦν γεγένηται. Γυ. μὴ μὲν οὖν τὰ πράγματα. Ubi τὸ μενοῦν pro γε περιφραστικῶς accipitur; sicut vicissim τὸ γε pro μενοῦν interdum, ut de γε dictum est. Apponitur etiam τῷ οὐ ἀποφατικῶς, in proximè dictâ significatione, id est, περιφραστικῶς, & fit οὐ μενοῦν: quod Budæus παρὰ προπαροξύτονως proferendum censet; qui Demosthenis verba illa οὐ μενοῦν ἦν εἰπεῖν ἑτέρῳ, tum nulli alii dicendi locus erat, vel nulli certè, Latinè reddidit. Apud Lucianum etiam οὐ Θρασυκλῆς ἐστὶν οὗτος; οὐ μενοῦν ἄλλος, id est, (ut placet Budæo) *profectò ipse est, non alius.* In quibus tamen exemplis *imò* & *imò verò* significat τὸ μενοῦν: negatio autem verbo tribuitur in constructionis distributione; ut in suprà dicto Demosthenis loco, οὐκ ἦν μενοῦν εἰπεῖν ἑτέρῳ: *imò nemini dabatur dicendi locus.* Et apud Lucianum, οὐ μενοῦν ἄλλος ἐστίν. οὐκ ἄλλος μὲν οὖν ἐστίν, id est, *imò nullus alius est* Unde patet non ut unicam vocem προπαροξυτόνως οὐμενοῦν esse pronunciandum, cùm divisim construatur; atque adeò neque ut formale signum describendum est in ordine οὐ, particulæ: sicut nec μὴ μὲν οὖν. Pro οὐμὴν etiam & οὐ μέν τοι usurpatur interdum.

CAP.

CAP. 14. *De Particulis* Μέχρι, Μέχρις, Μὴ, *& Compositis.*

Μέχρι, quod & μέχρις dicitur, si vocalis subsequatur, quatenus articuli relativi genitivis junctum, compendium affert orationi, in hâc disputatione describitur, ut dictum est ubi de ἄχρι agitur. Quibus autem præterea partibus jungatur, vide Budæum, & Vocabulorum scriptorem; quorum uterque, ut cætera omnia, de his vocibus rectè scripserit, sic non aptè ἂν particulam his adjungi putavit, ità ut μέχρις ἂν, & ἄχρις ἂν, ut formales notas constituerit. Nam ut ἂν vocibus his apponatur, non tamen ipsis in constructionis distributione, sed verbo in unaquaque comprehensione posito, tribuitur: ídque multò magis, si genitivus ȣ interveniat; ut in exemplo quod ex Athenæo affert Budæus, μέχρις ȣ ἂν ἀπολαβὼν τὸ ὕδωρ κατινέγκῃ. Nec minùs si περ particula intercipiat locum medium inter μέχρι, & ȣ: ut apud Aristotelem; μέχρι περ ȣ ἂν εἷς ᾖ, id est, *quousque unus supersit.* Nam etsi suprà cap. 3. ubi de ἂν agitur, dictum sit hanc particulam non unquam à verbo recedere, & adjunctarum alicui partium adhærere, id tamen fieri intelligendum est, quando verbum ipsum ἀοριστολογίαν recipere non potest: sed in suprà dictis exemplis & similibus cùm de futuro est sermo, optimè quadrat ἀοριστολογικὴ ἔννοια: quare verbo ἂν particula non vocibus μέχρις & ἄχρις tribuenda est. Cujus rei argumentum est, quod si de præterito per Indicativi modi verbum loquamur, minimè uti poterimus ἂν particulâ; putà, si dixeris ἀνέμεινα μέχρις ἦλθε. Unde patet ex eo quod verbum exigit, non ex dictarum vocum naturâ particulam ἂν locutioni accedere.

MH', particula indicativo juncta, sine respectu alicujus verbi præcedentis, pro ὐ negandi ponitur in rectâ & purâ enuntiatione. Apud Aristoph. in Avibus: μὰ γῆν, μὰ νεφέλας, μὰ παγίδας, μὰ δίκτυα, μὴ 'γὼ νόημα κομψότερον ἤκουσά πω. Quod tamen raro fit: nam & ipse Aristophanes alibi in hâc eâdem formâ jurandi ὐ particulâ consuetâ usus est in Nebulis: μὰ τὴν ἀναπνοὴν, μὰ τὸ χάος, μὰ τὸν ἀέρα, ὐκ εἶδον ὕτως ἄνδρ' ἄγροικον ὐδένα. In obliquis tamen & mistis enuntiationibus μὴ pro ὐ ferè semper accipitur, & indicativo nonnunquam jungitur; ut apud Demosthenem: ὐ γὰρ ἔστιν ὐδεὶς πρόξενος ἀτελὴς ὅτῳ μὴ δέδωκεν ὁ δῆμος. Ubi μὴ δέδωκε non est primaria enuntiatio, sed pars enuntiationis. Sic alibi apud eundem: τίνος ἕνεκα εἰ τὰ μάλιστα μὴ τινὲς ἀλλὰ πάντες ἦσαν ἀνάξιοι, τῆς αὐτῆς ἠξίωσεν ἡμᾶς τε κἀκείνους; μὴ τινες dixit in obliquâ enuntiatione. In quâ, μὴ τινες non est integra enuntiatio, sed antecedentis membrum.

Jungitur itidem indicativo modo in interrogationibus. Plato: μή σε κατακωλύω ὦ 'Ισχόμαχε; *nunquid te moror*. Et Lucian. μήτις ἄλλος ὗτο γνωρίζει; *nunquid alius quispiam?* Et alibi Plato: μή πυ ὦ Κέβης ϗ σέ τι τύτων ἐτάραξεν.

Itidem quando interrogationes per verbum ἐρωτῶ remissiùs fiunt, μὴ indicativo jungitur. Plutarch. ϗ περὶ τῶν φόρων ἠρώτησε μὴ βαρεῖς εἰσί. In cujusmodi interrogationibus, si μὴ nulli encliticæ particulæ præponitur, duplici gravi accentu signatur à Librariis antiquis; quod fit ad indicandam vim pronuntiationis, quâ differt ab ea significatione, quâ μὴ, pro ἵνα μὴ accipitur.

Jungitur etiam præterito indicativi modi pro ἵνα μή. Lucian. ἀριθμήσω αὖθις τὸ χρυσίον, μή τι με πρώην διέλαθε, *nè fortè me aliquid latuerit*. Ubi si de futuro esset sermo μὴ διαλάθη, per subjunctivum dixisset.

Sic

Sic etiam si verbum δέδοικα, vel φοβοῦμαι præcedat, vel aliud horum συνώνυμον, μὴ, particulam, indicativus subsequitur; ut apud Demosth. καὶ τὸ χρόνον γεγενῆσθαι μετὰ τὴν πρεσβείαν, δέδοικα μὴ λάθῃ ὑμῖν ἐμπεποιήκει. Quod etiam per præteritum Optativi dici potest, μὴ ἐμπεποιήκοι. Sic Thucydid. νῦν δὲ φοβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν. In quibus exemplis cùm στοχαστικῶς sermo fiat de re præteritâ, cujus effectus incertus erat, præteritorum vocibus jungitur, & ἀπορηματικὸν sensum habet. Philostratus in hoc sensu οὐ negativam, μὴ particulæ subjunxit, quia verbum negare intendit, δέδοικα μὴ οὐδ' ἡσυχίαν ἤγαγεν, ἀλλ' ἠνώχλει καθεύδοντι. Plato de re præsenti, præsentis voci μὴ particulam junxit: ἀλλὰ φοβεῖσθε μὴ δυσκολώτερόν τι νῦν διάκειμαι ἢ ἐν τῷ πρόσθεν βίῳ. Quæ locutio tam enuntiativè quàm interrogativè proferri potest.

Imperativo modo juncta particula μὴ, ἀπαγορευτικὸν est. Aristoph. μὴ φρόντιζε μηδὲν ὦ 'γαθέ. Et alibi: καὶ μὴ δέδιθι, οὐ γάρ ἐστιν ἐξέτασμός. In quo sensu subjunctivo etiam jungitur, μὴ ποιήσῃς, & subjungitur τὸ οὐ, ut apud Aristophanem in Nebulis: οὐ μὴ σκάψῃς ὥσπερ οἱ τρυγοδαίμονες οὗτοι. Ubi οὐ cum accentu acuto, seorsum legitur.

Optativi modi vocibus jungitur ἐν τοῖς ἀπευκτικοῖς λόγοις, ut μὴ γένοιτο. Et cùm devovemus, seu malum aliquod sub conditione nobis imprecamur, more obstinatè jurantium, μὴ ἱκοίμην εἰς ὥρας εἰ τόδε τι εἶπον, ἢ ἐποίησα, vel εἰ μὴ ἐποίησα.

Servit præterea Optativo, cùm rem præteritam ut præsentem narramus. Demosth. ἐπειδή με μὴ πείθοιεν: quod si res præterita, ut præterita narraretur, ἐπειδή με οὐκ ἔπειθον dictum esset.

Subjunctivo modo multifariàm jungitur hæc particula; nam & per se, & verbo aliquo præcedente introducta. Per se, absolutè subjunctivis non jungitur, nisi in sensu ἀπαγορευτικῷ, μὴ εἴπῃς, in quo sensu

quo sensu sæpe verbum subticetur; ut apud Dinarchum, μὴ ὦ Ἀθηναῖοι μή. δεινὸν γὰρ καὶ αἰσχρόν. Ubi Subjunctivi, vel certè Imperativi, aut etiam Optativi modi verbum subauditur. Hujusmodi locutio est apud Chrysostomum, μὴ παρακλητῶ: in quâ μὴ, non ad verbum παρακλητῶ, sed ad aliquam suprà-dictorum modorum vocem refertur. Sic in illâ locutione, μὴ ὦ σῶτερ, μὴ ὦ ἐλεύθερε. Μὴ ἀπολύτως accipitur, ad vocem γένοιτο relata. Deprecandi etiam sensum habere dici potest locutio illa μὴ ὦ σῶτερ. Sicut etiam Dinarchi illa, μὴ ὦ Ἀθηναῖοι: accipitur etiam per se μὴ particula pro ἵνα μὴ subjunctivo juncta; ut apud Pausan τὰς δὲ ἀσπίδας ἐπιμεμηλιωμένας εἶναι πίσση μὴ ὁ χρόνος αὐτὰς λυμήνηται. Sic Isæus: ἔδοξεν αὐτῷ διαθέσθαι τὰ ἑαυτοῦ μὴ ἔρημον καταλείπῃ τὸν οἶκον. Quod si narrativè diceretur de re præteritâ, κατέλειποι Optativi voce diceretur.

Μὴ, etiam ἀντὶ τοῦ μήποτε ἀποφηματικῶς aliquando ponitur. Aristoteles: μὴ γὰρ ἐν τῶν ἀδυνάτων ᾖ πόλιν ἄξιον εἶναι καλεῖν τὴν φύσει δούλην, *nescio an impossibile sit*: in quo sensu ἐλλειπτικῶς accipitur. Nam plenè & integrè verbis σκοπῶ, vel ὁρῶ, vel hujusmodi aliis tam in Indicativo modo, quàm in Imperativo formatis subjicitur. Xenophon: ἐγὼ γάρ τοι ἀκούων τοῦ μὲν ὅτι προὔδωκεν αὐτὸν φίλος, τοῦ δὲ, ὅτι μνᾶν ἀντ' αὐτοῦ εἵλετο, σκοπῶ μὴ ἐπαγωγὸν ᾖ ἀποδίδοσθαι. Galenus in Imperativo modo præcedens verbum formavit, ἐπισκέπτου μὴ τὸ σκίρρωδες τοῦτο πάθος ἐν ταῖς μήτραις ᾖ.

Infinitivis etiam jungitur repetitis ex suprà affirmatis: in quâ repetitione modò μὴ, modò οὐ optimi Auctores usurpant. Aristoteles 2. Politic. πότερον πάντων βέλτιον κοινωνεῖν, ἢ τινῶν μὲν, τινῶν δ' οὔ; hic οὐ negativâ usus est negando nomen βέλτιον, cui adhæret verbum ἐστί. Et sic negatur tota propositio, ἢ οὐκ ἔστι βέλτιον κοινωνεῖν. Paullò suprà μὴ κοινωνεῖν dixit in illis verbis, ἀνάγκη γὰρ ἤτοι πάντας πάντων

κοινωνεῖν,

κοινωνεῖν, ἢ τινῶν μὲν, τινῶν δὲ μή. Hic solùm infinitivum negatur: nomen ἀνάγκη cui adhæret verbum ἐστὶν, affirmativè repetitur; ut sit, τινῶν μὲν ἀνάγκη ἐστὶ κοινωνεῖν, τινῶν δὲ ἀνάγκη ἐστὶ μὴ κοινωνεῖν. Et sic propositio remanet affirmata; solum κοινωνεῖν (quod est pars prædicati) negatur. In universum autem, infinitivis non nisi verbo, vel adverbio, vel aliâ Orationis parte præcedente, apponitur: sine quorum aliquo præcedente, infinitivus modus consistere non potest; totidémque modis negatur infinitivus μὴ particulæ adjumento quot modis etiam affirmatur: εἶπεν ἔσεσθαι, εἶπε μὴ ἔσεσθαι: ὤμοσεν εἰπεῖν, ὤμοσε μὴ εἰπεῖν. Apponitúrque ἐξ ἀνάγκης ubi negare infinitivum oportet.

Quòd si verbum negativæ vel prohibitivæ facultatis præcesserit infinitum, tunc μὴ infinito appositum, ἐκ περιουσίας apponitur; ut, ἠρνήσατο μὴ λαβεῖν. Sic ἀπαγορεύω μὴ ποιεῖν ἐκκλησίαν. Apud Aristoph. κωλύω μὴ διαφθεῖραι. Item si verbum negatum præcesserit, οὐ δύναμαι μὴ γελᾶν. Itidem si negatio vel privatio, vel prohibitio implicitè in verbo continetur, τί μέλλομεν μὴ ποιεῖν; quid cessamus agere? est enim μέλλειν idem quod ἀργεῖν. Sic ἀπιστῶ μὴ δυνήσασθαι, propter vim privativam expressam.

Μὴ, etiam præpositum πλαγιασμῷ, idem valet quod εἰμή: ut, μὴ παρακρουσθέντων ὑμῶν: pro, εἰμὴ παρεκρούσθητε. Sic apud Greg. πᾶς γὰρ ἂν ὑπέστη ἢ συνέστη τόδε μὴ θεοῦ τὰ πάντα καὶ οὐσιώσαντος καὶ συνέχοντος; ubi μὴ οὐσιώσαντος τοῦ θεοῦ, pro εἰ μὴ ὁ θεὸς οὐσίωσε τὰ πάντα.

Porrò participio quoque præponitur hæc particula, cui vim sui contrarii tribuit; ut, τοῦτό ἐστιν ἀνδρὸς μὴ μεθύοντος: vel, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀνδρὸς μὴ μεθύοντος: ut apud Plat. καὶ τοῦτο πρέπειν οὐκ ἀνδρὸς μὴ μεθύοντος.

Præponitur item μετὰ præpositioni; cui contrarii significationem tribuit: est enim μὴ μετὰ idem quod χωρὶς, ut apud Demosth. περὶ τῆς παραπρεσβείας: ἐξομόσασθαι ἂν μὴ μετ' αἰτίας τινὸς δεινὸν ἦν, id est, χωρὶς

αἰτίας. Sic apud Aristotelem: ἀδύνατον μὴ ἐπιμελείᾳ δεσποτῶν ἐπιμελεῖς εἶναι τοὺς ἐργάτας: nam μὴ ἐπιμελείᾳ idem valet quod μὴ μετ' ἐπιμελείας, quod χωρὶς ἐπιμελείας significat.

Habet etiam vim negativè repetendi nomen quod suprà affirmatum fuerit; ut apud Platonem: κεῖνον φύσιν φιλόσοφον καὶ μὴ, supple φιλόσοφον, ut sit καὶ μὴ φιλόσοφον. Idem alibi: καὶ ὥσπερ ὑπὸ τῶν πεπαιδευμένων δεινῶν οἱ μὴ, ἀποκλείονται. Ubi repetendum est nomen δεινοὶ, ut sit, οἱ μὴ δεινοί. In quibus locutionibus, non οὐ sed μὴ particulâ utuntur Auctores, propter participium subaudiendum; ut in suprà-dictis exemplis: φύσιν φιλόσοφον οὖσαν. καὶ μὴ φιλόσοφον οὖσαν. Et ὑπὸ τῶν ὄντων δεινῶν οἱ μὴ ὄντες δεινοί. Sic in εἰ δὲ μὴ, & in ἀλλὰ μὴ, & aliis hujusmodi omnibus semper μὴ particula ex superioribus aliquid repetit, ut de singulis loco proprio dictum invenies; his duntaxat, ex quibus & ex μὴ formales notæ evadunt: in quarum numero non est ponendum καὶ μή: quod fecit Budæus, qui proximè dicta Platonis καὶ μὴ vocibus, quasi formalem notam constituentibus applicavit.

Μὴν.

MH'ν, particula, ut plurimùm adversativa est; nisi alicui alii particulæ subjiciatur: quamvis Budæus parùm sibi constans, modò pro γὰρ, & γοῦν, modò pro αὖ, accipi doceat Et quamvis animadvertat in exemplis quæ affert, μὴν particulâ ὅμως significare, non tamen id affirmare audet. Exempla sunt: Πλάτων τοῖς Δίωνος οἰκείοις. εἰς Συρακούσας διεπορεύθην, ἴσως μὲν κατὰ τύχην, ἔοικε μὴν τότε μηχανωμένῳ τι τῶν κρειττόνων ἀρχὴν βάλλεσθαι τῶν νῦν πραγμάτων, *tametsi videtur Deorum aliquis*, &c. Sic alibi apud eundem: ἡμερώτερον μὴν τρίτον συγχωρῆσαι τούτοις δεῖν ἐπεσθαι τέχνην, *humanius tamen est hoc quoque tertium concedere*. Dicitur & ὅμως μὴν ἐκ

παραλλήλου,

παρηλλήλου: quo usus est Gaza. Qui locum illum Ciceronis de Senectute, *Quæ tamen omnia dulciora fiunt*, ὅμως μὴν ταῦτα πάντα ἡδίω γίνεται, vertit. Cùm autem μὴν alteri particulæ subjicitur, παρέλκει, vel certè adversativam vim deponit, ut in τί μὴν interrogativo.

Advertendum autem multùm interesse utrùm particulæ alicui subjiciatur, an simpliciter apponatur. Cùm enim vim suam supprimit, vel immutat, tunc subjici alicui dicitur, ut in τί μήν. Cùm verò suam vim retinet, tunc apponi dicitur, ut in ἀλλὰ μὴν, οὐδὲ μὴν, καὶ μὴν, & nonnullis aliis, de quibus singulis suo loco dicitur. Subjicitur etiam τῷ ἦ, καὶ τῷ ναὶ, particulis affirmandi, & fit ναὶ μὴν, & ἦ μήν: in quibus μὴν minimè adversandi est, sed ipsum quoque affirmandi vim præ se fert.

Μὴ γάρ.

MH' γὰρ, ex μὴ prohibendi & abominandi signo, & γὰρ causali appositis constat: nec formalis nota est, quippe cùm utraque particula suum officium præstet; in quo aggregato γὰρ particulæ vis causalis perspicietur si μὴ in οὐ [illegible]ducatur. Synes. ἀλλ' ἢ τό γε περιαιρεῖσθαι τὰ βέλτι[illegible] ὁ δαίμων οὐκ ἀφαιρήσεται. μὴ γὰρ δὴ καὶ τῆς γνώμης ἡμῶν καταισχύσειε: id est, *absit enim ut proposito quoque nostro fortuna prævaleat.* Ubi si sensus ἀποφαντικὸς, in enuntiationem traducatur hoc modo, οὐ γὰρ δὴ καὶ τῆς γνώμης ἡμῶν καταισχύσειε, γὰρ particulæ usus manifestus erit. Sic alibi apud eundem: εἴσομαι γὰρ τὸ μηκέτι περιστέρῳ προσελθεῖν τὴν ἀσχημοσύνην ἡμῶν. μὴ γὰρ εἴποιμι τῆς ἐκκλησίας: id est, *absit enim ut Ecclesiæ turpitudinem dicam.* Ubi etiam si οὐ γὰρ εἴποιμι dixisset, γὰρ particulam non otiosam esse manifestum esset. Sic in illo Demosth. τίς οὐχὶ κατέπτυσεν ἂν σοῦ; μὴ γὰρ τῆς πόλεώς γε μηδ' ἐμοῦ: id est, (ut rectè Budæus interpretatur) *quis in caput tuum non despuisset? absit enim ut civitatis vel meum caput dicam:*

μὴ

μὴ γοῦν in sensu ἀπαγορευτικῷ dixit, ac si οὐ γὰρ ἀποφαντικῶς dixisset, quod attinet ad usum γοῦν particulæ. Non igitur formalis nota est τὸ μὴ γοῦν, sed duæ voces sunt sibi appositæ; quibus additur δὴ, ut in priori exemplo Synesii.

Additur & γε, licèt non immediatè; ut in exemplo Demosthenis, μὴ γοῦν τῆς πόλεως γε. Μὴ γοῦν etiam præter μὴ particulæ vim dubitativam, dubitativè decernendi sensum habet indicativi verbo junctum. Aristot. μὴ γοῦν οὐ μάτην τὴν πρὸς αὐτὸν αὐτὸς ἔχει φιλίαν ἕκαστος. Patet autem ex indicativi verbi naturâ, in affirmandi sensu hujusmodi locutiones fieri. Notandum autem non formalem notam esse τὸ μὴ γοῦν in prædicto Aristotelis loco, sed γοῦν, ad causæ redditionem spectare. Vide μήποτε.

Μὴ δῆτα.

MH' δῆτα, duæ voces sunt sibi appositæ; quarum μὴ prohibentis est, δῆτα asseverandi. Quare non ut formalis nota habendum esset μὴ δῆτα, sicut nec οὐ δῆτα. Aristoph. φέρε νῦν ἐγὼ τῶν ἔνδοθεν καλέσω τινά. Καρ. μὴ δῆτα, ἐγὼ γοῦν αὐτὸς ἐξελήλυθα. Ubi μὴ δῆτα vox, prohibitio est cum affectu asseverandi, quem[illegible]dum οὐ δῆτα negatio cum asseveratione.

Interdum μὴ, ἀπευκτικὸν est, id est, abominandi, cum suprà-dicto affectu. Demosth. μὴ δῆτ' ὦ πάντες θεοὶ μηδεὶς τοῦθ' ὑμῶν ἐπινεύσειε. Ubi τὸ μὴ δῆτα, pro *Dii avertant*, vel, *Dii prohibete*, dictum est. Nec ideo ut formalis nota habendum est hoc aggregatum μὴ δῆτα, cùm utraque particula suam propriam significationem retineat. Nam illas *formales notas* esse dicimus, in quibus constituentes voces singulas, aut omnes, aut certè una quæpiam suam significationem quadamtenus immutat, vel omnino deponit.

Μὴ ὅτι.

MH' ὅτι, pro ὀ μόνον, id eſt, *non ſolùm*, accipitur; cui reſpondet ἀλλὰ adverſativa, aut ſola ſi affirmare verbum oportet; aut ὀδὲ negationi juncta, ſi negare opus ſit. Plato in Apologiâ: οἶμαι ἂν μὴ ὅτι ἰδιώτlw τινὰ, ἀλλὰ τὸν μέγαν βασιλέα ἐυαριθμήτους ἂν εὑρεῖν. Hìc affirmatur verbum οἶμαι: ut ſit, οἶμαι μὴ μόνον ἰδιώτlw τινὰ, ἀλλὰ τ̄ μέγαν βασιλέα εὑρεῖν ἂν, &c. Alibi negatur verbum, & ſic τὸ ἀλλὰ, ὀδὲ negationi jungitur; ut apud Ariſtidem: μὴ ὅτι τῆ ἰδίᾳ μελαςάντων, ἀλλ' ὀδὲ τῆ κοινῆ. Et hinc fit, ut modò, *non ſolùm*, modò, *non ſolùm non*, vocem hanc ſignificare dicat Budæus.

Interdum etiam in poſteriore parte ambitûs collocatur vox μὴ ὅτι, & tunc ἀλλὰ particula quæ ipſi debetur, non habet locum in priore parte, niſi convertatur locutio. Plato Dionyſio, ἐγὼ ὀδὲ ἀνθρώπῳ μὴ ὅτι δὴ θεῷ παρεγκελεύσαιμlw ἂν δρᾶν τῦτο. Sic Gregor. τὸ δὲ πῶς γεγϛύnται, ὀδὲ ἀγγέλοις ἐννοεῖν μὴ ὅτι γε σοὶ συγχωρήσομϛ. Quæ locutiones ſi convertantur, habebit locum τὸ ἀλλά. Patet etiam ex his exemplis γε & δὴ particulas voci huic adjungi ſolere. Interruptâ etiam γὰ particulæ interpoſitione invenitur vox μὴ ὅτι, apud Galenum; qui μὴ γὰ ὅτι dixit, pro μὴ ὅτι γάρ.

Μὴ ὀ, & Μὴ ὀκ.

MH' ὀ, & μὴ ὀκ, ſi vocalis ſubſequatur, quod & Μὴ ὀχὶ dicitur; vox eſt, in quâ ὀ negatio apponitur μὴ particulæ ad verbum aliquod negandum, quod alioqui per ſimplicem μὴ particulam non negaretur. Cùm igitur verbum δέδοικα, vel φοβῦμαι, vel aliud his σωνώνυμον præceſſerit μὴ dubitandi particulam, verbúmque aliud ſubſequatur, quod negare opus ſit, neceſſe eſt μὴ particulæ negativam ὀ ſociare. Philoſtr. δέδοικα μὴ ὀδ' ἡσυχίαν ἤγαγϛ, ἀλλ' ἠνώχλης καθδύδοντι. Quæ dubitatio in negativum ϛοχασμὸν reſolvitur: ac ſi dixiſſet, ſuſpicor ipſum

non

non quievisse, sed dormienti molestum fuisse. Id Latinè ita redderetur: *Vereor nè non quieverit, atque adeò nè dormienti molestus fuerit.* Secus si desit ἐ negatio, dubitativa locutio in affirmativum στοχασμὸν resolvitur; ut in illo Demosth. καὶ τὸ χρόνον γεγονέναι μετὰ τὴν πρεσβείαν πολὺν, δέδοικα μὴ λήθην ὑμῖν ἐμπεποιήκει. *Quódque multum temporis intercesserit, vereor nè oblivionem vobis induxerit:* quod perinde valet, ac si dixisset, *suspicor vobis oblivionem induxisse.*

Præterea si negatum verbum vel nomen, vel certè negationem aut privationem, aut prohibitionem implicitè in se continens præcesserit, sequatúrque infinitivus, tunc ἐ negatio penè otiosa, μὴ particulam comitatur. Xenoph. ἐδεὶς ἀντιλέγει μὴ ἐ λέξειν ὅ, τι ἕκαστος ἡγεῖται πλεῖστου ἄξιον ἐπίστασθαι. Ubi μὴ ἐ quominus significat. *Nullus contradicit quominus quisque dicturus sit.* Lucian. ἐδεμία μηχανὴ μὴ ἐκ ἀμβλύτερον δεδορκέναι τὸν ὀφθαλμὸν τὸν ἕτερον: *nullo pacto fieri potest quin alter oculus obtusius cernat.* Plato: ἐ ῥᾴδιον πολλὰ κακὰ δρῶντα τοὺς ἄλλους, μὴ ἐχὶ καὶ πάσχειν: *difficile est quin is qui multis malis alios affecerit, ipse quoque mala multa patiatur.* Idem alibi: οὐ γάρ ἐστι τὰ γραφέντα μὴ ἐκ ἐκπεσεῖν, *fieri non potest quin scripta aliquando excidant*, id est, *in manus hominum veniant.* Sic apud Synesium: ὁ γὰρ προστυχὼν καὶ κερδάνας ὁμοίοις ἀδραστείας αἰδέσεται μὴ ἐχὶ μικρόν τι μέρος ἀποδάσασθαι τῷ χαρισαμένῳ πολλαπλάσια: id est, *divinam verebitur ultionem, nisi parvam quandam portionem impertierit ei qui multa donaverit.* Quod αἰδέσεται μὴ ἀποδάσασθαι dici poterat, id est, *verebitur non impertire.* Nam verbum αἰδεῖσθαι negationem implicitè continet, quamobrem & constructionem hanc suscipit. Quippe cùm αἰδεῖσθαι, id est, *vereri*, idem valeat quod μὴ θαῤῥεῖν, id est, *non audere.* Sic Lucianus verbum διαφέρειν, pro δεῖν, & ἐλλείπειν usurpavit: similémque constructionem ipsi tribuit, cùm dicit, μόνῃ τῇ μορφῇ διαφέρουσι μὴ ἐχὶ πρόβατα εἶναι. Ac si dixisset

μόνῃ τῇ μορφῇ ἐλλείπουσι μὴ οὐχὶ πρόβατα εἶναι: quod ἐλλείπουσι τοῦ πρόβατα εἶναι, planiùs diceretur; id est, *solâ formâ & imagine differunt seu distant quominus pecora sint*. Quæ quidem vocis hujus vis & significatio patet, cùm verbis expressam negationem continentibus adjungitur; ut in illo Aristidis: οὐκ *ἀνανεύεται μὴ κοσμεῖν*, *non abnuit quin ornet*. Sic Æschines, si rectè memini, οὐκ *ἀρνοῦμαι μὴ οὐκ ἐρωτικὸς γεγονέναι*.

Cohæret etiam participiis proposita vox, & idem valet quod εἰ μὴ, id est, *nisi*. Lucian. *οὐκ ἂν ἀξιόπιστος εἴην λέγων μὴ αὐτὸς πρότερον φανεὶς οἷος εἰμί*. Ubi *μὴ φανεὶς*, pro *εἰ μὴ φανείην* dictum est.

Jungitur etiam dativo nominum vox hæc apud Demosth. *αἵτε πόλεις πολλαὶ καὶ χαλεπαὶ λαβεῖν αἱ τῶν Φωκέων μὴ οὐ χρόνῳ καὶ πολιορκίᾳ*. Ubi οὐ planè otiosum est. Idem enim præstaret per se *μὴ* particula; est enim *μὴ χρόνῳ* idem quod *μὴ μετὰ χρόνου*. Ut in illo Aristot. *ἀδύνατον μὴ ἐπιμελείᾳ διαπονοῦντα ἐπιμελεῖς εἶναι τοὺς ἐφεστῶτας*: ubi *μὴ ἐπιμελείᾳ*, itidem pro *μὴ μετὰ ἐπιμελείας* dictum est; ut Demosthenes alibi dixit, *ἐξομόσασθαι μὲν δὴ μὴ μετ' αἰτίας τινὸς δεινὸν ἦν*: quod idem valet quod *χωρὶς αἰτίας*, ut suprà dictum est, cùm de *μὴ* particulâ ageretur.

Restat animadvertendum Budæum homonymiâ deceptum, hanc eandem significationem tribuisse *μὴ οὐ*, vocibus. Apud Aristot 2. Polit. *μὴ γὰρ οὐ μάτην τὴν πρὸς αὐτὸν αὐτὸς ἔχει φιλίαν ἕκαστος. ἀλλ' ἐστι τοῦτο φυσικόν*. Ubi *τὸ μὴ οὐ* cùm dubitandi nota sit, & pro *μήποτε οὐ* accipiatur, ipse *nequaquam* significare docet; verbáque illa Aristotelis sic vertit: *Minimè verò temerarium est quod accidit ut sibi sit unusquisque commendatus*. Cùm tamen *μὴ οὐ μάτην*, *nenon frustrà*, vertendum esset, supplendo verbum vide, vel aliud hujusmodi, ut mox dicetur de *μήποτε*.

Μήποτε, formalis nota dubitativè decernendi vim habet. In quâ ποτè penè otiosum est, cùm per se quoque μὴ particula idem valeat quod μήποτε dubitandi nota; ut apud Aristot. μὴ γὰρ οὐ μάτην τῆς πρὸς αὐτὸν αὐτὸς ἔχει φιλίαν ἕκαστος. Præsupponit autem nota hæc verbum aliquod subintelligendum, putà ὅρα, vel σκόπει, vel aliud hujusmodi; refertúrque modò ad verbum Indicativum, modò ad Subjunctivum: quod verbo sive Indicativi, sive Subjunctivi modi, si negare opus sit, additur οὐ particula Theophr ἀλλὰ μήποτε οὐ τοῦτο ᾖ τὸ αἴτιον ἀλλὰ τὸ προειρημένον: at videndum est nè non hæc causa sit. Idem sine negatione Subjunctivo usus est, ἀλλ' ὃ λέγουσιν οἱ πολλοὶ διὰ τὸ κερασ-βόλον ἀτέραμνον γίνεσθαι, μήποτε ἄγαν εὐηθες ᾖ: id est, *Nam quod vulgus hominum putat legumen quod cornu tetigerit, coctu difficile esse, videndum nè valdè fatuum sit.*

Indicativo etiam junctum reperitur. Athen. μήποτε δεῖ γράφειν ἀντὶ 'Ανθείας "Αντειαν, *Videndum nè pro Anthea, Anteam scribendum sit.* Sic Aristot. μήποτε οὐ καλῶς τοῦτο λέγεται. Et Synes μήποτε τοῦτο καὶ πρὸς ἐκείνας αὐτῷ τὰς ἀρετὰς συντελεῖ.

Est etiam μήποτε æquivocè ἀποφατικόν: in quo ποτὲ suam exercet significationem. Gregor. μήποτε τοσοῦτον ἀμελήσαιμεν ἢ ἀρετῆς, ἢ τοῦ φιλικοῦ καθήκοντος. Ubi μήποτε ἀμελήσαιμεν, pro μὴ ἀμελήσαιμεν ποτὲ, id est, *absit ut unquam negligamus aut virtutem, aut amici officium.*

Μήποτε, etiam pro οὐδέποτε, præcedente οὐδεὶς nomine, & simpliciter οὐ negatione, futurum respicit, οὐ μήποτε ποιήσω, pro οὐδέποτε. Sic Demosthenes: καὶ οὐδεὶς μήποτε εὕροι τὸ κατ' ἐμὲ οὐδὲν ἐλλειφθὲν, pro οὐδεὶς ποτε εὕροι. Et Plato in Critone: χωρὶς τοῦ ἐστερῆσθαι τοιούτου ἐπιτηδείου οἷον οὐδένα μήποτε εὑρήσω. Quod nescio an præterito jungeretur, putà οὐδένα μήποτε εὕρηκα. Certè si sine præcedente negatione diceretur, tunc μήποτε, ἀποφατικὸν esset.

Μήτι,

Μήτι, *nè dum*, *non modò*, ex *μὴ* & *τι*, formalis nota est; in quâ, nomen *τι* prorsus otiosum est: significátque *aliàs*, *multò magis*, *aliàs*, *multò minùs*, pro ratione argumenti. Dicitur plerumque cum particulis *γε* & *δὴ*, seorsum *μήτιγε* & *μήτι δή*. Plato Dionysio: *ἐγὼ δὲ καὶ ἐν τοῖς θεάτροις ὁρῶ τοὺς ἀγωνιστὰς ὑπὸ τῶν παίδων παροξυνομένους μήτι δὴ ὑπό γε τῶν φίλων*, *non modò ab amicis*. Hic *multò magìs* significat; est enim argumentum, si à pueris excitantur, *multò magìs* ab amicis excitari debent. Hunc sensum tribuit Damascenus huic particulæ in verbis Dionysii Areopag. ab ipso citatis: *αἱ τῶν ἁγίων προσευχαί, καὶ κατὰ τὸν τῇδε βίον, μήτιγε μετὰ θάνατον ἐνεργοῦσι.* Subjungit enim: *τὸ δὴ μήτιγε πάντως ἐνταῦθα τὸ πόσῳ μᾶλλον ὑπολη πτέον.* Demosth. *ἀλλ' οὐδὲ καθ' αὐτὸν στρατιώτης ἐστὶ οὐδενὸς ἐστ' ἄξιος, μήτιγε τῶν ἄλλων ἡγεμών*: *nedum aliorum ductor*. Hic, *multò minùs*, valet. Si *per se nè miles quidem habendus est, multò minùs dignus qui aliis imperet*. Invenitur etiam cum ambabus suprà dictis particulis junctim, *μήτιγε δή*. Demosth. *οὐκ ἔξεστι δι' αὐτὸν ἀργοῦντα οὐδὲ φίλοις ἐπιτάττειν, μήτιγε δὴ τοῖς θεοῖς.* Ubi etiam *multò minùs* significat: *si amicis non licet imperare, multò minùs ipsis Diis.*

Μήτι autem, & *μύτις*, cùm interrogativè, tum etiam prohibitive, vel dubitativè acceptum, aliud quàm suprà dictum *μήτι* significat: cùm in hoc, nomen *τι* suam significationem retineat. Greg. *μήτι τοιοῦτον μυσταγωγοῦσιν Ἕλληνες;* *Num tale quid Gentiles in suis ceremoniis habent?* Ubi *μὴ* per se interrogandi officium præstat: *τι* autem nomen infinitum est, & suam habet significationem. Quod patet ex eo quòd in obliquis etiam suis casibus *μὴ* particulæ jungitur, *μήτινος*, *μήτινι*, &c. Sic apud Lucian. *ἀριθμήσω αὖθις τὸ χρυσίον, μήτι με πρῴην διέλαθε.* Sic *μήτις numquis*. Lucian. *μήτις ἄλλος τοῦτο γνωρίζει; μήτινος ἄλλου τοῦτο ἦν;* Quam homonymiam & diversam *μήτι* vocis naturam & constitutionem, nescio an Budæus animadverterit.

Μήτοι γε.

Μήτοι γε: vox ἐκ τοῦ μὴ ἀπαγορευτικοῦ, καὶ τοῦ γε μειωτικοῦ constat, interpositâ τοι particulâ, ut in μήτοι ποτὲ, pro μήποτε, quod deprecantis est, & abominantis apud Synes. ἀλλὰ μήτοι ποτὲ διάπειραν λάβοιμι. In quibus τοι particula, quamvis affirmandi vim habeat, & pro δὴ accipiatur, tamen non magis ad hoc præstandum, quàm ad ornatum, & orationis explementum recipitur. Xenoph. διπλῆν ἡμῖν δίκαιον καὶ τὴν εὐωχίαν παρέχειν, μὰ Δί᾽ ἔφη μήτοι γε ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Ubi μήτοιγε perinde valet ut μή γε δὴ, id est, *non quidem uno die*: ut sit sensus, minimè æquum est duplas epulas præbere uno duntaxat die. Sic dictum est illud, εἰ δὲ μὴ, μήτοι γε νομίζειν πολεμίους, *sin minùs, certè non hostium loco habere*.

Interrumpitur autem interdum hoc aggregatum quarundam vocum interpositione. Plato, Ὁμήρου δεησόμεθα μὴ περὶ θεοὺς ποιεῖν ὀδυρομένους, εἰ δ᾽ οὖν θεοὺς μήτοι τόν γε μέγιστον τῶν θεῶν, id est, ut rectè Budæus interpretatur, *Quòd si Deos hoc modo lamentantes facturus est, nè saltem Deorum maximum*. Sic prorsus Aristot. ἐὰν δ᾽ ἄρα τινὰ δέῃ ποιῆσαι, μήτοι τόν γε τὸ ἦθος θρασύν. Synes. σὺ δὲ μηδέποτε πλεύσειας. εἰ δέποτε δέῃ σοι, ἀλλὰ μήτοι φθίνοντός γε μηνός: *quòd si quando oportebit, at certè vide nè sub finem mensis*.

CAP. 15.

CAP. 15. *De Particulis* Μόνον ὠ, *&* Μόνον ὠκ, Μῶν, Ναὶ, Νὴ Δία, Νιὼ Δί.

Μόνον ὠ, & μόνον ὠκ, si vocalis subsequatur, quod & μονονουχὶ sub uno accentu dicitur, *prope, propemodum*, *penè dicam*, & *ferme* significat; totidémque modis construitur, quot ὠ negativa: ex quâ constat, μόνον ὠκ ἠπείλησε, μόνον ὠκ ἀπειλήσας. Quæ vox Latinè etiam, *tantùm non*, & *solùm non*, dicitur à quibusdam, ut annotavit Budæus. Ut apud Livium: *& cùm hostes tantùm non accersierint*; μόνον ὠ μετεπέμψαντο. Sic Terentius: *tantùm non montes auri pollicens*, μόνον ὠκ ὄρη χρυσῶ ὑπισχνούμενος. Quorum verborum sensus est, *alia omnia pollicitum esse, tantùm hoc defuisse, quòd montes auri non esset pollicitus*. Sic in universum per vocem hanc omnia adesse significamus, unum tantùm aliquid abesse vel deesse; ut cùm dicimus, μόνον ὠκ ἐπάταξεν, *alia omnia fecisse significamus*, *hoc uno excepto, quòd non percussit*. Et hâc ratione ut *penè*, & *fermè* exceptivum, seu exclusivum est, & diminuendi sensum habet.

Μῶν.

Μῶν, *an*, *num*, *nunquid*, interrogationis dubitationi mistæ signum, indicativo jungitur; ut μὴ in eàdem significatione acceptum, ut suprà dictum est. Unde verisimile fit quod dicunt Grammatici, μῶν à μὴ & ὦν, fieri κτ᾽ κρᾶσιν. Μῶν μὴ, etiam dicitur ἐκ παραλλήλε, pro eodem: μῶν μὴ δοκεῖ ἐνδεῶς λέγεσθαι; *nunquid diminutè dictum videtur?* Ubi μὴ nihil negat; nam ubi negare opus est, ὠ particula τῷ μῶν additur. Aristoph. μῶν ὠ κέκλοφας; ἀλλ᾽ ἥρπακας, *nunquid non furatus es?* Euripid. μῶν ὠκ ἀνακαλύψω βλέφαρον; *nunquid non detegam oculos?*

Ναὶ.

Ναὶ, quam particulam Latini quoque à Græcis mutuati videntur; per se, pro *ità*, & *etiam*, affirmativum adverbium est; quo utimur cùm dubitantem certiorem reddimus asseverantes aliquid; vel cùm interroganti concedimus, & assentimur: quod etiam per verbi in interrogatione recepti repetitionem facimus; ut, ἦ καὶ δίδως μοι ὦ Πάππε ταῦτα; ἐγώ σοι ὦ παῖ δίδωμι. Præpositam μὰ particulæ, fit ναὶ μὰ, cùm affirmationem jurejurando confirmamus, ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον. Quemadmodum οὐ μὰ negatio est cum jurejurando, οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα. Est etiam per se affirmativum:

Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες.

Et adjurantis seu cum adjuratione obsecrantis; ut apud Aristoph. οὐκ ἂν διδάξαιμί σ' ἔτι: Στρεψ. ναὶ πρὸς τῶν θεῶν. Ubi verbum δίδαξον supplendum est. Servit etiam objectionibus ἀλλὰ particulâ subsequente. Demosth ναὶ φησιν ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλόν. Sic Æschin. ναὶ ἀλλ' ἀντιδιαπλέκει πρὸς ταῦτα.

Præponitur etiam particulæ μὴν itidem affirmativæ; & fit, ναὶ μὴν, ut ἦ μήν. Ut de μὴν particulâ dictum est. Apud Latinos particula *ne* paullò aliter videtur quàm apud Græcos usurpari; nam, ut cætera taceam, solet cum pronomine aliquo jungi. Cic. in Ant. Phil. 2. *Ne tu si id fecisses, meliùs famæ, meliùs pudicitiæ tuæ consuluisses.*

Νὴ Δία.

Νὴ Δία: idem valet, quod ναὶ μὰ Δία. & est vox affirmantis, & annuentis, seu consentientis, & adstipulantis, ut ναὶ. Xenoph. 1. παιδείας: ἦ καὶ δίδως μοι ὦ πάππε ταῦτα; νὴ Δία ἐγώ σοι ὦ παῖ φάναι τὸν Ἀστυάγην. In cujusmodi stipulationibus superioris verbi vocem analogam repræsentat vox νὴ Δία, ac si dixisset Astyages ille apud Xenophontem, ἐγώ σοι ὦ παῖ δίδωμι.

Usurpatur etiam interdum pro simplici jurandi nota,

nota, sine affirmationis qualitate, ita ut negatione jungatur in responsione negativa; ut apud Aristoph. in Avibus: ubi interrogatus quidam ab Hercule, ἐ μοὶ δ' ἄρ' ἐδὲν τῶν πατρώων χρημάτων μέτεστι; respondet ἐ μήτοι νὴ δία: ubi νὴ δία, ut μὰ δία, pro pura jurandi nota accipitur: ac si dixisset, ἐ μήτοι μὰ δία.

Non solùm autem ad certas ac definitas, sed etiam ad vagas interrogationes, ὑποφορικῶς adhibetur, ut apud Demost. τί ἔμελλον κελεύειν, ἢ τί συμβουλεύειν; ad quæ ipsemet auctor ὑποφορικῶς quasi ex alterius persona respondet, μνησικακῆσαι νὴ δία. Quam tamen responsionem cùm indignatione prolatam ipse reprobans subjicit, καὶ τίς ἐκ ἀπέκτεινέ με δικαίως: Hâc eâdem loquendi formâ usus est ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην: ἐὰν δὲ τοῦτο τίς ἐρωτᾷ, τί πρὸς θεῶν ἐροῦμεν; ὅτι νὴ δία ἦσαν τινὲς τῶν εὑρημένων τὴν ἀτέλειαν ἀνάξιοι. Superiora verba illa Demosthenis, τί ἔμελλον κελεύειν, ἢ τί συμβουλεύειν, &c. Sic transtulit Budæus: *quid tunc ipsam hortari, quid auctor ipsi esse debui?* scilicet censere debui ut iis ad animum revocatis, quæ in se admissa esse meminisset, offenso animo cum illis ageret qui tunc salutis suæ subsidium postulabant? Illa verò πρὸς Λεπτίνην, idem sic transtulit: *quod siquis nos roget, quid tandem respondebimus? quod nonnulli* (credo) *qui immunitatem civitatis beneficio consecuti erant, indigni eo munere inventi sunt.* Hujusmodi autem locutiones pronuntiatione adjuvandæ sunt ad objectionis infirmitatem indicandam. Et hoc est quod dicit Budæus vocem νὴ δία ironiæ vim habere, cum potiùs dicendum esset νὴ δία, objectionibus inservire. Quæ tamen interdum ironicè proferuntur: nam & sine ironia ὑποφορικῶς accipitur vox νὴ δία, ut alibi apud Demosth. de Pho censibus. ἐκοῦν ἐδὲν αὐτοὺς ἀπολωλέναι κωλύσει. quam positionem ὑποφορικῶς quasi ex alterius persona confirmat, νὴ δία. κακοδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωπον καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ. Cùm tamen hypophoram hanc

hanc ipse mox reprobet, cùm pergit, πάνυγε. ἀλλ' ὅμως αὐτοῦ σῶς εἶναι δεῖ. συμφέρει γὰρ τῇ πόλει. Nisi fortè hoc quoque loco contendat aliquis hypophoram irωnicè adhiberi; quòd non ex animo ipsam adferat auctor, sed ad vim ejus infirmandam. Sic idem alibi: νὴ Δί' οἱ νέοι γὰρ ἡμῶν δι' ἐκεῖνον ἔσονται τὸν ἀγῶνα βελτίους. Fiunt autem suprà-dictæ objectiones omnes quasi ex personâ adversarii, quas Oratores adducunt ut ipsas refellant; & idcircò irωnicè dici videntur. Introducuntur autem objectiones sive ex propriâ dicentis personâ, sive ex personâ adversarii, concessionis signo præcedente; qualia sunt ναὶ, & νὴ Δία: quæ idcirco ad objectiones formandas concurrere dicuntur, tametsi sine ipsis etiam formari possint. Ναὶ pro νὴ Δία utitur Demosthenes in objectione: ναὶ φησὶν, ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλὸν τὸ μηδεμίαν γραφὴν φυγεῖν, hoc est, *at enim inquit pulcrum illud Cephali, &c.* Concessione itàque utuntur, ut postea inferant instantiam vel retorsionem; & idcirco plerumque post hujusmodi concessionis signa sequitur adversativum ἀλλά. Demosth. νὴ Δί' ἀλλ' ὅπως ἔτυχε ταῦτα τὰ χρήματα ἔστηκε. Cui hypophoræ respondet: ἀλλ' ὅλης οὔσης ἱερᾶς τῆς ἀκροπόλεως παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἔστηκε. Sic alibi idem: νὴ Δί' ἀλλ' ἀδίκως ἦρξα. Ad quæ respondet: εἶτα παρὼν ὅτε με εἰσῆγον οἱ λογισταὶ διατί οὐ κατηγόρεις; Cùm igitur objectiones hujusmodi afferant Oratores, ut ipsas evertant, causas etiam nonnunquam afferunt, ut causas quoque ipsas postea elevent. ut in superioribus exemplis, νὴ Δία: κακοδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι, & reliqua. Et in illo: νὴ Δί' οἱ νέοι γὰρ ἡμῶν δι' ἐκεῖνον ἔσονται τὸν ἀγῶνα βελτίους. Præponitur etiam ἀλλὰ voci νὴ Δία in objectionibus, & fit, ἀλλὰ νὴ Δία: quod non parùm differt ab hoc νὴ Δί' ἀλλά. Ut dictum est ubi de ἀλλὰ νὴ Δία agitur.

Νῦν δὴ

Νῦν δὲ, *nunc autem*, ad aliquid de præterito tempore dictum refertur; ut, πρότερον μὲν οὕτως, νῦν δὲ, &c. Sæpe tamen sine illo respectu præteriti, adversativè accipitur pro ἀλλὰ, vel ἀλλὰ γὰρ, vel ἀλλ' ὅμως. Isocrat. in Panegyr. de Principibus civitatum sui temporis: ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς ἁπάντων ἀφεμένους τῶν ἄλλων, περὶ τοῦ πρὸς τοὺς Βαρβάρους πολέμου εἰσηγεῖσθαι καὶ συμβουλεύειν. νῦν δὲ οἱ μὲν ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις ὄντες, ἐπὶ σμικροῖς σπουδάζουσιν. ἡμῖν δὲ, &c. Et paullò infrà: ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς εἴτ' ἐδόκει τὴν ἑαυτῶν ἔχειν ἑκάστοις εἴτε καὶ τῶν δορυκτήτων ἐπάρχειν, ἕντι τούτων δεισαμένοις καὶ κοινὸν τὸ δίκαιον ποιησαμένοις, οὕτω συζητεῖσθαι περὶ αὐτῶν. νῦν δὲ τῇ μὲν ἡμετέρᾳ πόλει καὶ τῇ Λακεδαιμονίων οὐδεμίαν τιμὴν ἀπένειμαν. Ex quibus patet, diversum quiddam poni quàm quod superiùs proponebatur. Et in Plataïco: ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς ἐπειδὴ πείθειν τὴν πόλιν ἡμῶν οὐχ οἷοί τε ἦσαν, συντελεῖν μόνον εἰς τὰς Θήβας ἀναγκάζειν. νῦν δὲ φανεροὶ γεγόνασιν οὐ τοῦτο διαπράξασθαι βουληθέντες. In quibus omnibus locis per νῦν δὲ vocem negari quod suprà ponebatur, manifestum est.

CAP. 16. *De* Ὁ, *articulo pro* Οὗτος *Pronomine accepto. De ejus compositis, & aliis quibusdam.*

Ὁ, Articulum pro οὗτος pronomine acceptum, non relativi ὃς vicem gerere, sed per se pronominis significationem induere, ex eo apparet, quòd τοῦ, & τῷ, & τὸν, obliqui, qui eandem enallagem recipiunt, non ex relativo ὃς, sed ex protactico ὁ manant: τοῦ namque genitivum, pro τούτου, & τῷ dativum pro τούτῳ, & τὸν accusativum pro τοῦτον accipi videmus;

videmus; ut, ——τοῦ γὰρ πίσυν ἄγχι μάλιστα.
Τῷ δ' ἔπι Τυδείδης ὦρτο.——
Τὸν δ' ἄρ ὑπόδρα ἰδών. —— Et quamvis relativi etiam articuli voces in pronominis significationem transeant, ut ὃς sæpe apud Platonem, pro οὗτος, vel ἐκεῖνος, & obliqui οὗ, ᾧ, ὃν, pro analogis οὗτος, vel ἐκεῖνος pronominis casibus, vel potiùs pro τινός, τινί, τινά, indefiniti nominis, vel ἄλλου, ἄλλῳ, ἄλλον, indefiniti itidem casibus accipiuntur; ut ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν, in Evangel. Matthæi cap. 21. id est, ut Latinus Interpres transtulit, *alium ceciderunt, alium occiderunt, alium lapidaverunt*: attamen protactici articuli casus, non quasi relativi casuum vicem gerentes, à quibus in significatione etiam discrepant (quippe cùm illi indefinitas res, vel personas, ut in proximo Matthæi exemplo: hi determinatas referant:) sed per se οὗτος pronominis vocum significationem habent; ut Homerus per

——τοῦ γὰρ πίσυν ἄγχι μάλιστα, Ajacem Telamonis refert, de quo antea dixerat,

Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε
Τῷ Τελαμωνιάδῃ.— Non itaque quasi relativi casuum vicem gerentes protactici casus, sed per se in pronominum οὗτος vel ἐκεῖνος significationem transeunt.

Ὅδε, ἥδε, τόδε.

Ὅδε, ἥδε, τόδε, voces, ex ὁ, ἡ, τὸ, præpositivis articulis, & δὲ adjectitiâ syllabâ constant, & pro οὗτος, αὕτη, τοῦτο, demonstrativis pronominibus accipiuntur, differúntque ab ὁ δὲ, ἡ δὲ, τὸ δὲ, non solùm accentu, sed etiam sensu, ut dictum est, ubi de δὲ conjunctione agitur. Ex ὁδὲ oxytono, fit ὁδέτις: quod respondet τὶς, ὁμῶτις, quorum alterum *unus quidam*, alterum *alius quidam* significat. In quibus nomen τὶς non tam, ut παρέλκον, & ornatûs tantùm gratiâ, ut sensit Budæus, quàm ad χρυσολογίαν exprimen-

exprimendam apponitur: Xenoph. καὶ ὁ μὲν τις εἶπε, πῶς ἂν εὑρήσεις τούτου διδάσκαλον, ὁδέτις ὡς τοδὲ διδακτὸν εἴη.

Apponitur etiam nomen τὶς ἀόριστον suprà dictis vocibus ὅδε, ἥδε, τόδε, sub uno accentu super primam posito prolatis. Dicimus enim ὅδετις, id est, *hic aliquis*; ut apud Galen. οὐδεὶς τῶν ἐμπειρικῶν ἀποφαίνεται φύσει τῷ δέ τινι τόδετι. Quare τόδετι, id est, *hoc aliquid*, sæpe apud Aristot. dicitur ἡ καθ' μέρος οὐσία, *quæ per se est aliquid*.

Ὅ δήποτε.

Ὁ Δήποτε, pro ὅ, τι δήποτε, & ὁτιοῦν ex ὅ, articulo relativo, & δήποτε aggregato constat. Vide δὴ particulam, cap. 8.

Οἷος.

Οἷος, nomen relativum, quatenus in collationibus respondet τῷ τοῖος, vel τοιοῦτος, quibus modò præponitur, modò postponitur, in hoc commentario locum non haberet: sed quia extra propriam significationem interim usurpari videtur, idque dupliciter, de ipso etiam nonnulla dicenda sunt. Nonnunquam enim præcedente nomine τοιοῦτος, pro ὥστε accipi videtur; ut apud Xenophontem, τοιοῦτός μοι φίλος εἶ ὦ Σώκρατες, οἷος συλλαμβάνειν μοι, &c. Ubi οἷος συλλαμβάνειν, pro ὥστε συλλαμβάνειν sumi videtur. Sic Demosth. περὶ συντάξεως: εἰδέτις καὶ τοιοῦτος ἐστὶν οἷος ἐξελέγχειν ἔργῳ τῷ. Plerumque autem sine præcedente nomine τοιοῦτος, modò verbum infinitum subsequatur, suam immutare significationem videtur. Quare Budæus in illo Synesii: ὁ δὲ αὐτοσχεδίασμα Μακκαβαῖος οἷος ἦν ἐγκαρτερῆσαι τῷ δόγματι: τὸ οἷος αἰτὶ τοῦ ἕτοιμος, vel δυνατὸς, accipi docet. Et alibi apud eundem: ἐδόκει γὰρ νέος εἶναι καὶ ῥέκτης ἀνὴρ οἷος πού ἐχθρὲς κακῶσαι. Τὸ οἷος, per vocabula *promptus* & *paratus* interpretatur. Idem illud Demosthenis: οἷος ἦν ἐπιδεῖξαι, per verbum cupiebat, & ἐσπούδαζεν, explicat.

Patere

Præterea pro ὁμοῖ@ usurpari docet nomen οἷος, apud Xenoph. ἥδιον ἐστὶ χαριζόμενον οἵῳ σοι ἀνθρώπῳ ἢ ἀπεχθανόμενον ὠφελεῖσθαι.

Sciendum autem τὸ οἷ@ in hujusmodi locutionibus omnibus qualitatem significare, si id, quod deest suppleatur, locutionésque illas, οἷ@ εἰμὶ, οἷ@ εἶς, οἷ@ ἐστὶ, in quibus τε particula inter nomen & verbum interponitur, occasionem dedisse variè vocem hanc interpretandi; cùm in illis nomen οἷ@ pro δυνατὸς accipi videatur: in quibus tamen si id, quod in potentiâ est, in actum reducatur, apparebit nomen οἷ@ à propriâ significatione non recedere; est enim οἷ@ εἰμὶ ποιῆσαι, pro τοιοῦτ@ εἰμὶ οἷ@ ἐστὶν ὁ δυνάμεν@ ἢ βουλόμεν@ ποιῆσαι. Quæ participia semper adhibentur in hujusmodi locutionum resolutione; quia in actionibus omnibus, quarum aliqua per infinitivi modi verbum in his locutionibus designatur, requiritur, ut velimus, vel possimus, vel utrumque. Quare in Synesii locutione illâ, οἷ@ ἦν ἐγκαρτερῆσαι τῷ δόγματι, in quâ τὸ οἷ@, pro *paratus erat*, interpretatur Budæus, si quis propriam vocis significationem tueri volet, sic illam resolvet, τοιοῦτ@ ἦν οἷ@ ἐστὶν ὁ βουλόμεν@ vel δυνάμεν@ ἐγκαρτερῆσαι. Altera item ejusdem, οἷ@ τοὺς ἐχθροὺς κακῶσαι: in quâ Budæus τὸ οἷ@, pro *promptus & paratus*, interpretatur, sic resolvenda est; τοιοῦτ@ ἐστὶν, οἷ@ ἐστὶν ὁ βουλόμεν@, vel δυνάμεν@ κακῶσαι τοὺς ἐχθρούς. Demosthenis item illud, οἷ@ ἦν ἐπεξιέναι, quod Budæus per verbum *cupiebat* interpretatur, eodem modo resolvetur, τοιοῦτ@ ἦν οἷ@ ἐστὶν ὁ βουλόμεν@ ἐπεξιέναι. Quod etiam pro ὅμοι@ accipi apud Xenophontem asserit in illis verbis: χαριζόμενον οἵῳ σοὶ ἀνθρώπῳ, sic resolvetur, χαριζόμενον ἀνθρώπῳ τοιούτῳ οἷ@ σὺ εἶ: naturâ namque relativa inferunt correlativa; quod etiam fit in articulis à quibus inferuntur pronomina.

Advertendum autem obliquis hujus adjectivi casibus

casibus infinitum adhiberi in locutionum resolutione. Aristoph. τὴν δ' ἑτέραν αὐτοῦ γνάθον στόμασον οἵαν ἐς τὰ μείζω πράγματα. Quæ locutio sic convertenda est, τὴν δ' ἑτέραν αὐτοῦ γνάθον, στόμωσον οἵαν δεῖ στομοῦν ἐς τὰ μείζω πράγματα. Sin autem pro δυνατὴν accipere malis accusativum οἵαν, itidem supplendus erit infinitivus cum ὥστε adverbio: ὥστε δυνατὴν εἶναι ἐς τὰ μείζω πράγματα.

Οἶον.

Οἶον, etiam neutrum ἀντὶ τοῦ κωλύον accipi, docet Budæus in illis Demosthenis: ἀνάγνωθι δ' αὐτόν μοι τὸν νόμον, οὐδὲν γὰρ οἷον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου, id est, *nihil enim vetat*, ut Budæus interpretatur. Sic illud Gregorii: οὐδὲν δὲ οἷον καὶ ἥδυσμά τι προσθεῖναι τῷ λόγῳ, *nihil vetat, quominus addamus*, Latinè reddidit. In illo item Aristoph. οὐδὲν δὲ οἷον αὐτῶν ἀκοῦσαι τῶν ἐπῶν. Et in illo Platonis: οὐδὲν οἷον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν. Similiter accipi sentit nomen οἷον: in Demosthenis etiam proximè citato locò, pro βέλτιον accipi posse nomen οἷος, asserit; verbáque illa sic transtulit, *nihil melius, quàm ipsa verba legis audire*. In quibus omnibus & similibus exemplis nomen οἷον *quale* significat, & præsupponit suum correlativum τοῖον; ut sit, οὐδὲν ἐστὶ τοῖον οἷον. Quâ loquendi formâ nescio an Latini usi sint: certè nostri temporis Itali sic loquuntur, *Non est talis res, sicut hoc facere vel dicere. Non ci è tal cosa come far questo, à dir*, &c. Nec verò quod in ejusmodi locutionibus alicubi quadrare videtur nomen βέλτιον, vel verbum κωλύει, in eo loco, quo nomen οἷον positum est; idcirco hoc pro illis usurpari dicendum est; neque quia id, quod per οἷος dicitur, per ὥστε adverbium, vel per nomen ὅμοιος, vel ἕτοιμος, aut alia quædam vocabula dici posset; ideo pro illis nomen οἷος accipi dicendum est.

Sed sua cuique propria significatio quoad fieri potest, conservanda est; alioqui nulla erit vocabulo-

rum proprietas, multísque alienam significationem tribuemus.

Nec nego nomen οἷ, pro δυνατὸν necessariò accipiendum esse videri nonnunquam, ut in illo Gorgiæ: ἀλλά σοι ὐκ ἦν οἷ μόνον μάρτυρας εὑρεῖν, ἀλλὰ καὶ ψευδομάρτυρας: id est, ἀλλά σοι ὐ μόνον μάρτυρας εὑρεῖν οἷ τ' ἦν, ἀλλὰ καὶ ψευδομάρτυρας. Quæ tamen locutio si sic reducatur, τὸ εὑρεῖν ὐ μόνον μάρτυρας, ἀλλὰ καὶ ψευδομάρτυρας ἦν τοιῦτον, οἷά εἰσιν ἃ σὺ εἴωθας ποιεῖν, apparebit nomen οἷ in suâ significatione remanere. Cæterùm οἷ, adverbialiter μετ' ἐμφάσεως καὶ βαρύτητ☉, ἢ θαυμασμῦ profertur, ac si οἵως diceretur; ut in illo Homeri:

Οἷον ἀναΐξας ἀφαρ οἴχεται——

Et apud Aristophanem in Equitibus: οἷ' ὄψομαί σ' ἐγὼ ἐκ τῆς προεδρείας ἔσχατον θεώμενον. Et ἐν θεσμοφοριαζ. οἷ' ὑμῖν ἐξείρξω τὴν ἄγαν αὐθαδίαν.

Οἴμοι.

Οἴμοι, dolentis adverbium, ex μοι, dativi casûs pronomine subjuncto οἶ particulæ, quæ & ὂϊ divisim dicitur, apud Aristoph. ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὡς χρὴ πολεμεῖν λέγει τις, οἱ καθήμενοι ὑπὸ τῦ δέως λέγωσ' ἰωνικῶς ὀΐ. Quâ etiam voce divisim nostro tempore dolentes utimur Italicè in priore ponentes accentum. Cui pronuntiationi suffragari videtur οϊζύειν, & nomen ὀϊζὺς, ab hâc voce derivata, in quibus ὀϊ, duas syllabas facit, ut patet ex metro sæpe apud Homerum:

'Αλλ' αἰεὶ περὶ κεῖνον ὀϊζυε,— & alibi.

Ut autem ab οἶ, vel ὀΐ, derivatur ὀϊζύειν & ὀϊζὺς, sic ab οἴμοι verbum οἰμώζειν: quæ quidem derivatio requirit ut μοι syllabæ, ι litera subscribatur.

Portò οἴμοι ex partibus appositis constare, non compositam esse vocem indicat accentus acutus supra priorem positus, qui circumflexus esset, si composita & una esset dictio, cujus οι finalis pro brevi

putare

putaretur, quantum ad accentum attinet, ut in οἶκοι, nominativo plurali, ad cujus differentiam οἴκοι adverbium penacuitur.

Cæterùm quod ad vocis hujus constructionem spectat, sciendum est vocem οἴμοι per se sine casûs adjunctione stare posse, ut in illo ſenario, οἴμοι, τί δ' οἴμοι θνητοὶ πεπόνθαμεν; & tunc *hei mihi*, juxta sui ἐτυμολογίαν significat. Additur etiam ipsi casus rectus, ut οἴμοι τάλας, οἴμοι κακοδαίμων, apud Aristophanem, & tunc pro *heu* duntaxat accipitur; ut si ὦ τάλας, vel ὦ κακοδαίμων diceres. Cùm autem Genitivus additur, ἐλλειπτικῶς dicitur, ut οἴμοι πλακοῦντος, ac si diceret, οἴμοι τοῦ πλακοῦντος ἕνεκα, id est, *dolendum est mihi propter placentam amissam.*

Ὅμως.

Ὅμως, adversativa, juxta adversativarum naturam aliquid à toto detrahit & diminuit, vel alicui dato & concesso se opponit, sicut dictum est de ἀλλά. Respondet plerumque τῷ καίπερ, vel καίτοι, id est, *quanquam* & *tametsi*, quibus datum & concessum effertur: καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅμως, &c. Implicant autem hujusmodi locutiones argumentum à fortiori, quo probamus: *tametsi aliquid obstat, nihilominus hoc effici*: vel, *tametsi aliquid rem adjuvat, nihilominus non effici.* Ex quibus infertur, si nihil obstaret, multò magis futurum, ut efficeretur: vel, si nihil juvaret, multò minùs futurum, ut efficeretur.

Nonnunquam ὅμως τῷ ἀλλά vel καὶ suppositum, idem efficit sine καίπερ, vel καίτοι expresso, sed tamen subintellecto. Xenoph. 2. ἀπομνημον. πολλάκις δὲ ἃ περὶ αὐτοῦ τις οὐκ ἐξειργάσατο, ταῦτα ὁ φίλος ἐξήρκεσεν. ἀλλ' ὅμως ἔνιοι δένδρων μὲν θεραπεύουσι, τῶν δὲ φίλων ἀργῶς καὶ ἀνειμένως ἐπιμέλονται. In quâ locutione subauditur καίπερ, vel καίτοι, præponendum

ὅμως particulæ. Quæ cùm præponuntur, tunc ὅμως per se sine ἀλλὰ, vel καὶ, subjicitur; ut, καὶ τῶν τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅμως, &c. Animadvertendum autem in suprà-dicto exemplo non opus esse argumento à fortiori, sed tantùm inferri absurdum; ex quo sequitur, non debere ità fieri.

CAP. 17. *De particulis* Ὅπῃ, Ὅπου, Ὁπόταν, *&* Ὅπως.

Ὅπῃ, locale adverbium, respondet τῷ ταύτῃ, & motum per locum plerumque significat. Plat. ἀλλ' ὅπῃ ἂν ὁ λόγος ὥσπερ πνεῦμα φέρῃ, ταύτῃ ἰτέον, id est, *quacunque.* Sic apud Gregor. de aquis calidis erumpentibus, εἶτ' ἐκπυρούμενα τῷ σφοδρῷ τῆς πάλης, ὅπῃ παρείκοι ἀναῤῥήγνυνται: id est, *quà natura cedit, & locum vel transitum præbet.*

Dicitur & sine respondente ταύτῃ, apud Platonem, δοκεῖ ἄν τι; σοι ὦ Ἀδείμαντε ἑκὼν ἑαυτὸν χείρω ποιεῖν ὁπῃοῦν. Ubi quemadmodum ὁπῃοῦν *quacunque ex parte* significat, sic ὅπῃ per se *quadam ex parte* significare nos admonet.

Ponitur & pro ὅπως apud eundem: διὰ τὸ μὴ εἰδέναι, ὅπῃ τἀληθὲς ἔχει.

Quemadmodum autem ὁπῃοῦν ἀορίστως dicitur in proximè-dicto Platonis loco, sic etiam ὅπῃἄν, & ὁπηδήποτε pro eodem.

Ὁπητιοῦν etiam legitur apud Platonem in Apologiâ: ταῦτα γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ χρὴ ποιεῖν ὑμᾶς τοὺς δοκοῦντας ὁπητιοῦν εἶναι. Ubi pro ὁπῃοῦν, id est, *undequaque*, & *omni ex parte*, accipitur; ut sit ordo, τοὺς δοκοῦντας ὁπῃοῦν εἶναί τι, id est, *qui videmini & existimamini undequaque esse aliquid*, id est, *alicujus auctoritatis, vel ingenii & judicii.*

Ὅπου

Ὅπυ.

Ὅπυ, adverbium loci, *ubi* significat, & ποτὲ ἀόριςον post se recipit. Synes. ὅπυ ποτὲ γῆς, *ubicunque terrarum*.

Recipit etiam τὸ δὴ μόριον. Aristot. εἰ ὅπυ δὴ τῆς παντὸς ὄντα τυγχάνει: id est *sicubi sunt in orbe terrarum*. Quæ localis significatio, quia interdum ratiocinationis consequentia adhibetur; ut si dicas, ubi tu es, ego quoque esse possum: quod perinde valet, ac si diceres, si tu hic stare potes, ego quoque stare possum; idcirco factum est, ut ὅπυ, ratiocinationum, quas consequentias vocant, priori parti serviat, non aliter quàm εἰ conditionalis. Quibus respondet τὸ ἤπυ, posteriori parti consequentiarum destinatum, ut de ipso suprà dictum est, ubi etiam de ὅπυ fusiùs disputavimus.

Ὁπόταν.

Ὁπόταν etiam, & ὁπηνίκα, temporis adverbia, eundem usum præstant in priore consequentiarum parte posita, quem ὅπυ, loci adverbium, & pro *quando*, & *cùm*, & *quandoquidem* causali accipiuntur. Demosth. ὁπηνίκα δὲ καὶ πεποιηκὼς ἃ κατηγορῶ φαίνεται, τὸς νόμυς ἤδη δεῖ σκοπεῖν.

Ὅπως.

Ὅπως, à πῶς, atque adeò ab ὡς etiam adverbio derivatur eo modo, quo ὁποῖος, & ὁπόσος, & ὁπηνίκα, à ποῖος, & πόσος, & πηνίκα: hæcque ab οἷος, & ὅσος, & ἡνίκα, útque ὁποῖος, & ὁπόσος, & ὁπηνίκα non solùm pro ποῖος, & πόσος, & πηνίκα, sed etiam pro οἷος, & ὅσος, & ἡνίκα usurpantur; sic etiam ὅπως, non solùm pro πῶς, sæpe, (ut infrà) sed etiam pro ὡς accipitur; non quidem simpliciter, sed quatenus τὸ ὡς pro ὅταν, vel ὅτε, & ἐπειδὴ, vel ἐπειδὰν accipitur: ut Iliad. μ'.

Τρῶες δ' ἐῤῥίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν.

Et Ὀδυσ. χ'.

——τοὶ δ' ὁμάδησαν

Μνηστῆρες κατὰ δῶμα, ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα, id est, ὅτε εἶδον, vel ἐπειδὴ εἶδον. Sic apud Herodotum in Euterpe, ἐπὶ Μοίριος βασιλῆος ὅπως ἔλθῃ ὁ ποταμὸς ἐπὶ ὀκτὼ πήχεας τὸ ἐλάχιστον ἄρδεεσκεν Αἴγυπτον τὴν ἔνερθε Μέμφιος. Ubi ὅπως ἔλθῃ dictum est, pro ἐπειδὰν ἔλθῃ. Sic apud Aristophanem in Vespis: καὶ γὰρ ἀνὴρ ταχύ γ' ἥξει τῶν προδόντων τἀπὶ Θρᾴκης, ὃν ὅπως αἰσχυνεῖς ἐγχυβιεῖς, id est, ἐπειδὰν αἰσχυνεῖς, nisi fortè κἀγχυβιεῖς, pro καὶ ἐγχυβιεῖς legeretur: tunc enim præceptivè acciperetur τὸ ὅπως, ut sæpe alibi accipitur ἐλλειπτικῶς, subaudiendo non solùm ὅρα, σκόπει, φυλάττου, εὐλαβοῦ, sed etiam ποίει, μέμνησο, & aliis Imperativis, si ad secundam personam sit sermo. Nec non cum iisdem in Indicativo formatis, si de se primâ personâ sermonem habeat, cujus exempla non desunt.

Porrò præceptivè necesse est ad secundam personam per Imperativum modum fieri sermonem, qui Imperativus per Infinitivum & verbum δεῖ resolvitur: δεῖ σκοπεῖν ὅπως.

Præcipimus autem dupliciter: aut enim faciendum & prosequendum esse & fit παράγγελμα affirmativum, ut apud Aristophanem, ἀλλ' ὅπως ἀγωνιεῖτ' ἀπίλοιπ' ἄριστα: aut fugiendum seu vitandum aliquid præcipimus, & fit παράγγελμα negativum, μὴ adjuncta particula, quæ tum ad Indicativum refertur; ut in proximè dicto Aristophanis exemplo: & apud Platonem, εἰπὲ τί φῄς εἶναι τὸ δίκαιον, καὶ ὅπως μή μοι ἐρεῖς, ὅτι τὸ δέον ἐστὶ, sed *cave*, vel, *vide ne*. Sic Demosth. ὅπως τοίνυν περὶ τοῦ πολέμου μηδὲν ἐρεῖς, per Indicativum. Et Aristoph. in Nebulis: Στρ. οἴμοι Σώκρατες, ὥσπερ με τὸν Ἀθάμανθ' ὅπως μὴ θύσετε, & millies alibi apud Auctores. Tum ad Subjunctivi modi verbum refertur τὸ ὅπως μή. Plato, καὶ ὅπως μὴ ἁλώσῃ ἐνταῦθα αἰσχυνόμενος,

id est, *& vide nè tenearis hìc præ verecundiâ.* Aristophanes plenè locutus est in Nebulis : καὶ μέμνησ' ὅπως εὖ μοι σομώσῃς αὐτόν. Et Plato in Gorgiâ, ἀλλ' εὐλαβεῖσθαι ἀλλήλοις παρακελεύεσθε ὅπως μὴ περὶ τοῦ δέοντος σοφώτεροι γενόμενοι λήσετε διαφθαρέντες. Ex quibus plenè dictis locutionibus conjicere possumus ὅπως particulam cum verbo subsequente, in Infinitivum reduci posse ; putà illud Aristoph. ὅπως εὖ μοι σομώσῃς, sic reducitur, καὶ μέμνησο εὖ μοι σομῶσαι αὐτόν. Et illud Platonis, ὅπως μὴ λήσετε διαφθαρέντες, sic, εὐλαβεῖσθε μὴ λαθεῖν διαφθαρέντες.

Idem eveniet in defectivis locutionibus, si verbum quod deest suppleatur. Sic etiam reduci poterit locutio illa, οὐκ ἔσθ' ὅπως σιγήσομαι, id est, σιγᾶν δυνήσομαι.

Hâc eâdem loquendi formâ, quâ Græci per ὅπως particulam utuntur, Latinos quoque usos esse per *nè* particulam, testatur Budæus ; tum defectivè, qualis est illa Terentii in Adelph. *Nè nimiùm modò bonæ tuæ istæ nos rationes subvertant* : tum etiam plena, qualis est in Heautontim. *at vide ut satis modò contemplata sis.* Quam locutionem cùm est sermo de præterito, Græcè dici posse negat : per præteritum autem Indicativi dici posse concedit, hoc modo (transferens proximum illud Terentii in Heautontim) ὅρα δὴ μὴ λέληθας σεαυτὴν οὐχ ἱκανῶς θεωρήσασα. Cùm tamen per præteritum subjunctivi si non unicâ voce, certè per subjunctivum, & participium Græcè dici possit, ὅρα μὴ οὐχ ἱκανῶς τεθεωρηκυῖα ᾖς. Sed ut ad usum particulæ ὅπως revertamur, dicendum locutiones omnes per ὅπως μὴ factas, non solùm affirmativè remoto μὴ dici posse ; verùm etiam negativè itidem per μὴ solùm sine ὅπως in formâ dubitandi, ut apud Platonem : ἀλλ' ὅρα ὦ Σώκρατες μὴ παίζων ἔλεγε : quod etiam ὅρα ὅπως μὴ, dici potuit. De quâ loquendi formâ fusiùs dictum est paullò antè cap. 14. cùm de μὴ particulâ ageretur.

Cæterùm ὅπως pro πως, & τινὰ τρόπον, etiam sæpe accipitur. Greg. οὐκ ἔχω ὅπως ἐμαυτὸν ὀπίσω τοῦ διηγήματος. Idem: οὐκ ἔχοντες ὅπως διαθώμεθά τι τῶν ὄντων. Demosth. περὶ τῆς Ῥοδ. ἐλευθερ. ὅπως καὶ πρᾶξαι ταῦτα ἐφ' ὑμῖν ἔσαι, δεῖ σκοπεῖν.

Quòd autem ὅπως pro πῶς διαπορητικῶς, & ἀυθυποτάκτως accipi sentit Budæus, id est, πύσικῶς, & σὺν ὑποτακτικῷ ῥήματι, in illis verbis, ὅπως δὲ εἰδῶ μάλιςα ὁποῖος ἐςὶ τὴν ὄψιν; id est, ut ipse vertit, *Quomodo autem scire potero potissimùm qualinam sit ille facie?* nescio an rectè senserit. Nec ego quenquam ut imitetur hujusmodi locutionem hortarer, nisi alia exempla invenerit, in quibus talis loquendi forma clariùs perspiciatur, aut certè prædicta Luciani verba quomodo dicta sint in loco proprio accuratè consideraverit.

Præterea quod annotat Budæus, ἂν δυνητικὸν & παραπληρωματικὸν adverbio ὅπως adjungi, Optativoque & Subjunctivo convenire, arguit ipsum formalem notam ὅπως ἂν constituere, cùm in exemplis quæ affert, constructionis diversitas soli ἂν particulæ tribuenda sit; & idcirco non formale aggregatum voces ὅπως ἂν, sed solutæ inter se & ad diversa relatæ existimandæ sunt. Nam in exemplo Gregorii, quod affert pro constructione cum Optativo, πρὸς τοῦτο μόνον ἰδὼν ὅπως ἂν χαρίσαιτο τοῖς καλὲν εγκοῦσιν αὐτὸν δαίμοσιν, adverbium ὅπως ἂν, pro ὃν τρόπον accipitur. In eo verò quod pro constructione cum subjunctivo affert, πηγνύειν δεῖ τὰς χαλίδας ὑπτίας ὅπως ἂν ἐπαιρόμεναι ἔχωσι τὸ σύντονον; adverbium ὅπως pro ἵνα accipitur: in utroque autem exemplo τὸ ἂν verbo tribuitur.

Porrò ὅπως ἂν, pro ὁπωσοῦν, id est, *utcunque* accipi ἀορισολογικῶς, vel σοχασικῶς dictum est, ubi de ἂν particulâ agitur. Idem & ὅπως ποτὲ dicitur. Demosth. ἀλλ' ὅπως ποθ' ὑπείλημμαι ἀρκεῖ μοι, *qualiscunque existimationis sim.*

Dicitur

Dicitur & ὅπως δήποτε, interpositâ δὴ particulâ; & ὅπως δηποτοῦν, adjectâ οὖν ἀοριστολογίας notâ.

Dicitur & ὅπως τιοῦν pro ὁπωσοῦν, interpositâ τὶ particulâ. Demosth. οὐδόπωσ τιοῦν ἐγνώριζον τοὺς ἀνθρώπους.

Cæterùm ὅπως pro ἵνα causali accipi, sexcentis Auctorum exemplis probari potest.

"Οπως μὴ, etiam ut ὡς μὴ Optativo jungi ut formalem notam exemplis probat Budæus: in quibus tamen exemplis particulæ ὅπως & μὴ ad diversa referuntur, nec formalem notam ὅπως μὴ constituunt. Animadvertendum autem quemadmodum ὅπως Subjunctivo junctum medium ad finem designat, sic si in Infinitivum resolvatur, finem ipsum designari; ut Aristophanis illud, μέμνησο ὅπως εὖ μοι σομώσῃς αὐτὸν, si μέμνησο εὖ μοι σομῶσαι αὐτὸν dicatur: tamen finis evidentiùs per ὥστε adverbium significatur; ut si illud Demosthenis, συμπράττειν ὅπως ἕκαστοι κομίσωνται τὰ ἑαυτῶν, συμπράττειν ὥστε κομίσασθαι diceretur.

CAP. 18. *De* "Ος *Articulo relativo*, "Οσον, "Οσος, Τόσος.

"ΟΣ, articulus, & ejus obliqui omnes, in omnibus omnium generum casibus, sæpe in priore parte argumentorum primum locum habet: hoc autem accidit in eâ tantùm Orationis structurâ in quâ præpostere disponuntur argumentorum partes; ut in illâ Xenophontis 4. ἀπομνημον. νόμους δ' ἔφη ὦ Σώκρατες πῶς ἄν τις ἡγήσαιτο σπουδαῖον πρᾶγμα εἶναι, οὕς γε πολλάκις αὐτοὶ οἱ θέμενοι ἀποδοκιμάζουσι; Quibus negare intendit leges rem probam dici posse: quæ conclusio continetur in illis verbis, νόμους δ' ἔφη ὦ Σώκρατες πῶς ἄν τις ἡγήσαιτο σπουδαῖον πρᾶγμα εἶναι, conversâ affirmativâ interrogatione in negativam

 enuntiatio-

enuntiationem. Probatur autem per illa verba, ὥς γε πολλάκις αὐτοὶ οἱ θέμενοι ἀποδοκιμάζουσι. Ubi ὡς articulus conditionalis locum habet; & erit argumentum hujusmodi, si legislatores ipsi sæpe proprias leges reprobant & evertunt, sequitur ut lex non semper bona res sit.

Ὅσον.

ὍΣον, quatenus pro ὡς accipitur, hoc verò pro ἕως, spatium loci vel temporis designat: ipsum quoque ὅσον κατὰ μετάληψιν, pro ἕως accipitur. Xenoph. ὅσον παρασάγγην ἀπεῖχεν: id est, *aberat parasangæ spatium.* Sic de spatio temporis, Lucian. ὅσον ὥρα, pro ὅσον ἐστὶν ὥρα μία: id est, *quantum est spatium horæ unius.* Sic ἐν ὅσῳ, dicitur ἐλλειπῶς τοῦ χρόνῳ: ut ἐν ὅσῳ ἦρξε, *quamdiu imperavit.*

Discretam etiam quantitatem designat in numeralibus, ὅσον δισχίλιοι, id est, *ad duo millia*, vel, *circiter duo millia.* Pausan. ὅσον τετρακοσίους ἀποβῆναι λέγουσι, *circiter quadringentos.*

Ὅσον etiam pro μόνον accipitur. Apollonius Rhod. δοιαὶ δ' ὅσον θ' εἴλημα περὶ χροΐ, pro εἴλημα μόνον. Quidquid sentiat Lexicographus, qui recitans (ut opinor) interpretis Apollonii verba: ὅσον εἴλημα, ἀντὶ τοῦ εὐτελὲς καὶ βραχύτατον περίβλημα interpretatur. Cui significationi τοῦ ὅσον pro μόνον suffragatur, quod ὅσον οὐ pro μόνον οὐ accipitur. Thucyd ἀγγέλλεται αὐτοῖς ἐκ Πελοποννήσου ναῦς ὅσον οὐ παρεῖναι. Ex quo ὅσον οὔπω, & ὅσον οὐδέπω manârunt. Thucyd. ὅσον δὲ οὐδέπω παρεῖναι, id est, *mox, & jamjam affore.* Lucian. σὺ γὰρ ὅσον οὐδέπω τεθνηξαμένῳ ἔοικας.

Dicitur & ὅσον οὐκ ἤδη pro eodem. Xenoph ἀλέγετο ὅτι ὁ Ἰφικράτης ὅσον οὐκ ἤδη παρείη. Idem ὁ Μνάσιππος ὁρῶν ταῦτα ἐνόμαζε ὅσον οὐκ ἤδη ἔχειν τὴν πόλιν.

Ὅσον μὴ etiam idem quod μόνον οὐ significat, id est, *nisi quòd non.* Sic dictum est οὐχ ὅσον οὐκ ἠμαύρωτο, pro

pro οὐ μόνον οὐκ ἡμιώαντο. Et apud Thucyd. οὐχ ὅσον τὸ λοιπὸν τοῦ πολέμου ἐνεθυμήθησαν ἀλλὰ, &c. Infinitivo præpositum ἐλλείπως τῆς ἐπὶ dicitur, pro ἐφ' ὅσον. Plutarch. ὅσον ἐμβεβαιώσασθαι τὸ νίκημα τῇ φυγῇ τῶν πολεμίων ἐδίωκον, pro ἐφ' ὅσον. Sic dicitur ὅσον δυνατὸν, pro ἐφ' ὅσον.

Dicitur etiam ὅσον ἐμὲ εἰδέναι, apud Aristoph. in Neb. pro ὅσον ἐγὼ οἶδα.

Ὅσ☉——η——ον.

Ὅσ☉——η——ον, nomina relativa, quæ interrogativis πόσ☉, πόση, πόσον respondent, sæpe pro ipsis accipiuntur, more Atticorum, qui utuntur τοῖς ἀναφορικοῖς, ἀντὶ τῶν πευστικῶν: quia verò πόσ☉, πόση, πόσον nomina, admirativè quandoque, vel cum indignatione proferuntur, ad denotandam intensionem magnitudinis, vel qualitatis, ut in Epigrammate:

Ὦ πόσον ἐυήθης ὁ ζωγράφ☉.——

Idcirco, fit ut relativa etiam ὅσ☉—η—ον, cum iisdem affectibus pronuntiata, loco suorum interrogativorum accipiantur, tam in genere masculino, quàm in fœminino & neutro, ut apud Aristophanem in Pluto: ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν Αἴαξ δέσποτα. Et in Acharnis ὅσον τὸ χρῆμα τῶν παρνόπων. Verba etiam illa in Nebul. initio: ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον ἀπέραντον. Cum admiratione & indignatione, censent quidam pronuntianda esse; dicique ὅσον ἀπέραντον, ad similitudinem τοῦ ὅσον μέγα, & ὅσον μικρὸν, in quibus insunt nomina, quæ intensionem & remissionem recipiunt. Nam μέγα & μικρὸν, itémque πολὺ & ὀλίγον nomina interminata sunt, recipiúntque *magìs* & *minùs*, ἀπέραντον verò terminatum quoddam & absolutum designat; quod *magìs* & *minùs* non recipit: & idcirco non dicimus, quàm infinita hæc res est, sed simpliciter, infinitam esse. Si itaque admirativè, vel cum indigna-

indignatione proferamus illud Aristophanis, ὅσον ἀπέραντον, idem valebit ac si enunciativè diceremus σφόδρα ἀπέραντον. Quapropter ut vocis ἀπέραντον, id est, *valdè infinitum*, suprà-dictam conditionem retineamus, cogemur fateri in suprà-dicto Aristophanis loco vocem ἀπέραντον, à præcedentibus, τὸ χρῆμα τῆς νυκτὸς ὅσον, separandum esse; illa verò cum admirationis & indignationis affectu pronuntianda; ut dicat, ὅσον ἐστὶ τὸ χρῆμα τῆς νυκτὸς: & sit sensus, *quàm longum & diuturnum est noctis spatium*; deinde subjungat καταστατικῶς, & ἐπικριτικῶς, id est, *constituendi*, & *decernendi modò*, videlicet, ἀπέραντον & immensum esse noctis spatium. In hanc etiam sententiam adducimur, eò quòd nomen ὅσον nulli præponitur eorum adjectivorum cum quibus copuletur, sed semper ipsis postponitur, ut θαυμαστὸν ὅσον, ἀμήχανον ὅσον, ὑπερφυὲς ὅσον, οὐράνιον ὅσον. In quibus nomen ὅσον pro λίαν adverbio accipi, sentit Budæus; ut apud Platonem: ὑπερφυὲς ὅσον ἐπιδέδωκώς εἴη πρὸς φιλοσοφίαν. Et apud Aristotelem: θαυμαστὸν ὅσον διαφέρει: sic ἀμήχανον ὅσον, *perquam difficile* significare docet. In quibus omnibus, si nomen ὅσον pro λίαν adverbio accipi ponamus, locutionem illam, θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδέδωκεν, in θαυμαστὸν λίαν ἐπιδέδωκεν, resolvere cogemur. Quapropter planiùs interpretabimur, si nomen ὅσον ab adjectivis interpositione vocis ἐστὶ subintelligendæ separemus; ut sit, ὑπερφυές ἐστιν ὅσον ἐπιδέδωκεν: & θαυμαστόν ἐστιν ὅσον διαφέρει. Plenior autem locutio esset, si infinitivus adderetur, putà εἰπεῖν vel νοῆσαι, ἀμήχανον ἐστὶν εἰπεῖν, & ὑπερφυές ἐστιν ὅσον ἐπιδέδωκεν, vel ὅσον διαφέρει. Apud Aristophanem in Ranis legitur, εὐθὺς γὰρ ἡμάρτηκεν οὐράνιον ὅσον.

Τόσ☉.

Τόσ☉, etiam ἀνταποδοτικὸν ἐστὶ τοῦ ὅσος ἀναφορικοῦ, cùm dicimus, ὅσ☉ ἐστὶ πύργ☉ μέγισ☉,

τόσος τῶν ὁ ῥοδίων κολοσσός. Dicitur etiam τόσος nomen absolutè sine collatione, quod καταστατικὸν dicitur, ut quod constituat sive stabiliat aliquid, ut apud Homerum :

Τόσσον ἐγώ φημι πλέας ἔμμεναι υἷας Ἀχαιῶν
Τρώων, οἳ ναίουσι κατὰ πτόλιν.— Et apud Virgil.
Tantæ molis erat Romanam condere gentem.

In quibus infertur aliquid ex præcedentibus; nam & apud Homerum ex supputatione quâdam præhabitâ, infertur Græcorum exercitûs numerus, multùm Trojanorum numerum superare. Et apud Virgilium ex præmissis Æneæ laboribus & ærumnis infertur, quod subdit, maximæ molis fuisse Romanam gentem condere : quem tropum Rhetores appellant Epiphonema.

Ὅτε.

ΟΤΕ, quod plerumqve adverbium temporis est, pro ὅτι causali, & ἐπειδὴ usurpatur interdum, ut etiam apud Latinos *quando*. Demosth. in 1. Olynth. ὅτε τοίνυν τοῦθ᾽ οὕτως ἔχει προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν. Et περὶ τῶν συμμορ. ὅτε δ᾽ οὕτω ταῦτ᾽ ἔχει, σκεπτέον ἐστίν. Sic apud Aristoph. in Nebul. ὅτ᾽ οὐδὲ κολάσαι ἔξεστί μοι τοὺς οἰκέτας, illud, ὅτ᾽ οὐδὲ, pro ὅτι οὐδὲ, αἰτιολογικῶς accipi testatur interpres. Accipitur & pro ὥστε apud eundem ἐν Ἀχαρν. οὕτω δ᾽ αὐτοῦ περὶ τῆς τόλμης ἤδη πόρρω κλέος ἥκει, ὅτε καὶ βασιλεὺς ἠρώτησε πρῶτα μὲν αὐτοὺς, &c. Ubi ὅτε, pro ὥστε respondet τῷ οὕτω : & tacitam ratiocinationem innuit; quæ magis perspicitur apud eundem in Ranis in illis verbis, εἶτ᾽ οὐχ ὕβρις πολλὴ ταῦτ᾽ ἐστὶν, ὅτ᾽ ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος υἱὸς Σαμνίου, αὐτὸς βαδίζω καὶ πονῶ, τοῦτον δ᾽ ὀχῶ, si partes ratiocinationis præposteræ ordinentur hoc modo, ὅτ᾽ ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος υἱὸς Σαμνίου, αὐτὸς βαδίζω καὶ πονῶ, τοῦτον δ᾽ ὀχῶ, εἶτ᾽ οὐχ οὐχ ὕβρις πολλὴ ταῦτ᾽ ἐστί; tunc ὅτε in antecedente, in εἰ vel ἐπεὶ, εἶτα verò in consequente in πῶς convertetur, ut fit, εἰ ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος, αὐτὸς βαδίζω τοῦτον δ᾽ ὀχῶ, πῶς οὐχ ὕβρις ταῦτ᾽ ἐστί; CAP.

CAP. 19. *De particulâ* Ὅτι, *& Compositis.*

Ὅτι, pro διότι causalis conjunctio, respondet τῷ διατὶ, & simpliciter quibusdam causam pollicentibus, ut si dicas, αἴτιον δὲ ὅτι, &c. Accipitur etiam pro καθ' ὅτι, vel καθ' ὅσον, ut cùm dicimus, διαφέρει δὲ, ὅτι. Est etiam ὅτι διηγηματικὸν, id est, narrationibus & simpliciter enunciationibus accommodatum, cùm alicujus verba recitamus. Quod dupliciter solet fieri, uno quidem modo, quando personam dicentis induentes, ejus verba recitamus; ut apud Aristophanem: Λάσος πότ' ἀντεδίδασκε καὶ Σιμωνίδης, ἔπειθ' ὁ Λάσος εἶπεν, ὀλίγον μοι μέλει. Illud enim ὀλίγον μοι μέλει, Lasi personam induens, recitat Aristophanes; & dicitur recta & directa hæc recitandi forma, in quâ nihil opus est ὅτι particulâ, tametsi nonnunquam in hâc etiam formâ directè recitandi, ἐκ περιουσίας τὸ ὅτι interponitur; ut apud Demosthenem: ἀκούειν δὲ καὶ τῶν Εὐβοέων πρεσβευόντων καὶ λεγόντων ὅτι οὐ λελήθατε ἡμᾶς ἄνδρες πρέσβεις ἐφ' οἷς πεποίησθε τὴν εἰρήνην. Idem alibi: ἔλεγε τοίνυν τότε πρὸς τοὺς δικαστὰς ὅτι ἀπολογήσεται δὲ Δημοσθένης ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ κατηγορήσει τῶν ἐμοὶ πεπρεσβευμένων. Idem: τῷ Φιλίππῳ δὲ οὔτε καλέσειν τούτων εἶχε καλῶς οὔτ' εἰπεῖν ὅτι, ἀλλ' ἔχουσιν ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα. In cujusmodi formis τὸ ὅτι, tum pronuntiatione, tum etiam punctali notâ separandum est à sequentibus.

Altero modo, recitamus alicujus verba ex nostrâ personâ interveniente ὅτι particulâ: ut si Aristophanes Lasi formalia verba illa, ὀλίγον μοι μέλει, ex propriâ personâ diceret hoc modo, ἔπειθ' ὁ Λάσος εἶπεν ὅτι ὀλίγον αὐτῷ μέλει, & dicitur obliqua seu supina hæc recitandi forma; in quâ ὅτι particula necessariò adhibetur, & plerumque Optativi

tivi modi vocibus adhærescit; ut apud Æschinem: ἐν τῇ ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Κειτόβουλος ὁ λαμψακηνὸς εἶπε παρελθὼν: ὅτι πέμψειε μὲ αὐτὸν Κερσοβλέπτης, ἀξιοῖ ϗ ἀποδοῦναι τοὺ ὅρκους. Cujus usûs innumerabilia exempla invenies apud Auctores. Notandum autem in proximè superiori exemplo, quòd verbum πέμψειεν, & similia quæ in hujusmodi locutionibus recipiuntur, Optativi modi voce tenus dici possent: significatione autem ὁριστικὰ potiùs dicerentur. Reducuntur autem ad Indicativum hæ quoque loquendi formæ, móxque ad infinitum: Illud enim Æschinis, εἶπεν ὅτι πέμψειε, εἶπεν ὅτι ἔπεμψε dici potest Ex Indicativo ad infinitum, εἶπε τὸν Κερσοβλέπτην πέμψαι αὐτὸν: meliùs tamen Optandi vocibus usurpatur obliqua rei præteritæ, ut præteritæ narratio. Nam & præteritam rem sub præsentis temporis verbalibus vocibus impropriè narrare licet: par est tamen ob prædictam causam per Optativi potiùs voces hoc fieri. Quemadmodum autem locutiones quæ per ὅτι & Indicativum efferuntur, ad Infinitum reducuntur; sic contrà, quæ per Infinitum efferuntur, per ὅτι & Indicativum resolvi possunt: ut illa Iliad.β'.

Φημὶ γὰρ κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα:

sic ad Indicativum reducitur, φημὶ γὰρ ὅτι κατένευσε Κρονίων. In quibus interdum τὸ ὅτι vacare videtur, vel certè repetere præcedentem ὡς particulam, pro ὅτι itidem ὁριστικῶς acceptam, ut apud Xenophontem: ἐνταῦθα γνόντες οἱ Μαντινεῖς ὡς εἰ μὴ ἀποκρούσονται αὐτοὺς ὅτι πολλοὶ σφῶν κατακοντισθήσονται ὑποστρέψαντες ὁμόσε ἐχώρησαν. Ubi τὸ ὅτι repetit præcedens ὡς: non tam quòd multa quædam intercesserint, quàm ad abundantiorem perspicuitatem, sermonísque figuratam elegantiam. Valet etiam τὸ ὅτι idem quod τὸ articulus ἐπεξηγητικῶς. Isocrates in Panegyr. ὃ δ᾽ ἐ πάντων καταγελαστότατον ὅτι τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς ὁμολογίαις τὰ χείριστα

τυγχά-

τυγχάνομεν διαφυλάττοντες. Quæ locutio sic converti potest, τὸ δὲ τὰ χείριστα τυγχάνειν διαφυλάττοντες ἐν ταῖς ὁμολογίαις, ἐστὶ καταγελαστότατον. In quâ locutione τὸ ὅτι causale etiam esset, si verba in hunc sensum distribuerentur, τοῦτ' ἔστι καταγελαστότατον, id est, ἡμεῖς ἐσμὲν μάλιστα καταγέλαστοι, ὅτι, pro διότι τυγχάνομεν διαφυλάττοντες τὰ χείριστα τῶν ἐν ταῖς ὁμολογίαις. Ὅτι autem superlativo junctum, ut ὅτι πλεῖστα δρᾶσαι κακά, apud Gregor. & ὅτι μεγαλοπρεπέστατον φανῆναι, apud Xenoph non narrativum seu enuntiativum, sed pro ὡς intensivè accipitur. Apud Aristoph legitur, ὅ, τι μάλιστα ἐλήλυθας λέγειν ἔχεις: id est, *quorsum*, vel *quamobrem*, *potissimum veneris dicendum est.* Ubi ὅ, τι, pro δι' ὅ, τι tribus partibus constante, usurpatur.

De usu Ὅτι particulæ.

Libet hoc loco nonnulla præterea, & fortasse quibusdam minùs nota, de usu hujus particulæ disputare. Inter ea quæ absolutè quæruntur, illa est prima quæstio, *An sit aliquid necne?* verbi causâ, *an sit Virtus?* adjunctione autem partis quæritur, *an possit doceri Virtus?* cùm verò *an sit aliquid* quæritur, planum est quæri similiter, *an non sit*: in utramque enim partem valent quæstiones. Cùm igitur uterque contradicentium, rationem, quâ suam enuntiationem muniat, excogitârit & adduxerit, tunc colligit alter quidem ipsorum, ὅτι ἐστὶ, quod quæritur, alter verò ὅτι οὐκ ἔστι, deinde qui contrà disputat, sive affirmet sive neget, uterque utitur collecto & concluso tanquam concesso. Unde & illa, quæ velut pronuntiata sumuntur, cujusmodi admirabilia illa Stoïcorum per ὅτι proferuntur; ut, ὅτι μόνος ὁ σοφὸς πλούσιος: & ὅτι ἴσα τὰ ἁμαρτήματα. Cùm autem inter eos qui contrà disputant, de re aliquâ convenit, res quidem ipsa dicitur constitutio: indè autem appellari posset ὅτι constituentis, per quod scilicet id quod inter aliquos certum & constitutum

est,

est, proferatur; in hæc itaque convenit ὅτι.

Convenit præterea in eâ quæ de problemate quopiam in utramque partem disputantur; ut facit Plutarch. in libello ὅτι διδακτὸν ἡ ἀρετή. Et alii inaliis.

Item si quis ab aliis conscripta per capita colligat, in pauca conferens quæ fusiùs dicta sunt, hic in singulis capitibus ὅτι apponit: ídque jure; non enim διότι considerat, sed solùm ὅτι: quod quidem Eustathius in Homerum fecit, & in descriptorem orbis Dionysium, ut & ipse indicat. Quædam inquit dispersè in procemio Iliadis. Voluntas est amicorum ut per Iliada pergam; & quæcunque sunt accommoda progredienti subministrem; id quod quidem jam fit; colliguntúrque ea ipsa ordinatim & compositè: non tamen hìc sint quæ alii omnes in hunc poëtam elaborârunt, sed solùm utilia. Nec diductum est propositũ opus in unam telam unúmque corpus continuatione quâdam perpetuâ, sed utile quodque separatim collocatur; quo perfecto, transitur ad alterũ: cujusmodi est quod in Dionysium fecimus; illic enim similiter decursum nobis est opus optimis exemptis velut in delectu aliquo. Ex his aliísque multis apertè satìs ostenditur Eustathii in Homerum commentarios ex iis esse collectos quæ à veteribus dicta sunt, esséque per capita digestos. Quare aït, Nec diductum est propositum opus in unam telam & corpus, & quæ deinceps ut suprà: dictum verò est eos qui eorum quæ ab aliis dicta sunt diffusè, delectum faciunt per ὅτι efferre capita, quoniam non considerant διότι, sed solùm ὅτι: quod quidem quoniam ab iis qui per notas scribunt, sic pingitur, "6, ut nota numeri sex, quá nostri supputatores, id est, qui rationes subducunt, utuntur; in ipso verò orationis ambitu nulla ad ὅτι assignabatur redditio membri; idcirco paragraphum quendam, vel exordii signum esse nonnulli existimârunt; & quasi nihil ad sententiam conferret, ejectum

est

est in editione Romanâ commentariorum Eustathii in Homerum: hæc igitur erroris ansam præbuere. Fidem autem fecit, quòd ὅτι sic in principiis capitum collocatum, nullâ suâ significatione quadrare videbatur: neque enim est reddentis causam; Quam enim reddat causam quod sententiam & orationem orditur? neque affirmantis aut indicantis dici potest; quo modo propriè cum Indicativis jungitur: per ὅτι enim fiunt enuntiationes sive affirmantes, sive indicantes, ut γράφω: λέγω ὅτι γράφω. In hujusmodi autem usu appellari etiam posset narrantis; à rectâ enim & simplici enuntiatione in obliquam transit oratio. Efferuntur autem narrationes dupliciter: aut rectè per infinitum, aut obliquè per Indicativum cum ὅτι soluto infinito, ut λέγεται γενέσθαι, λέγεται ὅτι ἐγένετο. Hoc idem efficitur per Optativum, si persona quæ narrat ad superiora tempora referat narrationem; ut, διεβοήθη ποτὲ ὅτι γένοιτο, ἢ ἠλπίσθη ὅτι ἔσοιτο εἰρήνη τῷ αὐτοκράτορι πρὸς τὸν Κελτῶν βασιλέα: id est, *divulgatum fuit aliquando, quòd fieret; spes fuit, quòd Imperatori cum Rege Gallorum pax futura esset.* Præterea, in obliquos transferuntur recti sermones, quos quispiam habet dramaticè introductos, ut Matthæi 25. scribitur: τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. Hic sermo si à propriâ personâ Evangelistæ enuntiatus esset, sic potuisset proferri: τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν αὐτῷ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα. Contingit etiam rectam orationem inducere per ὅτι, quod quidem à personâ ipsius scriptoris dicatur, solùm ut significetur post particulam ὅτι nullâ re interpositâ, rectam institui orationem; quare semper post ὅτι cadit distinctio: exemplum verò illud est, quod suprà à Matthæo dictum, Marcus ad hunc modum cap 14. 27. profert: Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι, πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ

νυκτὶ ταύτῃ: éstque hic usus etiam apud Veteres frequens. Hi igitur quos diximus, sunt modi particulæ ὅτι ad narrandum, ac totius denique usus ipsius: nullo autem horum visus est iis qui ὅτι ejecerunt, contingere ut acciperetur; ad nihil enim ferri ipsum videbant. Atqui oportebat cogitare, locum habere ὅτι verbo subaudito, indicante, aut narrante, id est, nuntiante; ut, φημὶ, vel φησὶν ὁ δεῖνα, ὅτι τόδε καὶ τόδε οὕτως ἔχει.

Potest etiam subaudiri aliquod præcipiendi, aut docendi verbum; ut, ἰστέον, ἢ σημείωσαι ὅτι, καὶ τὰ ἑξῆς. Hujusmodi namque aliquid subaudiri necesse est, idque in initiis capitum, ubi ad ὅτι nihil redditur; quoniam in progressu quopiam orationis, si ad ipsum quidem ὅτι nihil reddatur, necesse est ut aliquid hujusmodi quale dictum est, cum conjunctione quâpiam præcedat. Quòd si aliquid reddatur, tunc usu venit ut conjunctio aliqua quæ redditionem eliciat particulæ ὅτι subjiciatur; nullum tamen verbum de dictis aptè prægreditur: prægressio namque verbi, vel adverbii istiusmodi (ut dictum est) rem sine demonstratione supponit ac subjicit: at redditione dictum est contineri quandam demonstrationem eorum quæ per ὅτι enuntiantur; atqui pugnant hæc inter se. Facit autem tale aliquid Eustathius; cùm is enim quippiam ipse tanquam Doctor tradit, actu apponit verbum aut adverbium aliquod positivum; ut ἰστέον, ἢ σημείωσαι, aut aliud hujusmodi, quod idem valeat: quod si sine aliquo horum effert id quod tradit, tunc ad ὅτι reddit aliquid; tanquam necesse sit illa quæ traduntur munire, ipsíque ὅτι apponit conjunctionem quæ eliciat redditionem; ut ὅτι μὲν τόδε καὶ τόδε οὕτως ἔχει, ἐκ τῶνδε καὶ τῶνδε φανερόν. Quando verò ab aliis dicta narrat, absque conjunctione exprimit ὅτι, & absque redditione; quâ eorum quæ per ὅτι proponuntur, probatio continetur. Non enim

enim propositum est probare quæ dicuntur, sed simpliciter enuntiare : hujusmodi autem tradendi forma ponit ante oculos non repugnare auditores, sed sponte sequi, séque ipsos præbere docendos, & isto ὅτι contentos non ultra poscere διότι, quod in redditione continetur, ut dictum est.

Ex his autem quæ accidunt ὅτι sic descripto, & notato "ό licet intelligere non esse signum aliquod, ut ii quos antè dixi, existimârunt : semper enim & ubique cernere est supra ipsum notas accentûs acuti & spiritûs densi ; quòd si esset in judicio contentio, producere possem vetusta quædam Eustathii exemplaria, in quibus reperire est ὅτι, sine compendio per principia ubique singulorum capitum scriptum. Verùm hæc satis, tanquam in descriptione quâdam dicta sint.

'Οτιμὴ.

ΟΤιμὴ, formalis nota, *nisi* significat ; quod quidem aggregatum, cùm ex ὅτι & μὴ constet, neutra tamen constituentium vocum per se idem quod totum aggregatum significat : ídque proprium est omnium signorum formalium, ut alibi quoque dictum est. Herod. in Clio, ὅτιμὴ γὰρ Ἀθῆναι, οὐδὲν ἄλλο πόλισμα λόγιμον ἦν. Plato : ὥστε μηδὲν ἰαβικῆς δεῖσθαι ὅτιμὴ ἀνάγκη. Galen in primo de caus. pulsf. οὐ γὰρ τῆς ἄρτι πραγματείας ἐστὶν ὅτιμὴ πάρεργον. In quibus omnibus locis ὅτιμὴ pro εἰμὴ accipitur : ὅτιμὴ etiam sæpe juxta constituentium vocum proprietatem, *quòd non* significat. Gregor. de mysteriis Græcorum : δέον εἰ μὲν ἀληθῆ, μὴ μύθους ὀνομάζεσθαι ἀλλ' ὅτιμὴ αἰσχρὰ δείκνυσθαι. Ubi ὅτι enuntiativè, μὴ negativè pro οὐκ accipitur.

'Οτι τοίνυν.

"ΟΤι τοίνυν duæ voces sunt ; quarum unaquæque per se suam habet significationem, nec ullum aggrega-

aggregatum ex ipsis evadit, propter quod simul ut unica vox formalis describendæ sint; quod tamen Budæus fecit: quia sæpe appositæ inveniuntur apud Auctores; in quâ appositione τὸ ὅτι enuntiativum est, & orditur narrationem: τοίνυν autem transitivam facultatem habet; ità ut inchoativa transitio ex ipsarum appositione fiat.

Porrò formales notas eas esse alibi quoque dictum est, in quibus duæ vel plures particulæ in unicum sensum conveniunt: suámque aut una aut omnes deponunt significationem, & aliam quandam induunt, ut de ὅτι μὴ proximè dictum est.

CAP. 20. *De Particulis Οὐ, Οὐκ, & Compositis.*

Οὐ negatio, in responsionibus habet vim repetendi verbum, quo fit interrogatio. Siquis enim interrogatus, ἔγραψας ταῦτα; respondeat, οὐ: illud οὐ tantundem valet, ac si οὐκ ἔγραψα responsum esset. In simplicibus autem enuntiationibus interdum geminatur οὐ negatio, támque ante verbum, quàm post verbum adhibetur; cúmque necessariò secundùm οὐ, puncto à sequentibus distinguatur necessariò etiam acuto accentu munitur; ut apud Demosthen. ὁ δὴ τοὺς χρόνους ἀναιρῶν τοῖς οἷά περ ἡμῖν ἐστὶ πολιτείας οὐ χρόνους ἀνήρηκεν οὔ, ἀλλὰ τὰ πράγματα ἁπλῶς ἀφῄρηται. In quibus οὔ secundo loco positum, non prorsus otiosum est; sed negationis vim loco auget. Tametsi nonnunquam otiosum invenitur; ut apud Halicarnassæum de Thucydidis funebri oratione: ὁ γὰρ δὴ περιβόητος ἐπιτάφιος κατὰ τίνα δήποτε λογισμὸν ἐν τούτῳ καὶ γὰρ τῷ τόπῳ μᾶλλον ἢ οὐκ ἐν ἑτέρῳ; ubi τὸ οὐ penitus vacat, nisi quis ἢ selectivum pro καὶ copulativo accipi malit; præsertim cùm præcedens interrogatio in negativam enuntiationem convertatur: est enim sensus, κατ' οὐδένα λογισμὸν ἐν τούτῳ τῷ

τόπῳ

τόπῳ κεῖται μᾶλλον ἢ οὐκ ἐν ἑτέρῳ. Adhuc autem magis vacare constat, si negatio explicitè præcesserit; ut apud Herodotum: ἀποδεικνύωτας οὐδὲν μᾶλλον Αἰολεῦσι μετεὸν τῆς Ἰλιάδος χώρης, ἢ οὐ καὶ σφίσι καὶ τοῖς ἄλλοις.

Οὐκ

ΟΥΚ, adverbium, interdum non responsivum est ad interrogationem, nec destructivum positionis, nec interrogationi junctum, parem affirmationi vim habet; ut, οὐκ ἠγόρευον ὅτι παρέξειν πράγματα ἔμελλέν μοι: sed præter communem ejus usum, nonnunquam adversativam vim habet cum ironiâ & emphasi quâdam; ut apud Aristophanem in Vespis: ubi cùm ὁ Χορὸς dicat, οὐ πώποθ' οὕτω καθαρῶς οὐδενὸς ἠκούσαμεν οὐδὲ ξυνετῶς λέγοντος, subdit ὁ Φιλοκλέων, οὐκ, ἀλλ' ἐρήμας ᾤεθ' οὕτω ῥᾳδίως τρυγήσειν. Nam adversari videtur assertioni seu positioni τοῦ Χοροῦ, cùm tamen potiùs illam confirmet; asserendo nunquam adversarium credidisse ipsum Φιλοκλέωνα, adeò καθαρῶς & ξυνετῶς esse disputaturum. Per se autem ἀλλὰ adversativa hunc sensum non præstitisset; careret enim sermo irωniâ & emphasi.

Differt autem sensus particularum οὐκ ἀλλὰ in hoc loco, à sensu quem habent apud eundem in Nebulis: Ubi cùm Strepsiades interroget Socratis discipulum, τουτὶ δὲ τί; ille autem respondeat, γεωμετρία. Iterúmque Strepsiades, τοῦτ' οὖν τί ἐστι χρήσιμον; interroget, respondeátque ὁ μαθητὴς, γῆν ἀναμετρεῖσθαι. ὁ Στρεψ. ampliùs interroget, πότερα τὴν κληρουχικήν; ad quæ ὁ μαθητὴς, οὐκ ἀλλὰ τὴν σύμπασαν. Ubi τὸ οὐκ destruit positionem per interrogationem factam, & astruit illud: negans geometriam ad Cleruchicæ regionis, id est, agrorum colonis assignatorum dimensionem, sed ad totius orbis terram metiendam inventam esse. Cùm itaque

particula οὐκ semper ad verbum referatur, animadvertendum est plerumque verbis ipsam præponi in eâdem comprehensione nullâ interpositâ voce: sin autem punctum, vel alia interpunctio intercedat, tunc aut ad præcedens verbum refertur, ut cùm removet vel negat præcedentem positionem, aut subsequens verbum anticipatè præsumit; ut in proposito Aristophanis loco in Vespis: *οὐκ, ἀλλ' ἐρήμας ᾤεθ' οὕτω τρυγήσειν.* Est enim integer sermo, *οὐκ ᾤετο οὕτω καθαρῶς καὶ ξυνετῶς ἐμὲ λέξειν*, quæ ex præcedentibus supplentur, *ἀλλ' ᾤετο ἐρήμας τρυγήσειν.* Est autem λόγος σαρκαστικῶς ἐπεμβαίνοντος.

Οὐ γάρ.

Οὐ γὰρ, quando enuntiativè profertur, duæ voces sunt, quæ causam negativam significant; ut apud Homerum, *οὐ γὰρ ἔγωγε ἤ τινα, & οὐ γὰρ ἔτ' αὖθις ἵξομαι.* Quando verò interrogativè sive simpliciter, sive cum indignatione, vel ironiâ, vel emphasi quâdam profertur, unum fit aggregatum; &, *nonne*, vel, *an non*, significat. Aristoph. in Pluto: *οὐ γὰρ πρέσβηκεν τὴν ἐμαυτοῦ μοι πόλιν εὐεργετεῖν,* &c. Plato, *οὐ γὰρ ταῦτ' ἔφη μέγιστα ἀλλ' ἔτι τὶ μεῖζον;* &c. *An non hæc maxima, sed alia adhuc majora?* Demosthenes cum ironiâ pronuntiavit, *ὅμοιόν γε οὐ γάρ; οἷς ἐμοῦ κατηγορεῖ.* Aristoph. cum emphasi quæ insinuat asseverationem, in Avibus: Πεισθ. *εἰσὶ γὰρ ἕτεροι βάρβαροι θεοί τινες.* Πειθ. *οὐ γὰρ εἰσὶ βάρβαροι; ὅθεν ὁ πατρῷος ἐστὶν Ἐξηκεστίδου.* Apud Lucian. cum indignatione profertur, *οὐ γὰρ ἐχρῆν γέροντα ἄνδρα καὶ μηκέτι χρήσασθαι τῷ πλούτῳ δυνάμενον, ἀπελθεῖν τοῦ βίου;*

Porrò cùm enuntiativè accipitur, negativam causam reddit; quæ interdum altera causa confirmatur: ut apud Platonem, *χαιρέτω δή. οὐ γὰρ ἔτι ἐγκωμιάζω, οὐ γὰρ ἂν δυναίμην.* In quo sensu τὸ οὐ γὰρ

γὰρ non dicitur iterari (non enim ad idem refertur) sed negativarum causarum ἐπάλληλία est: quæ vocis οὐ γὰρ repetitione describitur.

Οὐ γὰρ, etiam cum ἂν particulâ & paratatico Indicativi, probationi alicujus antecedentis servit; dupliciter autem probamus: aut enim consequens affirmatum, quod tamen antecedenti quodammodo adversetur, inferimus; & tunc per γὰρ ἂν fit probatio, cui additur ἢ asseverandi nota, ut loco suo dictum est: aut negatum consequens inferimus; & tunc τῷ γὰρ ἂν additur οὐ negatio, quæ ad verbum paratatici fertur; ut apud Antiphontem: ἀπιστουμένων ἢ τῶν ἄλλων δούλων ἐν ταῖς μαρτυρίαις, (οὐ γὰρ ἂν ἐβασανίζομεν αὐτοὺς) πῶς δίκαιον τούτῳ μαρτυροῦντι πιστεύσαντες, διαφθεῖραί με; In utrâque autem probandi ratione tam affirmativâ quàm negativâ, particula ἂν verbo tribuitur, quæ actum tollat, & ad potentiam reducat: γὰρ verò εἰ conditionali supplendæ subjicitur; ut in proximo Antiphontis exemplo verba, οὐ γὰρ ἂν ἐβασανίζομεν, confirmant id quod præcessit, ἀπιστουμένων ἢ τῶν ἄλλων δούλων, positionem videlicet servis non haberi fidem per positionem contradictorii; si enim haberetur fides, sequeretur non torqueri servos; cujus remotio, *sed solent torqueri servi*, ponit, *fidem illis non haberi*.

Additur etiam vocibus οὐ γὰρ ἂν, τὸ ποτὲ, adverbium temporis, quod in vocum distributione negationi tribuitur; ut apud Platonem: οὐδέτεροι δὲ αὐτῶν φιλοπόλιδες, οὐ γὰρ ἂν ποτε ἐτόλμων τὴν τροφὸν τε καὶ μητέρα κείρειν: quod argumentum modo suprà dicto reducendum est. Εἰ γὰρ ἦσαν φιλοπόλιδες, οὐδέποτε ἐτόλμων ἂν τὴν μητέρα κείρειν. Similiter illud Herod. ὦ παῖ Καμβύσεω (σὲ γὰρ θεοὶ ἐπορῶσι,) οὐ γὰρ ἂν ποτε ἐς τοσοῦτο τύχης ἀπίκεο, sic reducitur εἰ γὰρ μή σε ἐπεώρων οἱ θεοὶ, οὐκ ἂν ποτε ἀπίκευ, &c. id est, *nam nisi Dii tibi favissent, nunquam ad tantum fortunæ gradum pervenisses*. Cæterùm in prædictarum vocum explicatione

Budæus dupliciter fallitur, tum quia voces appositas ὐ γὰρ ἄν, & ὐ γὰρ ἄν ποτε, ut aggregatas describit: tum etiam quod similes τῷ ὐ γὰρ ἄν, ipsas esse docet; cùm tamen contrariæ potiùs, quàm similes dicendæ sint; quippe quæ negationem in se contineant, quâ carent voces ἦ γὰρ ἄν, ut suprà ostensum est.

Οὐ γὰρ δή.

Οὐ γὰρ δή, etiam ut aggregatum quoddam & formalem notam describit Budæus; & ut μὴ γὰρ δὴ poni, id est, idem quod μὴ γὰρ δὴ significare sentit; Xenophontis verba illa: ἔχοις ἂν εἰπεῖν ὅτυ ἕνεκα ἐπεθύμησας ἱππαρχεῖν: ὐ γὰρ δὴ τῦ πρῶτος τῶν ἱππέων ἐλαύνειν. Sic transferens: Absit enim ut existimem hâc de causâ te hoc cupere ut ante alios equo provehare: sed eo differunt, quod μὴ γὰρ δὴ, propter μὴ particulæ facultatem abominantis est, ὐ γὰρ δὴ negantis. In prædicto autem Xenophontis loco nihil abominatione opus est, sed negatione tantúm; ut sit sensus, *Neque enim te hoc cupere existimo ut alios equitando præcedas.*

Οὐ γὰρ ἄν πυ.

Οὐ γὰρ ἄν πυ, etiam pro eodem dixisse Platonem sentit, in illis verbis: διὰ ταῦτα δὴ οἶμαι πάντα λόγον κινοῦντες ἀνατίθεσι τῷ ἔρωτι. καὶ φατὲ αὐτὸν τοιῦτον εἶναι, ὅπως ἂν φαίνηται ὡς κάλλιστος καὶ ἄριστος δηλονότι τοῖς μὴ γινώσκυσιν, ὐ γὰρ ἄν πυ τοῖς γε εἰδόσι: quæ verba sic transtulit, *neque enim peritis & expertis talem videri vultis.* Cùm igitur suprà dixerit, ὐ γὰρ δὴ, pro μὴ γὰρ δὴ abominandi accipi; infrà verò ὐ γὰρ ἄν πυ, pro ὐ γὰρ δὴ sequitur, ut ὐ γὰρ ἄν πυ etiam pro μὴ γὰρ δὴ abominandi accipiatur: cùm tamen ipse in hoc proximo Platonis loco τὸ ὐ γὰρ δὴ, *neque enim*, significare dicat. Observandum est autem ἂν particulam in aggregato ὐ γὰρ ἄν πυ, ad verbum modi alicujus obliqui referri, extrinsecus subaudiendi; ut in proximo Platonis loco, ὐ γάρ πυ φανεῖν ἂν τοῖς γινώσκυσιν.

Οὐ γάρ πω.

ΟΥ γάρ πω, *namque*, per se negatio est μετ' αἰτιολογίας στοχαστικῆς. Plato in Euthyphr. τί νεώτερον ὦ Σώκρατες ὅτι σὺ ἐνθάδε διατρίβεις; οὐ γάρ πω καὶ σοί δίκη τις ἔστι τυγχάνει. Ubi τὸ γὰρ causam assignat cur Euthyphron miretur Socratem in loco illo commorari; ac si diceret, miror te hoc in loco versari, cùm nulla tibi sit lis, τὸ δὲ στοχαστικὸν που, innuit non asseveranter ipsum negare nullam esse Socrati litem, sed στοχαστικῶς se arbitrari.

Interponitur etiam δή particula, & legitur, οὐ γὰρ δήπου. Demosth. περὶ τοῦ στεφάνου: οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμέ, ἐμὲ δὲ αὐτὸν οὐκ ἂν ἐγράψατο. Ubi τὸ δήπου affirmativum στοχασμὸν designat. Invenitur & οὐ δήπου, sine γὰρ, apud Aristophanem in Ranis: οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων ὦ Ξανθία, ἀλλ' ἀράμενος γ' οἴσεις πάλιν τὰ στρώματα. Ξανθ. τί δ' ἐστίν; οὐ δήπου μ' ἀφελέσθαι διανοῇ ἃ 'δωκας αὐτός. Ubi Interpres, οὐ δήπου διανοῇ, pro ὄντως διανοῇ exponit: móxque subjicit; ἡ γὰρ οὐ, ἄρνησις συγκατάθεσιν δηλοῖ. Quod ut concedamus in interrogationibus verum esse, hic tamen non habet locum interrogatio, sed potiùs ὁ στοχασμὸς, ut illud, τί δ' ἐστίν; admirativè dicat ὁ Ξανθίας, ut qui nullo modo sibi persuadere posset se privatum iri iis quæ ab hero acceperat. Neque verò propterea quòd interrogativè proferatur, idcirco ἐλεγκτικὴ esset ἐρώτησις, quales si negativè proferantur, affirmationem inferunt, ut in Pluto: οὐκ ἠγόρευον ὅτι παρέξειν πράγματα ἐμέλλετόν μοι.

Οὐ γὰρ ἀλλά.

ΟΥ γὰρ ἀλλὰ, tres sunt particulæ; quas Budæus (secutus Aristophanis interpretem) conjungit, & ut unicam vocem pro καὶ γὰρ accipi docet, asserens οὐ & ἀλλὰ abundare: & hoc quia, quòd

supprimitur

supprimitur in locutionibus in quibus voces hæ recipiuntur, non animadvertit: cùm enim ἀλλὰ adversativa sit, accidit ut per ipsam contrarium quiddam quàm quod in præcedentibus habitum est, inferatur; putà, si affirmativa positio præcesserit, ἀλλὰ negationem comitatur. Si negativa positio præcesserit, ὁ ἀλλὰ affirmationem infert; ut suprà de ipso ἀλλὰ dictum est. Cùm igitur in locutionibus in quibus οὐ γὰρ ἀλλὰ recipitur, post ἀλλὰ verbum affirmatum sequatur; ut apud Aristoph. in Nebul. οὐκ ἄν ποθ' εὗρον, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ ἕλκει πρὸς αὐτὴν τὴν ἰκμάδα. Et in Ranis: μὴ σκῶπτ' ὦ 'δελφὲ, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἔχω κακῶς: Patet negativum quiddam præcessisse, quod tamen non exprimitur, sed interdum ex superioribus repetendum est; ut in Ranis: μὴ σκῶπτ' ὦ 'δελφὲ, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἔχω κακῶς. Ubi repetendum est verbum σκῶπτε, in primâ personâ Indicativi, οὐ γὰρ σκώπτω: deinde addendum ἀλλ' ἔχω κακῶς, id est, *non enim jocor, sed malè affectus sum.* Negatur itaque aliquid ex præcedentibus afferendo causam, quæ per γὰρ indicatur.

Nonnunquam id quod subintelligitur, non ex præcedentibus, sed extrinsecus adjiciendum est; ut in Nebulis: εἰδ' ἂν χαμαὶ τἄνω κάτωθεν ἐσκόπουν, οὐκ ἄν ποθ' εὗρον, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ ἕλκει πρὸς τὴν ἰκμάδα τῆς φροντίδος. Ubi post particulas οὐ γὰρ, supplendum est aliquid; ut sit integra locutio, οὐκ ἄν ποθ' εὗρον, οὐ γὰρ ἐᾷ ἡ γῆ ἀλλὰ βίᾳ ἕλκει, &c. Sic in Ranis: Χαρ. δοῦλον οὐκ ἄγω εἰ μὴ νεναυμάχηκε τὴν περὶ τῶν κρεῶν. Ξανθ. μὰ τὸν Δί' οὐ γὰρ, ἀλλ' ἔτυχον ὀφθαλμιῶν. Ubi verbum subintelligitur, putà, παρῆν, vel παρεγενόμην, ἀλλ' ἔτυχον ὀφθαλμιῶν: *non enim licuit mihi per oculorum morbum pugnæ illi interesse.* Sic apud Platonem legitur in Euthydemo, licèt interruptum interpositione τοι particulæ: πῶς ὦ Διονυσόδωρε λέγεις; οὐ γάρ τοι ἀλλὰ τοῦτόν γε τὸν λόγον πολλῶν δὴ καὶ

 πολλάκις

πολλάκις ἀκηκοὼς ἀεὶ θαυμάζω. Subauditur enim hic quoque verbum συνίημι, vel tale quidpiam extrinsecus, ut sit integra locutio: πῶς λέγεις οὐ γάρ τοι συνίημι ἀλλὰ τοῦτόν γε τὸν λόγον, & reliqua. In exemplo etiam quod affert Interpres Aristophanis in Nebulis: ἀκούσαθ' Ἱππῶναξ, οὐ γάρ, ἀλλ' ἥκω, subauditur verbum ἀποδημῶ, vel tale quid, ut sit, ἀκούσαθ' Ἱππῶναξ, οὐ γὰρ ἀποδημῶ, ἀλλ' ἥκω. Inducitur enim Hipponax, ipse asserens se adesse, & verba facturum esse. In Ranis item Aristoph. iterum eadem locutio invenitur, ubi inducitur servus quidam qui dicat ad herum, φέρε δὴ ταχέως τὰ σκεύη, οὐ γὰρ ἀλλὰ πρεστέον. Ubi verbum vel adverbium θετικὸν, subauditur, ut sit integra locutio, φέρε ταχέως τὰ σκεύη, οὐ γὰρ ἀπειθητέον, ἀλλὰ πρεστέον: id est, *non enim recusandum est, sed parendum.* Sic apud eundem in Equitibus: Κλέων, & Ἀλλαντοπώλης contendunt, cuinam ipsorum populus Atheniensis (qui in eâ fabulâ inducitur) Leporinas carnes acceptas referre debeat. Et Κλέων, quidem donum sibi arrogans, dicit: ἐγὼ δ' ἐπεδωκα. Alter autem, ἐγὼ δ' ὤπτησά γε. Post quæ Populus ad Cleonem, Ἄπιθι. οὐ γάρ, ἀλλὰ τοῦ παραθέντος ἡ χάρις. *Abi hinc, non enim ei qui paravit, sed ei qui mihi apposuit gratia referenda est.* Quam suppletionem qui non animadvertunt, οὐ γὰρ ἀλλὰ pro καὶ γὰρ accipi aiunt. Neque verò quia in hujusmodi locutionibus quadrat sensus καὶ γὰρ, idcirco οὐ γὰρ ἀλλὰ idem & καὶ γὰρ esse dicendum est.

Οὐδ' εἰ.

Οὐδ' εἰ, pro οὐδὲ usurpavit Aristoph. in Vesp. πάντα πέπρακται, κοὐκ ἔστιν ὅπως οὐδ' εἰ σέρφῳ διαδῦναι, pro οὐδὲ σέρφῳ διαδῦναι. Isocrates in Panegyr. οὐδ' εἰ post negationem, pro καὶ εἰ, vel εἰ καὶ usus est; οὐ μὴν οὐδ' εἰ συναγορεύουσι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, οὐδ' ὡς ὀρθῶς περὶ τῆς ἐκείνου δυνάμεως γινώσκουσι. Ubi οὐδὲ εἰ pro καὶ εἰ dictum est, propter præcedentem negationem

onem in οὐ μὴν : quam altera quoque subsequitur in consequente, οὐδ' ὡς ὀρθῶς, Atticorum more. Apud quos sæpe repetita negatio nihil melius efficit : at si affirmativa præcessisset, putà καὶ μὴν, utique καὶ εἰ, locum habuisset hoc modo, καὶ μὴν καὶ εἰ τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις συνηγορῶσιν, &c.

Οὐδὲν, & Οὐδέν τι μᾶλλον.

Οὐδὲν, *nihil*, pro simplici negatione οὐ, usurpari docet Budæus, exemplo Gregor. διὸ καὶ πᾶσαν τὴν κάτω γνῶσιν οὐδὲν ὑπὲρ τὰ ἔσοπτρα τίθεται. Ciceronémque similiter, *nihil*, pro *non*, usum esse in illis verbis : *Demosthenes* nihil *Lysiæ cedit*. Mihi non nihil differre videtur, utrùm οὐδὲν ὑπὲρ τὰ ἔσοπτρα τίθεται, dicas an οὐχ ὑπὲρ τὰ ἔσοπτρα τίθεται. Quod si affirmativè loquamur, clariùs perspicietur. Nam si ὁ Δημοσθένης διαφέρει τοῦ Λυσίου, dixeris, simpliciter à Lysia differre Demosthenem, affirmas : si verò, ὁ Δημοσθένης διαφέρει τι τοῦ Λυσίου, secundùm quid, id est, in quibusdam differre. Eam autem proportionem habet τὶ, ad οὐδὲν, quam affirmatio ad negationem.

Οὐδέν τι μᾶλλον, etiam pro οὐδαμῶς accipi, docet idem Budæus apud Platonem : οὐδέν τι μᾶλλον καλεῖς αὐτὴν ἰατρικήν. Ubi tamen pro οὐδὲν μᾶλλον, interposito τὶ nomine, id est, *nihilo magìs* accipitur : quemadmodum etiam apud Xenophontem, οὐδέν τι μᾶλλον ἢ γεωργὸς ἀνέμῳ.

Οὐδὲ γὰρ οὐδέ.

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ, congeminatam negationem habet, ad negativæ qualitatem augendam, Atticorum more ; ut Iliad. ζ'.

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς κρατερὸς Λυκόοργος, Δὴν ἦν.— Et Iliad. β'.

Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἵκεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα.— Quarum negativarum formam verbo tribui tertiæ personæ docet Eust. hoc modo : οὐδὲ γὰρ ὑπεξέφυγεν οὐδὲ αὐτός.

αὐτός. Alibi, ——ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ, dixit Homerus, pro οὐδὲ γὰρ οὐδὲ. Iliad. μ'.

——ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικε,
Δήμον ἐόντα παρὲξ ἀγορευέμεν.——

Quarum vocum τὸ μὲν penè otiosum est; τὸ δὲ ἐπεὶ loco γὰρ positum est: ac si οὐδὲ μὲν γὰρ diceretur.

Οὐδὲ μὴν.

Οὐδὲ μὴν: idem quod ἀλλ' οὐδὲ significat; id est, *neque verò, nec tamen*. Unde patet μὴν particulam pro ἀλλὰ hic accipi; quo in iteratis interrogationibus, & objectionibus utimur, ut de ἀλλὰ dictum est. Quòd autem sentit Budæus οὐδὲ μὴν, & οὔτε μὴν idem significare, utrumque autem pro οὐ μέντοι accipi, neque usu neque ratione probari potest: primùm, quòd οὔτε non omnino eundem usum præstat quem οὐδὲ, ut de ipso dictum est; deinde, quòd οὐ μέντοι adversativum est, longéque differt ab utroque.

Οὐ δῆτα.

Οὐ δῆτα, negationem cum asseveratione continet; quemadmodum δῆτα per se affirmationis intensionem significat, ut de ipso dictum est. Quare non ut formalis nota describendum est τὸ οὐ δῆτα, quòd fit ex duabus vocibus appositis: sic enim essent etiam μὴ δῆτα, ac τί δῆτα. formales notæ dicendæ: Illas autem formales esse notas sæpe dictum est, in quibus constituentium vocum aut una, aut omnes, suam amittunt significationem, & in aliam transeunt; sed in propositis vocibus, constituentium partium quælibet suam retinet significationem, singulæque seorsum vim suam præ se ferunt, nec in unam significationem concurrunt; putà in οὐ δῆτα, οὐ negatio totam vim secum habet; δῆτα, quasi subministrat, ut apud Aristophanem in Pluto, interrogatus quidam, ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἀπείρηκάς γ' οὐδένα;

οὐδένα; respondet, οὐ δῆτ᾽ ἔγωγε, pro οὐκ ἔγωγε, id est, *minimè ego quidem*, quod satisfaceret responsioni. Sic in illo Demosthenis: μὴ δῆτ᾽ ὦ πάντες θεοὶ, satis esset quod ad sensum attinet, si μὴ ὦ πάντες θεοὶ dixisset. Similiter apud Aristophanem: τί δῆτ᾽ σοι τίμημ᾽ ἐπιγράψω: si τί σοι τίμημα ἐπιγράψω dixisset, eundem sensum præstitisset.

Οὐκοῦν, & Οὔκουν.

Οὐκοῦν, circumflexum, pro simplici οὖν accipitur, tam collectivè, ut τοίνυν & ἄρα, quàm continuativè pro *igitur*, & *itaque*: nec quidquam negat, licèt connexam habeat negationem; cujus rei signum est, quod in negationis illationibus τῷ οὐκοῦν, οὐ negativa particula subjungitur, ut apud Demosthenem περὶ τῦ στεφάνε: οὐκοῦν ὅτε τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης ἡγεμὼν οὐδ᾽ αἴτιος ἂν φαίνομαι ὅτε τῶν ἄλλων, & reliqua. Ubi οὔκουν, παροξυτόνως sola per se pro οὐκοῦν οὐ deservire potuisset.

Non solùm autem ratiocinationum illationibus, sed simplicibus etiam positionibus, quæ ex concessis quibusdam sequuntur, vel etiam sumuntur, servit vox οὐκοῦν pro *igitur*, & *itaque*. Demosth. ὑπὲρ μεγαλοπολιτ. ἀπὸ δὲ τῆς ὀλιγωρίας ἄρξομαι διδάσκειν; οὐκοῦν οὐδ᾽ ἂν εἷς ἀντείποι ὡς οὐ συμφέρει τῇ πόλει, & reliqua. Videtur etiam poni loco καὶ μὴν, id est, *atqui*, vel *attamen*, & *tamen*; ut sæpe apud Aristophanem in Pluto. Ubi cùm servus ad Chorum dicat, ἴτ᾽, ἐγκονεῖτε, σπεύδετε, respondet Chorus, οὐκοῦν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι προθύμως. Et paullò infrà, cùm dicat Chorus, σὺ δ᾽ ἀξιοῖς ἴσως με θεῖν, πρὶν ταῦτα καὶ φράσαι μοι ὅτου χάριν ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς. Respondet servus, οὐκοῦν πάλαι δήπου λέγω, σὺ δ᾽ αὐτὸς οὐκ ἀκούεις. Quibus in locis & similibus οὔκουν, cum accentu in penultimâ, interrogativè prolatum, legi debere suspicari possumus. Negativa autem interrogatio in affirma-

tivam enuntiationem resolvitur. Neque enim quia in prædictis locis quadrare posset vox & sensus καὶ μὴν aggregati, idcirco τὸ οὐκοῦν idem quod καὶ μὴν significare dicendum est; cujusmodi transumptione modicè utendum esse in investigandâ vocabulorum significatione alibi quoque dictum est.

Porrò οὔκουν penacutum, connexam negationem exercet, tam in illationibus, quàm in simplicibus enuntiationibus, qualis est apud Aristoph. in Pluto: ἔστι δέ μοι τοῦτ' αὐτὸ θαυμαστὸν, ὅπως χρηστόν τι πράττων τοῦ φίλους μεταπέμπεται. οὔκουν ἐπιχώριόν τι πρᾶγμ' ἐργάζεται. In illatione autem, ut apud Demosth. additur etiam οὐδὲ negatio post vocem οὔκουν, si secundo loco positum aliquid negare opus sit; ut apud Demosth. οὔκουν οὐδ' ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ποιήσασθαι τὴν πόλιν εἰρήνην οὐδὲν αὐτῷ λεκτέον. Ubi οὐδὲ ὑπὲρ τοῦ ποιήσασθαι εἰρήνην dixit, cùm priùs de quibusdam aliis non esse dicendum dixisset; quod non est geminare, seu repetere negationem, ut sentit Budæus, sed novam negationem afferre, ad prædictum respectum significandum. Sic ad expressionem argumenti, à fortiori subditur οὐδὲ negatio post οὔκουν, apud Platonem: οὔκουν λέγεταί γε οὐδ' ὑπ' αὐτῶν Ὁμηριδῶν. In quibus talis ratiocinatio innuitur; ut, si nec ab ipsis Homeri sectatoribus hoc dicitur, sequatur nec ab aliis quibusdam dici.

Οὔκουν etiam interrogativè dicitur, ut οὐκ, apud Aristophanem in Pluto: οὐκ ἐγὼ 'λεγον ὅτι πράξειν πράγματα ἐμμελέτον μοι; quæ negatio in affirmativam enuntiationem resolvitur; & apud Lucianum: οὐκ ἐγὼ ἔλεγον ὅτι οὐκ ἀμελήσουσι Τίμωνος οἱ θεοί: sic etiam οὔκουν: ut si dicas, οὔκουν ἔλεγον ἐγώ σοι πάλαι. Sophocl. in Antig. cum vehementiâ interrogationem sociavit, inducens Creontem ad quendam nuntium protrahentem: οὔκουν ἐρεῖς ποτ' εἶτ' ἀπαλλαχθεὶς ἄπει: quibus commotus ille respondet, καὶ δὴ λέγω σοι. In responsionibus enim pro simplici

plici negatione ponitur τὸ ἑκοῦν apud Platonem: ἀλλὰ μὴ ἀρχιτέκτονα βούλει γενέσθαι ἢ ἑκὼν ἔγωγε ἔφη, *haud equidem.*

Οὐ μὴν.

Οὐ μὴν, pro οὐ γάρ, videtur accipi apud Homerum Ὀδυσσ. ρ'. Ubi inducitur Ulysses ad Antinoum dicens:

Δὸς φίλε· οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν
Ἔμμεναι, ἀλλ' ὤριστος.

Alibi, οὐ μὲν γὰρ dixit, Iliad. ε.

Τῷ δ' ἐπὶ παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων
Ἠκέσατ' οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γε τέτυκτο

Additur etiam huic voci δὴ particula, affirmativam vim habens. Xenoph. ἦ καὶ τῶν πόνων πλέον ἔχειν μαστεύεις; μὰ δία οὐ μὲν δή: quod *minimè verò* Ciceronem dicere docet Budæus: pro quo Homerus οὐ μὲν θὴν dicere solet; ut Iliad. θ'.

Τίπτε οὕτω τετίησθον Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη;
Οὐ μὲν θὴν κάμετόν γε μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ.

Et Ὀδυσσ. ι. —— ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι
Σὴν ἄλοχον τῆς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα,
Οὐ μέν θην κείνης γε χερείων εὔχομαι εἶναι:

id est, οὐ μὴν δή, ut Eustathius interpretatur.

Οὐ μήν τοι ἀλλά.

Οὐ μήν τοι ἀλλά, formalis nota est, & idem quod οὐ μὴν ἀλλὰ significat: nam & μήν τοι adversativum, idem valet quod μὴν itidem adversativum. Plato: καὶ γὰρ ἂν δόξειεν οὕτω γ' εἶναι ἄλογον. οὐ μήν τοι ἀλλ' ἴσως γε ἔχει τινὰ λόγον: id est, *ve.untamen habet ali.quid rationis.*

Οὐ μήν τοι autem per se, *non tamen,* & *nec verò,* significat, semperque negativum sensum habet: secus οὐ μήν τοι ἀλλά, sicut οὐ μὴν ἀλλά, non semper negativum est, sed interdum affirmativè adversatur, & pro ὅμως, vel ἀλλ' ὅμως accipitur, ut dictum est de οὐ μὴν ἀλλά.

ΟΥ μή, negatio est cum prohibitione, ex οὐ & μή: quarum particularum appositione prohibitionis intensio & vis indicatur. Aristoph. in Neb. οὐ μὴ σκώψῃς ὥσπερ τρυγοδαίμονες οὗτοι. Et in Ranis: οὐ μὴ διατρίψῃς, ἀλλὰ γεῦσαι τῆς θύρας. Et infrà: οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων, ὦ Ξανθία. In quibus omnibus exemplis cùm μὴ prohibendi sit, subjunctivo jungitur; negatióque οὐ accentum acutum habet, quippe quæ à particulâ μὴ divisim legitur, ut dictum est cap. 14. ubi de μὴ particulâ agitur. Cùm verò κατὰ συνέπειαν proferuntur, τὸ μὴ negationi cedit, negativámque vim habet, qualem in obliquis enuntiationibus; ut in exemplis quæ affert Budæus tum ex Luciano, θάρρει· οὐδὲν σοι μὴ γένηται ἄδικον, δικαιοσύνης ταύτης παρούσης: id est, *bono animo esto; haud enim quidquam injustum fieri potest, præsente justitiâ.* Tum ex Platone, ἕως ἂν τὸ σῶμα ἔχωμεν, οὐ μήποτε κτησώμεθα οὗ ἐπιθυμοῦμεν: id est, *nunquam id quod cupimus assequemur.* Item ex Gregor. θεὸν ὅ, τι ποτ' ἐστὶ τὴν φύσιν, οὔτε τις εὗρεν ἀνθρώπων, οὔτε μὴ εὕρῃ: id est, *nec posthac invenerit.* In quibus omnibus exemplis videntur voces οὐ μὴ ἐλλειπτικῶς dici, subaudiendúmque esse nomen δέος, cui tribuitur negatio.

Porrò autem particula μὴ ad subjunctivum verbum refertur; ut fit apud Lucianum: οὐ δέος μὴ γένηταί τι ἄδικον, δικαιοσύνης παρούσης. Et apud Platonem: οὐ δέος μήποτε κτησώμεθα. Et apud Gregor. οὔτε δέος μὴ εὕρῃ. Sic quod legitur apud Æschinem: τοὺς μὲν γὰρ πονηροὺς οὐ μήποτε βελτίους ποιήσετε: verbum ποιήσετε in subjunctivo legendum puto; ut eodem modo reducatur locutio, οὐ δέος μήποτε ποιήσητε βελτίους τοὺς πονηρούς. Apud Synesium autem, οὐ γὰρ μήποτε κατισχύσει τοῦ πεφυκότος, οὐδ' οὐ μὴ σβέσει τὸν σπινθῆρα τοῦ θείου φωτός, sive ἀπολυτικῶς sive συναπτικῶς accipiatur τὸ μήποτε, meritò optandi vocibus tribuitur. Quod autem dixit,

οὐδ' οὐ μὴ σβέσῃ, repetitionem habet τῶ οὐ μή: nam οὐδὲ σβέσῃ dixisse satis esset.

Οὐ μήν.

ΟΥ μὴν, idem quod οὐ μέντοι significat; nam & μὴν idem quod μέντοι valet, semperque negativè adversatur. Demosth. οὐ μὴν ἐνταῦθ' ἕστηκε τὸ πρᾶγμα, *nec vero hic res consistit*. Idem, οὐ μὴν κωλύει γε οὐδὲν, *tametsi nihil prohibet*. Differt ab οὐ μὴν ἀλλὰ, quòd illud formale signum est, & modò negativè, modò affirmativè adversatur; hoc semper negat, & ad diversa refertur: quo fit, ut formale signum non sit. Eodem modo differt οὐ μέντοι ἀλλὰ, ab οὐ μέντοι, à quo originem trahit.

Οὐ γὰρ ὅπως.

ΟΥ γὰρ ὅπως, etiam ut aggregatum quoddam describit Budæus, afferens exemplum ex Demosthene: οὐ γὰρ ὅπως μὴ τὸ σῶμα ὑβρίζεσθαί τινος ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις ὤεσθε χρῆναι, ἀλλὰ καί: id est, *non enim tantummodo corpus alicujus his diebus injuriâ affici indignum existimabatis, sed*, &c. Ubi, οὐ γὰρ ὅπως, pro οὐχ ὅπως γὰρ dictum est. Et quamvis οὐχ ὅπως nota formalis sit, ut in quâ constituentium particularum nulla per se id quod totum aggregatum significet; tamen οὐ γὰρ ὅπως non dicimus aggregatum esse, non magis quàm οὐ γὰρ ὅπως μή. In quibus τὸ γὰρ ad aliud refertur, potéstque tam adesse quàm abesse: μὴ verò verbo sequenti tribuitur.

CAP. 21. *De Particulis* Οὕτως, Οὐ μὴν, Οὐδὲ, *et harum similibus.*

Οὕτως, adverbium notæ significationis, respondet τῷ ὡς, & ὥς τῷ παραβολικῷ, & plerumque καὶ conjunctionem sibi subjungit. Quæ tamen conjunctio, sæpe per se prædicti adverbii officium præstat. Quod nisi quis animadvertat, consequens sermonis in unum rediget cum antecedente, & putabit deesse consequens; ut apud Xenophontem; ἀπομνημον. α'. ἤδη δέ ποτ' ἐπεσκέψω εἰ ἄρα ὡς τὸ ἀνδραποδίζεσθαι μὲν φίλους ἄδικον εἶναι δοκεῖ, τοὺς δὲ πολεμίους δίκαιον εἶναι, καὶ τὸ ἀχαριστεῖν, &c. Ubi subintelligitur οὕτω, conjunctioni καὶ præponendum; ut sit integra locutio, οὕτω καὶ τὸ ἀχαριστεῖν, & reliqua: in quibus continetur consequens seu posterior pars τῆς παραβολῆς. Antecedit etiam adverbium hoc, τὸ ὥς τε ἀποτελεσματικὸν, dicimus enim οὕτω πολλοί ὥστε. Qui tamen ordo particularum nonnunquam pervertitur, ut apud Aristoph. in Avibus: δώσομεν ὑμῖν πλουθυγίειαν, εὐδαιμονίαν, ὥστε παρέσται κοινῇ ὑμῖν ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν. οὕτω πλουτήσετε πάντες. Quod ἐμφαντικῶς dictum est, & ad constructionis ordinem redigetur hoc modo, οὕτω πλουτήσετε πάντες, ὥστε παρέσται, &c. Quanquam apud Auctores semper ἐν τοῖς ἐπιφωνήμασι, antecedens quidem cum οὕτως adverbio postponitur, consequens vero præponitur plerunque sine ὥστε particulâ; cujus exempla passim apud Scriptores occurrunt. Isocr. in Paneg. τοῖς δὲ ἠπείρωτας οὐδ' ὅταν εὖ πράξωσι χάριν ἴσασιν. οὕτως δεινὴν μῖσον πρὸς αὐτοὺς τὴν ὀργὴν ἔχουσιν: quod ad constructionis ordinem sic redigendum est, οὕτως δεινὴν μῖσον πρὸς τοὺς ἠπειρώτας τὴν ὀργὴν ἔχουσιν, ὥστε οὐδ' ὅταν εὖ πράξωσι, χάριν ἴσασι. Sic alibi in eadem oratione: σημεῖον δὲ τοῦ τάχους καὶ τῆς ἀμίλλης· τοὺς μὲν γὰρ

ἡμετέρους

ἡμετέρους προγόνους φασὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, &c. τοῦ δ' ἐν τρισὶν ἡμέραις καὶ τοσαύταις νυξὶ διακόσια καὶ χίλια στάδια διελθεῖν, οὕτω σφόδρα ἠπείχθησαν. Quod etiam sic redigetur: οὕτω σφόδρα ἠπείχθησαν, ὥστε τοὺς μὲν ἡμετέρους προγόνους, &c. In quibus omnibus & similibus, cùm ὥστε supprimatur, constructionisque ordo pervertatur, non mirum est si οὕτως ἀποστατικῶς à præcedentibus divulsum esse videtur.

In Pluto etiam præpostere accipitur sine ὥστε, cùm dicit, ὅτι προσέβλεψέ με τις, ἐτύπτετο μὲν τὴν ὅλην τὴν ἡμέραν, οὕτω σφόδρα ζηλότυπος ὁ νεανίσκος ἦν. Cujus locutionis ordo est: οὕτω σφόδρα ζηλότυπος ὁ νεανίσκος ἦν, ὥστε &c.

Significat etiam consecutionem quandam: εἰ δὲ τῷ μὴ ἀρέσκῃ ταῦτα, παραβάλλων τὸ ἕτερον ἦθος πρὸς ταῦτα, οὕτω κρινέτω. Quod εἶθ' οὕτω plenius dicitur, Isocr. in Paneg. ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς εἶτ' ἐβούλοντο τὴν ἑαυτῶν ἔχειν ἕκαστον εἴτε καὶ τῶν δορυαλώτων ὑπάρχειν, ἔν τι τούτων δεξαμένους οὕτω συγγράφεσθαι περὶ αὐτῶν, *deinceps, mox, ceterùm.*

Adhibetur etiam in hoc sensu ubi aliquid constitutum ac decretum fuerit. Aristoph. in Avibus: οὕτω μὲν εἰσίωμεν, id est, *ceterùm eamus intrò*: vel ἐπὶ τούτοις, *hac conditione introeamus.* Sic infrà in eadem fabulâ: Ubi inducitur Prometheus velato capite, indignatur quidam quod ipsi se non proderet ampliùs, & negat se responsurum nisi se detegat: respondet Prometheus, οὕτω μὲν ἐκκαλύψομαι, *ità demum me ostendam.*

Οὐ μὴν οὐδέ.

Οὐ μὴν οὐδὲ, ex οὐ μὴν, & οὐδὲ partibus constat. In quorum priore μὴν particula non semper adversativa est, sed interdum transitiva: & quæ illam præcedit negatio, præcedentia respicit; repetit enim præcedentem negationem. Posterioris autem partis negatio subsequenti verbo tribuitur, & negativam propositionem constituit; ut apud Xeno-

Xenophon primo ἀπομνημ. ubi cùm de Socrate dixisset, οὐ μὴν θρυπτικός γε, οὐδ' ἀλαζονικὸς ἦν, & quædam alia: mox subjicit, οὐ μὴν οὐδ' ἐρασιχρημάτους γε τοὺς συνόντας ἐποίει.

Porrò οὐ μὴν οὐδὲ, & οὐ μὴν οὔτε, & οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ, quasi formales notas describit Budæus, idemque ipsas quod οὐδὲ μὴν & οὔτε μὴν, hoc est, οὐ μέντοι significare docet; afferénsque Galeni verba illa, ἐσθίειν δὲ τοὺς μὲν ἐπὶ τοῖς κόποις πυρέξαντας ἐνδέχεται πολλάκις, οὐ μὴν οὔτε τοὺς στεγνωθέντας, οὔτε τοὺς ἐπὶ βουβῶσι πυρέξαντας, addit: μὴν enim adversativum est in hoc loco, ut in ὅμως μὴν. In quibus illud advertendum est, prædictas voces non esse formales notas, cùm partes constituentes ad diversa referantur; ut in prædicto Galeni loco τὸ οὐ μὴν adversativè negat, ἐνδέχεσθαι ἐσθίειν τοὺς στεγνωθέντας καὶ τοὺς ἐπὶ βουβῶσι πυρέξαντας: quos repetitâ negatione, aliòs ab aliis distinguit; ut sit ordo prædictorum verborum, οὐ μὴν ἐνδέχεται ἐσθίειν οὔτε τοὺς στεγνωθέντας, οὔτε τοὺς ἐπὶ βουβῶσι πυρέξαντας, & sic μὴν in suâ significatione remanebit: utrumque autem οὐ ad subsequentes orationis partes referetur. Pari modo in οὐ μὴν οὐδὲ, & in οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ, partes ad diversa referuntur in constructionis distributione. Quid autem οὔτε ab οὐδὲ differat, vide in dictione οὐδέ.

Οὐ μὴν οὐδ' εἰ, etiam formale signum esse putaret aliquis cùm tamen non sit, ut cujus partes ad diversa referuntur; nam οὐ μὴν negativè adversatur: οὐδ' εἰ autem, loco καὶ εἰ, vel καί περ ponitur, cum repetitione negationis quæ est in οὐ μήν.

Οὐ μὴν ἀλλά.

Οὐ μὴν ἀλλὰ, tres sunt particulæ; de quibus (ut de unicâ voce) Budæus docet, quod quamvis negationis speciem præ se ferat, tamen affirmationis vim habeat: & exemplis quibusdam voces has *enim verò*, & *at verò* significare aït. In quibus

bus & similibus omnibus, si ὐ μὴν ad præcedentia referatur, clarè apparebit non unicum sensum harum vocum esse, sed ὐ μὴν ad præcedentia referri, ἀλλά diversum aliud quiddam ponere loco ejus quod per ὐ μὴν removetur. Quam significationem οὐ μὴν pro *non tamen* cùm Budæus etiam intelligat, tamen in οὐ μὴν ἀλλά non agnoscit. Harum itaque trium vocum μὴν adversativa in distributione constructionis, in καίτοι, vel καὶ γὰρ conversa, antecedens locutionis efficit: quod subticetur plerumque, & idcirco οὐ μὴν ἀλλά præcedere videtur in locutionibus; reliquæ duæ consequens sibi dividunt. Quarum ἀλλά ponit aliquid diversum ab eo quod per οὐ particulam negatur. Isocr. in Panegyr. νῦν δὲ οἱ μὲν ἐν ταῖς μεγίσαις δίξαις ὄντες, ἐπὶ μικροῖς σπουδάζουσιν. ἡμῖν δὲ τοῖς τῶν πολιτικῶν ἐξεστηκόσι περὶ τηλικούτων πραγμάτων συμβουλεύειν καταγελοίμασιν. οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ τοὺς ἄλλους ἡμᾶς ἐῤῥωμένες ἑτέρους σκοπεῖν, ὅπως ἀπαλλαγησόμεθα τῆς παρούσης ἔχθρας. Quarum locutionum ejus quæ prior est, sensus est hujusmodi. Præcipuos in Græciæ rebus publ. negotiis parvi momenti operam dare, maxima quæque aliis curanda relinquere. Post quæ subjicit: Quod tametsi res ità se habet, non ideo reliquos negligere oportere, sed curare ut Græciæ civitates inter sese concilientur: μὴν itaque particula prædictæ locutionis antecedens innuit, Quod tametsi res ità se habeat, ac si dixisset: καὶ γὰρ ὂν τούτων οὕτως ἐχόντων: negatio deinceps illam consequentis partem innuit, non idcirco reliquos negligere oportere; ac si dixisset, οὐ δεῖ τοὺς ἄλλους ἡμᾶς ἀμελεῖν. Reliqua consequentis pars in quâ ponitur diversum quiddam, per ἀλλά conjunctionem profertur, quæ est ἀλλὰ σκοπεῖν ὅπως ἀπαλλαγησόμεθα τῆς παρούσης ἔχθρας: id est, *sed id curare ut præsentibus inimicitiis liberemur*. Quamvis autem hanc originem habeat, & ad hanc etymologiam partes ejus reduci possint in constructionis distributione, tamen sæpe pro affirmativâ

mativâ adversatione simul prædictæ voces pro *veruntamen*, & *attamen* accipiuntur, cujus significationis innumerabilia exempla occurrunt apud auctores. Invenitur etiam interruptum nonnunquam, ut apud Platonem: ὐ μὴν ἀυτός γε ἀλλὰ καὶ πρότερον ἀκηκοέναι: pro, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρότερον ἀυτός γε ἀκηκοέναι. Interrumpitur etiam δὲ particula interjectione, οὐ μὴν δὲ ἀλλά.

Οὐδέ.

Οὐδὲ, vox negandi, eo ab οὔτε differt, quòd hoc simplici negationi subditur; ut, ὐ τῦτο, οὐδὲ τῦτο: οὔτε autem si præcesserit, alterum οὔτε sequi necesse est. Galen. οὔτε τοὺ στεγνώσαντας, οὔτε τοὺ πυρέξαντας. Nam cùm οὐδὲ idem valeat quod καὶ οὐ, sequitur ut δὲ pro καὶ accipiatur. Quod cùm per se stare possit etiam si alterum καὶ non præcedat, vel subsequatur; efficitur ut δὲ quoque per se negationi jungatur, quæ simplici negationi respondeat: οὔτε verò propter τε particulam, quam semper alterum τε subsequitur, ipsum quoque per se stare non potest, sed alterum οὔτε semper requirit, ut dictum est.

Οὐ μὴν πω.

Οὐ μὴν πω, etiam quasi formalem notam & aggregatum quoddam describit Budæus, & *nondum* significare docet, supprimens μὴν particulæ vim adversativam, quâ fit ut οὐ μὴν πω vox, *nondum tamen*, vel *attamen nondum*, significet; ut apud Demosthenem: οὐ μὴν πω τῦτο βὐλεσθε λέγειν: cùm itaque partes vocis hujus ad diversa referantur, aggregatum ullum ex ipsis fieri non potest; non magis quàm ex οὐ μὴν πότε, & οὐ μὴν πώποτε vocibus, & siquæ aliæ simili modo coacervantur. Quare singulis sua vis tribuenda est, ut de singulis suo loco dictum est. Nec verò quia sub uno accentu proferuntur voces οὐ μὴν

πω,

σα, pro uno quodam habenda sunt: sic enim quamlibet encliticam vocem non ut partem orationis, sed ut partem & syllabam ejus cujus accentu regitur, existimare oporteret.

Οὖν.

Οὖν, particula quatenus illativa est, & idem quod οὐκοῦν significat, non solùm explicitarum ratiocinationum conclusionibus accommodatur, & ἄρα, id est, *ergò*, significat, sed simplicibus quoque positionibus deservit: quæ tamen ex quovis modo concessis consequuntur vel sumuntur; & assumptivam vim habet ut τοίνυν: ex quo postea aliud colligitur seu infertur.

Quatenus verò transitivum est, eundem usum præstat quem μὲν οὖν, ut de illo dictum est, & significat *igitur*; itaque sæpe etiam abundat apud Homerum & Herodotum, atque alios Auctores, tum per se tum etiam quibusdam aliis sociatum. Hom Iliad. β'.

Φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι Κρονίωνα.

Plato: δίχῃ διαστησάμεθα, ὥσπερ οὖν καὶ ἔχει. Sic ὡς οὖν, pro simplici ὡς, apud Pausaniam: ἀφικομένων δὲ τῶν ἀγγέλων ὡς οὖν τὰ γράμματα ἀπεδόθη συνήγαγε τοὺς ἐν τέλει.

Ubi, *demum*, vel *tandem* significare potest; nam & hæc quoque significat: quæ significatio sæpiùs in δῆθεν voce reperitur, ut de ipsâ dictum est. Apud Ionas ὦν pro οὖν dicitur.

Οὔτι.

Οὔτι, ut μήτι, duæ voces sunt; in quibus neutrum nomen τι particulis οὐ & μὴ subjungitur; eisque in masculino & fœminino genere respondent voces μήτις & οὔτις. Ut igitur οὔτις idem valet quod οὐδείς, ut apud Hom. Iliad. α'.

—οὔτις ἐμεῦ ζῶντος, σοὶ χεῖρας ἐποίσει.

Et alibi: sic οὔτι idem erit quod οὐδὲν, ut Iliad. δ'.

—τοῖσδ' οὔτι περιτρέπει χρείαν Ἀγαμέμνων.

Ut autem οὐδὲν pro simplici negatione accipitur interdum (ut de ipso dictum est;) sic etiam τὸ ὔτι simpliciter negat sine τι pronominis significatione. Plato: ἀπιςοιῶντα δ' καὶ ζητοῦντα, τοὺς λόγους ποιεῖσθαι φοβερὸν τε καὶ σφαλερὸν ὔτι γέλωτα ὀφλεῖν, ἀλλὰ μὴ σφαλῆς, & reliqua. id est, *periculum imminet non dico ne ridiculus videaris, sed*, &c. Additur huic voci τὸ πῦ σοχαςικὸν, & fit ὔτι πυ: quod tametsi interrogativè, cum indignatione etiam nonnunquam profertur, non tamen conjecturâ vacat. Aristoph. in Ranis: ἐπίχες ἐσὺ, ὔτι πυ σπυδὴν ποιεῖς ὁτιὴ 'τε παίζων Ἡρακλέα γ' ἐσκεύασα; *nunquid*, vel *an fortè*, seu *num fortè* seriò fieri putâsti quod joco ego feci? Sic Plato interrogativè, ὔτι πυ ὦ Θεόδωρε ἐγὼ ὑπὸ φιλολογίας ἀγροικίζομαι; quæ interrogatio σὺν σοχασμῷ pronuntianda est.

Οὔτοι autem ultimam diphthongum habens, cum asseveratione negat, ut de οὐ δῆτα dictum est. Sæpe apud Aristoph. ὔτοι μὰ τὴν Δήμητρα χαιρήσεις ὅτι: *nequaquam certè, minimè verò*. Et alibi: ὔτοι καταπροίξῃ.

Οὐχ ὅτι.

Οὐχ ὅτι, vox æquivoca est, quippe quæ dupliciter accipitur. Nam si ὅτι διηγηματικῶς, & ἀποφαντικῶς, vel αἰτιολογικῶς intelligatur, tunc οὐχ ὅτι duæ voces erunt, & *non quòd* significant, indicativo junctæ; ut οὐχ ὅτι κἂν τύτοις ἔλαττον ἠνέγκατο: id est, *non quòd in his quoque deteriores partes tulerit*. Cui additur nonnunquam μὴ, loco τὐ, negativæ, si negare opus sit; ut apud Lucian. οὐχ ὅτι μὴ καλὸν εἶναι οἶμαι, id est, *non quin honestum esse censeam*.

Cùm verò vox ὅτι neutram prædictarum significationum retinet, tunc οὐχ ὅτι non simpliciter negat, sed ut μὴ ὅτι, ampliationibus servit, & formalis nota esse dicitur. Cúmque ampliationes modò in affirmativam, modò in negativam desinant, si in affirmativam

firmativam tendit ampliatio, τὸ μὴ ὅτι pro *non solùm* accipitur; ut, οὐχ ὅτι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τοῦτο: sin in negationem tendit ampliatio, pro *non solùm* non accipitur τὸ οὐχ ὅτι: ut apud Athenæum, οὐχ ὅτι ἡμῶν τινα προσβλέποντες, ἀλλ' οὐδὲ ἀλλήλους: *non solùm non intuebantur quemquam nostrûm, sed nè seipsi quidem inter se.*

Οὐχ ὅπως.

Οὐχ ὅπως, etiam ut οὐχ ὅτι, pari ratione utrumque significat, juxta verbi qualitatem, οὐχ ὅπως ἐποίησε τοῦτο, *non solùm hoc fecit*: & οὐχ ὅπως οὐκ ἐποίησε, *non solùm non fecit.*

Interrumpitur etiam τὸ οὐχ ὅπως, γὰρ particulæ interpositione. Demosth. κατὰ Μειδίου: οὐ γὰρ ὅπως μὴ τὸ σῶμα ὑβρίζεσθαί τινος ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις ᾤεσθε χρῆναι, ἀλλὰ καὶ, & reliqua: id est, *neque enim corpus tantùm cujusque omni injuriâ his diebus vacare oportet arbitrati estis, sed,* &c. Οὐχ ὅπως etiam juxta ὅπως, significationem pro οὐχ ἵνα, vel οὐχ δι τινα τρόπον accipitur. Demosth. οὐχ ὅπως συνοίσει πρόνοιαν ποιούμενος.

Οὐχ οἷον.

Οὐχ οἷον, etiam ut οὐχ ὅτι, si ampliatio in negationem desinit, pro *non solùm non* accipitur, ut apud Polybium: μένουσα γὰρ ἡ φάλαγξ ἐν τοῖς ἐπιτηδειοτάτοις αὐτῇ τόποις, οὐχ οἷον ὠφελεῖν δύναιντ' ἂν τοὺς φίλους, ἀλλ' οὐδ' ἑαυτὴν σώζειν. Sic Phalaris: οὐχ οἷον ἀνθρώπῳ τινὶ παιδεύειν τὴν τῆς τυραννίδος ἐξουσίαν καταθέσθαι, ἀλλ' οὐδὲ θεῶν τῷ δυνασεύοντι. Pari ratione cùm in affirmationem desinit ampliatio, pro *non solùm* accipitur; & sic τὸ οἷον pronomen (more poëtico) idem quod μόνον significare, perspicuum est.

Οὐχ ὡς, etiam pro οὐχ ὅπως, idem quod μήτι, id est, *nedum* significat. Athenæus: Παρμενίδην μὲν

γὰρ

γὰρ καὶ ἐλθεῖν εἰς λόγους τὸν τοῦ Πλάτωνος Σωκράτην μόλις ἡ ἡλικία συγχωρεῖ οὐχ ὡς καὶ τοιούτους εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι λόγους.

Οὐχ ὅσον.

Οὐχ ὅσον, etiam pro οὐχ ὅπως, usurpari censet Budæus, apud Aristidem in oratione de laudibus Urbis Romæ, in illis verbis: μέγα καὶ φανερὸν σύμβολον ἐστὶ τοῦ περιέχειν τὴν πόλιν, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς οὐχ ὅσον λανθάνειν: id est, ut ipse vertit, *magnum id est indicium hujus civitatis præstantiæ, indè jam ab initio nedum eam obscuro nomine non fuisse.* In quorum verborum interpretatione, meo quidem judicio, Budæus fallitur circa οὐχ ὅσον, vocum significationem: nam tametsi οὐχ ὅσον interdum pro οὐ μόνον accipitur, hoc loco tamen si hunc sensum ipsi tribuamus, deesse negativam fateri necesse erit: quod ipse quoque Budæus non dissimulat; vel certè οὐχ ὅσον pro οὐ μόνον οὐ accipi dicendum erit. Quare οὐχ ὅσον juxta partium proprietatem accipiendum est: non enim opponere intendit Auctor verbum λανθάνειν, verbo περιέχειν, ut dicat, *tantùm abesse ut Roma in suo etiam exordio obscura fuerit, ut clarissima etiam fuisse inveniatur*, sed gradum præstantiæ designare intendit, tantùm ipsam præstare asserens, quantùm neminem latere potuerit. Qui sensus clariùs perspici potest, si præposterè voces οὐχ ὅσον ordinentur, σύμβολον ἐστὶ τοῦ τοσοῦτον περιέχειν τὴν πόλιν ὅσον οὐ λανθάνειν τινά, ac si diceres, ὥστε οὐ λανθάνειν.

Οὐ τοίνυν.

Οὐ τοίνυν, quasi formalem notam describit Budæus, & pro ἀλλὰ μὴν οὐ poni docet; quod nec ipsum formale signum est, sed negationem additітiam habet. Sic per οὐ τοίνυν, negatum assumptum significamus, vel transitionem cum ingressu negativo. Quare negatio non ut pars vocum τοίνυν, & ἀλλὰ μὴν, sed ut totius propositionis qualitas habenda est.

CAP.

CAP. 22. *De Particulis* πάνυ γε, πάνυ τοι, *& aliis quibusdam.*

Πάνυγε, & πάνυ μὲν οὖν, ut καὶ μάλα, affirmativè concedendi voces sunt, & *prorsus*, vel *sanè quidem*, significant: nam γε particula, & μὲν οὖν idem sæpe significant; ut de ipsis loco suo dictum est. Greg. τί οὖν, θεὸς τὸ πνεῦμα; πάνυγε, *prorsus id quidem*. Plato: ἀπαγγελικὴ μὲν οὖν ὡς ἔοικε εἴη θεοῖς.

Πάνυ τοι.

Πάνυ τοι, etiam hoc eodem sensu dicitur; nam τοι particula aliis partibus apposita, asseverandi vim habet; ut de ipsâ dicetur. Quare non rectè prædictam πάνυτοι vocem, & πάνυ τι, cui τι nomen inest, in unum redigit Budæus; cùm hoc affirmationibus subministret, illud semper negationes subsequatur. Demosth οὐ πάνυ τι ἠνώχλουν τούτῳ: id est, *non magnopere*. Idem κατὰ νεαίρας: ἡ μὲν οὐσία οὐδὲ τριῶν ταλάντων πάνυ τι ἦν ἀξία. In quibus τὸ τι, non penè ἀργόν ἐστιν, ut idem Budæus sentit: sed limitativam retinet significationem, ut in μέγα τι, id est, *magnum quid*, & aliis hujusmodi.

Πάλιν.

Πάλιν, adverbium, *iterum* & *denuo* significat. Aristoph. in Pluto: οὐκ ἦν γε πλουτήσωσιν ἐξ ἀρχῆς πάλιν. Ubi ἐξ ἀρχῆς & πάλιν ἐν παραλλήλου posita sunt: nam ἐξ ἀρχῆς, id est, *à principio*, idem quod *iterum* & *denuo* significat.

Accipitur etiam ἀντὶ τοῦ ὀπίσω, id est, *retro*, localiter apud eundem, in eâdem Fabulâ, ἡ δ' ἐνέβαλε τὴν χεῖρα πάλιν ἀνέσπασεν. Ubi *non iterum*, sed *retro* significat. Sic apud Homerum in hymno Mercurii:

Ἴχνια μὲν τάδε γ' ἐστὶ βοῶν.—

Ἀλλὰ

Ἀλλὰ πάλιν τέτραπλαι;—— quod εἰς τοὔπισω significat. Alibi autem apud eundem in illo Carmine, ——αὐτὸς ᾗ πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ: πάλιν in aliam partem significare videtur. Sic apud Aristophanem in Avibus: ὀρθὴν κελεύεις ἢ τὸ δένδρον φαίνεται; διαρραγείης. ἥδε δ' αὖ κρώζει πάλιν: id est, *in diversam partem crocitat*, de corniculâ loquens. Ubi etiam αὖ eâdem significatione τῷ πάλιν ἐκ παραλλήλου jungitur. Sic in Pluto; cùm dicit, ἀλλ' αὐτὰ πάλιν ἀναστρέψας ἐγὼ, δείξω τὸ λοιπὸν, ὅτι ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ἐνεδίδουν τὸ πάλιν, non *iterum*, sed *contra*, vel *vicissim* significat.

Significat etiam τὸ ὀπίσω, ut cùm aliquis recipit id quod mutuò dedit: & sic accipitur apud Aristot. 2. Oeconom. de utilitate quam à liberis parentes percipiunt: ἃ γὰρ ἂν δυνάμενοι εἰς ἀδυνάτους ποιήσωσι, πάλιν κομίζονται παρὰ δυναμένων ἀδυνατοῦντες ἐν τῷ γήρᾳ. Sic in Senario illo: γῆ πάντα τίκτει καὶ πάλιν κομίζεται.

Παρ' ὅ.

Παρ' ὃ, idem quod δι' ὃ, divisim dictum, non est formalis nota; nam sic παρὰ τοῦτο quoque formalis esset, quod διὰ τοῦτο significat. Demosth. περὶ τοῦ στεφάνου: πάνυ γὰρ παρὰ τοῦτο χεῖρω γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, εἰ τουτὶ τὸ ῥῆμα ἀλλὰ μὴ τουτὶ διελέχθην ἐγώ. καὶ τουτὶ τὸ ῥῆμα ἀλλὰ μὴ τουτὶ προσένευσα. Exemplum vocis παρ' ὃ est apud Synesium, εἰς συμμαχίαν παρακεκλῆσθαι παρ' ὃ καὶ σεσῶσθαι τοὺς παρακαλεσαμένους: *quare* vel *quocirca* servatos esse. In suprà-dictis itaque vocibus παρὰ præpositio τὸ διὰ σημαίνει: sed quia ἡ παρὰ non solùm τὸ ἐγγὺς, sed etiam τὸ πέρα, καὶ ἔξω significat, ut cùm dicimus παρὰ φύσιν, ideirco factum est ut παρ' ὃ, *contraquam*, & *præterquam*, sive (ut Cicero dixit) *extraquam* significet; ut, ἀποίσει μὲν ὁ λαγωὸς κατὰ φύσιν: ἀποκυΐσκει δὲ ὁ αὐτὸς παρ' ὃ πέφυκε. In quâ significatione

nificatione articulus ὁ, pronomen τοῦτο, vel ἐκεῖνο, refert, παρ' ἐκεῖνο ὃ πέφυκε.

Παρ' ὅσον.

ΠΑρ' ὅσον, juxta παρὰ præpositionis significata, diversa significat; quia enim ἡ παρὰ exceptionem, ut πλὴν significat; scilicet cùm dicimus πάντες παρὰ Σωκράτην παρεγένοντο: id est, *omnes præter Socratem accesserunt*; idcirco παρ' ὅσον, *præterquam quòd* non rarò significat.

Significat etiam idem quod καθ' ὅσον limitativum, id est, *quatenus*, & *in quantum*. Lucian. ἐστὶ μὲν γὰρ τοῦ γελῶντος ἐκείνου μαθητής: ἓν δὲ πλέον οἶδε παρ' ὅσον ἀσεβέστερος τυγχάνει. Sic Phalaris, ἐκεῖνοι δὲ ἰδιῶται ὄντες, παρ' ὅσον δεδίασι δίκην δώσειν, ἀγνοῶνται. Ubi non magis limitativum, quàm causale est τὸ καθ' ὅσον, pro δι' ὅσον, id est, *quoniam*, & *propterea quòd*. Sic *quatenus*, pro *quia*, vel *propterea quòd*, accipi apud Quintilianum testatur Budæus.

Πέρ.

ΠΕρ, particula apud Homerum, 'Οδυσ. ρ'. circa principium, idem valet quod καὶ ταῦτα, id est, *præsertim*, in illis carminibus,

——ἐμὲ δ' οὔπως δυνατὸν ἀνάντα:
'Ανθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ:

id est, καὶ ταῦτα ἔχοντα ἄλγεα. Nam si adversativè intelligendo diceremus, à me autem, tametsi molestiis animi angor, fieri non potest, ut omnes homines hospitio excipiantur, videretur angi molestiâ esse causam, cur hospites facilè excipiantur. Quod tamen contrà accidit.

Est etiam sæpe μειωτικὸν, ut γε; ut Iliad α'.

——ἀλλὰ σύ περ μοι
Τίσον 'Ολύμπιε: —— *saltem tu*.

Plerumque autem ἐναντιωματικὸν, id est, *adversativum*; ut Iliad. ζ.

Τυδείδης

Τυδείδης δ' αὐτός περ ἐὼν προμάχοισιν ἐμίχθη: id est, καί περ μόνος ὤν, *quamvis solus esset*. In quo sensu ἐκ παραλλήλου apponitur τῷ ἔμπης, quod & ipsum adversativum est; ut Iliad. ξ'

Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης.

Postpositúmque conjunctioni καὶ, fit καίπερ: & huic aggregato adversativum sensum tribuit.

Πῆ.

Πῆ, ὀρθοτονούμενον, interrogativè profertur; cui ut in ordine τῶν ἀορίστων respondet τῷ ὅπη, sic in ordine τῶν ἀναφορικῶν respondet τὸ ᾗ: de quorum utroque dictum est. Ut igitur τὸ ὅπῃ pro ὅπως, & ᾗ pro ὡς usurpatur interdum; sic τὸ πῆ pro πῶς, id est, *quonam modo*, & *quâ ratione*, accipitur; ut apud Virgilium vox *quâ*, Æneïd. 4.

Quâ facere id possis, nostram nunc accipe mentem: vel, paucis adverte docebo. Plato: τῷ πῆ ἐρωτηματικῷ, subdit τῷ ᾗ ejus ἀναφορικὸν: ἀλλὰ μὴν κοῦφόν γε φαίνεται τὸ πάθος αὐτοῦ. πῆ δή; ἔστιν ᾗ ἣν δ' ἐγὼ ὄψιν οὐδενὶ ἄλλῳ φίλῳ ἢ ἐχθρῷ διακείνει. Interrogatus enim quidam quâ ratione prædictus affectus elegans ac lepidus ipsi videatur, respondet, eâ ratione sibi videri quâ, &c.

Porrò partitivis conjunctionibus τῷ μὲν, καὶ τῷ δὲ, præpositum, τὸ πῆ, *partim* & *partim* significat. Theophrast. πῆ μὲν διαφέρει, πῆ δὲ ὁμοίως ἔχει: quod per τῇ μὲν, & τῇ δὲ dicitur.

Πῆ etiam motum per locum significat, ut ὅπῃ. Ἐγκλινόμενον autem τὸ πῆ, ἀντὶ τοῦ πῶς accipitur, sicut ὅπη, ἀντὶ τοῦ ὅπως & ᾗ, ἀντὶ τοῦ ὡς.

Πλὴν.

Πλὴν, in sensu exceptivo, quando limitat universale aliquod per signa πᾶς, vel οὐδεὶς prolatum, plerumque genitivo jungitur; ut in Epigram. Χῖοι κακοὶ πάντες πλὴν Προκλέους. Sic οὐδεὶς πλὴν Σωκράτους.

Nonnunquam

Nonnunquam verò elegantiùs casum à verbo in ambitu requisitum recipit; ut apud Aristoph. ἀθυμότερα δὲ τὰ θήλεα πάντα τῶν ἀῤῥένων, πλὴν ἄρκτος καὶ πάρδαλις. Ubi τὸ πλὴν nominativo jungitur propter subintellectum verbum substantivum. Apud Xenophontem accusativo, ἐγὼ δέ σοι οὐκ ἠθέλησα διδόναι πλὴν μείζους, propter verbum διδόναι.

Cùm autem absolutè sine casu effertur, pro ὅμως, id est, *veruntamen* accipitur; ut in Epigram. ὥστε τί ποιεῖ ἐνθάδε μοι Ξέρξης καὶ Λακεδαιμόνιοι, πλὴν κἀμοῦ μνήσθητι νόμου χάριν. Habet autem in hujusmodi quoque locutionibus limitativum sensum τὸ πλὴν, ut etiam apud Aristotelem in quarto Ethic. ὁμοίως δὲ πρὸς τοὺς ἀγνῶτας καὶ γνωρίμους τοῦτο ποιήσει, πλὴν καὶ ἐν ἑκάστοις ὡς ἁρμόζει. Quæ limitatio interdum ad apertam exceptionem reducitur; ut apud Isocratem in Panegyr. φυγὰς δὲ καὶ στάσεις καὶ νόμων συγχύσεις τίς ἂν δύναιτο διεξελθεῖν; πλὴν τοσοῦτον εἰπεῖν ἔχω κατὰ πάντων. Ubi si interrogatio τίς ἂν δύναιτο διεξελθεῖν. in enuntiationem convertatur, hoc modo, φυγὰς δὲ καὶ στάσεις οὐκ ἂν δυναίμην διεξελθεῖν, addatúrque, πλὴν τοσοῦτον ὃ κατὰ πάντων ἐρῶ, erit exceptivum τὸ πλὴν, accusativo τοσοῦτον, & infinitivo διεξελθεῖν nixum. Quibus exceptivum πλὴν dignoscitur à simpliciter limitativo, quòd nullo casu nititur.

Dicitur & πλὴν ἀλλὰ, pro ἀλλ' ὅμως, apud Lucianum: πλὴν ἀλλὰ τί ἂν πάθοιμι, id est, *Attamen*, vel *veruntamen quid facerem?* Idem, οὐκ ἐπὶ δώροις τὰ ἡμέτερα, πλὴν ἀλλ' ἄπιθι: *nihil donis opus est, quare abi, veruntamen abi.* Ubi τὸ ἀλλὰ per se etiam hunc sensum præstare posset, ut dictum est ubi de ipso agitur. Ipsum autem πλὴν, si deest τὸ ἀλλὰ, exceptivum sensum efficeret; putà si dixisset, *nihil donis opus est, quare nihil restat, nisi ut discedas.*

Jungitur etiam cum ἀλλ' ἢ ἐκ παραλλήλου, &

fit πλὴν ἀλλ' ἤ. Aristot. οὐ γὰρ ἄνθρωπον ὑγιάζει ὁ ἰατρεύων πλὴν ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός. Nam & ἀλλ' ἢ vox exceptivam vim habet, ut de ipso dictum est.

Jungitur item τῷ εἰμὴ, & fit πλὴν εἰμὴ, quod nihil plusquam πλὴν εἰ significat; quod est exceptio cum conditione affirmata: nam μὴ in hoc aggregato suam deponit significationem, ut de ipso dictum est. Galenus 1. de caus. pulsuum, μαλακὰ δ' εἰ τύχοι ἦν, οὐκ ἂν ἐλάττων σαφῶς τῷ κατὰ φύσιν ὁ σφυγμὸς ἦν, πλὴν εἰμὴ μεγάλως ἐλάττωτο τὰ τῆς χρείας. Ubi τὸ μὴ non potest ἐλάττωτο verbo tribui: observandúmque est negativam conditionem cum exceptione stare non posse. Nam exceptio alicujus positivi est, quod in singulis exemplis manifestum erit, si μὴ verbo principali applicare tentabimus; ut in proximè dicto exemplo Galeni, in quo cum εἰμὴ, nullo modo cum exceptionis sensu quadrare possit, sed conditionem sine exceptione præ se ferat, arguitur conditionem negativam cum exceptione stare non posse.

Porrò πλὴν εἰ, πλὴν ἐὰν quoque dicitur; hoc ab illo differens, quod πλὴν εἰ tam indicativo quàm optativo jungitur: πλὴν ἐὰν, subjunctivo; ut apud Aristot. πλὴν ἐὰν χῆρος ἢ χήρα γένηται. Exempla cum optativo sunt innumera, tum apud alios Auctores, tum etiam apud Galenum, παιδὶ ἐπιληπτ. ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα πλὴν εἴτι τούτων ἔχοι, τὸ δεινόν. Et περὶ φλεβοτομ. πλὴν εἴποτε μέχρι λειποθυμίας ἄγειν τὴν κένωσιν ἐπιχειρεῖμεν. Et primo de caus. pulf. πλὴν εἴποθ' ἡ δύναμις ἐσχάτως εἴη κεκμηκυῖα. Cujus constructionis causa est, quòd Optandi voces dubitativis sensibus conveniant; qualem præ se fert εἰ, dubitativa conditio.

Πȣ̃.

Πȣ̃, adverbium locale, interrogativè acceptum, ubi significat, suúmque accentum retinet, & præcedit alias comprehensionis partes; ut,

Πȣ̃ νῦν δεῦρο κιὼν λίπες' Ἕκτορα;

Πȣ̃ δέ οἱ ἔντεα κεῖται; ——

*Ἀτείςως autem acceptum, postponitur, suóque accentu deposito, proximè præcedentis vocis accentu seu sono regitur: & *alicubi* significat. Aristoph in Pluto: εἶχη δὲ καλαδαρθόντα πȣ. Localibus etiam adverbiis quæ certum ac definitum quidem, sed tamen latè patentem locum significant adjectum, præcisam & in puncto consistentem determinationem tollit, ut cùm ἐνταῦθά πȣ dicimus; ut apud Galenum, ἐνταῦθά πȣ τὸν λόγον καλαλιπόντες,

Cùm autem ςοχαςικῶς accipitur, fortasse dubitandi adverbii vim induit, sempérque ἐγκλίνεται, atque adeò semper postponitur; præcedentísque dictionis accentu vel sono regitur; unde monemur, τὸ ςοχαςικὸν [πȣ] ἄθειςον itidem esse, non etiam id quod locale est, ἄθειςον esse posse, nisi locali adverbio adjiciatur; ut suprà dictum est. Nam apud Sophoclem in Ajace, ὦ κλεινὰ Σαλαμὶς, σὺ μέν πȣ ναίεις; τὸ πȣ non locale est, sed ςοχαςικὸν duntaxat: Non enim dubitat Auctor quonam in loco Salamis Insula sita sit, sed ςοχάζεται de fortunâ ejus, & hominum in ipsâ habitantium. Sic apud Homerum, Iliad. β'.

Αἱ δέ πȣ ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι, καὶ νήπια τέκνα,
Εἵατ' ἐνὶ μεγάροισι: ——

τὸ πȣ non locale, sed ςοχαςικὸν duntaxat. Purum autem ςοχασμὸν significat τὸ πȣ in illo carmine Iliad. β'.

Οὕτω πȣ Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι.

Στοχαςικὸν etiam sensum habet τὸ πȣ, cùm dicimus δέκα πȣ, id est, *circiter decem.* In quo sensu etiam apponitur τῷ τάχα, & ἴσως, adverbiis ἐκ παραλλήλȣ: cùm dicimus, τάχα πȣ, & ἴσως πȣ.

Habet etiam vim asseverandi τὸ πȣ: quâ ratione apponitur τῷ δή, καὶ τῷ ἦ, itidem affirmandi notis; unde fit ἦπȣ, & δήπȣ. Per se autem τὸ πȣ assertivam vim præ se fert, apud Plat. δεῖ διακόνων πȣ τῶν ἐξα-

ξόντων καὶ εἰσαξόντων ἑκάστα, id est, *ministris utique opus est*. Et rursus: τὰ γὰρ τοιαῦτα πȣ δὴ ἀμφότερα ἐπαζόμεθα. Nam etsi στοχαστικῶς accipi contendat aliquis in suprà dictis Platonis locis, non tamen assertivam quoque vim habere ipsum negaverit; ut etiam in illo Homeri, —θεός πȣ
Σοί τόγ' ἔδωκε.—

In interrogatione etiam adhibetur τὸ στοχαστικὸν πȣ. Plato, φέρε δὴ πῶς λέγεις; τὸ μὲν πȣ ἀρετὴν καλεῖς, τὸ δὲ κακίαν. Ἦπȣ etiam interrogandi signum ex πȣ conjecturali constat. Vacare etiam interdum videtur hæc particula; ut apud Sophoclem in Ajace: ταρβήσει γὰρ οὐ νεοσφαγῆ πȣ τόνδε προσλεύσσων φόνον: nisi fortè hoc in loco τὸ πȣ verbo applicare quis malit; & sic erit στοχαστικὸν, vel βεβαιωτικὸν τὸ πȣ: ut dicat, οὐ ταρβήσει πȣ, id est, *non utique formidabit*.

CAP. 23. *De particulis* Πρὶν, Πρὸς, & Πῶς.

Πρὶν, id est, *pridem*, adverbium temporis, de ante-acto tempore dicitur cum respectu ad præsens tempus; ut cùm dicimus, ὁ πρὶν χρόνος: quapropter semper comparativum sensum habet, ut πρότερον, copulatúrque cum indicativo modò, cùm de futuro est sermo; ut Iliad. α'.

Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω πρὶν μιν κεν γῆρας ἔπεισιν.

Ubi suspicari possemus κὲν, pro ἂν legendum esse loco καὶ, atque ità ἔπεισι, pro ἐπέλθῃ subjunctivo accipiendum esset: nam subjunctivo semper jungitur vox hæc si ἂν particula ipsi addatur; ut si dicas, μὴ πράξῃς τοῦτο πρὶν ἂν ἐπανέλθω. Tametsi etiam sine ἂν eundem sensum habet, modo de futuro sit sermo; ut apud Synesium, καὶ φθάνει διαφθαρέντα πρὶν εἰς τὴν φύσιν ἐπανέλθῃ. Cujusmodi locutiones pleniùs dicuntur, si πρότερον ad-

verbium

verbium præcesserit; cujus innumera exempla occurrunt. Plato, ἔναρκον ἂν ποιησαίμην μὴ πρότερον κομίζειν πρὶν ἂν νικήσω: id est, antequam vicerim. Si verò de præterito sit sermo, Optandi vocibus jungitur, quippe quæ narrationibus obliquis tam rei præteritæ ut præteritæ, quàm præteritæ ut futuræ, conveniant. Pausanias: μὴ πρότερον φάναι ζητοῦντι μυνήσειν πρὶν οἱ ἐν ἀνηρεθησομένῳ γένοιτο τὸ ὕδωρ: hìc de re præteritâ, ut de futurâ loquitur. De præteritâ autem ut de præterita loquitur Demosthenes πρὸς Λεπτίνην: χρῆν τοίνυν μὴ πρότερον τιθέναι τὸν ἑαυτοῦ νόμον πρὶν τὸν παλαιὸν ἔλυσεν. Et idcirco indicativi præterito junxit τὸ πρὶν.

Πρός.

Πρὸς, præpositio, quatenus compendiosis quibusdam locutionibus deservit, & elegantiam quandam sermoni affert, in hoc Commentario locum habet. Nam cùm propriè motum ad locum, vel personam, & simpliciter respectum ad terminum quendam indicet, sæpissimè tamen à propriâ significatione declinans, prædictum officium sermoni præstat. Genitivo itaque juncta in genealogiis adhibetur, ac generis seu originis conditionem quandam ostendit; veluti cùm dicimus, τὸ πρὸς μητρὸς, τὸ πρὸς πατρὸς, sic τὸ πρὸς ἀνδρῶν, τὸ πρὸς γυναικῶν: ut apud Pausaniam, ἐλείπετο γὰρ τῆς Εὐειδένους οἰκίας τὸ πρὸς ἀνδρῶν Λεωνίδας ὁ Κλεωνύμου. In cujusmodi locutionibus γένος vox supplenda est; quæ vox interdum exprimitur, ut apud Æschin. de Demosth. ἐκ τῶν νομάδων σκυθῶν τὸ πρὸς μητρὸς γένος ὤν, id est, quod ad stirpem maternam pertinet. Ex cujus vocis expressione patet in suppressione etiam articulum ad eum vocem referri; tametsi apud Atticos in ejus vocis suppressione per pluralem quoque articulum fiunt hujusmodi loquendi formæ. Pausan. Νηλεῖδαι τὰ πρὸς μητρὸς, quod ad matris genus. Ad quam

locutionum formam alludens Aristophanes, dixit, ὦ Κέκροψ ἥρως ἄναξ τὰ πρὸς ποδῶν Δρακοντίδη: ac si dixisset, τὰ πρὸς ἀνδρῶν. Hac eâdem ratione dicitur τὰ πρὸς ποδῶν, apud eundem in Avibus. Ubi inducitur Epopis servus, dicens, ἀπολεῖσθον: ad quæ Euelpis, ἀλλ' οὐκ ἐσμὲν ἀνθρώπω. Θεράπ. οὐδὲν λέγεις. Εὐελπ. καὶ μὴν ἐρῶ τὰ πρὸς ποδῶν, *atqui ex parte pedum hæc scrutare.* Ad hanc significationem accedit sensus hujus præpositionis in quibusdam locutionibus; qualis est illa apud Synes. ὡς ὅ,τι ἂν ἀποβῇ καὶ πρὸς θεοῦ, καὶ πρὸς ἀνθρώπων ἀναίτιος ὦ. Ubi πρὸς θεοῦ, & πρὸς ἀνθρώπων, *quantum ad Deum, & quantum ad homines pertinet*, significat; perinde ac cùm dicimus, πρὸς πατρὸς, & πρὸς μητρὸς: nam illa etiam *quantum ad patrem, & quantum ad matrem pertinet*, significant. Sic οὐ πρὸς ἰατροῦ θρηνεῖν ἐπῳδὰς (apud Sophoclem) *non pertinet ad medicum.* Sic apud Aristoph in Pluto: τό,τ' οὐ δεδοικέναι πρὸς ἀνδρὸς οὐδὲν ὑγιὲς ἔστ' εἰργασμένου. Ubi Interpres præpositionem πρὸς, τὸ καθῆκον significare dicit. Vide commentaria Budæi cùm de hâc particulâ agit: ubi tum aliorum Latinorum Scriptorum adducit exempla; ut Ovid.

Ipse quidem per me sospes tutúsque fuisses:

tum Ciceronis; ut ad Att. *Sed accipienda plaga est, sumus enim flagitiosè imparati tum à militibus, tum à pecunia.* Quæ verba ità Græcè ipse convertit: τοῦτο μὲν πρὸς τοῦ στρατιωτικοῦ, τοῦτο δὲ πρὸς τῶν χρημάτων.

Genitivo etiam juncta, obtestationibus quæ cum adjuratione fiunt, deservit: ut ἀντιβολῶ πρὸς παίδων μὴ προδῶντε με, apud Demosth. Sic obtestamur πρὸς Διὸς, πρὸς θεῶν, diversâ tamen ratione: nam ibi per salutem liberorum obtestamur; hîc verò non per salutem Deorum, sed per Deorum fidem obsecramus.

Dativo juncta, additionem significat, sicut etiam ἡ ἐπὶ, cui nonnunquam præponitur ἐν παραλλήλῳ, ut apud Aristoph. in Pluto: καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις εἶπερ ἀποπέμπων ὅτι, &c. quanquam divisim etiam legi possunt

possunt in eo loco prædictæ præpositiones, ut dicat, καὶ πρὸς, *& insuper*, vel *& ampliùs*, ἐπὶ τούτοις, *ad hæc*, vel *post hæc* εἶπεν, &c Nam & sine casu ἐλλειπτικῶς in hâc significatione ponitur ἡ πρὸς, & pro *insuper*, & *ampliùs* accipitur. Plato: κοινῇ στρατιδίσον δὲ καὶ πρός γε ἄγουσι τῶν παίδων ὅσοι ἀδελφοί. In quâ formâ & in extremâ quoque comprehensione sæpissimè ponitur, ut apud Isæum, δύο καὶ εἴκοσι μνᾶι, καὶ πρὸς, quod pleniùs etiam, καὶ μικρόν τι πρὸς dicitur. In cujusmodi formis ἐλλειπτικῶς dictis, subintelligitur dativus casus; nam locutio illa, καὶ μικρόν τι πρὸς, πρὸς τούτῳ, vel πρὸς τούτοις pleniùs diceretur.

Dicitur & πρὸς δὲ, subsequente καὶ, & dativum itidem subintellectum respicit. Demosth. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι τὸν λόγον τόν δε ἀσύμφορον τῇ πόλει, πρὸς δὲ καὶ οὐ δίκαιον, *& præterea minimè justum.*

Accusativo etiam juncta præpositio hæc in elegantibus & compendiosis quibusdam locutionibus adhibetur. Significat enim comparationem & respectum; quem sensum habet etiam ἡ παρὰ accusativo juncta. Plato: τὰ δὲ ἄλλα μικρὰ ἂν εἴη πρὸς ταῦτα, *reliqua verò perexigua sint*, si cum his conferantur. Huc referri potest sensus præpositionis hujus in illis verbis Æschinis, ἅπαντα μὴ οὐν διεξῆλθεῖν πρὸς μικρὸν μέρος τῆς ἡμέρας οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν. Et illud ejusdem, πρὸς ἕνδεκα γὰρ ἀμφορέας ἐν διαμεμετρημένῃ τῇ ἡμέρᾳ κρίνομαι. In quibus exemplis ad spatium & mensuram temporis indicandam adhibetur.

Dicitur & πρός τινα, *ad aliquem*, ut ad scopum, sermonem instituere atque dirigere. Aristides, πρὸς ὃν ἥκιστ' ἂν ἁμαρτεῖν ὑπολαμβάνω πάντα καθιστάμενος τὸν λόγον. Ubi loco adverbii *propter*, poni præpositionem πρὸς aït Budæus. Quam quidem significationem aptiùs præ se fert hæc præpositio apud Aristoph. in Ranis: πρὸς ταῦτα, τοῦτον κολάζετε, *propterea hunc supplicio afficite.* Finem etiam designat hæc præpositio, cùm dicimus πρὸς ἔχθραν, πρὸς ἐπήρειαν, πρὸς χάριν.

Πῶς, particula dupliciter profertur: aut enim interrogativè proprio accentu regitur verbúmque locutionis ut plurimùm præcedit, ut πῶς δοκεῖς; πῶς οἴει; cui etiam interdum postponitur, & ambitum claudit, ut ἔσαι δὲ τοῦτο πῶς; & γένησεται δὲ πῶς; aut alieno accentu nititur, & ἀοείσως accipitur, ut οὕτωπως, id est *sic quodam modo*. Atque ità mihi usurpari videtur apud Aristophanem in Pluto: ἐγὼ δὲ τούτου τοῦ τρόπου πως εἰμ' ἀεί, id est, *at ego nescio quo pacto tali ingenio sum præditus.* Quamvis Budæus secutus Aristophanis interpretem, ἐμφατικῶς accipi particulam πῶς in prædictâ comprehensione sentiat, & cum admiratione proferendam; idque aliis exemplis confirmare conatur, adducens ex Pluto aliud dictum: οἱ δ' ἐγκαλακείμενοι πῶς δοκεῖς τὸν πλοῦτον ἠσπάζοντο; id est, *quo tandem eos modo putas Plutum amplexatos esse?* Et ex Synesio, ἦσθην ἀλλὰ πῶς οἴει; In quibus duobus exemplis, cùm πῶς particula interrogativa sit, admirationis emphasim admittit; ut apud Cæsarium ἐν ταῖς πεύσεσι, De navigantibus: ὑπὸ δὲ τὴν σκέπην τῶν ἀκρωτηρείων ὑποφυγόντες, καὶ τοῦ ἀπελκτοῦ θανάτου πῶς σωθέντες, εὐχαριστηρίους τῷ θεῷ φωνὰς ἀναπέμπουσι. In illo autem Aristophanis: ἐγὼ δὲ τούτου τοῦ τρόπου πως εἰμ' ἀεί: πῶς, ἀόριστον mihi esse videtur; pariterque interrogatione & admirabundâ prolatione carere.

Cæterùm πῶς interrogativum affirmato verbo junctum, ex naturâ interrogationis vehementer prolatæ, negativum sensum infert; ut,

Πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
Quî fieri potest ut tibi donum tribuant?

Contrà, si negato verbo jungatur interrogativum πῶς, affirmativum sensum efficit; ut, *Quidni*, apud Latinos. Demosth. πῶς οὐκ ἀδικεῖς; id est, *quidni facias injuriam?* id est, *omnino injuriam facis.*

Ponitur & in extremâ periodo hujusmodi interrogatio apud eundem: ἄξια μὲν χάριτος καὶ ἐπαίνου κεῖνα,

πῶς

πῶς γὰρ οὔ; Quæ locutiones sic pleniùs dicerentur. πῶς φατέον ὡς οὐκ ἀδικεῖς; vel πῶς ἂν εἴποις ὡς οὐκ ἀδικεῖς; *Quomodo negare poteris te non injurium esse?*

Absque negatione etiam (ut dictum est) interrogativè prolata πῶς particula, γὰρ particulæ jungitur, & negativum sensum infert. Demosth. οὐκ ἀπορῶν πῶς γὰρ; ὅς γε κεκληρονόμηκας τῶν Φίλωνος χρημάτων. His duabus particulis aggregatur etiam in tertio loco particula ἂν, & fit πῶς γὰρ ἂν, si verbum aliquod obliqui modi subsequatur, vel subintelligatur, ut πῶς γὰρ ἂν γένοιτο; *quî fieri posset?*

Πῶς etiam pro διατί accipitur in negativè prolatis interrogationibus. Aristoph. in Neb. καὶ πῶς ὦ μῶρε σὺ, εἴπερ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους, πῶς δῆτ' οὐχὶ Σίμων' ἐνέπρησεν, οὐδὲ Κλεώνυμον; Interrogat enim, cur non fulmine percutiat Simonem neque Cleonymum: non quærit de modo quo non percutiat. Nam de modo quo quis aliquid faciat, vel fecerit interrogare par est; modum autem quo quis aliquid non faciat, non modò non quærere, sed nè fingere quidem animo possumus. Quapropter cùm affirmativè interrogamus per vocem πῶς, semper vox hæc ad modum referri potest; ut Iliad. primo,

Πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
non enim cur debeant munus tribuere interrogat quum multæ fuerint causæ, cur hoc facere debuissent, sed quo pacto possint hoc præstare interrogat; subdens causam cur hoc non possint præstare,

Ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδασται.
Λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.

Quum igitur negativè interrogamus, semper particula πῶς pro διατί accipitur. Nam cur aliquis aliquid non faciat, pariter ac cur faciat causa aliqua movetur, vel certè causam afferre potest; & propterea causam etiam interrogare licet.

CAP. 24. *De Σχολῇ adverbio, & de articulis τὸ μὲν, τὸ δὲ adverbialiter acceptis, & τἄτ' ἐλλειπτικῶς.*

NOminum obliqui casus sæpe adverbialiter accipiuntur. Nam & genitivi nominum in adverbium transeunt, ut ἐπιπολῆς: & Dativi ut σχολῇ: & accusativi, ut ἀρχὴν.

Porrò σχολῇ adverbium, *otiosè*, & *tardè* significat; ut σχολῇ περὶ τῶν εἰσαγγελομένων σκοπεῖται, id est, *cum otio*. Opponitúrque τῷ ταχὺ, καὶ σπουδαίως.

Adhibetur autem in consequenti parte conditionalium, quemadmodum τὸ ἦπου pro *multò minus*, & *nullo modo*. Aristot. εἰ δὲ μὴ τέτων τι, σχολῇ γε τῶν ἄλλων τι ἂν εἴη, *quod si nullum horum est, tardè aliorum certè quidquam erit*: id est, *agrè & vix aliorum quidquam erit*. Andocid. ὅπε τοίνυν αὐτοῖς τοῖς τριάκοντα ὠμνύετε μὴ μνησικακήσειν, ἦπου σχολῇ τῶν γε ἄλλων πολιτῶν τινι, *agrè profectò aliorum civium cuiquam*. Quæ locutio negandi vim habet; in eáque τὸ ἦπου, καὶ τὸ σχολῇ, idem ἐκ παραλλήλε significare sensit Budæus: cùm tamen ἦπου suam propriam βεβαιωτικὴν vim habeat (ut de ipso dictum est) σχολῇ verò, negationem inferendi officium præstet.

Accipitur etiam τὸ σχολῇ pro *facilè*, & *facili negotio*; quia quæ sine negotio & contentione agimus, laxè & lentè & remissè agimus. Lucianus, περὶ παρασιτικῆς: Ἐπειδὰν γοῦν καὶ τέτων τῶν τεχνῶν ἀποδείξαιμι τὴν παρασιτικὴν κρατοῦσαν, σχολῇ δηλονότι τῶν ἄλλων τεχνῶν δόξη προφερεστάτη: id est, *simulatque igitur his etiam artibus præstare parasiticam ostendero, facilè patebit reliquis quoque ipsam antecellere*.

Ponitur etiam in principio ambitûs propter membrorum argumenti transpositionem. Xenoph. σχολῇ γὰρ ἂν ἄλλος γέ τις τὰ δίκαια νομοθετήσειεν,

εἰ μὴ θεός. Cujus argumenti naturalis ordo est, εἰ μὴ θεὸς τὰ δίκαια νομοθετεῖ, χαλεπῶς ἂν ἄλλος τις τὰ δίκαια νομοθετήσειε.

Τὸ μὲν, τὸ δὲ, & τὰ μὲν, τὰ δέ.

Τὸ μὲν, τὸ δὲ, & τὰ μὲν, τὰ δὲ, articuli neutri, voces τὸ & τὰ partitivis (quas vocant) conjunctionibus præpositæ, si ad nullum πτωτικὸν referantur, adverbialiter accipiuntur. Gregor. ὁρῶν συμπλεκομένων ἀλλήλαις καὶ διϊσταμένων, τὸ μὲν φιλίας νόμῳ, τὸ δὲ εὐταξίας. Demosth. τὰ μὲν φιλονεικίᾳ, τὰ δὲ ᾗ τινι δήποτε αἰτίᾳ προάγονται. Cavendum est autem, nè ad aliquod totum referatur partitio : tunc enim in suâ significatione manent articuli ; ut si aliquod subjectum præcederet, puta χρήματα, sequereturque τὰ μὲν αὐτῶν αὐτὸς ἔχε, τὰ δὲ ἐμὲ ἔα ἔχειν : id est, *partem quidem earum tibi habe, partem verò mihi permitte* : quod exemplum affert Lexicographus ad indicandam adverbialem significationem harum particularum. At in eo non adverbialiter, sed declinabiliter in propriâ significatione manent articuli ; in accusandi videlicet casu recepti, & à verbi ἔχω, vocibus ἔχε, & ἔχειν reguntur.

Quando autem adverbialiter usurpantur, à nullo verbo reguntur articuli ; ut apud Plutarchum, καὶ διελέχθη πρὸς τοὺς πολίτας τὰ μὲν κακίζων αὐτῶν ἀβουλίαν καὶ μαλακίαν, τὰ δὲ παροξύνων καὶ παρακαλῶν : id est, *cives allocutus est partimque eorum amentiam, atque segnitiem objurgavit, partim incitavit, atque hortatus est*.

Eodem modo accipitur vox τοῦτο, partitivis conjunctionibus juncta. Demosth. τοῦτο μὲν γὰρ Θασίους πως οὐκ ἀδικήσειαν, τοῦτο δὲ Ἀρχέβιον καὶ Ἡρακλείδην. Cujusmodi locutiones ἐλλειπτικῶς dictæ videntur : nam proxima hæc Demosthenis, κατὰ μὲν τοῦτο τὸ μέρος Θασίοις, κατὰ δὲ τοῦτο Ἀρχέβιον καὶ Ἡρακλείδην, plenius dicerentur : i.e. *ex unâ parte Thasios, ex alterâ Archebium & Heraclidem*. Animadvertendum est etiam ut suprà dictum est, nè totum aliquod subsit, ad quod partitio

per-

per τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ facta referatur: tunc enim hæ particulæ casus pronominis sunt, & à verbo aliquo reguntur; ut in exemplo quod affert Budæus ex Cicerone: sed causarum quâ sunt à communi quæstione sejunctæ, partim in judiciis versari, partim in deliberationibus. Quæ verba Budæus ad indicandam vocum τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ, adverbialem significationem, sic in Græcum sermonem transtulit: τοῦτο μὲν αὐτῶν δικανικὸν, τοῦτο δὲ βουλευτικόν. Verùm opinor, primum quidem non vidit pronominis genitivum αὐτῶν, totius locum habere quod per τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ in partes dividitur; atque ità non adverbialiter, sed ut casus pronominis accipi, & à verbo ἐστὶ subintellecto regi; deinde verò nè illud quidem animadvertit non rectè fieri partitiones per casus τοῦτο pronominis, cùm rectiùs dicatur per articuli casus, τὸ μὲν αὐτῶν δικανικὸν, τὸ δὲ βουλευτικόν.

Ταῦτα.

Ταῦτα, pluralis vox τοῦτο pronominis, ἐλλειπτικῶς, pro διὰ ταῦτα accipitur, si particulæ ἄρα, vel δὴ, vel τοι ipsi jungantur; unde fit ταῦτ' ἄρα, & ταῦτά δὴ, quæ planè idem significant. Gaza ex Cicerone, ταῦτ' ἄρα καὶ συμβαίνει ὃ περ ἀπεφηνάμην. Ubi ταῦτ' ἄρα, etiam ταῦτά τοι, & ταῦτα δὴ dici potuit αἰτιολογικῶς μετὰ στοχασμοῦ ἢ βεβαιώσεως. Apud Platonem verò, ταῦτα δὴ, μετὰ βεβαιώσεως dictum est, ταῦτα δὴ ἐκαλλωπισάμην ἵνα καλὸς παρὰ καλὸν ἴω. In quibus omnibus subauditur διὰ præpositio.

CAP. 25. *De Adverbio* Πρῶτο.

Πρῶτο, adverbium temporis, ex περὶ præpositione, quæ semper genitivo jungitur, & τοῦ articulo vice pronominis τούτου accepto, constat. Dicitur enim

ὁ περῶτο

ὁ προτοῦ χρόνος, & ὁ προτοῦ βίος, perinde ac ὁ πρὸ τούτου χρόνος, & ὁ πρὸ τούτου βίος. Ubi pronomen τούτου demonstrativum ad præsens tempus vel aliud quidpiam quod tempore metiri soleamus, relationem habet. Cùm enim dicimus ὁ προτοῦ χρόνος, & ὁ προτοῦ βίος, supplendum est nomen appellativum ad quod refertur, in genitivo casu formatum: est enim plena oratio, ὁ πρὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου βίος, & ὁ πρὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς χρόνου χρόνος. Non semper autem repetitionem hanc nominis fieri contingit: nam cùm dicimus ὁ πρὸ τοῦ πόλεμος, non necessariò supponitur nunc quoque bellum esse, ità ut dicere possimus, ὁ πρὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς πολέμου πόλεμος. Et hinc adverbialis hujus particulæ vis ostenditur, cùm appellativum nomen non possit repeti quod relationem suscipiat. Quod quidem appellativum nomen juxta verbi vel alterius particulæ à quâ regitur, naturam in omnibus casibus variatur, προτοῦ, & πρὸ τούτου nunquam mutato: dicimus enim ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ, vel ἐν τῷ πρὸ τούτου: κατὰ τὸν προτοῦ χρόνον, vel κατὰ τὸν πρὸ τούτου. Dicitur & per se sæpissimè vox προτοῦ, sed semper ad præsens tempus relationem habet, vel tacitè vel expressè.

CAP. 26. *De Ταύτῃ particulâ.*

TAύτῃ, dativus ab αὕτη pronomine deductus, quatenus sine substantivo ponitur, adverbialem induit significationem: éstque localis primaria ejus vocis significatio. Nam ad ὁδὸς nomen relationem habet; cùm dicimus, ταύτῃ βαδιστέον: ut sit plena oratio, ταύτῃ τῇ ὁδῷ βαδιστέον. Secundo loco causalem vim habet, perinde ac διὰ τοῦτο, vel τούτου ἕνεκα, id est, *ideò*, & *hâc de causâ*; ut apud Aristophanem in Pluto, μηδὲν ταύτῃ γε κομήσεις, *nè propterea insolescas.*

Habet autem vim limitativam in hâc causali significatione:

nificatione. Xenophon: οὐδὲ μὲν τοι ταύτῃ γε ἀτιμαστέον τὸ κάλλος, *neque enim idcirco est aspernanda pulchritudo.*

Illativam etiam significationem huic particulæ tribuit Budæus, & pro τοιγαροῦν, id est, *itaque*, usurpari docet; afferens exemplum ex Herodiano, ταύτῃ ὁ Ἀλβῖνος καὶ φρουρᾷ μείζονι ἔφραττεν ἑαυτόν. Ubi tamen causalem potest habere significationem, ut dicat, διὰ τοῦτο, vel τούτου ἕνεκα ὁ Ἀλβῖνος ἔφραττεν ἑαυτόν: quod ipse quoque videtur animadvertisse, cùm voces ταύτῃ τοι, pro *itaque*, & τούτου ἕνεκα accipi dicat apud Gregorium.

Quando verò simplicem limitationem significat, pro κατὰ τοῦτο, *eatenus*, & *secundùm hoc*, accipitur; & sæpe in eâ significatione respondet τῷ ᾗ.

Accipitur etiam ἀντὶ τοῦ οὕτως, ut apud Platonem, ταύτῃ καὶ ταῦτα ἐλέγετο: id est, *hæc etiam sic dicebantur.* Idem alibi: ἔστω ταύτῃ ὅπῃ τις ὑπολαμβάνει: *esto hæc ità se habere, sicut quisque putat.*

CAP. 27: *De* Ταχὺ, *nomine in Adverbii naturam transeunte.*

ΤΑχὺ, nomen notæ significationis, quando adverbialiter accipitur, opponitur τῷ σχολῇ, adverbialiter item usurpato; & non solùm in posteriori parte consequentiarum adhibetur, ut apud Aristophanem; sed etiam in simplicibus enuntiationibus, cùm γὰρ jungitur ironicè pro σχολῇ. Æsch. κατὰ Τιμάρχου: ταῦθ' ὁ γέρων ὁ ἐκ παιδὸς σεσωφρονηκὼς παρῄνεσε τοῖς ἑαυτοῖς πολίταις: ταχὺ γὰρ Τίμαρχον ἢ τὸν κίναιδον Δημοσθένην εἴασε πολιτεύεσθαι. Quod ironicè dictum, idem valet quod σχολῇ γε Τίμαρχον, &c. Ubi tamen tacita consequentia innuitur, cujus antecedens ex superioribus petendum est; & est sensus hujusmodi; si Senator ille Spartanus rectam

& probatam cujusdam pravi hominis sententiam respuit, multò minùs ab hujusmodi hominibus, qualis est Timarchus & Demosthenes, rempubl. administrari passus esset. Unde patet γὰρ, ex γε, & ἄρα constare; ut apud Aristoph. in Acharnensibus: σφόδρα γ' ἄρ' ἐσπουδάζομεν ἐγώ, ut suo loco dictum est.

CAP. 28. *De τί nomine interrogativè accepto.*

Τί, neutrum nomen interrogativè acceptum, quod quidem tunc accentu acuto semper est praeditum, neque unquam accentum rejicit encliticarum particularum more, pro οὐδὲν usurpari nonnunquam docet *Budaeus*, afferens exemplum ex Demosthene: εἶτα ὑβριζομένων καὶ ἐλαυνομένων καὶ τί κακὸν οὐχὶ πασχόντων: id est, ut ipse interpretatur, *&* *nihil non mali patientibus.* Item ex Gregor. ἐνυβριζόμενος καὶ τί γὰρ οὐ πάσχων, τί δ' οὐκ ἀκούων: id est, ut idem interpretatur, *nihil non contumeliarum perpessus.* Quae quidem Budaei opinio, nescio an admittenda sit: nam ut concedamus affirmatas interrogationes, negativis enuntiationibus inferri si cum emphasi proferantur; ut si dicas, τί κακὸν πάσχεις; infers, οὐδὲν κακὸν πάσχεις: tamen si consideremus propositas loquendi formulas, qualis est illa Demosthenis, καὶ τί κακὸν οὐχὶ πασχόντων; Et Gregorii, καὶ τί γὰρ οὐ πάσχων; & hujusmodi alias, negatum habere verbum seu participium, videbimus non negativam, sed affirmativam enuntiationem ex ipsis inferri. Et sic in τί οὐχὶ πασχόντων; & τί οὐ πάσχων; interrogationibus vocem τί, non pro οὐδὲν, sed pro πᾶν accipi; totámque locutionem τί κακὸν οὐχὶ πασχόντων, pro πᾶν κακὸν πασχόντων, usurpari. Adde, quòd non planè patet, an apud Graecos dicantur voces οὐδὲν οὐ in sensu quo apud Latinos *nihil non.* Quod tametsi diceretur, tamen in suprà-dictis locutionibus suprà-dictum

sensum

ſenſum habebunt; & ſic ἐδὲν κακὸν ἐ παϑόντων, pariter pro πᾶν κακὸν παϑόντων interpretandum eſt.

Tí etiam pro διατὶ ſæpiſſimè accipitur, & pro ἐς τι, id eſt, *quam ad rem?* Ariſtophanes in Nebulis in Geometriâ, Στρεψ. τῦτ' οὖν τὶ ἐςι χρήσιμον; *Hæc autem quam ad rem eſt utilis?*

CAP. 29. *De* Tὶ *nomine* δὲ *conjunctioni præpoſito, ſubſequente* εἰ μὴ *exceptivâ.*

Tí δὲ εἰ μὴ, coordinatæ voces ſunt, non ut ex ipſis unum formale ſignum efficiatur, ſed ità ut unaquæque propriam ſignificationem præ ſe ferat; ut apud Xenophontem, καὶ πῶς ἔφlω ἐγὼ διέταξας αὐτῆ; τί δὲ εἰ μὴ τῆς οἰκίας τlὼ δύναμιν ἔδοξέ μοι ὑποδεῖξαι αὐτῆ; In quâ locutione & ſimilibus ſubauditur vox ἄλλο cum præcedente verbo repetito, ut ſit integra locutio, τί δὲ ἄλλο διέταξα, εἰ μὴ, & reliqua. Ubi etiam loco εἰ μὴ utimur ἢ particulâ ejuſdem ſignificationis; ut apud Lucian. σὺ δὲ δὴ τί πρὸς τῦτο; Διογ. τί δ' ἄλλο, ἢ ἐγέλασα; Dicitur & ſine δὲ, ut apud Thucydidem, εἰ χώραν τlὼ Πλαταΐδα, Θηϐαΐδα ποιήσετε, τί ἄλλο ἢ ἐν πολεμίᾳ πατέρας τῶν ὑμετέρας ἀτίμως γερῶν καταλείψετε; Cùm autem ſine δὲ proferantur hujuſmodi locutiones, patet ipſum δὲ non eſſe partem integralem τὶ δὲ εἰ μὴ, vocum, ac ſi eſſet una nota formalis: nam ex formalibus ſignis ſi particulam aliquam ſubtrahas, ſenſus ipſius interit, vel certè depravatur, atque minuitur; putà ſi εἰ μὴ aggregatum ſejunges, non ampliùs ſenſum exceptivum ſervabit, ut pro πλlὼ accipiatur. In propoſitâ igitur vocum ordinatione ac ſerie, ad ſenſûs integritatem ſupplendum eſt nomen ἄλλο, & præcedens verbum repetendum eſt. Quam loquendi formam Cicero, ut multa alia imitatus, plenè & integrè locutionem cum verbi additione exprimit, cùm dicit:

cit: *Nam quid aliud agimus, nisi animum ad seipsum vocamus?* Reducuntur autem ad enuntiationem hujusmodi interrogationes: nam τί ἄλλο ἤ, & τί ἄλλο εἰμὴ, idem valent quod οὐδὲν ἄλλο ἤ, & οὐδὲν ἄλλο εἰ μή.

CAP. 30. *De particulis* Τὶ δὴ, τὶ μὴν, & ποιὸς *oxytono.*

Τί δὴ, etiam ut formale signum describit Budæus; cujus opinio refellitur eâdem ratione quâ suprà ostensum est τὶ δὲ εἰ μὴ, non esse totum quid, sed tres particulas non colligatas, sed simul appositas; si enim in Platonis verbis illis, τὶ δὴ οὖν ἔφη ὁ Σωκράτης οὐ πάντες ἐρᾶν φαμὲν, particulam δὴ subtrahas, τί οὖν per se idem officium præstabit, τί οὖν ἔφη ὁ Σωκράτης,&c. Secus accidit in formalibus signis, ut proximè dictum est; ex quibus si particulam aliquam demas, quæ remanent, eandem significationem non itidem servant: putà ex ἄλλως τε & εἰ δὲ μὴ, si ex altero τε, ex altero verò δὲ subtrahas, neutri suus sensus remanebit; nam aliud εἰ δὲ μὴ, aliud εἰ μὴ significat, ut suo loco dictum est.

Τὶ μὴν.

Τί μὴν, etiam pro τί δὴ, interrogativè usurpari docet, ut ἀλλὰ τί μὴν; id est, ut ipse interpretatur, *quidnam igitur*?

Nonnunquam etiam concedentis esse vocem τί μὴν affirmat, & pro *quidni* accipi, ut apud Plat. Σωκρ. δίκαιος ἀνὴρ καὶ εὐσεβὴς, ἆρ' οὐ θεοφιλής ἐστι. Πρωτ. τί μήν; In quo tamen exemplo τί μὴν, interrogativè itidem accipitur. Interrogatus enim Protagoras an justus vir Deo etiam amicus esset, respondet, τί μὴν; id est, *quidni?* quod sensu quidem concedentis est, formâ verò loquendi interrogativum.

In quâ interrogatione *τί μὴν*; *quid verò*, & *quidni* significat; id est, *quid non*, & *cur non?* convertitúrque interrogatio in affirmationem, ut sit, sanè ità est.

Ποιός.

ΠΟιός, ὀξύτονον, *qualitatis particeps*, & *ποιός τις qualitatis cujusdam particeps*; quod nonnunquam pro ἀγαθὸς accipi notavit Budæus, ut apud Aristotelem: παραδοτέον τοὺς παῖδας γυμναστικῇ καὶ παιδοτριβικῇ. τούτων γὰρ ἡ μὲν, ποιάν ποιεῖ τὴν ἕξιν: ἡ δὲ, τὰ ἔργα: id est, ut ipse interpretatur, *harum enim altera præstantem reddit corporis habitum, altera verò opera*. Quæ quidem Budæi interpretatio verum quidem sensum assequitur, sed non ex vocis ποιὸς, & ποιὰ, quæ simpliciter *qualem*, vel *qualitatis participem* significant, is sensus efficitur. Sed quia res ità se habet, quòd videlicet gymnastica, præstantiora reddit corpora, voces propositæ sensum hunc præ se ferunt. At non ex veritate sententiæ vel modò & formâ locutionis vocibus tribuenda est significatio ab etymologiâ aliena, sed sensus ex vocibus juxta cujusque vim & notionem eliciendus est.

CAP. 31. *De* Τὶς *Pronomine*, τὸ καὶ τὸ, τὸ μὲν, τὸ δὲ, *& aliis horum similibus.*

Τὶς, pronomen ἀορίστως acceptum, quod & ferè ἐγκλιτικὸν μέρος est, non solùm postponitur adjectivis, & appellativis nominibus, ut ἄνθρωπός τις, & μοχθηρός τις, sed etiam præponitur cùm substantivis, quod frequenter fit; tum verò adjectivis quoque nonnunquam, ut apud Aristophanem in Pluto: δῆλον ὅτι τοὺς τρόπους τις οὐ μοχθηρὸς ἦν. Nec facit ad hoc interposita negatio; nam & sine negatione, δῆλον ὅτι τρόπους τις μοχθηρὸς ἦν, itidem dici potuit: τίς etiam ut opponitur

tur τῷ οὐδεὶς, Budæo occasionem dedit, ut ἀντὶ τοῦ μέγας, ipsum accipi contendat in loco quem ipse citat Demosthenes: τὸ δοκεῖν τινὲς εἶναι δι' ἀπειρίαν προσειληφότες. Nec animadvertit oppositionem hanc vocis τι, ad οὐδὲν, si minus in Ciceronis loco, quem ad probandum similem usum vocis hujus apud Latinos affert ex epistolis ad Atticum: *Fac ut omnia ad me perscribas, méque ut facis, velis esse aliquem: quoniam qui fui, & qui esse potui, jam esse non possum.* Certè ex Platonis auctoritate, quam itidem affert ad ostendendum usum vocis hujus in suo neutro genere: ὑμᾶς τε ἐλεῶ ὅτι οἴεσθέ τι ποιεῖν οὐδὲν ποιοῦντες.

Pro ποῖος etiam, & ὁποῖος accipi τίς ὀξυνόμενον, rectè annotavit Budæus; ut apud Demosth. λέγε μοι τὰς μαρτυρίας τίς ἐγὼ πρὸς τοὺς δεομένους εἰμί. Ciceronémque eodem modo usum esse pronomine *qui*, cùm dicit, *Xenophon Socraticus, qui vir & quantus.*

Τὸ καὶ τό.

TO' καὶ τὸ, pro τοῦτο καὶ τοῦτο, apud Demosthenem, περὶ τοῦ στεφάνου, accipi rectè notavit Budæus: εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησεν ἄνθρωπος οὑτοσὶ, οὐκ ἂν ἀπέθανεν. De quo articulo docendum est non solùm in accusativo casu accipi pro τοῦτο pronomine, ut in loco citato Demosthenis, sed etiam in aliis casibus; ut si dicas, τὸ καὶ τὸ συνέβη μοι, tunc nominativi casus erunt voces τὸ καὶ τό: & sic in aliis casibus, ut exigunt partes cum quibus copulatur. Nam enallage in partibus declinabilibus si in uno casu admittatur, in reliquis etiam admittitur; putà si articulus masculinus in primâ voce ὁ, pro οὗτος accipitur, τοῦ etiam pro τούτου, & τῷ pro τούτῳ, & τὸν pro τοῦτον usurpabitur: exempla sunt apud Homerum;

——— ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθείς.
——— τοῦ γὰρ πέσεν ἄγχι μάλιστα.
Τῷ δ' οὔπω τις ὁμοῖος.———
Τὸν δ' ἄρ ὑπόδρα ἰδών.———

Notandum

Notandum autem pro indefinitâ & incertâ re dici propositas voces; & idem valere quod τὸ δεῖνα, καὶ τὸ δεῖνα, sicut etiam in genere masculino τὸν καὶ τὸν, apud Lysiam: καί μοι κάλει τὸν καὶ τὸν, pro τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα hoc est, *hunc & illum*. In quo Lysiæ loco jubentis testes in medium prodire, notandum est, indefinitè dici τὸν καὶ τόν: sive quòd res de quâ loquitur, adeò nota esset omnibus, ut non solùm nominatus quisque, sed quilibet sine discrimine de ipsâ testimonium dicere posset; aut ità indefinitè locum nominibus propriis reliquit Orator, quod fit in declamationibus, quæ veluti formulæ sunt orationum forensium.

Τὸ μὲν, Τὸ δέ.

Τὸ μὲν, & τὸ δὲ, ejusdem enallages ratione, pro τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ accipiuntur. Significántque *partim & partim*; ideóque obliquis etiam casibus junguntur, quia adverbialiter construuntur.

Τὸ μέν τι, & Τόδ' ἔτι

ADditur etiam τὶ ἄρισον, suprà dictis vocibus, & fit τὸ μέν τι & τόδ' ἔτι, quæ itidem *partim & partim* significant. Basil. τὸ μέν τι διὰ τὸ πολλάκις ἀπατηθῆναι, τόδ' ἔτι καὶ ὑπὸ ἀσχολιῶν περισπώμενος. In quibus τι particula diminuendi & adstringendi vim habet.

Τοιοῦτος.

TOιοῦτος, nomen ἀνταποδοτικὸν, non solùm τῷ οἷος relativo nomini, sed etiam τῷ ὃς relativo articulo præpositum, respondet. Sophocl. in Antig. γιγνώσκων ὅτι τοιοῦτος ἐςὶν οἷς περ ἤδειλαι ξυνών. Ubi τὸ τοιοῦτος, pro ὅμοιος usurpari videtur: cùm tamen, si id quod potentiâ subintelligendum est, repetatur, articulus in propriâ significatione remaneat, hoc modo, τοιοῦτός ἐστιν, οἷοί εἰσιν ἐκεῖνοι οἷς περ ἥδεται ξυνών.

Τοῦτο μὲν, & Τοῦτο δέ.

IPsum quoque τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ, *partim & partim*, vel *tum & cùm, atque etiam, simul & simul* significat;

cat; ut rectè notavit Budæus. Demosth. τȣ̃το μὲ̃ τοίνυν Θασίȣς ἀδικήσετε, τȣ̃το δὲ Ἀρχέβιον, καὶ Ἡρακλείδην, id est, *simul etiam Thasios, simul Archebium, et Heraclidem injuriâ afficietis.* Andocid. τȣ̃το μὲ̃ οἷς δίκην ἀγετε, τȣ̃το δὲ τοὺς φεύγοντας κατηγάγετε, τȣ̃το δὲ ȣ̃ς ἀτίμȣς ὄντας, ἐπιτίμȣς ἐποιήσατε. Ex quo Andocidis loco animadvertendum est, non solùm semel voci τȣ̃το μὲ̃, respondere vocem τȣ̃το δὲ, sed iterũ atque iterum, & sæpiùs si plura erunt recensenda Quo modo & Ciceronem usum esse patet ex ejus verbis illis: *Quia tum occultantur, tum rursus aperiuntur, tum abeunt, tum redeunt, tum antecedunt, tum etiam subsequuntur.*

CAP. 32. *De particulis* Τοι, τοίνυν, πȣ̃, *et* πῶ.

TOi, particulæ vis affirmandi seu confirmandi apertiùs perspicitur, cùm ea partibus declinabilibus apponitur; ut apud Xenoph. ἀλλὰ σωφρόνων τοι ἐςὶν ȣ̃τω ποιει̃ν. Cùm enim affirmativa oratio sit, videlicet quod σωφρόνων ἀνθρώπων ἐςὶ τὸ ȣ̃τω ποιει̃ν, particula τοι affirmationem auget & confirmat, ut *sanè* & *profectò* apud Latinos; & in suprà dicto exemplo idem valet ac si diceres, *Nimirum*, vel *enimvero sapientis est ità facere.* Hanc eandem vim habet, cùm vocibus aliis postponitur.

Notandum autem, cùm monosyllabis particulis jungitur hæc particula, interdum per appositionem jungi, ac tunc suam vim retinere nonnunquam; interdum verò componi, ac tunc tam eam cum quâ componitur, quàm ipsam τοι suam quamque significationem amittere, & ex ambabus tertium quoddam resultare, ut in μὲ̃ν τοι, γέ τοι, καί τοι, & quibusdam fortasse aliis, de quibus in præcedentibus dictum est.

Porrò δὲ particulæ, per appositionem postponitur; δέ τοι enim vox, tam δὲ quàm τοι particulæ vim præ se fert. Quando verò adverbiis, & simpliciter unicam syllabam excedentibus vocibus jungitur, semper suam

am retinet significationem, dummodo dissyllaba illa cui jungitur, ex duabus monosyllabis non sit coagmentata, qualis est τοι γὰρ, cui postponitur aliud τοι, & fit τοι γάρ τοι: tunc enim τοι suam propriam amittit significationem; sed si dissyllabis simplicibus jungitur, semper suam habet significationem. Id quod Budæus minùs videtur animadvertisse, cùm dicat, hoc πάνυ τοι, frequentius dici πάνυ τι, per τι nomen, quod sæpe ἀργὸν esse aït. Quod equidem nescio an otiosum alicubi sit, ut Budæo videtur: nam tametsi cum nullo nomine substantivo aliquando jungatur, sed adjiciatur aliis orationis partibus; non idcirco planè otiosum est, sed diminuendi & coërcendi vim habet, ut paullò suprà de ipso dictum est. Interponitur etiam aliquando, ut διάτοι τοῦτο.

Porrò si quando præponatur hæc particula, propriam significationem amittit; ut in τοι γὰρ, τοι γάρ τοι, & τοιγαροῦν, & in unius cujusdam formalis notæ significationem coalescit.

Τοίνυν.

Τοίνυν, συλλογιστικὸν est, i.e. illativum conclusionis, quæ ex antecedente vel præmissis quibusdam, aut tacitis aut expressis, sequitur, & in hoc eundem usum præstat, quem vox οὖν, & οὐκοῦν.

Eandem vim habet quando collectivum est: dico autem collectivum, cùm ex aliquâ narratione ἀποστατικῶς subjicimus sententiam ἐπιλογικὴν, ut apud Plat. post multa subjungitur, ἓν μὲν τοίνυν τοῦτο ἐποιησάμεθα: est enim hìc quoque illativum, veluti conclusionis cujusdam. Vicissim autem assumptionibus etiam, i.e. minori argumentorum propositioni deservit, & vocatur tunc συλληπτικὸν τὸ τοίνυν, cùm videlicet causam conclusionis vel signum continet; ut apud Lucian. ὡς σεμνὸς ἡμῖν σφόδρα καὶ μετέωρος ἐπανήλυθας: hæc est conclusio, cujus probationem subdit, οὐ τοίνυν οὐδὲ προσβλέπειν ἡμᾶς ἔτι ἀξιοῖς. In Isocr. Paneg. ratiocinatio ponitur propemodum in formâ argumenti:

οἶμαι

οἶμαι πᾶσι δοκεῖν τούτους κρατίστους προστάτας γεγενῆσθαι, ἀφ' ὧν οἱ πειθαρχήσαντες ἄριστα τυγχάνουσι πράξαντες. Hæc est major propositio, quam subsequitur assumptio, sive minor propositio, ἐπὶ τοίνυν τῆς ἡμετέρας ἡγεμονίας, οἵτε ἴδιοι οἶκοι καὶ αἱ πόλεις ἄριστα ἔπραξαν. Ex quibus sequitur ibi proposita conclusio, ἡμεῖς ἄρα κράτιστοι προστάται γεγόναμεν: sic in Archidamo, τὰς κτήσεις τὰς πολυχρονίους, κυρίας ἅπαντες εἶναι νομίζουσιν. Post quæ additur assumptio, ἡμεῖς τοίνυν Μεσσήνην ἔχομεν πρὶν ἢ Πέλοπα λαβεῖν τὴν βασιλείαν. Ex quibus infertur ibi proposita conclusio, Ad Lacedæmonios pertinere Messanæ possessionem. Demosthenes etiam cùm probare vellet omnia facta esse, quæ ad salutem & præsidium patriæ pertinerent, exponerétque quænam essent necessaria, οὐκ ἐκ μὲν τῆς θαλάττης τὴν Εὔβοιαν προβεβλῆσθαι χρῆν, ἐκ δὲ τῆς μεσογείας τὴν Βοιωτίαν. Post aliarum quarundam rerum enumerationem, addidit assumptionem, ταῦτα τοίνυν ὑμῖν ἅπαντα πέπρακται. Et alibi eâdem agumentandi formâ usus est, τί δ' ἂν μεῖζον ἔχοι τις εἰπεῖν κατ' ἀνδρὸς ῥήτορος, ἢ εἰ μὴ ταυτὰ καὶ φρονεῖ καὶ λέγει, σὺ τοίνυν τοιοῦτος εὑρέθης.

Servit etiam transitionibus inchoativis; ut, *igitur*, *itaque*, & *proinde* apud Latinos. Demosth. ὑμῶν τοίνυν οὐδ' ἂν εἷς οὐδὲν ὧν ἰδίᾳ τινὶ δοίη τοῦτ' ἀφέλοιτο πάλιν: *Itaque*, vel *proinde nullus vestrûm est*, &c. Quâ ratione prolixæ etiam narrationis initii signum est. Demosth. καὶ θεωρεῖτε εἰ παραπλήσια τῇ πόλει καὶ τούτοις. ὑμεῖς τοίνυν, & reliqua. *vos igitur*, &c. Quanquam in hoc etiam exemplo συλληπτικὸν est, & conclusionem probat, quod videlicet, οὐ παραπλήσια τῇ πόλει καὶ τούτοις πέπρακται. Hoc itaque semper animadvertendum est, an conclusio aliqua subsit, cujus probationem hæc particula comitetur; nè sententiæ vel narrationis initium ipsam comitari & inchoativæ transitionis signum esse arbitremur.

TOῦ, & τῷ, casus articuli tam masculini quàm neutri per enallagen, pro genitivo & dativo τις pronominis accipiuntur, tam ἀορίστως, quàm ἐρωτηματικῶς accepti; ut, τοῦ χρείαν, pro τινὸς χρείαν ἐρωτηματικῶς, & ἕνεκά του, pro ἕνεκά τινος ἀορίστως. Sic in dativo, τῷ δέδωκας, pro τίνι, & δέδωκάς τῳ, pro δέδωκάς τινι. Ex quibus apparet præponi in constructione voces has, & cum accentu proferri, si ἐρωτηματικῶς accipiantur: postponi autem ἐγκλιτικῶς cùm ἀοριστωδῶς usurpantur.

Porrò τοῦ in articuli significatione, cùm ἐλλιπῶς τοῦ ἕνεκα, vel τοῦ χάριν dicitur, infinitivo verbo jungitur, ut apud Gregor. ὀλίγα τῶν ἐγκυκλίων φιλοσοφήσας τοῦ μὴ δοκεῖν παντάπασι τῶν τοιούτων ἀπείρως ἔχειν: quod plenè dicitur apud Aristoph. τοῦ λαβεῖν μὲν οὕνεκα. Et alibi.

Jungitur alioquin etiam infinitivo, sicut & cæteri casus omnes articuli neutri, ut ὀλίγον ἐδέησε τοῦ ληστὰς περιπεσεῖν, quod aliâ loquendi formâ dicitur, παρ' ὀλίγον ληστὰς περιέπεσον. Sic παρ' ὀλίγον ἀπέθανεν, &c.

CAP. 33. *De Ὑπὲρ præpositione, et Φεῦ.*

DE præpositione ὑπὲρ, annotavit Budæus in eâdem periodo ipsam geminari; ut apud Demosth. μὴ γὰρ οἴεσθε αὐτὸν ὑπὲρ ὧν ἤρνηται μὴ λαβεῖν, ὑπὲρ τούτων ὑμῖν λειτουργεῖν ἐθελήσειν. Ubi alterum ὑπὲρ vacare dicit, quod ad sensum attinet. Verùm non omnino alteram præpositionem vacare dicendum est, sed eam duntaxat quæ secundo loco posita est, casúmque iteratum quîcum copulatur.

Porrò non solùm ὑπὲρ præpositionem in ejusmodi loquendi formis in unâ & eâdem comprehensione repeti contingit: sed ferè omnes quocunque casu unaquæque

unaquæque juncta fuerit, ut καθ' οὓς τρόπους πολιτευόμεθα, κατὰ τούτους με κρίνειν δεῖ, δι' οὓς γὰρ ἐφύγετε τὴν πατρίδα, διὰ τούτους κατῆλθεν. ἐξ ὧν γέγονε πλούσιος, ἐκ τούτων ἀφείληφε τὴν οὐσίαν. ἐν οἷς ηὐδοκίμησεν, ἐν τούτοις πάλιν ἠδίκησε. Atque ità reliquæ prope omnes. Non igitur communem omnibus præpositionibus loquendi formam, uni tantùm adscribi oportuit.

Ὑπὲρ ὧν.

Ὑπὲρ ὧν, voces, ut unam vocem quæ suam vim naturalem non retinet (ut ejus verbis utar) describit Budæus, ut ἀνθ' ὧν, non animadvertens præpositiones ἀντὶ, & ὑπὲρ, vice διὰ præpositionis accipi, esse quæ ἀνθ' ὧν, & ὑπὲρ ὧν, duas voces juxta cujusque naturalem significationem acceptas, pro δι' ἃ vel ὧν ἕνεκα. Isocrates: ἀποδοῦναι χάριν ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ αὐτῶν πάντας εὐεργέτησεν, id est, δι' ἃ, vel ὧν ἕνεκα, & ἀντὶ ὧν. In quâ Isocratis locutione & similibus, relativus articulus more Atticorum, in casu antecedentis, subsequenti verbo tribuitur; esset enim plena locutio, ἀντὶ ἐκείνων ἃ ὁ πατὴρ αὐτῶν πάντας εὐεργέτησεν, eo modo quo dicitur, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν: est enim integra locutio, ἔμαθεν ἀπ' ἐκείνων ἃ ἔπαθεν. Sic, χρῶμαι οἷς ἔχω βιβλίοις, pro χρῶμαι τοῖς βιβλίοις ἃ ἔχω.

De Φεῦ Adverbio.

De Φεῦ adverbio, quoniam communi opinione genitivo jungi; id est, construi creditur, ut φεῦ τῶν κακῶν, advertendum genitivum ἐλλειπτικῶς dici, subaudirique adverbium ἕνεκα, à quo regitur genitivus: non autem à φεῦ, quod ἀποστατικῶς κατὰ σχετλιασμὸν dicitur. Accipitur etiam eodem modo quo οὐαὶ, apud Scriptores Ecclesiasticos, ut apud Procopium in proverbia Solomonis, ἑλόμενος ἀντὶ τοῦ ἀεὶ εὖ εἶναι, τὸ ἀεὶ φεῦ εἶναι. Ubi τὸ φεῦ idem valet quod οὐαί.

CAP. 34. *De* Ὦ *particulâ, &* Ὤν.

Ὦ Particula, σχετλιαστικῶς accepta, exclamantis est, non autem vocantis. Est autem exclamantis intentio πάθος aliquod significare, putà indignationem vel admirationem: Vocantis verò est, eum quem vocat ad se convertere, vel attentum sermoni reddere.

Porrò, quando vocatio cum ὦ adverbio fit, semper adverbio ὦ ad nominis vocativū casum fertur; ut ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, ὦ Ὀδυσσεῦ πολύαινε. Cùm igitur τὸ κλητικὸν ὦ cum vocativo nominis cohæreat, verisimile est illud ὦ quod vocativo non jungitur, κλητικὸν non esse; & idcirco ad illius differentiam diverso quoque accentu regi debere. Quanquam enim non paucæ voces certo quodam modo scriptæ & prolatæ æquivocationis ratione plura quædam significant, atque etiam diversis modis construuntur, attamen hanc vocem ὦ, pro diversitate significationis, diverso quoque accentu in antiquis auctorum exemplaribus notatam esse conspicimus. In quibus exemplaribus τὸ σχετλιαστικὸν, & θαυμαστικὸν ὢ, cum gravi accentu scriptum habetur; sicut τὸ κλητικὸν semper cum circumflexo.

Hoc etiam annotandum est, sine ullo etiam casu particulam ὢ inveniri apud Aristophanem ἐν Ὄρνισιν: ὢ, τοῦτο μὲν τοι νὴ Δία αὐτοῖσι πιθοῦ. Ubi τὸ ὢ non κλητικῶς sed δυσαρεστητικῶς potiùs accipiendum est, quemadmodum in Pluto: τὸ ἆ, in illis verbis, ἆ ἆ, τὴν δᾷδα μή μοι προσφέρε. Quæ quidem particulæ ὢ & ἆ, vehemen-

tiore

tiore spiritu proferendæ sunt, & cum diastole ἀποστατικῶς.

Invenitur etiam τὸ κλητικὸν ὦ sine vocativo κατὰ ἀποσιώπησιν, apud eundem in Nebulis : ὦ, τί σ' εἴπω, id est, *O, quid te nominem* : est autem ἤθος indignabundè loquentis. Quâ aposiopési ostendit non posse satis congruum flagitio sui filii à quo cædebatur, nomen invenire, non παγκάλλα, non ἀσεβεῖς, non ἀλιτήριε, non aliud quicquam.

Cæterùm quod ad syntaxim pertinet hujus particulæ χετλιαστικῶς, vel θαυμαστικῶς, vel alio quodam modo præterquam κλητικῶς acceptæ, meo quidem judicio nullo casu regitur particula hæc, sed διεσταλμένως, quibusdam casibus præponitur.

Nam cùm genitivo præponitur, genitivus tunc ἐλλειπτικῶς dicitur ; ut cùm dicimus, ὦ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος : subintelligitur enim τὸ ἕνεκα, & sic genitivus non ab ὦ particulâ, sed ab ἕνεκα regitur. Eodem modo quod dicitur apud Gregorium, ὦ τοῦ θαύματος λόγῳ κρατουμένην φύσιν τὴν ῥέουσαν. Ubi Budæus defectivam orationem esse annotavit ; quoniam genitivo accusativum subjecit, tametsi non proptereа, sed propter ἔλλειψιν τοῦ ἕνεκα, defectiva dici debeat illa oratio : in quâ accusativus διεσταλμένως genitivum subsequitur ; qui accusativus, τὴν φύσιν videlicet, à participio κρατουμένην regitur, quod loco infiniti accipitur ; ac si dixisset, ὦ τοῦ θαύματος ἕνεκα τοῦ κρατεῖσθαι λόγῳ τὴν ῥέουσαν φύσιν. Cúmque recto etiam jungi particulam hanc dicat, si jungi tanquam cùm suo casu intelligit, idem erit error de quo proximè dictum est. Juliani verba de Libanio citat Budæus ad probandum propositæ particulæ cum recto constructionem, ὦ λόγος, ὦ φρένες ὦ σύνεσις. Et Gregorii, ὦ τίς Ἱερεμίας ὀδύρεται τὴν ἡμετέραν σύγχυσιν ; In quibus si ipsam recto jungi concedamus, cum πῶς etiam adverbio copulari

concedendum erit. Apud eundem Gregorium, ὦ πῶς ἀδακρυτὶ τὴν τούτων ἐνέγκω μνήμην, tametsi nec adverbium cum adverbio, nec rectus nominis transitivè cum aliis partibus cohæreat. Dicendum itaque διεσταλμένως, præponi τῷ τίς, καὶ τῷ πῶς, adverbio; cujus rei signum est, sine ipso etiam posse easdem sententias efferri, τίς Ἱερεμίας ὀδύρεται, &c. & πῶς ἀδακρυτὶ τῶν τούτων ἐνέγκω μνήμην, & tunc idem erit sensus verborum; carebunt tamen indignationis signo. Cæterùm quia in Juliani admirativâ illâ de Libanio locutione si ὦ particulam detrahas, non modò admirationis signo carebit, verùm etiam nullo modo constabunt casus illi, & idcirco necessariò ab ὦ particulâ regi videbuntur; sciendum est, cùm qualitatem sermonis & sensûs & ingenii admiretur, ad ejus locutionis integritatem qualitatis nomina ποῖος, videlicet, vel οἷος subintelligenda esse; ut sit integra locutio, ὦ ποῖος, vel οἷος λόγος: ὦ ποῖαι, vel οἷαι φρένες: ὦ ποία, vel οἵα σύνεσις: quemadmodum in Æsopi verbis illis, ὦ οἵα κεφαλὴ καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει, Ubi etiam τὸ ὦ non κλητικῶς, sed καταγελαστικῷ ἤθει, dicitur. Atque ità in illâ etiam Juliani locutione διεσταλμένως proferenda erit particula ὦ: sine quâ etiam posset proferri eadem sententia ποῖος, vel οἷος λόγος: ποῖαι, vel οἷαι φρένες: ποία, vel οἵα σύνεσις: omninò enim hujusmodi particulæ quæ πάθος significant, si inter alias dictiones interserantur, παρενθετικῶς, ab aliis separantur: sin autem præponantur, διεσταλμένως separantur, nec ullo modo inter constructionis membra numerantur.

Ὧν.

ὯΝ, genitivus pluralis articuli neutri ἐλλειπτικῶς nonnunquam dicitur; ut ὧν ἔπαθεν, ὀργὴν ἔχει: deest enim causalis ἕνεκα: ut sit integer sermo, ἕνεκα ὧν ἔπαθεν, vel ὑπὲρ ὧν ἔπαθεν, ὀργὴν ἔχει.

CAP.

CAP. 35. *De ὡς adverbio, & omnino de voce ὡς.*

Quemadmodum οὕτως adverbium ab οὗτος pronomine, ultimæ syllabæ productione, deducitur, sicut nonnullæ aliæ orationis partes ab aliis, quæ in ordine partium (quatenus partes ipsas præcedunt) deducuntur (de quibus non est hic dicendi locus); ità ab ὃς articulo relativo deduci adverbium ὡς ὀξύτονον, non modò vocis similitudo, sed etiam analoga significatio declarat: nam sicut ὃς pro οὗτος per enallagen accipitur, sic ὡς ὀξύτονον, adverbium, pro οὕτως, itidem adverbio, ponitur, non solùm apud poëtas, quod semper accidit, sed etiam in oratione solutâ, ut apud Isocratem in Panegyrico: οὐ μὴν οὐδ' εἰ συναγορεύουσι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, οὐδ' ὣς ὀρθῶς περὶ τῆς ἐκείνου δυνάμεως γιγνώσκουσι. In quo Isocratis loco, τὸ οὐδ' ὣς, pro οὐδ' οὕτως, respondet τῷ οὐδ' εἰ antecedenti: alibi autem τῷ εἰ καὶ, vel καίπερ, vel alii conditioni, sive concessioni.

Sæpe etiam antecedens supprimitur subintelligendum; secus ἐν ταῖς ἀποδόσεσι τῶν παραβολῶν, καὶ ὁμοιώσεων, semper τὸ ὡς ὀξύτονον, ad præcedens βαρύτονον ὡς refertur.

Verùm sicut ὡς ὀξύτονον ab ὃς articulo relativo deduci deprehenditur, sic ὡς βαρύτονον καὶ τόνου κενὸν, id est, *accentu carens*, ab ὁ articulo protactico, quod itidem βαρυτόνως, id est *sine accentu*, profertur, deduci analogicâ ratione conjicere licet.

Præterea quemadmodum τὸ ὀξύτονον ὡς, naturam sui originalis (videlicet ὃς relativi) retinet, eò quòd ἐν ταῖς ἀποδόσεσι τῶν παραβολῶν adhibetur, & ad præcedens aliquod refertur: sic τὸ βαρύτονον ὡς, quod ἐν ταῖς προτάσεσι τῶν παραβολῶν præponitur, indicat ab ὁ protactico, quod nominibus præponitur, originem ducere.

His itaque de utriusque adverbii origine positis, patet ὡς βαρύτονον semper præcedere, subsequi autem τὸ ὀξυτονούμενον, tametsi τὸ ἀνταποδοτικὸν quandoque supprimatur; ut cùm in communi sermone ducem vel militem aliquem laudare volentes, dicimus illum, Ut Cæsarem, se gessisse, ὁ δεῖνα ὡς Καῖσαρ ἀνδρεῖον ἠρίσευσε, nempe subintelligendo quemadmodum Cæsar suis temporibus ἠρίσευσε, sic laudandum hunc nostris vel aliis temporibus.

Contrà, nunquam τὸ ἀνταποδοτικὸν invenies, nisi τὸ προτακτικὸν præcesserit; præterquam si quando comparationum membra præposterè ponantur.

Illud etiam non prætermittendum, adverbio ὡς, ut dicit Aristoteles, τὰς εἰκόνας à parabolis distare, quod hæ absque signo ὡς fieri non possunt, qualitatisque qualitatem conferunt; ut cùm dicimus, Hic, sicut Cæsar, se gessit, vel, sicut Leo; illæ personam laudandi alicujus in alterius personam hominis sive animalis transferentes, qualitates quoque illius subjecto applicant; ut si ducem aliquem laudare volentes, Cæsarem, vel Leonem ipsum esse dicamus, Cæsaris etiam, vel Leonis qualitates illi tribuimus.

Videtur autem ἐν ταῖς παραβολαῖς, secundùm quid fieri assimulatio; ἐν ταῖς εἰκόσι verò simpliciter.

Porrò, quia τὸ ὀξύτονον ὥς, non nisi ἐν ταῖς ἀποδόσεσι τῶν παραβολῶν usui est de ipso nihil est, quod præterea dicendum sit.

Latior usus est τοῦ βαρυτόνου ὡς, quod quidem per enallagen, tum præpositionum quarundam, tum sui generis adverbiorum, tum etiam conjunctionum significationem induit.

Præpositionis itaque εἰς & πρὸς, significationem induit juxta Atticorum idióma; ut apud Aristoph. in Pluto: ᾤχόμην ὡς τὸν θεὸν, ἀντὶ τοῦ πρὸς θεόν: Et apud

apud Æschinem: pro εἰς, Ἐπειδὴ τοίνυν ἥκομεν ὡς Μακεδονίαν. Ubi patet ὡς pro εἰς accipi, vel certè loco ὡς præpositionem εἰς scribendum esse.

Accipitur & pro ἐπεὶ, & ἐπειδὴ χρονικῶς: Demosthen. ὡς τὰ παρ' ἡμῶν ἐπύθοντο, id est, ἐπειδὴ, *postquam*. Sic apud Latinos accipi particulam *ut*, annotavit Budæus, afferens ex Cicerone: *Est enim annus ut repulsam tulit*. Virgilius,

Ut vidi, ut perii, ut me malus abstulit error;

Theocritum imitatus, qui item in uno & eodem carmine,

Ὡς ἴδον, ὡς ἐμάνην, ὥς μευ γλυκὺς ἵμερος εἷλε:

ter iteravit ὡς particulam χρονικῶς ubique; sed primo quidem loco προτακτικῶς, reliquis duobus ἀνταποδοτικῶς, ac si dixisset. *simul ac vidi, statim furere cœpi*. Sic apud Virgilium: *simul ac vidi, statim perii*. Ex Italorum autem vulgari sermone quo nostris temporibus utuntur, monemur, ὡς particulam in suprà dictis exemplis ἐκ παραβολῆς, sive ὁμοιωματικοῦ in χρονικὸν sensum transire. Nam apud Italos voces illæ quæ *sicut* &, *sic* ἀνταποδοτικὰ significant, χρονικῶς etiam accipiuntur; putà, illud Virgilii,

Ut vidi ut perii, —— dicerent, *Com'io viddi, così mi persi.*

Potest etiam secundo & tertio loco positum ὡς, apud Theocritum, itémque apud Virgilium θαυμαστικῶς & σχετλιαστικῶς accipi, ut indignetur qui loquitur, quòd in hujusmodi affectum adeò facilè inciderit. In hoc sensu, jungitur etiam τῷ τάχιστα, id est, *statim ut, simul atque*.

Notandum autem duplicem sensum esse vocum ὡς τάχιστα: si enim absolutè, nulla respondente dicatur, tunc ὡς particula pro *ut* superlativis præponitur, pro ὅτι, vel pro ὅσον nomine, quæ intensionem significant, usurpatur; ut apud Latinos *quàm* particula, cùm dicunt, *quàm celerrimè*: de quibus infrà dicetur.

Si verò particulis ὡς τάχιστα respondeat adverbium aliud, sive expressum sive subintellectum, tunc (ut dictum est) ὡς particula χρονικῶς accipitur; ut apud Aristoph. in Pluto, ὡς γὰρ τάχιστ' ἀφικόμεθα πρὸς τὸν θεὸν, ἄγοντες ἄνδρα τότε μὲν ἀθλιώτατον, νῦν δ' εἴ τιν' ἄλλον μακάριον κ' εὐδαίμονα, πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν ἤγομεν.

Jungitur etiam infinito in hoc eodem sensu. Demosth. ὡς δὲ ἀκοῦσαι τοὺς παρόντας ἐν τῷ συμποσίῳ, τοσοῦτον κρότον παρὰ πάντων γενέσθαι, ὥστε, & reliqua, ἀντὶ τοῦ ὡς δὲ ἤκουσαν, pro ἐπειδὴ ἤκουσαν. Herodotus, ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι τοὺς πορθμέας κληθέντας ἱστορεῖσθαι εἴτι λέγοιεν περὶ Ἀρίονος. Plato: εὐθέως οὖν ὡς ἰδεῖν τὸν Ἀγάθωνα ὦ, φάναι. Ἀριστόδημε εἰς καλὸν ἥκεις: ἀντὶ τοῦ ὡς ἴδεν ὁ Ἀγάθων, pro ἐπειδὴ ἴδεν.

Ponitur & ἀντὶ ἵνα τοῦ τελικοῦ κατὰ μετάληψιν, quatenus pro ὅπως accipitur. Synes. ἐγὼ καὶ σοῦ κήδομαι καὶ τοῦδε. σοῦ μὲν, ὡς μὴ ἀδικοίης, τοῦ δὲ, ὡς μὴ ἀδικοῖτο. In quo sensu, participio etiam jungitur. Isocrat. in Panegyr. ὁ βασιλεὺς ἀπορήσας τοῖς παροῦσι πράγμασι, τοὺς ἄρχοντας τῶν Ἑλλήνων συλλαβεῖν ἐτόλμησεν. ὡς εἰ τοῦτο παρανομήσειε συνταράξων τὸ στρατόπεδον. Ubi ὡς συνταράξων, pro ἵνα συνταράξῃ accipitur. Ὅς etiam relativum causalem vim habere alibi dictum est; ut si dicas, πῶς ἂν εἴη οὗτος ἀγαθὸς, ὃς τὸν πατέρα τύπτει; id est, *quippe qui patrem cædat?*

Ponitur item ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ, αἰτιολογικοῦ. Aristoph. εἰρήνῃ: ἀκούω ἀπειλήσαντος ὡς ἢν Χάρις ὑμᾶς ἴδῃ προσαιτοῦσιν αὐλήσων ἄκλητος: *nam si Charis vos viderit*, &c. Lucian. ὡς νῦν γε καὶ σὲ ἐλεῶ τῆς ἕως ἤδη βεβακχευμένον, *quandoquidem tui quoque nunc misereor.* In quo etiam sensu, per *ut* particulam exprimi vocem ὡς, arbitratur Budæus, cùm affirmet proximè-citato Luciani loco: ὡς νῦν γε καὶ σὲ ἐλεῶ, & reliqua, non dissimile esse illud Ciceronis de Demosthene; *Ut non jam sine causâ Demosthenes tribuerit primas & secundas & tertias actioni.* Et illud Plinii: *Ut non sit mirari satis naturæ*

natura providentiam. In quibus Ciceronis & Plinii locutionibus, cùm illativam ex præcedentibus doceat esse *ut* particulam, mirum cur hanc causali ὡς quale est in superiori illo Luciani loco, non dissimilem esse tradat.

Porrò exempla τῦ αἰτιολογικῦ ὡς, sexcenta sunt apud Auctores.

Accipitur etiam limitativè pro *duntaxat*, & *in quantum*, vel *quatenus*, & *secundùm*. Aristoteles in decimo Ethicorum, de commentatione loquens, καὶ τὸ αὔταρκες δὴ καὶ σχολαστικὸν καὶ ἄτρυτον ὡς ἀνθρώπινον, καὶ ὅσα ἄλλα τῷ μακαρίῳ ἀπονέμεται, κατὰ ταύτην τὴν ἐνέργειαν φαίνεται ὄντα ὡς ἀνθρώπινον: id est, *duntaxat pro hominis ingenio, et pro humanâ conditione, ut sunt humana* Sic dicimus, ὡς τὰ πολλὰ, & ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, id est, *plerunque*, limitativè. Nam & apud Latinos in hoc sensu accipi *ut* particulam, annotavit Budæus. Cicero, *Et hi quidem, ut Atheniensium secula numerantur, adolescentes debent videri*: id est, (quod alii minùs eleganter dixerint) *prout*, & *in quantum*, vel *secundùm quod Atheniensium secula numerantur.* Sic alibi dixit idem Cicero: *ut in malis*, & alia hujusmodi. Sic apud Xenophontem in primo παιδείας: ἀλλ' ἡμεῖς ἴσμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους οὓς ἐγὼ σαφῶς ἐπίσταμαι αὐτὸς ἰδὼν, ἰδιώτας ὄντας ὡς πρὸς ἡμᾶς ἀγωνίζεσθαι: *Siquidem nobiscum conferantur*, id est, *si certare nobiscum instituerint.* Et apud Lucianum: τυφλὸς ὁ Λυγκεὺς ἐκεῖνος ὡς πρὸς ἐμὲ, *si mecum comparetur.*

Jungitur etiam κατὰ præpositioni in limitativo sensu. Aristoteles de sue loquens: τάχιστα ἐπιδιδόασιν εἰς παχύτητα ὡς κατὰ λόγον τοῦ μεγέθους, *proportione magnitudinis.* Ubi sine ὡς etiam præpositio κατὰ vim coërcendæ orationis haberet.

Accipitur & pro ἕως adverbio. Demosthenes: καὶ μετ' αὐτοῦ γυναῖκα ὡς τετράκοντα, *circiter triginta.* Ubi τὸ ὡς non simpliciter adstringenda est, sed

συγκριτικῶς limitati loci vel temporis spatium, vel numeri quantitatem, quo sensu idem significare videtur quod ὡσεὶ particula.

Superlativis etiam tam nominibus, quàm adverbiis præponitur, ut *quàm* particula apud Latinos, & *quemadmodum* ὅτι intensionem significat, ut suprà dictum est de ὡς τάχιστα. Unde ἐκ παραλλήλου etiam τὸ ὅτι præponitur. Dioscor. ἁλὸς ὡς ὅτι λευκοτάτου, *salis quàm candidissimi*, vel *perquam albi*. Sic Galen. ὡς ὅτι μαλακώτατα. Exempla simplicis ὡς cum nominibus innumera sunt. Xenoph. 1. παιδείας: ἐγὼ δὲ ἐβουλόμην σε ὡς λαμπρότατον φανῆναι.

Adverbiis etiam subjungitur in intensivâ significatione, ut nomen ἴσον. Aristoph. in Vespis: ἀργαλέον ὡς σφόδρ'. Et in Avibus ἄτοπον ὡς περ ἱμῶν. Plato: ὑπερφυῶς μὲν οὖν ἔφη ὡς βούλομαι. Ubi interponuntur voces μὲν οὖν ἔφη: continuatè autem ὑπερφυῶς ὡς βούλομαι diceretur, id est, *magnopere cupio*.

Alibi, ὡς σφόδρα, dixit ἐκ παραλλήλου, quemadmodum *perquam* voces dicuntur apud Latinos, ut annotavit Bud. Alioquin adverbiis præpositum τὸ ὡς, meo quidem judicio, non magis intensivum est quàm παρέλκον: ut cùm dicimus, ὡς ἀληθῶς, & ὡς ἑτέρως.

Quemadmodum autem relativa nomina sæpe ἀντὶ τῶν πευστικῶν usurpantur, ut ὅσον pro πόσον, sic ὡς pro πῶς vel ὅπως sæpe accipitur. Xenoph. καιρὸς δὲ γράψαι ὡς ἂν ὀρθότατα, ἐπαγγείλω χρῶτο: id est *quonam modo*.

Pro ὅπως etiam, quod non rarò pro ἵνα accipitur, particula ὡς invenitur μεταληπτικῶς. Nam quia ὡς pro ὅπως accipitur, ὅπως autem τὸ ἵνα nonnunquam significat; idcirco fit, ut ὡς pro ἵνα accipiatur.

Observandum est autem ὅπως adverbium non semper pro ἵνα usurpari, sed plerunque qualitatem, & modum significare; & idcirco cùm ὡς pro ὅπως accipiatur, ὅπως autem non semper τὸ ἵνα significet, sequitur neque ὡς quidem pro ἵνα semper usurpari, sed etiam modum significare; unde fit, ut

ὅπως

ὅπως, vocis æquivocatio dubium sensum tribuat particulæ ὡς : quæ tamen dubitatio, per ea quæ præcedunt particulam ὡς, plerunque tollitur.

Notandum etiam in superiori Xenophontis loco, Budæum pro unâ voce accepisse voces ὡς ἄν. In quibus tamen ἄν δυνητικῶς in constructionis distributione verbo χρῷτο adjungitur.

Ut autem pro antecedente πῶς & ὅπως accipitur ὡς particula in qualitatis & modi significatione, ut modò dictum est, sic etiam pro οὕτως, consequenti accipitur, quando verbis ὤφελον, ὤφελες, ὤφελε præponitur, facitque sensum εὐκτικὸν, si tantùm suprà-dictis apponitur ; ut apud Homer.

Ὡς ὄφελεν θάνατός μοι ἀδεῖν κακὸς ὁππότε δεῦρο
Υἱὸν ἐμὸν ἐπόμην. ———

Ἀπευκτικῶς verò dicitur, si verba cum negativâ jungantur ; ut apud Homerum :

Ὡς μὴ ὤφελε γενέσθαι.

Et apud Synesium : καὶ τῶν ἐὰν οὐχ ὑπαίτιος ὤν ἀκούῃς κακῶς, ἀτυχεῖς μὲν, ἀλλ' οὐκ ἀδικεῖς, ὡς ὤφελες μηδὲ ἀτυχεῖν. In quibus exemplis illud Synesii, ὡς ὤφελες μηδὲ ἀτυχεῖν, pro οὕτως ὤφελες usurpatur. Et itidem apud Hom. οὕτως ὤφελε θάνατός μοι ἀδεῖν.

Cùm autem consequentia supponant antecedentia, in his quoque ipsum ὡς, prout antecedit ἐν ταῖς ὁμοιώσεσι καὶ παραβολαῖς, subintelligitur ; ut in exemplo Synesii, οὕτως ὤφελες μὴ ἀτυχεῖν, ὡς οὐκ ἀδικεῖς.

Interdum etiam ipsum ὡς in significatione antecedentis accipi potest in ejusmodi locutionibus ; qualiter potest accipi in illa locutione, ὡς μὴ ὤφελε γενέσθαι. Hoc tamen interest, quod cùm pro οὕτως accipitur, καταστατικὴν sententiam efficit : cùm autem in propriâ significatione accipitur, modum simpliciter significat ; ut in ὡς μὴ ὤφελε γενέσθαι.

Animadvertendum autem est, in fragmentis quibusdam, quæ Tryphoni grammatico tribuuntur, τὸ ὡς

ἀντὶ-

ἀντὶ τοῦ εἴθε εὐκτικοῦ, accipi doceri nos in illo carmine Homeri:

Ὡς ὄφελεν θάνατος μοι ἀδεῖν κακὸς ὁππότε δεῦρο
Υἱὸν σῷ ἐπεμψα.——

In quem errorem incidit Grammaticus quisquis ille fuerit, quod non animadvertit voces ὤφελον, ὤφελες, ὤφελε, etiam per se sine adjunctione aliquâ, εὐκτικοῦ, vel ἀπευκτικοῦ, si negationi junguntur, sensum habere; ut si dicamus, ὤφελον ἰδεῖν, id est, *utinam vidissem*, quod est, ni fallor, apud Herodotum. Quam vocem ὤφελον, tametsi adverbialiter quis accipiat, tamen idoneum argumentum hujusmodi significationem habere prædictas voces, quod ὄφελον à verbali in adverbialem translatum, hanc eandem habeat significationem: frequentior & evidentior usus earum vocum est, ἐν ἀπευκτικῇ σημασίᾳ, quando negationi junguntur; ut apud Homer.

Μὴ ὤφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλείωνα: id est,
Utinam nunquam deprecatus esses Achillem.

Et alibi, μὴ ὄφελον νικᾶν. Cùm itaque ὡς particulæ suprà-dicta significatio subobscura sit, sensus autem εἴθε, adverbium commodè hoc in loco recipiat, factum est, ut pro εἴθε dicatur accipi ὡς particula. Quæ causa fuit cur multis aliis in locis Auctorum nonnulli explanatores erraverint, qui ubi vocem aliquam obscuram offenderunt, facilè aliam claræ significationis, quæ comprehensionis sensui quadrare possit, pro obscurâ illa substituunt, cujus etiam significationem obscuræ illi tribuunt: simile quiddam accidit indoctis alioqui sciolis librariis, qui in transscribendis libris si vocem subobscuram offenderint, pro eâ sibi notiorem loco obscuræ illius substituunt; ut siquis in illo Ovidii carmine,

Ipse quidem per me sospes tutúsque fuisses:

pro voce *sospes*, *hospes* scriberet.

Restat nunc considerandum quo modo intelligatur ὡς particula apud Aristoph. ἐν εἰρήνῃ, in illis verbis,

verbis, ὡς κυκάτω καὶ πατείτω πάντα καὶ ταραττέτω· οὐ γὰρ ἂν χαίροντες ἡμεῖς σήμερον παυσαίμεθ᾽ ἄν. Videtur enim concedentis esse cum indignationis vel etiam desperationis & contemptionis affectu, quasi diceret, *Quantumvis turbet, & conculcet omnia, nos tamen exultatione & lætitiâ non abstinebimus*: continetque hujusmodi locutio consequentiam, in quâ antecedens concedentis est, consequens verò adversativum.

Porrò particulis etiam quibusdam particula ὡς præponitur; ut γε & περ, in eâ significatione quâ comparationibus & similitudinibus servit, quæ tamen ipsius ὡς significationem non immutant: sed efficacitatem quandam duntaxat nonnullæ ipsi tribuunt, putà τό γε limitativum, ut in ὥς γέ μοι δοκεῖ, & aliæ aliam.

Ὡς etiam ἀντὶ τοῦ ὅτι, ἀφηγηματικοῦ, accipitur; & ipsum etiam sæpe παρέλκει, cùm obliquam orationem in rectam commutamus. Demosth ὅθ᾽ οὗτος ὡς ἀπήλλαγμαι παρ᾽ ἰδίαν ἐλογοποίει, ἔνδηλοί τινες ἦσαν ἀχθόμενοι. Illud enim ἀπήλλαγμαι, si ex tertiâ personâ loquentis obliquè diceretur, ὡς ἀπηλλάγη, dicendum fuit; sed per ἠθοποιΐαν, ex personâ Μειδίου, in primâ personâ verbali dicitur; & sic persona locutionis personæ rei accommodatur.

Apponitur etiam τῷ ὅτι ἐκ παραλλήλου, & fit ὡς ὅτι, cui modò immediatè præponitur, modò quibusdam interpositis; ut apud Xenophontem: ἐνταῦθα γνόντες οἱ Μαντινεῖς ὡς εἰ μὴ ἀποχρήσονται αὐτοῖς, ὅτι &c. Quæ repetitio τοῦ ὅτι, propter multorum interpositionem post ὡς particulam necessariò fieri videtur; secus quando immediatè subjicitur τὸ ὅτι, ut sæpe fit.

Cæterùm ὡς infinitivo junctum, pro ὥστε accipitur. Æschines: καλεπαγγέλλεται γὰρ τοσούτοις ἐκκαλέσασθαι παρὰ τῶν δικαστῶν θορύβους, ὡς οὐδὲ ἀπαντήσεσθαί με ἐπὶ τὸ δικαστήριον. Quod factum esse

esse dicit Budæus ex vi verbi ἐπαγγέλλομαι, quod futurum poscit, cùm tamen sub aliorum etiam verborum ductu futuro jungantur ὡς & ὥςε adverbia, si de futuro loqui oporteat. Hoc autem aptiùs dici potuit de infinito ἐγκαλέσασθαι, quod in futuro potiùs dicendum fuit; quippe cùm de re non factâ, sed quæ futura erat agatur: jactari enim Demosthenem dicit Æschines se tot & tantos rumores excitaturum, quibus ego desertâ causâ fugam arriperem.

Observandum autem est, multùm interesse utrùm in consequenti parte ambitûs (ut in proximè dicto Æschinis loco) an in antecedenti ponatur ὡς particula, & infinito jungatur; ut apud Demosthenem, ὡς δὲ ἀκοῦσαι, & apud Herodotum, ὡς ἦ παρεῖναι: nam in consequenti pro ὥςε, ἀποτελεσματικῶς: in antecedenti autem pro ἐπειδὴ, χρονικῶς accipitur.

CAP. 36. *De Ὥςε particulâ.*

NUnc de voce ὥςε dicendum est, in quâ ὡς particula principem locum habet, & non solùm suo accentu subsequentem τε regit, sed etiam suam ipsi significationem impertit, prorsúsque illius significationem abolet: ex vocis autem ὥςε accentu monemur, non ex duabus ipsam compositam esse, sed ex constituentium appositione aggregatam, quales multæ aliæ apud Græcos inveniuntur, ut οἴμοι, εἴθε, &c.

Porrò, quemadmodum ὡς sola pro ὥςε interdum usurpatur, ut suprà dictum est, sic ὥςε vicissim ἀντὶ τοῦ ὡς ὁμοιωματικοῦ, nonnunquam invenitur apud poëtas. Homer. Iliad. γ'.

——τόνδ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτη,
Ῥεῖα μάλ' ὥςε θεός.—— *Quippe Dea.*

In propriâ verò significatione acceptum, duplicem

cem habet usum ; & uno quidem modo absolutè accipitur, nullique particulæ præcedenti respondet, licèt ex præcedentium positione aliquid per ipsam colligatur & inferatur ; tunc verò non solùm Indicativo & Infinito, sed etiam Optativo junctum invenitur : ὥστε δύναμαι ἀποσχήνασθαι. ὥστε δυνάσθαι με ; ὥστε δυναίμην.

Cùm verò non absolutè nec solùm sensui, sed etiam structuræ & sermonis ordini servit, tunc ἀποτελεστικὸν à Grammaticis dicitur ; & tam adverbiis, quàm nominibus qualitatis & quantitatis ἀνταποδοτικῶς respondet, τόσος, vel τοσοῦτος ὥστε : τοιοῦτος, & τηλικοῦτος ὥστε, οὕτως ὥστε.

Et non solùm Infinitivis verbis, sed etiam Indicativis adhæret. Æschin. τοιαῦτα ἐξῆν ἔτη ὥστε ἀπορρίψειν τὸ σῶμα τοῦ Φιλίππου. Thucyd. ἀπέχει δὲ ἡ Ῥήνεια οὕτως ὀλίγον ὥστε Πολυκράτης ὁ τύραννος ἑλθὼν ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι. Synes. τοιοῦτός ἐστιν ὥστε εἰ καὶ μὴ πεποίηκεν, ἀλλ᾽ ἐποίησεν ἄν.

Notandum autem interdum non exprimi sed subintelligi præcedens nomen, vel adverbium ; ut apud Xenophontem, libro I. ἀπομνημ. ἐμίσει τὸν Σωκράτην ὥστε καὶ ἀπεμνημόνευσεν αὐτῷ. Ubi plena locutio esset, οὕτως ἐμίσει ὥστε, &c. ut idem Auctor in eodem libro locutus est : οὕτω γὰρ εὐτελὴς ἦν, ὥστε οὐκ οἶδα εἴτις οὕτως ὀλίγα ἐργάζοιτο, ὥστε μὴ λαμβάνειν τὰ Σωκράτει ἀρκοῦντα. Est autem vis hujusmodi locutionum, ut exprimant gradum, vel modum qualitatis, & mensuram propositæ quantitatis secundùm *magis* & *minus* rebus accidentem.

Cùm autem hujusmodi accidentia non possint semper exprimi, sed sensu vel intellectu percipienda sint, necesse est per effectus alicujus expositionem ipsorum intensionem vel remissionem exprimere ; purà, si dicamus, *adeò iratus est, ut librum, quem tenebat, abjecerit*. Per effectum hunc ostendimus magnopere aliquem iratum fuisse : & hâc

ratione

tatione ἀποτελεστικὸν vocatur adverbium ὥστε, quemadmodum ἀποστατικὸν, quando positis quibusdam, veluti ab alio principio, colligimus & inferimus aliquid: quòd tunc ἀφίστασθαι, id est, *recedere à præcedentibus*, videmur.

Advertendum autem hoc nomen ἀποστατικὸν non semper convenire ὥστε particulæ, quoties colligimus & inferimus aliquid; sed solùm cùm ἐπιλογικῶς reassumimus & in arctum redigimus ea quæ fusiùs exposuimus: alioqui quando illationibus argumentorum servit, non dicitur ἀποστατικὸν, sed ἐπιφορικόν. Ut in Epigrammate:

Χοιρίδιον καὶ βοῦν ἀπολώλεκα καὶ μίαν αἶγα,
Ὧν χάριν εἴληφας μισθάριον Μενεκλεῖς.
Οὔτε δέ μοι κοινόν τι πρὸς Ὀθρυάδαν γεγένηται,
Οὔτ' ἀπάγω κλέπτας τοὺς ἀπὸ Θερμοπυλῶν.
Ἀλλὰ πρὸς Εὐτυχίδην ἔχομεν κρίσιν. ὥστε τί ποιεῖ
Ἐνθάδε μοι Ξέρξης καὶ Λακεδαιμόνιοι;

Infertur enim nihil ad rem esse loqui de bello Persico & Laconico, cùm de furto propositum sit dicere. Sic in alio Epigrammate,

Ἡ πολιὴ κροτάφοισι Κοτυτταρὶς, ἡ πολύμυθος,
Γραῖα δι' ἣν Νέστωρ οὐκ ἔτι πρεσβύτατος,
Ζῇ καὶ λεύσσουσα καὶ ἄρτιος οἷά τε νύμφη,
Ὥστε με διστάζειν μή τι πέπονθ' Ἀΐδης.

Ubi infertur mali aliquid fortasse accidisse Plutoni cùm vetulam decrepitam tamdiu vivere patiatur.

CAP. 37. *De Ἄγε, φέρε, ἴθι, hortandi seu excitandi notis.*

Ἄγε, φέρε, ἴθι, hortandi adverbia, cùm hortationis significatione etiam personæ & numeri indicationem habent; quippe quæ ab Imperativi modi verbis in adverbia transierunt. Nam cùm hortationes per Imperativi modi voces fieri naturâ soleant;

leant; fit, ut illæ quæ per se constructionem non regunt, sed aliis verbis adjacent, ipsæ adverbiorum loco in constructionem veniant, & sermoni vim & efficacitatem tribuant: neque tamen cujusque verbi imperativæ voces in adverbia transeunt; sed propositis duntaxat vocibus datum est, ut aliis verbis adhæreant, & per se constructionem non regant. Nam hæ quoque cùm verba sunt, constructionem regunt, & verbum aliud non admittunt. Ut si dicamus, ἄγε τὸν ἵππον οἴκαδε. φέρε τὸ γραμματεῖον. ἴθι ταχέως δρομῶν: tunc enim ipsa principalia sunt in constructione, nec aliud verbum admittunt. Quippe cùm una oratio à duobus vel pluribus verbis, quatenus verba sunt, non regatur; nisi plura illa verba aut per copulam, aut κατὰ τὸ ἀσύνδετον in unum redigantur. Cùm itaque aliorum verborum quodlibet in sui Imperativi modi vocibus per seipsum constructionem regat; non potest aliud verbum in constructionis societatem admittere; propositis verò accidit, ut verbali significatione depositâ, aliorum verborum vim adjuvent. Nam si in illo Homeri:

Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ,—— vocem ἄγε subtrahas, puram imperandi formam, non item hortandi habebit oratio, hortandi qualitate detractâ. Quam quidem qualitatem hortandi adverbia imperandi vocibus tribuunt. Quare non otiosæ sunt in constructione hujusmodi hortandi seu excitandi notæ. Quæ ex eo etiam verbalem originem demonstrant, quod numerorum indicationem habent. Nam tametsi ἄγε in suâ singularitate non solùm ad singularia, verùm etiam ad pluralia verba refertur, ut ἄγε δὴ σὺ πρῶτον σαυτὸν ὅς τις εἶ φράσον, apud Aristoph in Pluto:

& ——ἄγε μίμνετε πάντες. Iliad. β'.

& ἄγε ἀκούσατε, apud Xenophontem in Apologiâ; tamen in plurali etiam numero pluralibus verbis adjungitur, quod sæpiùs accidit ἐν τοῖς ἀρθωποτάτοις: ut

ut —ἄγιτε πειθώμεθα,— apud Homerum. Et ἄγετε ἐπὶ μὲν τοῖς ὑποζυγίοις τοὺς ἐπιτηδειοτάτους καταλείπωμεν. Mutata etiam imperandi in interrogandi formam ἄγε vox, ad pluralia verba refertur; ut apud Plutarchum, ἄγε τί οὐκ ἀπολογεῖσθε πρὸς τὴν κατηγορίαν; Et in præcipiendi formâ, ἄγε ὅπως εἰς καλόν τι καταθήσεσθε τὴν σχολήν: id est, videte, ut otium in re quâpiam honestâ collocetis. Ex personarum etiam indicatione verbalem significationem hujusmodi voces præ se ferunt; cùm non solùm ad secundæ, verùm etiam ad primæ personæ verba dirigantur: unde fit, ut per subjunctivi voces cohortatio fiat, si ad primam personam dirigatur. Nam quando vel seorsum se ipse quispiam hortatur, ut φέρε ἴδω, φέρε εἴπω, vel simul cum aliis seipsum immiscendo, ut φέρε ἐκεῖνο πρῶτον λάβωμεν, & φέρε τοῦτον ἀλόμενοι δεξώμεθα, propter imperativi defectum, subjunctivi seu conjunctivi primis personis utatur, necesse est.

CAP. 38. De Δεῦρο, loci adverbio, παρακελευστικῶς acceptio.

Δεῦρο, etiam loci adverbium, παρακελευστικῶς accipitur, quando imperandi verba supprimuntur; ut apud Aristoph in Pace: δεῦρο σύ. Et in Neb. δεῦρο δεῦρ' Ἀμυνία: & millies alibi apud alios Auctores. Ubi cùm κατ' ἔλλειψιν verbum subticeatur, τὸ δεῦρο τοπικὸν, παρακελεύσεως emphasim habet; quod statim ostenditur, si verbum exprimatur; ut in δεῦρ' ἴθι νύμφη φίλη: & δεῦρο μοῦσ' ἐλθέ, apud Homerum quoque Ὀδυσ. μ'. Jungitur etiam τῷ ἄγε παρακελευστικῷ, in illo Homeri:

Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσεῦ,—
Νῆα κατάστησον ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς.

Ubi τὸ δεῦρο τοπικὸν apparebit, si verba sic ordinaverimus, ὦ πολύαινε Ὀδυσσεῦ, ἄγε κατάστησον τὴν ναῦν δεῦρο,

δεῦρο, ἵνα ἀκούσῃς τῆς ἡμετέρας φωνῆς: id est, *agè navim huc appelle, ut nostram vocem audias.*

CAP. 39. *De Ἴτε, voce pluraliter formatâ, hortativè pro adverbio accipiendâ.*

SEd & ἴτε, pluraliter formatum, invenitur hortativè apud Aristoph. in Pluto: Ubi servus heri sui populares accersens, & ut secum eant excitans, ait, ἴτ' ἐγκονεῖτε, σπεύδετε: Cúmque ἴτε non *venite*, sed *abite* significet, servus autem non ut aliò abeant, sed ut secum herum ejus conveniant, hortatur, sequitur, ut ἴτε in quantum verbum, non habeat propriam significationem Quare pro adverbio accipiendum videtur, nisi quis vocem ἴτε, non minùs *abite* quàm *venite* significare contendat.

CAP. 40. *De ἔστιν ὅτε, & ἔστιν οὗ, & ἔστιν ὡς, vocibus.*

Ἔστι, tertia persona εἰμί, verbi substantivi, adverbiis ὅτε temporis, & οὗ loci, & ὡς modi præposita, efficit voces ἔστιν ὅτε, & ἔστιν οὗ, & ἔστιν ὡς. Quarũ ἔστιν ὅτε pro *interdum*, & *nonnunquam* accipitur; ἔστιν οὗ, pro *alicubi*; ἔστιν ὡς, pro *quodammodo*, & *quadantenus*. Dicitúrque eorum unumquodque *ἀπαρεμφατικῶς*. Unde fit, ut verbum ἐστὶν, adeò unicuique prædictorum adverbiorum commisceri videatur, ut suam penè significationem deponat. Attamen si negatio verbum ἐστὶ præcesserit, perspicuum erit ipsum in ejusmodi appositione suam significationem retinere: si enim οὐκ ἔστιν ὅτε, & οὐκ ἔστιν οὗ, & οὐκ ἔστιν ὡς dicamus, nullum tempus, nullúmque locum, nec ullum modum esse, quando vel ubi, vel qualiter aliquid fuerit, vel sit, vel esse possit, vel poterit, significabimus.

Porrò ἔστιν ὡς, ἔστιν ὅπως, etiam dicitur in locutione negativâ Arist. οὐκ ἔσθ' ὅπως, multis in locis, pro *fieri non potest.*

Accidit autem prædictis vocibus, quòd paucis admodum earum, quas formales appellamus. Nam si quis ipsas recenseat, paucas alterius vocis interpositione interrumpi comperiet. Exemplum sejunctionis vocis ἔστιν ὡς, est apud Aristotelem: εἰ οὖν ἔστιν οὐσία ἥτε ὕλη, καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ ἐκ τούτων, ἔστι μὲν ὡς καὶ ἡ ὕλη μέρος τινὸς εἶναι λέγεται, ἔστι δ' ὡς οὔ. Nec tamen idcirco dissolvi ἔστιν ὡς, aggregatas voces dicendum est, cùm καθ' ὑπερβατὸν coëant. Nam si seorsum consideres ambas partes, non ampliùs sensus idem remanebit.

Dictum est autem ex hoc formales notas dignosci, quòd sejunctis vocibus constituentibus, neutra ipsarum per se idem præstabit quod ambæ simul; præterquam quòd in suprà-dicto Aristotelis exemplo duo verba, ἔστι videlicet & λέγεται, de uno subjecto ὕλη sine copulâ dicentur. Quæ tametsi κατὰ τὸ ἀσύνδετον dicta esse quis contendat, certè Auctoris sensum neutiquam servare poterit, si vocem ἔστιν à voce ὡς sejungat.

Porrò accentus super primâ syllabâ verbi ἔστι, denotat vocem ἔστιν ὡς, ἀποστατικῶς à præcedentibus ipsam dici, intervallúmque seu pausam præcedere. Nam (ut Herodianus docet) τὸ ἔστιν in principio orationis penacuitur. Quod autem pausam sequitur, principium subsequentium verborum dici potest; quamvis non sit ambitus totius initium.

CAP. 41. *De Ἐστὶ voce, articulis relativis præpositâ.*

CÆterùm, verbum ἔστι in numero multitudinis articulo etiam relativo plurali præponitur, &

δοειςα-

ἀρσενολογικὸν itidem nomen efficit. Nam εἰσὶν οἳ, pro τινὲς, id eſt, *nonnulli* accipitur.

In ſingulari verò numero, non niſi negativâ præcedente invenitur: οὐκ ἔστιν ὃς, id eſt, *non eſt qui*, pro οὐδεὶς, id eſt *nullus*. Sic οὐκ ἔστιν ὅς τις, apud Euripidem, οὐκ ἔστιν ὅς τις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ. Præcipuè autem quodam jure (ut cætera verba) ſic etiam verbum ἐστὶ, in ſingulari numero, pluraliter formato articulo neutro, jungitur: dicimus enim ἔστιν ἃ, etiam in affirmatâ locutione, pro τινὰ, vel ἔνια, id eſt, *quædam*, & *nonnulla*; ut apud Ariſtoph. in Acharnenſibus: οἶδ' ἐγὼ καὶ τοὺς Λάκωνας οἷς ἄγαν ἐγκείμεθα, οὐχ ἁπάντων ὄντας ἡμῖν αἰτίους τῶν πραγμάτων. ἀλλ' ἐγὼ λέγων οἶδ' ὅτι πολλ' ἀποφήναιμ' ἐκείνους ἔσθ' ἃ κἀδικουμένους. Ubi ἔσθ' ἃ, neceſſariò pro τινὰ accipiendum videtur; ut ſit, πολλὰ ἔσθ' ἃ, pro πολλά τινα.

CAP. 42. *De* Τί δὲ, *&* τί οὖν, *interrogativis ſignis.*

Τί δὲ, & τί οὖν, non ſolutas voces, ſed formalia ſigna eſſe ex eo intelligitur, quòd ſi ſeorſum utraſlibet voces ponas, non ampliùs idem ſignificabit ipſarum unaquæque quod ambæ ſimul.

Præterea in conſtructionis diſtributione, vox τί ad nullum nomen refertur: & ſic pro πότερον, & ἆρα, ſimul junctæ, ut unica dictio accipiuntur. Gregor. τί οὖν, θεὸς τὸ πνεῦμα; id eſt, ἆρ' οὖν; ſecus, ſi nomen τί ad ſubſtantivum aliquod referatur; tunc enim diſſolvitur aggregatum, nec ampliùs ut unum quoddam ſubſiſtit, ſed ſingulæ partes ut membra conſtructioni adhibentur: ut ſi dicas, τί οὖν ζητεῖς; tunc vox τί erit accuſativi caſûs verbi ζητεῖς pendentis. Sic ſi dicas, τί οὖν κλαίεις; vel aliud verbum abſolutum τί voci apponas, διατί ſignificabit.

Observandum autem interdum propter nominis subsequutionem dissolvi aggregatum videri τί οὖν: ut in illâ quæstione Cæsarii, τί οὖν ἄλλο νομίζεις τῇ φύσει τὸν ὑπερκείμενον οὐρανὸν, παρὰ τὸν ὁρώμενον τοῦτον καὶ στερέωμα λεγόμενον. Ubi nomen τι ad nomen ἄλλο ferri videtur, ut si diceret, τί ἄλλο νομίζεις. Cùm tamen (meo judicio) hoc etiam in loco formale signum est τὸ τί οὖν, & διεστιγμένως legi debeat: non enim quod aliud superius cœlum putet, quàm visibile hoc interrogat, sed nunquid superius cœlum diversum naturâ à visibili hoc existimet. Nam prior illa interrogatio in enuntiationem convertitur; posterior hæc dubitationem retinet. Quod autem de τί οὖν dicimus, idem etiam de τί δὲ dicendum est: Utraque enim ἀποστατικῶς, καὶ διεσταλμένως, id est, *sejunctim à subsequentibus* proferenda sunt, cum signo etiam τῆς διαστολῆς.

CAP. 43. *De voce* Ἄπαγε.

Ἄπαγε, adverbium, ex Imperativi modi verbo in adverbialem significationem translatum. Quod & juxta suî originem verbaliter quandoque construitur; ut ἄπαγε σαυτὸν τῆς ἀνοίας ἄνθρωπε, apud Auctorem quendam Ecclesiasticum, in libro cui Titulus, πάσεις προσαχθεῖσαι Καισαρείῳ, &c.

Adverbialiter verò acceptum, opponitur τῷ εὖγε, & eandem constructionem recipit: ut enim dicimus εὖγε τῆς εὐνοίας, vel φιλανθρωπίας, ἐλλειπτικῶς τοῦ ἕνεκα, sic ἄπαγε τῆς ἀνοίας, vel ἀφροσύνης, subintelligendo τὸ ἕνεκα, apud Chrysost. περὶ τῆς ἱερωσ. Sic Aristoph. εἰς μακαρίαν, id est, εἰς ὄλεθρον: nam mortui μακαρῖται dicuntur.

CAP. 44. *De Οὐαὶ, comminantis, & condolentis.*

Οὐαὶ, vox in sacris literis crebrò usurpata, plerunque comminantis est, nonnunquam etiam condolentis; ut *væ* interjectio apud Latinos: Virgil,

Mantua væ miseræ nimium vicina Cremonæ.

Jungitur autem plerunque dativo; ut οὐαὶ ὑμῖν, sæpe in Evangeliis: & οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως, Esaiæ cap. 28.

Nonnunquam etiam absolutè, & intransitivè præponitur recto casui; ut de ὦ etiam mox infrà dicetur. Ut οὐαὶ πόλις Ἀριὴλ, Esaiæ cap. 29. & 31. οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον: & οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, ejusdem cap. 30. & Abbacuc 2. οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵμασι: & paullò infrà, οὐαὶ ὁ λέγων τῷ ξύλῳ ἔκνηψον ἐγέρθητι.

CAP. 45. *De ὦ, cum nominativo σχετλιαστικῶς, Latinè væ verso.*

Ὦ, Cum nominativo σχετλιαστικῶς: Abbacuc. 2. ὦ ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Et paullò infrá: ὦ ὁ ποτίζων τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπὴν θολερᾷ. Latinus Interpres: *Væ qui congregat*; &, *Væ qui potum dat amico suo*

Atque hæc de Linguæ Græcæ particulis hactenus dicta sint, quatenus ad institutam disputationem pertinebant.

Laus DEO.

INDEX PARTICULARUM
pro vario singularum usu.

Prior numerus paginas, posterior lineas indicat.

N ἀλλ' ὅτι

εἶτα,

Η.

latis

FINIS.